

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK
SKOGSHUSHÅLLNING

SKOGSSTATISTISK ÅRSBOK
1954

KUNGL. SKOGSSTYRELSEN

STOCKHOLM 1956

FÖRORD

Skogsstyrelsen framlägger härmed den fjärde årgången av Skogssatistisk årsbok, avseende kalenderåret 1954. Årsboken är uppställd efter i stort sett samma linjer som sina föregångare för 1951—1953.

Avsnitten om ytvidd och virkesför- råd har till följd av aktuellare statistik härom kunnat bli något utförligare be- handlade än tidigare år.

För det värdefulla bistånd vid års- bokens utarbetande, som beredvilligt lämnats av statliga och kommunala myndigheter samt enskilda organisa- tioner, vill skogsstyrelsen betyga sin stora tacksamhet.

Stockholm i september 1956.

Folke Johansson

F. Silvén

/Bert Hellberg

INNEHÄLLSFÖRTECKNING**CONTENTS**

	Sid.		Page
Förord	3	Preface	3
Innehållsförteckning	5	Contents	5
Förkortningar	14	Abbreviations	14
Karta	16	Map	16
A. Skogsmarken och skogskapitalet ...	17	A. Forest-land and forest capital	17
I. Ytvärd	17	I. Area	17
II. Virkesförråd	25	II. Timber resources	25
III. Mark- och skogsvärden	28	III. Value of forest-land and forests ...	28
IV. Skogens föryngring och vård	33	IV. Regeneration and tending of forests	33
1. Frötillgång m. m.	33	1. Availability of seed etc.	33
2. Reproduktionsätgärder	36	2. Sowing and planting	36
3. Röjning	38	3. Cleaning	38
4. Gallring	38	4. Thinning	38
5. Betesfred	38	5. Protection against grazing	38
V. Skador på skogen	39	V. Damage to the forest	39
1. Skogshänder	39	1. Fires	39
2. Snöbrott, stormskador	41	2. Windfalls and snow-breaks ...	41
3. Viltskador	42	3. Wild animals	42
4. Insektskador	42	4. Insects	42
5. Svampskador	43	5. Fungi	43
B. Skogstekniska arbeten	44	B. Technical activities	44
I. Skogsvägbyggnad	44	I. Roadbuilding	44
II. Skogsdikning	45	II. Draining	45
III. Flottledsbypggnad	47	III. Building of floatways	47
IV. Skogsindelningsarbeten	47	IV. Management plans	47
C. Skogskapitalets tillgodogörande ...	49	C. The utilization of forest capital ...	49
I. Avverkning, transport m. m.	49	I. Cutting, transport	49
1. Avverkning	49	1. Logging	49
2. Virkesmätning	50	2. Timber measuring	50
3. Flottning	52	3. Floating	52
4. Järnvägstransporter	54	4. Railway-transport	54
5. Lastbilstransporter	55	5. Lorry-transport	55
6. Fartygstransporter	57	6. Sea-transport	57
7. Havsfloftning	58	7. Sea-rafting	57
II. Virkesförbrukning och produktion m. m.	58	II. Timber-consumption and produc- tion	58
1. Sågverksindustrien	58	1. Sawmill industry	58
2. Fanér- och plywoodindustrierna	59	2. Veneer and plywood industries	59

	Sid.		Page
3. Massaindustrien	60	3. Pulp industry	60
4. Wallboardindustrien	60	4. Wallboard industry	60
5. Förbrukning av brännved och husbehovsvirke	60	5. Consumption of fuelwood etc.	60
III. Export och import	61	III. Foreign trade	61
1. Oarbetade trävaror	61	1. Unprocessed wood	61
2. Sågat virke	62	2. Sawn wood	62
3. Fanérskivor	62	3. Veneer and plywood	62
4. Massaved och wallboard	63	4. Pulp and wallboard	64
D. Virkespriser och omkostnader	64	D. Timber prices and production costs	64
I. Rotpriser	64	I. Prices of timber on root	64
II. Priser på sågtimmer, massaved och brännved	67	II. Prices of cut timber	67
III. Drivningskostnader	68	III. Costs of logging	68
IV. Priser på sågade trävaror och massa	68	IV. Prices of sawn wood and pulp ...	68
E. Arbetarförhållanden	72	E. Labour-market conditions	72
I. Löner och avtal	72	I. Wages and collective wage agree- ments	72
II. Sysselsättning	73	II. Employment	73
III. Olycksfall och arbetarskydd	77	III. Accidents and protection against accidents	77
F. Viltförläggning och jakt	80	F. Wild animals and hunting	80
G. Övriga skogliga frågor	82	G. Other matters relating to forestry	82
I. Administration	82	I. Administration	82
1. Domänverket	82	1. The Swedish State Forest Ser- vice	82
2. Skogsstyrelsen	83	2. The Royal Board of Private Forestry	83
3. Skogsvårdsstyrelserna	84	3. The local forestry boards	84
II. Skogsforskningsinstitutet	85	II. The Forest Research Institute ...	85
III. Skoglig undervisning	86	III. Forestry training	86
IV. Föreningar och organisationer ...	90	IV. Associations and organizations ...	90
V. Anslag för skogsvårdande ändamål	96	V. State subsidies for silviculture ...	96
H. Internationell översikt	101	H. International review	101
I. Sammanfattningsvisning på engelska	104	I. Summary in English	104
J. Källförteckning	111	J. Literary sources	111

Tabeller i texten

Tabell A. Rikets skogsmarksareal för-
delad på ägargrupper 1951. Läns-
vis. (Enligt 1951 års jordbruksräk-
ning.)

18

Tables in the text

Table A. Forest area distributed by
owner groups in 1951. By coun-
ties. (According to the Census of
Agriculture 1951)

18

Sid.	Page		
<i>Tabell B. Skogsbruk i förening med jordbruk. Antal bruksningsdelar 1951 i enskild ägo (exkl. aktiebolag), grupperade efter åkerareal och skogsinnehav samt fördelade på länsgrupper</i>	21	<i>Table B. Forestry in combination with agriculture. Number of holdings 1951 in private possesion (excl. companies) distributed according to field area and forest area in different groups of counties</i>	21
<i>Tabell C. Skogsbruk i och utan förening med jordbruk. Areal skogsmark för skogsbruksenheter av olika storlek i enskild (dock ej aktiebolags) ägo 1951. Länsgrupper</i>	22	<i>Table C. Forest management; with and without combination with agriculture. Forest area of private (excl. companies') forest units of different sizes in 1951. By groups of counties</i>	22
<i>Tabell D. Skogsmarksarealens procentuella fördelning med hänsyn till beståndens ålder (enl. riksskogstaxeringarna 1923—1929, 1938—1952 samt för regioner och hela landet även 1953—1955)</i>	23	<i>Table D. Forest area in per cent by ages of grown stock. (According to the National Forest Surveys 1923—1929, 1938—1952 and 1953—1955. The last only referring to county groups and the entire country)</i>	23
<i>Tabell E. Totala virkesförrådet</i>	26	<i>Table E. Total growing stock</i>	26
<i>Tabell F. Virkesförrådets fördelning på trädslag. Hela riket</i>	26	<i>Table F. Growing stock by species. Entire country</i>	26
<i>Tabell G. Virkesförrådets fördelning på grovleksklasser. Hela riket</i>	27	<i>Table G. Growing stock by size-groups. Entire country</i>	27
<i>Tabell H. Uungefärliga virkesförrådsuppgifter (m^3sk.) per ha skogsmark.</i>	27	<i>Table H. Growing stock per ha by groups of counties</i>	27
<i>Tabell I. Värdet per ha skogsmark och växande skog på landsbygden inom olika ägargrupper 1952. Länsvis. (Enligt fastighetstaxeringen 1952)</i>	29	<i>Table I. Value per hectare of forest land and growing forest by owner groups in 1952. By counties. (According to the Real Property Assessment 1952)</i>	29
<i>Tabell J. Rotvärdets medeltal (i kr per m^3sk.) inom olika ägargrupper på landsbygden 1952. Länsvis. (Enligt fastighetstaxeringen 1952)</i>	31	<i>Table J. Average value of growing forest (in Sw. cr. per m^3 with bark) by owner groups and counties. (According to the Real Property Assessment 1952)</i>	31
<i>Tabell K. Kubikmassa, m^3sk., per ha på landsbygden inom olika ägargrupper 1952. Länsvis</i>	32	<i>Table K. Volume, m^3 with bark, per hectare by owner groups and counties.</i>	32
<i>Tabell L. Av skogsvårdsstyrelserna och domänverket 1950—1954 utklängt skogsfrö. Länsvis</i>	34	<i>Table L. Production of pine and spruce seed by regional forestry boards and by the State Forest Service. By counties</i>	34

	Sid.	Page
<i>Tabell M.</i> Under 1954 beviljade inför-seltillstånd för plantor och frö av skogsträd	36	<i>Table M.</i> Import licenses given in 1954 for plants and seed of forest trees ... 36
<i>Tabell N.</i> Under 1952—1954 utförd skogsodling per 1 000 ha produktiv skogsmark. Länsvis	37	<i>Table N.</i> Forest planting and sowing per 1 000 ha forest land in 1952—1954. By counties 37
<i>Tabell O.</i> Reproduktionsåtgärder och röjning 1942—1954	39	<i>Table O.</i> Silvicultural measures taken in 1942—1954 39
<i>Tabell P.</i> Skogsbrändernas antal, väl-lade skador m. m. 1946—1954	40	<i>Table P.</i> Number of forest fires, damage etc. in 1946—1954 40
<i>Tabell Q.</i> Skogsvägbyggnads- och dik-ningsverksamhetens relativa omfatt-ing (sträckmeter per km ² skogs-mark) 1954. Länsvis	46	<i>Table Q.</i> The relative extent of forest road building and draining (metres per km ² forest land). By counties 46
<i>Tabell R.</i> Virkestransporter på lastbil drivningsåret 1953/54	56	<i>Table R.</i> Unprocessed wood transport-ed by lorries the cutting year 1953 /54 56
<i>Tabell S.</i> Den beräknade totalproduk-tionen av barrvirke vid avsalu- och husbehovssågar 1945—1954 med för-delning på områden	59	<i>Table S.</i> Calculated total production of coniferous lumber by commercial sawmills and sawmills for house-hold use in the years 1945—1954 distributed by regions 59
<i>Tabell T.</i> Sammansättning, genomsnitt-ligt pris m. m. för stämplingsposter, sålda på rot från bondeskogar driv-ningsåret 1953/54	65	<i>Table T.</i> Composition, average prices obtained etc. of standing timber on private forests in the cutting year 1953/54 65
<i>Tabell U.</i> Av domänverket erhållna rå-nettopriser vid försäljning av rot-poster och upphugget virke driv-ningsåren 1949/50—1954/55.	66	<i>Table U.</i> Net prices obtained by the State Forest Service for wood sold on root or cut in the cutting years 1949/50—1954/55 66
<i>Tabell V.</i> Exportpriser (fob) på sågade trävaror av furu och gran samt på pappersmassa, 1939 samt 1945—1954	70	<i>Table V.</i> Export prices of coniferous sawn wood and of wood pulp in 1939 and 1945—1954 70
<i>Tabell X.</i> Löneutvecklingen 1945—54 för vuxna manliga arbetare inom skogsbruk, jordbruk samt trä- och massaindustri	74	<i>Table X.</i> Development of wages of adult male workers in forestry, agriculture and in wood and pulp industry in 1945—54 74
<i>Tabell Y.</i> Antal olycksfall och därav föranledda sjukdagar per 1 000 års-arbetare i skogs- och flottningsar-beten under 1951 och 1952. Större arbetsgivare (exkl. staten)	78	<i>Table Y.</i> Number of accidents etc. per 1 000 full-year workers in forest work and in floating in 1951 and 1952 78

Sid.	Page
<i>Tabell Z. Yrkesutbildning för skogsarbetare och skogsägare m. fl. 1954</i>	88
<i>Tabell A. Av riksdagen anvisade medel under de särskilda skogsvårdsanslagen</i>	100
<i>Tabeller</i>	
<i>Tabell 1. Rikets areal vid 1954 års slut, fördelad på skogsmark, inägor, impeniment och vatten. Skogsmarksareal per invånare och per ha inägomark. Länsvis</i>	115
<i>Tabell 2. Skogsmarksareal under förvaltning eller tillsyn av olika statliga myndigheter vid 1954 års slut. Länsvis</i>	116
<i>Tabell 3. Skogsmarksareal under skogsvårdsstyrelsens tillsyn vid 1954 års slut</i>	118
<i>Tabell 4. Virkesförråd på bark, totalt och per ha, fördelat på trädslag och diameterklasser. Skogsmark inkl. hagmark. Länsvis</i>	120
<i>Tabell 5. Årlig tillväxt för tall och gran (under bark) samt för samtliga trädslag (på bark)</i>	123
<i>Tabell 6. Arealer, som övergåtts med skogsvårdsåtgärder 1954, fördelade på skogsägargrupper. Länsvis</i>	124
<i>Tabell 7. Antal skogsbränder, bränd areal samt skadornas värde m. m. 1954. Länsvis</i>	126
<i>Tabell 8. Antal skogsbränder och bränd areal 1954, fördelade efter brandorsak. Länsvis</i>	127
<i>Tabell 9. Skogsbilvägar, färdigbyggda 1954, med fördelning på skogsägargrupper. Länsvis</i>	128
<i>Tabell 10. Under 1954 färdigställda och avsynade skogsdiken, fördelade på skogsägargrupper. Länsvis</i>	129
<i>Tables</i>	
<i>Table Z. Professional training of forest workers and forest owners in 1954</i>	88
<i>Table A. Subsidies granted to silviculture by the Swedish Parliament</i>	100
<i>Table 1. Forest area, other productive land, unproductive land and water at the end of 1954. Forest area per inhabitant and per ha cultivated land. By counties</i>	115
<i>Table 2. Forest land administered by different state authorities at the end of 1954. By counties</i>	116
<i>Table 3. Forest land under the supervision of regional forestry authorities at the end of 1954</i>	118
<i>Table 4. Growing stock excl. bark, total and per ha, by species and size-groups. By counties</i>	120
<i>Table 5. Yearly increment of pine and spruce (excl. bark) and of all species (incl. bark)</i>	123
<i>Table 6. Silvicultural measures taken in 1954, by forest-owner groups. By counties</i>	124
<i>Table 7. Number of forest fires, area destroyed and costs of extinguishing fires in 1954. By counties</i>	126
<i>Table 8. Number of forest fires and damage by causes in 1954. By counties</i>	127
<i>Table 9. Forest roads completed in 1954 by forest-owner groups. By counties</i>	128
<i>Table 10. Draining ditches completed in 1954, by forest-owner groups. By counties</i>	129

	Sid.	Page	
<i>Tabell 11.</i> Beräknad årlig avverkning i riket under drivningsåren 1944/45—1953/54	130	<i>Table 11.</i> Estimated yearly cutting by assortments in the cutting-years 1944/45—1953/54	130
<i>Tabell 12.</i> Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar, övriga allmänna skogar samt bolagsskogar, totalt och per ha 1945—1954	131	<i>Table 12.</i> Cutting in Crown forests, diocesan forests, other public forests and companies' forests, total and per ha, in the years 1945—1954	131
<i>Tabell 13.</i> Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar samt övriga allmänna skogar 1954. Länsvis	132	<i>Table 13.</i> Cutting in Crown forests, diocesan forests and other public forests in 1954. By counties	132
<i>Tabell 14.</i> Av virkesmättningsföreningarna under sässongerna 1951/52—1953/54 inmätta kvantiteter virke ...	133	<i>Table 14.</i> Volume of timber measured in the cutting-years 1951/52—1953/54 by timber measurement associations	133
<i>Tabell 15.</i> Medelvolym för av virkesmättningsföreningarna under drivningssässongerna 1952/53 och 1953/54 inmätt virke i fast mätt under bark	134	<i>Table 15.</i> Average volume of timber measured by timber measurement associations in the cutting-years 1952/53 and 1953/54	134
<i>Tabell 16.</i> Virkesmättningsföreningarnas medelkostnader för inmätt virke, drivningsåren 1949/50—1953/54	135	<i>Table 16.</i> Average costs of the timber measurement associations for wood measured in the cutting-years 1949/50—1953/54	135
<i>Tabell 17.</i> Flottningsföreningar och flottleder 1954	136	<i>Table 17.</i> Floating associations and floatways in 1954	136
<i>Tabell 18.</i> Flottat och levererat virke 1954	137	<i>Table 18.</i> Wood floated and delivered in 1954	137
<i>Tabell 19.</i> Utflotnings- och skiljningskostnader m. m. 1954	138	<i>Table 19.</i> Floating and sorting costs etc. in 1954	138
<i>Tabell 20.</i> Rundvirkestransporter på järnväg 1954	139	<i>Table 20.</i> Transports of unprocessed wood by rail in 1954	139
<i>Tabell 21.</i> Ursprungs- och destinationslän för järnvägstransporter av oförädlat virke, 1954	140	<i>Table 21.</i> Origin and destination of unprocessed wood transported by rail in 1954	140
<i>Tabell 22.</i> Ursprungs- och destinationslän för transporter av oförädlat virke, utförda av den yrkesmässiga biltrafiken under månaderna mars, april 1954	142	<i>Table 22.</i> Origin and destination of unprocessed wood transported by hired lorries during two months in 1954	142
<i>Tabell 23.</i> I rikets hamnar och lastageplatser 1954 lossade kvantiteter av oförädlat virke (endast inrikes fartygstransporter)	144	<i>Table 23.</i> Unprocessed wood unloaded from vessels in Swedish harbours and other loading wharfs in 1954	144

Sid.	Page
<i>Tabell 24. Skogsindustriernas förbrukning av rundvirke 1950—1954. Hela riket</i>	145
<i>Tabell 25. Sägverkens och hyvleriernas samt ländmånesfabrikernas huvudsakliga produktion 1954. Länsvis</i>	146
<i>Tabell 26. Massa- och wallboardfabrikernas huvudsakliga produktion 1954. Länsvis</i>	147
<i>Tabell 27. Export av rundvirke, sågat virke m. m. 1950—1954</i>	148
<i>Tabell 28. Import av rundvirke, sågat virke m. m. 1950—1954</i>	149
<i>Tabell 29. Sveriges export och import av oförädlat virke med fördelning på export- resp. importländer 1954 ...</i>	150
<i>Tabell 30. Rånettovärden för virkesuttagen å kronoskogar 1945—1954. Länsvis</i>	152
<i>Tabell 31. Brutttopriser och omkostnader för drivningsåret 1953/54. Sägtimmer av furu och gran</i>	153
<i>Tabell 32. Brutttopriser och omkostnader för drivningsåret 1953/54. Massaved av barrträd</i>	156
<i>Tabell 33. Brutttopriser och omkostnader för drivningsåret 1953/54. Brännsved</i>	157
<i>Tabell 34. Skogsarbetarnas genomsnittliga dagsförtjänst i kr vintrarna 1939/40 samt 1950/51 till 1953/54. Länsvis.</i>	158
<i>Tabell 35. Sysselsättningen i skogsbruket 1954 vid domänverket och 54 större skogsbolag</i>	159
<i>Tabell 36. Personal sysselsatt i flottningsverksamhet samt antal därifullgjorda dagsverken 1954</i>	160
<i>Table 24. Yearly consumption of roundwood by forest industries in 1950—1954. Entire country</i>	145
<i>Table 25. Production of sawn and planed lumber and boxboard in 1954. By counties</i>	146
<i>Table 26. Pulp and wallboard production in 1954. By counties</i>	147
<i>Table 27. Exports of roundwood, sawn wood etc. 1950—1954</i>	148
<i>Table 28. Imports of roundwood, sawn wood etc. 1950—1954</i>	149
<i>Table 29. Swedish exports and imports of roundwood by countries of destination and origin in 1954</i>	150
<i>Table 30. Net value of wood cut in Crown forests in 1945—1954. By counties</i>	152
<i>Table 31. Gross prices and logging costs in the cutting-year 1953/54. Coniferous timber</i>	153
<i>Table 32. Gross prices and logging costs in the cutting-year 1953/54. Coniferous pulpwood</i>	156
<i>Table 33. Gross prices and logging costs in the cutting-year 1953/54. Fuel wood</i>	157
<i>Table 34. Average daily wages of forest workers in the cutting-years 1939/40 and 1950/51—1953/54. By counties ...</i>	158
<i>Table 35. Number of forest workers in Crown forests and in 54 of the largest companies' forests in 1954</i>	159
<i>Table 36. Personell engaged in floating activity and number of day-works performed in 1954</i>	160

	Sid.	Page
<i>Tabell 37. Arbetsförmedlingsverksamheten inom skogsbruket 1952—1954</i>	161	<i>Table 37. Labour-exchange activities in forestry in the years 1952—1954</i> ... 161
<i>Tabell 38. Antal årsarbetare samt olycksfall i skogs- och flottningsarbeten 1952. Större arbetsgivare (exkl. staten)</i>	162	<i>Table 38. Number of full-year employees and number of accidents in forest work and floating in 1952</i> ... 162
<i>Tabell 39. Antal förlorade arbetsdagar per årsarbetare på grund av olycksfall i skogs- och flottningsarbeten 1952 samt i genomsnitt för perioden 1947—51. Större arbetsgivare (exkl. staten)</i>	163	<i>Table 39. Number of working days lost per full-year employee owing to accidents in forest work and floating in 1952 and on an average for the period 1947—51</i> 163
<i>Tabell 40. Antalet under tillåten jakttid fällda älgar i genomsnitt för 1936—1945 samt 1950—1954. Länsvis</i>	164	<i>Table 40. Number of elk killed during legal shooting season in 1936—54. By counties</i> 164
<i>Tabell 41. Antal under 1950—1954 döda skogsvillebråd</i>	165	<i>Table 41. Number of game killed in 1950—1954</i> 165
<i>Tabell 42. Under budgetåret 1953/54 genom Kungl. Maj:ts eller skogsstyrelsens beslut tilldelade bidragsmedel (statsbidrag, prisutjämningsmedel) för särskilda skogsvårdsåtgärder. Länsvis</i>	166	<i>Table 42. State subsidies paid for special silvicultural measures during the budget-year 1953/54. By counties</i> ... 166
<i>Tabell 43. Landareal, invånareantal samt skogsmarksareal, totalt, per invånare och i procent av landarealen, i vissa länder 1954</i>	168	<i>Table 43. Total land area, number of inhabitants and forest area (total, per inhabitant and in per cent of total land area) in certain countries, in 1954</i> 168
<i>Tabell 44. Avverkning i vissa länder med betydande skogsavverkning 1953 och 1954</i>	169	<i>Table 44. Logging in certain countries with an extensive logging, in 1953 and 1954</i> 169
<i>Tabell 45. Export och import av rundvirke i vissa länder med betydande rundvirkeshandel 1954</i>	170	<i>Table 45. Exports and imports of roundwood in certain countries with an extensive round-wood trade, in 1954</i> 170
<i>Tabell 46. Produktion av några viktiga träindustriprodukter i vissa betydande producentländer 1954</i>	171	<i>Table 46. Production of certain important timber industry products in some countries with extensive timberindustries in 1954</i> 171

	Sid.	Page
<i>Tabell 47. Export och import av några viktiga träindustriprodukter i vis- sa länder med betydande handel med trävaror 1954</i>	172	<i>Table 47. Exports and imports of some important timber industry products in certain countries with an extensive trade in timber industry products, in 1954</i> 172
<i>Diagram</i>		
1. Löneutvecklingen 1939—1954 för huggare och körare samt för manliga arbetare inom träindustrien och för manlig personal m. fl. inom industrien	73	1. Development in 1939—1954 of cutters' and hauliers' wages compared with the development of the wages of male wood industry workers and salaries of industry employees 73
2. Antalet lediga och tillsatta platser samt antalet tillsatta platser per 100 lediga 1952—1954	77	2. Number of vacancies, number of placements and number of placements per 100 vacancies in 1952—1954 77
<i>Diagram</i>		

SYMBOLER OCH FÖRKORTNINGAR

Intet att redovisa	—
Uppgift ej tillgänglig	..
Logiskt omöjlig uppgift	.
Preliminär eller uppskattad uppgift	*
Centimeter	cm
Meter	m
Kilometer	km
Hektar	ha
Kvadratkilometer	km ²
Kubikmeter	m ³
Kubikmeter fast mått	m ³ f.
Kubikmeter travat mått	m ³ t.
Skogskubikmeter (hel trädstams volym med bark)	m ³ sk.
Fot (engelsk)	f el.
Tum (»)	"
Kubikfot (engelsk)	f ³
Flottningskubikfot	f ³ fl.
Kubikfot toppmått (cylinderkubikfot)	f ³ to.
Kubikfot (topprotmått)	f ³ tr.
Standard	std
Kilogram	kg
Helbarkad	hb.
Obarkad	ob.
På bark (med bark)	pb.
Under bark (utan bark)	ub.
Mittmått	mi.
Brösthöjd	brh.
Osorterat (sågad vara kval. I—IV)	o/s
Kvinta (» » » V)	V
Cirka	ca
Kronor	kr
Food and Agriculture Organization of the United Nations	FAO
Sveriges officiella statistik	SOS
Sveriges offentliga utredningar	SOU

SYMBOLS AND ABBREVIATIONS

Nil or negligible
Not available
Logically impossible
Provisional or estimated figure
Centimetre
Metre
Kilometre
Hectare
Square kilometre
Cubic metre
Cubic metre solid wood
Cubic metre piled wood
Forest cubic metre (whole trunk incl. bark)
Foot (English)
Inch (English)
Cubic foot (English)
Floating cubic foot
Cubic foot by measuring on the top of the log
Cubic foot by measuring on the top and at the bottom of the log
Standard (Petersburg)
Kilogramme
Completely barked
Unbarked
On (or with) bark
Under (or without) bark
Measured at the middle of the log
Breast height
Unsorted
Quinta
Approximately
Swedish crowns
Food and Agriculture Organization of the United Nations
Swedish Official Statistics
Investigations by the Swedish Government

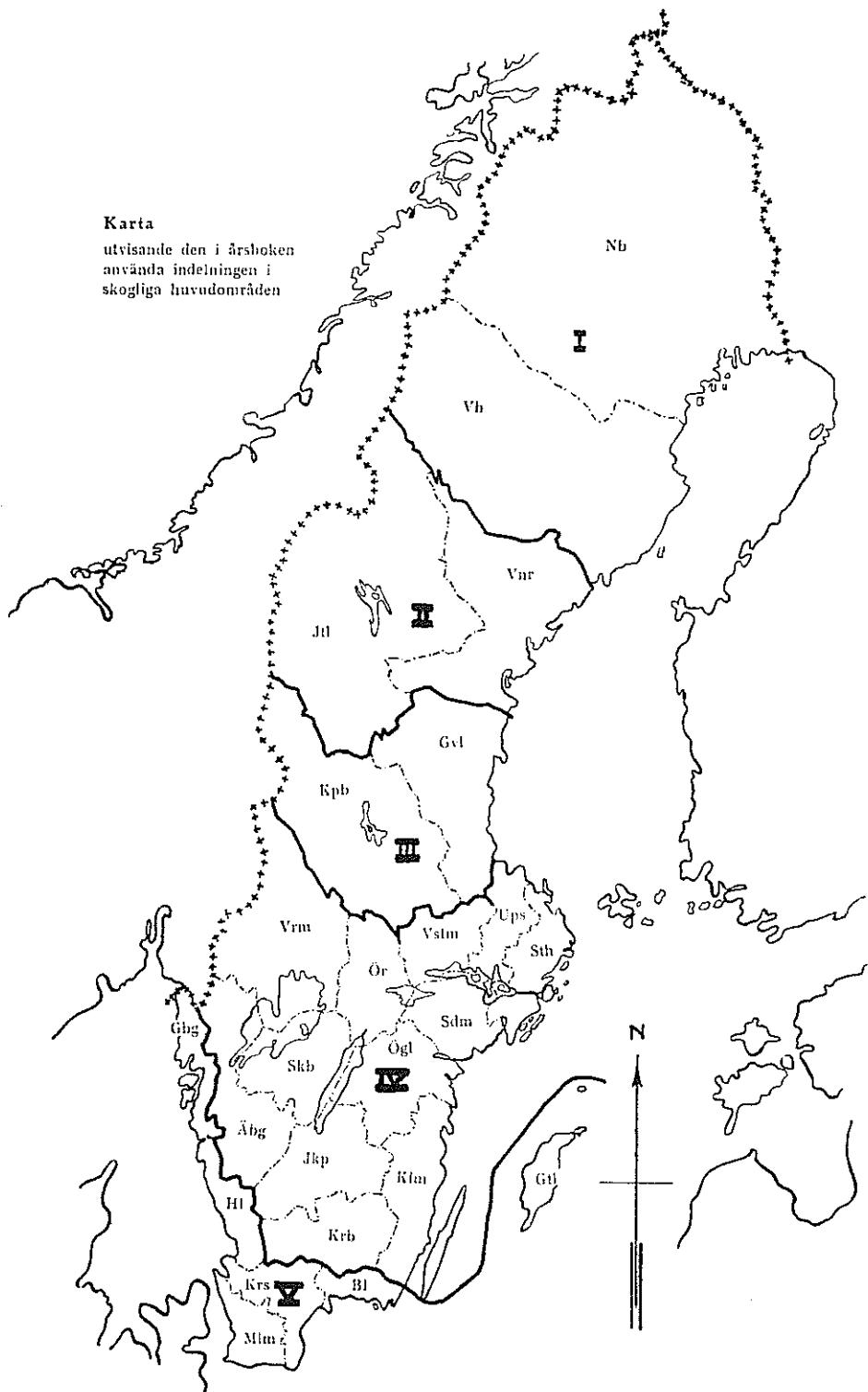
LÄNSFÖRKORTNINGAR

Abbreviations for the Swedish counties (län).

Nb	Norrbottens län	Ups	Uppsala län	Klm	Kalmar län
Vb	Västerbottens län	Sth	Stockholms län och stad	Gtl	Gotlands län
Jtl	Jämtlands län	Sdm	Södermanlands län	Gbg	Göteborgs och Bohus läns
Vnr	Västernorrlands län	Ög	Östergötlands län	Hl	Hallands län
Gvl	Gävleborgs län	Skb	Skaraborgs län	Bl	Blekinge län
Kpb	Kopparbergs län	Åbg	Älvborgs län	Krs	Kristianstads län
Vrm	Värmlands län	Jkp	Jönköpings län	Mlm	Malmöhus län
Ör	Örebro län	Krb	Kronobergs län		
Vstm	Västmanlands län				

I vissa tabeller är länen sammanslagna i In certain tables the counties are grouped
fem grupper (se karta s. 16): as follows (see map on page 16):

- I Övre Norrland Nb och Vb
- II Mellersta Norrland Jtl och Vnr
- III Nedre Norrland o. Dalarna Gvl och Kph
- IV Mellansverige och Småland Vrm, Ör, Vstm, Ups, Sth, Sdm, Ög, Skb,
Åbg Jkp, Krb och Klm
- V Södra och västra kustlänens Gtl, Gbg, Hl, Bl, Krs och Mlm

A. SKOGSMARKEN OCH SKOGSKAPITALET

I. Ytvidd

Rikets skogsmarksareal uppgick 1954 till 229 291 km² (tabell 1) enligt den andra riksskogstaxeringens material. Enligt resultaten från 1951 års jordbruksräkning uppgår rikets skogsmarksareal till 224 861 km² och enligt 1952 års allmänna fastighetstaxering till 225 152 km².

Såväl jordbruksräkningens som 1952 års allmänna fastighetstaxerings uppskattning av rikets skogsmarksareal understiger riksskogstaxeringens med ca 2 %, vilket bl. a. torde bero på att jordbruksräkningens och fastighetstaxeringens uppgifter icke inkluderar vissa kronan tillhöriga skogar i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands och Kopparbergs län (ca 2 900 km²), vilka vid domänverkets skogsindelningar ej ansetts taxeringsvärd. Här till kommer att vid riksskogstaxeringen, i motsats till de båda övriga undersökningsarna, innefattas all hagmark i uppgifterna om skogsmarken.

Enligt jordbruksräkningarna 1944 och 1951 ökade rikets skogsmarksareal mellan de båda åren med ca 2 000 km² eller 1 %. Detta resultat överensstämmer även med fastighetstaxeringarnas uppgifter. Ätminstone delvis torde det vara fråga om en reell ökning av skogsmarksarealen, därigenom att impediment dikats ut och omvandlats till skogsmark och att tidigare odlade marker gjorts skogbärande.

I tabell 1 redovisas i kolumn 7 skogsmarkens andel av totalarealen i rikets län. Som synes är variationerna länen

emellan stora. I Västernorrlands län är nära 75 % av totalarealen skogbevuxen, i Malmöhus län endast 13 %. Skogsmarksarealen per invånare är störst i de tre nordligaste länen, Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län. Dessa tre län uppvisar också den största skogsmarksarealen per ha inägomark (åker och äng). Medan det i Norrbotten går 38 ha skogsmark på en ha inägomark, är siffran för Malmöhus län endast 0,2 ha och för Kristianstads och Skaraborgs län 1,0 ha skogsmark per ha inägomark.

Skogsmarken brukar med hänsyn till äganderätten indelas i tre huvudgrupper: allmänna skogar (varav kronoskogar i allmänhet särskiljs) och bolags-skogar, som vardera omfattar ungefär en fjärdedel, samt övriga enskilda skogar, omfattande drygt hälften av rikets skogsmarksareal. Fördelningen på dessa ägarkategorier, totalt och procentuellt, redovisas länsvis i tabell A, som är grundad på 1951 års jordbruksräknings material.

Som framgår av denna tabell råder stora olikheter mellan de skilda delarna av riket i fråga om fördelningen på ägargrupper. Således upptar de allmänna skogarna i det skogliga huvudområdet I (länsgrupp I) ungefär 50 % (huvudsakligen kronoskogar) av den totala skogsmarksarealen. För Norrbottens län utgör andelen allmänna skogar t. o. m. nära 60 % av nyssnämnda areal. De allmänna skogarna upptar i intet av de övriga skogliga huvudområdena ens 20 % av den totala skogsmarksarealen,

**Tabell A. Rikets skogsmarksareal fördelad på ägargrupper 1951. Länsvis.
(Enligt 1951 års jordbruksräkning)**

Forest area distributed by owner groups in 1951

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Län och läns- grupper <i>County</i>	Allmänna skogar <i>Public forests</i>				Enskilda skogar <i>Private forests</i>				Samtliga skogar <i>All forests</i>
	Statens skogar ¹		Övriga allmänna skogar <i>Other public forests</i>		Aktiebolags- skogar <i>Companies' forests</i>		Övriga enskilda skogar <i>Other private forests</i>		
	Areal km ²	i % av hela skogs- area- len <i>in % of total forest area</i>	Areal km ²	i % av hela skogs- area- len <i>in % of total forest area</i>	Areal km ²	i % av hela skogs- area- len <i>in % of total forest area</i>	Areal km ²	i % av hela skogs- area- len <i>in % of total forest area</i>	Areal km ²
Nb	19 898	52	2 558	7	3 930	10	11 570	31	37 956
Vb	10 305	32	1 441	5	7 356	23	12 678	40	31 780
JtI	1 443	6	1 863	7	11 504	44	11 149	43	25 959
Vnr	1 356	7	611	3	8 561	46	8 044	43	18 572
Gvl	885	6	762	5	5 854	41	6 613	47	14 114
Kpb	2 660	13	2 000	10	6 420	32	8 791	44	19 871
Vrm	247	2	531	4	4 692	37	7 228	57	12 698
Ör	833	16	337	6	1 701	32	2 420	46	5 291
Vstm	470	12	428	11	905	24	1 984	52	3 787
Ups	86	3	433	15	1 026	36	1 344	47	2 889
Sth	266	7	390	10	414	11	2 762	72	3 832
Sdm	235	7	333	10	259	8	2 599	75	3 426
Ög	397	7	550	10	824	15	3 874	69	5 645
Skb	390	12	309	9	230	7	2 446	72	3 375
Äbg	268	4	424	6	368	6	5 500	84	6 560
Jkp	321	5	307	5	326	5	5 467	85	6 421
Krb	294	5	281	5	706	12	4 411	78	5 692
Klm	567	8	301	4	411	6	5 578	81	6 857
Gtl	99	6	84	6	54	4	1 139	83	1 376
Gbg	94	6	98	6	28	2	1 428	87	1 648
Hl	106	5	114	6	66	3	1 760	86	2 046
Bl	47	3	52	3	76	4	1 665	90	1 840
Krs	177	7	144	6	66	3	2 163	85	2 550
Mlm	38	6	65	10	6	1	568	83	677
I	30 203	44	3 999	6	11 286	16	24 248	35	69 736
II	2 799	6	2 474	6	20 065	45	19 194	43	44 532
III	3 545	10	2 762	8	12 274	36	15 404	45	33 985
IV	4 374	7	4 623	7	11 862	18	45 616	69	66 475
V	561	6	556	5	296	3	8 724	86	10 137
Riket	41 481	18	14 413	7	55 784	25	113 183	50	224 861
<i>Entire country</i>									

¹ Hit har härförts kronoskogar samt skogar under fortifikationsförvaltningen, vattenfallsstyrelsen, lantbruksstyrelsen och lotsstyrelsen.

även om andelen i vissa län kan uppgå till 22—23 %. Bolagsskogarna har sin tyngdpunkt i områdena II och III, framför allt i Jämtlands, Västernorrlands och Gävleborgs län. Övriga enskilda skogar d.v.s. gods- och bondeskogarna har i område II ungefär samma relativa omfattning som bolagsskogarna och överträffar de senare i område III. I områdena IV och V är gods- och bondeskogarna helt dominerande. I område IV upptas dock en sjätte del av den totala skogsmarksarealen av bolagsskogar. I Värmelands och Uppsala län utgör dessa drygt en tredjedel av ifrågavarande areal.

Huvudparten av statens skogar förvaltas av domänverket, som dessutom har tillsynen över vissa andra allmänna skogar. Tillsynsmyndigheter för övriga ställiga skogar är fyra andra ämbetsverk, för de ecklesiastika boställsskogarna stiftsnämnderna samt för samliga andra skogar, allmänna och enskilda, skogsvårdsstyrelserna med skogsstyrelsen som centralmyndighet. Följande schema visar skogens indelning i administrativt hänseende. De arealer, som hänföres till de olika grupperna, återfinns i tabellerna 2 och 3.

I. Domänstyrelsen.

- A. Kronoskogar (kronoskogsförordningen den 10 maj 1935, nr 157)
 - 1. kronoparker
 - 2. skogsjordbruk, kronotorp, äldre kronolägenheter m. m.
 - 3. kronoholmar och skär
 - 4. kronoöverloppsmarker
 - 5. oavmätta kromarker
- B. Övriga skogar under domänstyrelsens förvaltning eller tillsyn
 - 1. bergwerksskogar (KF den 27 maj 1898)
 - 2. renbetesfjäll (1894 års skogsordning, 4 §)

- 3. kronoallmänningar (1894 års skogsordning, 4 §)
- 4. vissa ecklesiastika skogar (1894 års skogsordning, kap. IV 24 §)
- 5. allmänna inrättningars skogar av kyrklig natur, som icke innehås med stadgad åborätt (1894 års skogsordning, kap. V)
- 6. nationalparker
- II. Andra statliga myndigheter.
 - A. Fortifikationsförvaltningen
 - B. Vattenfallsstyrelsen
 - C. Lantbruksstyrelsen
 - D. Lotsstyrelsen (fr. o. m. 1956 Sjöfartsstyrelsen)
- III. Stiftsnämnder (ecklesiastik boställsordning den 30 augusti 1932).
- IV. Skogsvårdsstyrelser (skogsvårdslagen den 21 maj 1948, nr 237).
 - A. Allmänna skogar
 - 1. häradssallmänningar (lag den 18 april 1952, nr 166)
 - 2. allmänningsskogar i Norrland och Dalarna (lag den 18 april 1952, nr 167)
 - 3. skogar tillhöriga landsting, hushållningssällskap, skogsvårdsstyrelser o. d.
 - 4. skogar tillhöriga städer och övriga primärkommuner
 - 5. kronohemman och kronolägenheter, vilka innehås med stadgad åborätt
 - 6. skogar tillhöriga allmänna inrättningar (skolor, sjukhus, anstalter o. d.), med undantag av de ovan under I B:5 nämnda
 - B. Enskilda skogar
 - 1. bolagsskogar
 - 2. skogar tillhöriga föreningar, stiftelser o. d.
 - 3. gods- och bondeskogar.

Som nämnts omfattar de enskilda skogarna, om aktiebolagsskogarna borträknas, hälften av rikets skogsmark. En viss karakteristik av denna grupp erhålls om antalet skogsbruksenheter och deras areal produktiv skogsmark i de olika länen fördelar med avseende på storlek i lämpliga klasser. Så skedde vid jordbruksräkningen 1951, och till tabell B i Skogsstatistisk årsbok 1953 hämtades materialet från denna räkning. Enligt nyssnämnda tabell återfanns det största antalet brukningsenheter i storleksklassen under 10 ha. Endast i Norrbottens och Västerbottens län samt i smålandslänen låg tyngdpunkten i någon av grupperna 10—25 eller 25—50 ha. I hela riket omfattade brukningsenheter om 25—50, 50—100 och 100—200 ha ungefär lika stora arealer med någon övervikt för storleksklassen 50—100 ha. De regionala olikheterna var betydande; i Södermanlands Malmöhus och Östergötlands län med sina stora gods och fideikommis låg tyngdpunkten i storleksklassen 400 ha eller större. Jämfört med 1944 års jordbruksräknings uppgifter har en svag förskjutning skett mot större brukningsenheter.

Den i Skogsstatistisk årsbok 1953 intagna tabellen C, som sammanställts av material från 1951 års jordbruksräkning, utvisar bl. a. omfattningen av de arealer skogsmark, som brukas tillsammans med jordbruk av olika storlek eller utan kombination med jordbruk. Av tabellen framgår att 133 000 km² eller 59 % av hela skogsmarksarealen brukas utan förening med jordbruk. I denna areal ingår huvudsakligen allmänna skogar och bolagsskogar. Av återstående 92 000 km² härför sig 55 % till brukningsenheter av storleken 2—10 ha.

Bondekogsbrukets samband med

jordbruk belyses i tabell B, som grundar sig på 1951 års jordbruksräkning. Inom landet finns ca 240 000 jordbruksenheter om minst 0,26 ha åker, vilka är försedda med skogsmark. Helt utan skogsmark är enligt jordbruksräkningen ca 88 000 brukningsenheter, större delen i slättbygderna.

Den sammanlagda areal skogsmark, som tillhör de ca 240 000 brukningsenheter, omfattar enligt jordbruksräkningen ca 8,8 milj. ha eller 79 % av totala skogsmarksarealet inom ägargruppen »Övriga enskilda». Enbart skogsbruk utan kombination med jordbruk redovisas som »utmark» (se tab. C) och omfattar inom gruppen ifråga ca 2,4 milj. ha. Det är emellertid att märka, att här också ingår skogsmark sammanhörande med utarrenderade jordbruk, men där skogen disponeras av ägaren, vilket i regel är fallet vid utarrendering. Det finns anledning att säga, att sistnämnda kategori av »utmark» är åtskilligt större än de helt fristående skogsinnehaven inom denna ägargrupp.

I tabell D redovisas skogsmarksarealets procentuella fördelning med hänsyn till beståndens ålder. För de olika länen anges procentuella fördelningar enligt den första och den andra riks-skogstaxeringens resultat. För länsgrupperna I—V samt för hela riket har det varit möjligt, att med tillfredsställande säkerhet ange även den tredje riks-skogstaxeringens uppgifter om denna fördelning. Man finner sålunda, att från första till tredje riks-skogstaxeringen har kalmarksarealet ökat endast inom region I. d.v.s. Norrbottens och Västerbottens län. Ökningen kan säkerligen tillskrivas den omfattande avverkning av övermogen skog, som här blev en följd av den nya lappmarkslagens ikraftträd-

Tabell B. Skogsbruk i förening med jordbruk. Antal brukningsdelar 1951 i enskild ägo (exkl. aktiebolag), grupperade efter åkerareal och skogsinnehav samt fördelade på länsgrupper. (Efter 1951 års jordbruksräkning)

Forestry in combination with agriculture. Number of holdings 1951 in private possession (excluding companies) distributed according to field area and forest area in different groups of counties

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Länsgrupper och storleksgrupper efter åkerarealen <i>Groups of counties and size-groups according to field area</i>	Antal brukningsdelar fördelade på storleksgrupper efter skogsmarksarealen <i>Number of units by size-groups of forest area</i>							
	<10 ha	10—25 ha	25—50 ha	50—100 ha	100—200 ha	200—400 ha	>400 ha	Summa Total
I								
0,26— 2 ha	2 096	1 522	1 353	1 099	675	210	41	6 996
2—10 »	3 108	5 603	6 884	5 558	2 857	1 042	199	25 251
10—50 »	99	459	998	1 032	406	115	46	3 155
>50 »	—	—	—	—	—	—	1	1
Summa Total	5 303	7 584	9 235	7 689	3 938	1 367	287	35 403
II								
0,26— 2 ha	3 209	902	492	270	183	54	13	5 123
2—10 »	3 746	4 278	3 865	3 219	2 000	682	178	17 968
10—50 »	47	178	479	610	540	221	76	2 151
>50 »	—	—	—	1	1	—	2	4
Summa Total	7 002	5 838	4 836	4 100	2 724	957	269	25 246
III								
0,26— 2 ha	4 382	2 120	1 012	465	120	34	5	8 138
2—10 »	2 953	4 041	3 681	2 400	1 002	193	28	14 298
10—50 »	241	860	1 399	1 370	849	232	47	4 998
>50 »	—	5	8	11	18	3	6	51
Summa Total	7 576	7 026	6 100	4 246	1 989	462	86	27 485
IV								
0,26— 2 ha	11 279	2 668	750	288	84	9	8	15 086
2—10 »	22 296	19 753	13 597	4 828	928	172	49	61 623
10—50 »	9 482	10 550	8 382	4 591	1 316	256	51	34 628
>50 »	255	374	524	742	639	365	283	3 182
Summa Total	43 312	33 345	23 253	10 449	2 967	802	391	114 519
V								
0,26— 2 ha	2 997	521	112	35	6	6	—	3 677
2—10 »	10 693	5 659	2 780	798	87	9	1	20 027
10—50 »	4 677	3 659	2 600	1 198	260	28	9	12 431
>50 »	200	122	106	127	70	33	45	703
Summa Total	18 567	9 961	5 598	2 158	423	76	55	36 838
Riket								
Entire country								
0,26— 2 ha	23 963	7 733	3 719	2 157	1 068	313	67	39 020
2—10 »	42 796	39 334	30 807	16 803	6 874	2 098	455	139 167
10—50 »	14 546	15 706	13 858	8 801	3 371	852	229	57 363
>50 »	455	501	638	881	728	401	337	3 941
Summa Total	81 760	63 274	49 022	28 642	12 041	3 664	1 088	239 491

Anm.: Tabellen innehåller ej brukningsdelar med enbart skogsmark, d. v. s. med mindre åker än 0,26 ha.

Remark: The table does not include units which have only forests, i.e. units with less than 0,26 ha fields.

Tabell C. Skogsbruk i och utan förening med jordbruk. Areal skogsmark för skogsbruksenheter av olika storlek i enskild (dock ej aktiebolags) ägo 1951. Länsgrupper. (Efter 1951 års jordbruksräkning)

Forest management; with and without combination with agriculture. Forest area of private (excl. companies') forest units of different sizes in 1951. By groups of counties

Tabell D. Skogsmarksarealens procentuella fördelning med hänsyn till beståndens ålder (enl. riksskogstaxeringarna 1923—1929 och 1938—1952 samt för länsgrupper och hela riket även 1953—1955)

Forest area in per cent by ages of growing stock. (According to the National Forest Surveys 1923—1929, 1938—1952 and 1953—1955. The last only referring to county groups and the entire country)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrup- per <i>County</i>	Tax-år <i>Year of assess- ment</i>	Beståndens ålder <i>Age of stands</i>						
		Kalmark <i>Repro- duc- tion area and waste land</i>	1—20 <i>år years</i>	21—40 <i>år years</i>	41—80 <i>år years</i>	81—120 <i>år years</i>	121 år o. däröver <i>121 years and over</i>	Samt- liga <i>All ages</i>
Nb	1941	6,9	9,1	11,7	26,7	16,6	29,0	100,0
	1926	3,3	5,6	9,0	30,3	14,6	37,2	100,0
Vb	1939—41	6,4	10,9	14,9	32,1	19,1	16,6	100,0
	1925	4,5	8,9	11,5	32,2	16,6	26,3	100,0
Jtl	1939—40	4,1	7,7	13,2	33,4	24,8	16,8	100,0
	1924—25	10,3	3,1	10,6	29,7	20,4	25,9	100,0
Var	1938	7,9	8,8	14,7	41,8	19,5	7,3	100,0
	1924	5,9	5,1	14,5	37,4	19,2	17,9	100,0
Gv1	1942	3,5	11,6	19,9	42,0	18,0	5,0	100,0
	1926	6,4	12,2	17,4	36,2	17,5	10,3	100,0
Kpb	1942—44	2,3	9,4	14,0	39,7	22,9	11,7	100,0
	1923	5,7	6,7	12,5	36,7	17,4	21,0	100,0
Vrm	1950	7,0	7,4	14,1	46,6	21,3	3,6	100,0
	1929	4,7	12,4	23,6	44,2	11,9	3,2	100,0
Ör	1951	5,0	10,3	17,4	48,4	17,1	1,8	100,0
	1927	6,8	14,6	25,3	43,5	8,4	1,4	100,0
Vstm ...	1950—52	5,1	9,9	19,1	49,9	13,7	2,3	100,0
	1926—27	3,4	18,5	23,9	41,8	9,6	2,8	100,0
Ups	1950—52	5,9	12,7	19,1	45,0	14,5	2,8	100,0
	1926—27	8,1	17,2	26,8	32,4	11,9	3,6	100,0
Sth	1950—52	5,8	10,7	16,2	47,5	17,1	2,7	100,0
	1927	7,7	16,3	27,9	37,4	9,1	1,6	100,0
Sdm	1950—52	5,9	13,1	25,2	38,4	14,2	3,2	100,0
	1927	15,5	16,2	19,5	33,9	12,7	2,2	100,0
Ög	1952	7,3	11,4	16,0	46,6	16,5	2,2	100,0
	1927	9,4	17,6	24,4	37,3	9,9	1,4	100,0
Skb	1950—51	5,2	12,8	21,1	47,5	11,6	1,8	100,0
	1929	12,2	12,1	31,7	36,3	7,1	0,6	100,0

tab. D forts.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Äbg	1949	5,8	9,8	23,8	49,8	10,5	0,3	100,0
	1928—29	10,1	18,6	32,9	33,9	4,2	0,3	100,0
Jkp	1947	5,8	15,6	23,8	44,3	9,4	1,1	100,0
	1923	16,6	13,9	26,9	36,4	5,6	0,6	100,0
Krb	1946—47	5,6	19,6	25,7	42,2	6,0	0,9	100,0
	1923	19,0	18,5	29,1	28,2	4,7	0,5	100,0
Klm	1948	4,6	15,6	21,0	46,4	10,8	1,6	100,0
	1923	16,9	7,3	29,8	39,3	5,9	0,8	100,0
Gtl	1952	5,7	7,9	7,8	39,8	27,6	11,2	100,0
	1928	12,0	12,3	15,7	32,5	22,2	5,3	100,0
Gbg	1949	9,1	14,0	27,1	40,6	8,8	0,4	100,0
	1929	29,4	16,6	22,4	28,5	2,9	0,2	100,0
H1	1946	11,7	21,7	30,1	32,9	3,2	0,4	100,0
	1928	28,8	19,8	23,8	24,6	2,7	0,3	100,0
B1	1945	4,9	29,5	25,2	38,1	2,1	0,2	100,0
	1928	12,2	16,6	35,4	32,6	2,7	0,5	100,0
Krs	1945	7,5	23,2	27,7	36,6	4,7	0,3	100,0
	1928	23,0	16,4	28,0	30,1	2,1	0,4	100,0
Mlm	1945	12,3	20,5	23,6	33,8	8,7	1,1	100,0
	1928	23,7	19,6	22,6	28,7	4,3	1,1	100,0
I	1953—55	8,0	4,1	10,0	20,6	31,7	25,6	100,0
	1939—41	6,7	9,9	13,1	29,1	17,7	23,5	100,0
	1925—26	3,8	7,0	10,0	31,1	15,5	32,6	100,0
II	1953—55	6,1	2,5	9,2	29,7	34,3	18,2	100,0
	1938—39	5,7	8,4	14,2	36,8	22,8	12,1	100,0
	1924—25	8,2	4,1	12,5	33,3	19,8	22,1	100,0
III	1953—55	6,7	4,8	9,6	35,8	29,3	13,8	100,0
	1940—44	3,3	9,7	15,5	40,3	20,9	10,3	100,0
	1923—26	6,7	8,0	13,8	35,4	17,9	18,2	100,0
IV	1953—55	4,7	9,5	18,9	47,5	16,5	2,9	100,0
	1946—52	5,9	12,0	19,7	46,3	14,1	2,0	100,0
	1923—29	10,6	14,8	26,7	37,9	8,4	1,6	100,0
V	1953—55	4,6	11,9	27,3	44,1	10,6	1,5	100,0
	1945—52	8,3	20,2	24,7	37,0	7,9	1,9	100,0
	1928—29	21,9	16,9	25,6	29,3	5,2	1,1	100,0
Riket	1953—55	5,7	7,6	16,7	37,9	21,9	10,2	100,0
Entire	1938—52	5,7	10,7	16,1	37,7	17,7	12,1	100,0
country	1923—29	7,8	9,3	16,5	34,1	14,2	18,1	100,0

dande 1934. Gallringsbeständens (20—80 år) andel i skogsmarken har minskat i Norrland och Dalarna men ökat i södra Sverige. Anmärkningsvärt är att den mogna skogen i åldern 80—120 år kraftigt ökat i hela landet. För åldersklas-

sen 121 år och däröver konstateras för Norrland och Dalarna minskning mellan första och andra riksskogstaxeringen, därefter ökning. I södra Sverige förekommer denna åldersklass obetydligt.

II. Virkesförråd

Enär den tredje riksskogstaxeringen befinner sig i sitt begynnelsekede och f. n. endast kan ge vissa totalsiffror avseende virkesförrådet, är det ej möjligt här lämna någon detaljerad redogörelse över virkesförrådet, dess sammansättning och dess förändringar, utöver vad som meddelades i Skogsstatistisk årsbok 1953.

Huvudtabellerna 4. »Virkesförråd på bark, totalt och per ha, fördelat på trädslag och diameterklasser» och 5. »Årlig tillväxt för tall och gran (under bark) samt för samtliga trädslag (på bark)» har överförts oförändrade från Skogsstatistisk årsbok 1953 till denna årsbok. Beträffande övriga uppgifter, såsom ifråga om, »Virkesförrådet på bark och den procentuella andelen av olika trädslag och grovleksklasser», »Stamantal, totalt i milj. och per ha, fördelat på trädslag och diameterklasser», »Skogsmarkens fördelning med hänsyn till skogsbeständens trädslags-sammansättning» och »Virkesförrådets under bark förändringar i procent för olika trädslag och inom olika diameterklasser, mellan riksskogstaxeringarna åren 1923—1929 och 1938—1952», hänvisas till kapitlet »Virkesförråd» och texttabellerna D, E, F och G i Skogsstatistisk årsbok 1953.

Till skillnad från första och andra riksskogstaxeringarna, vilka utfördes som länstaxeringar av ett eller ett par län varje år, kan den pågående tredje

sägas innehålla en serie årliga riksskogstaxeringar, den första 1953. Varje år övergås nämligen hela landet med en lågprocentig inventering omfattande en tiondedel av andra riksskogstaxeringens taxerade areal. Efter 10 år är landet således taxerat med samma procent som vid föregående inventering. En annan nyhet är den avverkningsstatistik, som erhålls från en i samband med taxering verkställd stubbainventering. Denna möjliggör årlig redovisning av avverkningen i samma mättenhet, skogs-kubikmeter (m^3 sk.), som för virkesförråd och tillväxt och med samma fördelning på trädslag och grovleksklasser.

Den nya riksskogstaxeringsmetoden lämnar för varje års taxering tillförlitliga uppgifter för hela landet samt, när två års inventeringar kan sammanställas, även för de båda skogliga huvudområdesgrupperna I—II och III—V. Efter tredje eller fjärde året kan siffror lämnas för var och ett av de fem områdena och efter 10 år, d.v.s. vid taxeringsomdrevets slut, för län eller i vissa fall länsdelar. Virkeskapitalets förändringar i hela riket eller i delområden kan med denna metod följas på ett helt annat sätt än tidigare; med vissa års mellanrum eller år för år kan t. ex. en balansräkning uppgöras med å ena sidan »ingående» förråd med tillägg för tillväxt och avdrag för avverkning och å andra sidan »utgående» förråd.

Beträffande de efter två års taxering-

är vunna resultaten må anföras nedan-
stående siffror; för jämförelse medde-
las även uppgifter från andra riksskogs-
taxeringen.

Tabell E. Totala virkesförrådet

Total growing stock

Skogliga huvudom- råden ¹ <i>Groups of counties</i>	Areal skogs- mark i milj. ha <i>Forest area millions of ha</i>	Förråd i milj. m ³ sk. <i>Growing stock</i>		Ökning i % efter 2:a riksskogs- taxeringen <i>Increase in per cent between the Surveys</i>	Antal år mellan taxe- ringarna <i>Number of years bet- ween the Surveys</i>
		Enligt 1953 —1954 års riksskogs- taxering <i>According to the National Forest Sur- vey of 1953 —1954</i>	Enligt 2:a riks- skogstaxeringen <i>According to the 2nd National Forest Survey</i>		
		Samtliga ägoslag <i>Total ground</i>		Skogs- o. hagmark <i>Forests only</i>	
I-II	11,2	815	723	720	12,7
III-V	11,7	1 327	1 193	1 123	11,2
Samtliga	22,9	2 142	1 916	1 843	11,8
<i>All</i>					9,5

¹ Som på sid. 16 utom beträffande Härjedalen som här ovan ingår i område III.

Tabell F. Virkesförrådets fördelning på trädslag. Hela riket

Growing stock by species. Entire country

Trädslag ¹ <i>Species</i>	Förråd i milj. m ³ sk. <i>Growing stock</i>		Ökning i % efter 2:a riksskogs- taxeringen <i>Increase in per cent between the Surveys</i>	Samtliga ägoslag <i>Total ground</i>
	Enligt 1953 —1954 års riksskogs- taxering <i>According to the National Forest Survey of 1953—1954</i>	Enligt 2:a riks- skogstaxeringen <i>According to the 2nd National Forest Survey</i>		
	Samtliga ägoslag <i>Total ground</i>		Skogs- och hagmark <i>Forests only</i>	
Tall	861	769	740	12
Gran	953	844	826	13
Löv	328	303	277	8
Samtliga <i>All</i>	2 142	1 916	1 843	11,8

¹ Tall — pine, gran — spruce, löv — broadleaved.

Tabell G. Virkesförrådets fördelning på grovleksklasser. Hela riket

Growing stock by size-groups. Entire country

Grovleksklasser <i>Size-groups</i>	Förråd i milj. m ³ sk. <i>Growing stock</i>			Ökning i % efter 2:a riksskogs- taxeringen <i>Increase in per cent bet- ween the Surveys</i>	
	Enligt 1953 —1954 års riksskogs- taxering <i>According to the National Forest Sur- vey of 1953 —1954</i>	Enligt 2:a riksskogs- taxeringen <i>According to the 2nd National Forest Survey</i>	Samtliga ägoslag <i>Total ground</i>	Skogs- och hagmark <i>Forests only</i>	
0—14	611	591	561	3	
15—24	861	777	752	11	
>25	670	548	530	22	
Samtliga <i>All</i>	2 142	1 916	1 843	11,8	

Tabell H. Ungefärliga virkesförrådsuppgifter (m³sk.) per ha skogsmark*Growing stock per ha by groups of counties*

Riksskogstaxeringarna <i>National Forest Surveys</i>	Skogliga huvudområden ¹ <i>Groups of counties</i>					Hela riket
	I	II	III	IV	V	
2:a taxeringen	56	70	86	109	84	80
1953—1954 års taxering	59	84	99	119	95	89

¹ Som på sid. 16 utom beträffande Härjedalen som här ovan ingår i område III.

Ovanstående preliminära resultat från tredje riksskogstaxeringen ger en god bild av virkesförrådets utveckling under tiden efter den 2:a riksskogstaxeringen. Enligt tabell E har totalförrådet i riket ökat med 11,8 % eller i genomsnitt ca 1,2 % om året. I norra Sverige (område I—II) utgör stegningen ej fullt en procent per år medan i det övriga Sverige (område III—V) ökningen utgör i det närmaste 2 % per år. För-

rådsökningen är enligt tabell F nämligen lika för gran och tall och för dessa trädslag något större än för lövträden. Tabell G ger en klar bild av den allmänna förskjutning av förrådet mot grövre dimensioner, som visat sig äga rum. I tabell H har lämnats uppgifter bl. a. om virkesförråd per ha skogsmark vid senaste riksskogstaxeringen. Dessa siffror är, såsom tidigare angivits, ej fullt säkerställda.

III. Mark- och skogsvärden

I detta kapitel behandlas endast den värdering av skogen för beskattningsändamål, som skett vid de allmänna fastighetstaxeringarna. Sådana har senast ägt rum 1928, 1933, 1938, 1945 och 1952. En utförlig redogörelse för metodiken vid 1945 års taxering återfinnes i »Undersökning av taxeringsutfallet beträffande jordbruksfastighet å landsbygden vid 1945 års allmänna fastighetstaxering» (SOU 1950:34). I Skogsstatistisk årsbok för 1952 och 1953 har preliminära resultat från 1952 års allmänna fastighetstaxering redovisats. Här kommer därför endast att lämnas en kort redogörelse för några definitiva resultat från denna.

Det samlade värdet av rikets skogsmark och växande skog var vid taxeringstillfället 5 150 milj. kr mot 3 126 milj. kr 1945. Totalvärdet 1952 innebär en ökning jämfört med 1945 med 65 %. Markvärdet uppgick 1952 till 986 milj. kr och 1945 till 697 milj. kr, d.v.s. en ökning med 41 %. Det högsta totala taxeringsvärdet för ett läns skogar redovisas av Värmlands län och Kopparbergs län med 461 resp. 430 milj. kr inklusive markvärde och det lägsta av Gotlands län med 32 milj. kr. Dessa absoluta värden har emellertid ringa intresse, om de icke ställs i relation till den areal, som de representerar. Detta har skett i tabell I, som sålunda visar värdet per ha av skogsmark och växande skog inom olika ägargrupper på

landsbygden. Av tabellen framgår att värdet per ha av skogsmark och växande skog inom länsgrupperna I—IV i medeltal och i avrundade tal utgjorde ca 60, 110, 240 respektive 480 kr. Inom grupp V med kustområdena i södra Sverige var motsvarande värde 400 kr. Delas det totala värdet upp i å ena sidan skogsmarks värde och å andra värdet av växande skog, visar det sig att skånelänen, Blekinge län, smålandslänen och Skaraborgs län har det högsta markvärdet, över 100 kr per ha, och att Södermanlands med 482 kr, Skaraborgs, Östergötlands, Malmöhus och Kalmar län med 451 kr i nämnd ordning har det högsta värdet per ha av växande skog. Utöver uppgifter om värdenivån 1952 torde även siffror belysande förändringen från 1945 till 1952 ha visst intresse. I nedanstående tabell visas därför för de fem länsgrupperna ökningen i procent av värdet per ha av dels skogsmark och dels växande skog enligt jämförelse mellan de båda fastighetstaxeringarna 1945 och 1952.

	Mark-värde	Skogs-värde	Summa värde
I	30	63	55
II	15	35	31
III	27	52	47
IV	57	89	83
V	31	70	59
Riket	41	74	66

¹ Omfattar kronoparker, statens utarrenderade jordbruksdomänernas skogar, statens flyglandsfält, kronolägenheter, civila boställens skogar, kronoöverloppsmarker och oavmätta kronomarker.

² Omfattar kyrkofondens och biskopslöperegleringsfondens skogar samt skogar till avlöning åt prästerskapet.

³ Omfattar bergverksskogar, renbetesfjäll, fjällstugor, härads- och sockenallmänningar, allmänna inräntningars och stiftelsers skogar, städernas skogar, skogar under skogssällskapets förvaltning, kommuners skogar, kronohemman med uppläten åborätt samt skogar

Tabell I. Värdet i kr per ha av skogsmark och växande skog på landsbygden inom olika ägargrupper 1952. Länsvis
Efter fastighetstaxeringen 1952

*Value per hectare of forest land and growing forest (in Sw. crowns) by owner groups.
According to the Real Property Assessment 1952*

1 Län och länsgrup- per <i>County</i>	2 Allmänna skogar <i>Public forests</i>			3 Enskilda skogar <i>Private forests</i>			4 Samtliga skogar <i>All forests</i>	
	4 Krono- skogar ¹ <i>Crown forests</i>	5 Eekles. skogar ² <i>Diocesan forests</i>	6 Övr. all- männa skogar ³ <i>Other public forests</i>	7 Aktie- bolags skogar <i>Compa- nies' forests</i>	8 Mättenhet: kr <i>Unit of measurement: Sw. cr.</i>		9 Totalt <i>Total</i>	varav mark- värde of which value of the ground
					8 ägor mindre än 200 ha <i>units less than 200 ha</i>	9 ägor 200 ha och större ha <i>units 200 ha and above</i>		
Nb	35	68	46	52	58	40	43	9
lappm.	25	30	45	33	36	26	29	5
kustl.	52	88	46	65	64	48	58	13
Vb	82	132	42	98	86	68	84	18
lappm.	73	108	36	88	62	59	70	13
kustl.	115	167	100	108	102	96	106	25
Jtl	109	129	37	84	106	89	89	18
Vnr	111	207	148	136	153	147	142	30
Gvl	277	375	216	278	255	250	265	45
Kph	161	327	168	237	232	206	217	40
Vrm	609	482	439	348	393	360	378	71
Ör	482	615	510	394	449	448	440	79
Vstm	442	486	513	477	425	436	447	77
Ups	500	502	589	484	420	458	465	80
Sth	429	510	486	393	379	386	397	76
Sdm	723	773	727	520	512	589	574	92
Ög	724	675	697	608	501	537	558	91
Skb	821	777	630	617	511	632	580	102
Äbg	694	620	505	520	440	486	464	87
Jkp	800	771	489	605	514	550	543	107
Krb	694	801	489	499	455	548	491	104
Klm	743	753	578	650	517	550	555	104
Gtl	174	356	225	194	233	179	232	44
Gbg	440	507	366	414	340	399	353	81
Hl	488	471	311	519	398	598	376	91
B1	610	718	479	559	410	549	439	107
Krs	583	524	600	547	402	596	554	107
Mlm	778	559	643	755	485	753	604	144
I	51	100	44	82	74	54	62	13
II	110	158	47	105	129	106	111	23
III	182	350	182	257	241	234	237	42
IV	644	620	571	437	460	494	480	88
V	478	489	463	466	359	600	399	93
Riket <i>Entire country</i>	128	446	208	206	292	268	236	45

under fortifikationsförvaltningens, vattenfallsstyrelsens, lantbruksstyrelsens och lotsstyrelsens förvaltning eller tillsyn.

¹ Omfattar skogar tillhörande fideikommiss, gods, bruk, privatpersoner, enkla bolag samt kronohemman och kronobyggen i Norrbottens och Västerbottens län.

Av länen uppvisar smålandslänen och Östergötlands län de största stegringarna i markvärdet samt smålandslänen, Östergötlands, Göteborgs och Bohus, Älvsborgs och Skaraborgs län ett mer än fördubblat värde per ha av växande skog 1952 i jämförelse med 1945. Taxeringsnivåns kraftiga höjning beror främst på penningvärdets fall men även på att virket stigit i pris mer än andra varor. Ökningen av virkestill-

gångarna och ändringar i taxeringsgrunderna har även verkat höjande på taxeringsvärdena. I detta sammanhang kan det vara av intresse att jämföra de genomsnittliga värdestegringarna i hela riket av skogsmark och växande skog med någon lämplig prisindexserie, t. ex. Kommerskollegii partiprisindex för en längre tidsperiod. Detta sker i nedanstående tablå, där värdena för 1928 sätts lika med 100.

	1928	1933	1938	1945	1952
Skogsmarksvärde per ha	100	79	91	134	192
Värde av växande skog, per ha	100	85	99	153	265
Summa värde per ha	100	83	97	148	247
Partipriser	100	69	89	144	238

I stort sett synes det samlade skogs- och markvärdet ha följt partiprisnivån under den här redovisade tidsperioden. Värdestegringen har dock fördelat sig ganska ojämnt på de olika länen. Stegningen från 1928 till 1952 utgör sälunda för skogen i de fyra nordligaste länen endast ca 80 % medan den för vissa sydligare län (Hallands, Kalmar och Älvsborgs län) medfört en fyrdubbling av värdet per ha.

I nedanstående tablå visas de olika ägargruppernas procentuella andel av rikets skogsmarksareal samt av det samlade värdet av rikets skogsmark och växande skog.

Ägargrupper	Areal i %		Värde i %	
	1945	1952	1945	1952
Kronan	18,1	17,8	10,1	9,6
Övr. allmänna	5,9	6,3	6,7	7,0
Aktiebolag	25,3	25,5	23,9	22,2
Övr. enskilda ...	50,7	50,4	59,3	61,2
Samtliga	100,0	100,0	100,0	100,0

Tablån ger en bild av de förändringar, som inträffat under tiden 1945—

1952 beträffande den procentuella andelen av areal och värde för de olika ägarkategorierna samt relationen mellan areal och värde för desamma. Den visar sälunda t. ex. att kronoskogarnas andel i det samlade skogskapitalet är väsentligt mindre än dess andel i den totala skogsmarksarealen. Det låga hektarvärdet för dessa skogar, 128 kr per ha, förklaras bl. a. av, såsom också framgår av tabell I, att större delen av dem ligger i de nordligaste länen. I de flesta övriga län är kronoskogarna högre taxerade än de enskilda skogarna. Maximala värdet, 821 kr per ha, finnes sälunda för kronoskogarna i Skaraborgs län. Även aktiebolagsskogarna, vilka till stor del har sin tyngdpunkt i norrländslänen, uppvisar ett jämförsevis lågt genomsnittligt hektarvärde, 206 kr per ha. Ungefär samma hektarvärde som aktiebolagsskogarna, 208 kr per ha, redovisas för gruppen »övriga allmänna skogar», medan de ytmarkssigt relativt obetydliga men virkesrika ecklesiastika skogarna har åsatts de högsta värdena i de flesta länen samt har det i genom-

Tabell J. Rotvärdesmedeltal (i kr per m³sk.) inom olika ägargrupper på landsbygden 1952. Länsvis. (Enligt fastighetstaxeringen 1952)

Average value of growing forest (in Sw. cr. per m³, with bark) by owner groups. (According to the Real Property Assessment 1952)

1	2	3	4	5	6	7
Län County	Allmänna skogar Public forests			Enskilda skogar Private forests		Samtliga skogar <i>All forest</i>
	Krono- skogar ¹ Crown forests	Eckles. skogar ² Diocesan forests	Övr. all- männa skogar ³ Other common forests	Aktiebo- lags skogar Companies' forests	Övr. en- skilda skogar ⁴ Other private forests	
Nb	1,93	3,50	2,57	2,86	3,54	2,54
lappmarken	1,48	1,94	2,56	1,61	2,46	1,76
kustlandet	2,74	4,34	2,60	3,72	3,93	3,39
Vb	3,66	5,36	2,71	4,69	4,80	4,33
lappmarken	3,24	4,62	2,40	4,03	3,62	3,47
kustlandet	5,34	6,43	5,88	5,49	5,80	5,65
Jtl	4,41	4,58	1,96	4,06	4,58	4,18
Vnr	4,37	5,63	5,65	5,00	5,68	5,27
Gvl	6,64	7,03	6,36	6,50	6,99	6,73
Kpb	5,94	7,07	5,93	6,74	6,94	6,65
Vrm	8,42	7,95	8,02	7,41	7,74	7,64
Ör	8,67	9,06	8,94	8,57	8,95	8,79
Vstm	8,21	8,47	8,70	8,31	8,62	8,49
Ups	8,95	8,97	9,06	8,79	9,09	8,97
Sth	8,88	8,77	8,80	8,65	8,66	8,69
Sdm	9,46	9,64	9,45	9,36	9,51	9,50
Ög	9,64	9,44	9,46	9,48	9,48	9,49
Skb	9,97	10,14	10,01	9,80	10,00	9,99
Äbg	8,69	8,80	8,59	8,68	8,57	8,59
Jkp	10,13	10,01	9,76	9,88	9,65	9,70
Krb	9,62	9,55	9,52	9,15	9,41	9,43
Klm	9,68	9,89	10,08	9,71	9,74	9,75
Gtl	5,90	7,57	7,51	7,47	7,44	7,36
Ghg	7,88	8,40	7,92	8,31	8,00	8,00
Hl	8,06	7,68	7,39	8,05	7,69	7,71
Bl	9,00	9,13	9,01	9,01	8,94	8,94
Krs	8,72	8,49	8,67	8,39	8,48	8,50
Mlm	9,35	9,05	9,03	9,43	9,27	9,25
Riket	3,65	7,59	5,05	5,69	7,00	5,98
<i>Entire country</i>						

1—4 Se noter till tab. I, sid. 29.

snitt för hela riket högsta hektarvärdet, 446 kr per ha. Vad beträffar »övriga enskilda skogar» redovisas i tabellen för »ägor mindre än 200 ha» ett ge-

nomsnittligt hektarvärdet av 292 kr per ha och för »ägor 200 ha och större» ett genomsnittligt hektarvärdet av 268 kr per ha. Den procentuella ökningen av

**Tabell K. Virkesförråd, m³sk., per ha på landsbygden inom olika ägargrupper 1952. Länsvis. Enligt 1952 års allmänna fastighetstaxering
Volume, m³ with bark, per ha by owner groups and counties. According to the Real Property Assessment 1952**

1	2	3	4	5	6	7
Län County	Allmänna skogar Public forests	Ecklesiastika skogar Diocesan forests	Övr. allmänna skogar Other public forests	Aktiebolags skogar Companies' forests	Övr. enskilda skogar Other private forests	Samtliga skogar All forests
Nb	46	56	48	56	44	46
lappmarken	¹ 40	47	48	52	39	42
kustlandet	55	61	47	60	45	51
Vb	61	65	48	61	49	56
lappmarken	² 61	63	49	62	47	56
kustlandet	63	72	48	61	50	55
Jtl	74	74	55	64	64	64
Vnr	68	85	71	76	74	74
GvI	96	118	88	102	91	97
Kpb	60	100	68	89	77	78
Vrm	139	105	102	96	92	94
Ör	118	126	120	102	97	103
Vstm	121	111	118	118	113	110
Ups	116	108	122	114	88	102
Sth	102	109	105	94	85	89
Sdm	124	120	119	98	95	99
Ög	137	116	120	112	92	101
Skb	146	131	108	109	86	96
Äbg	135	115	98	102	88	91
Jkp	131	114	81	95	84	88
Krb	111	124	90	85	79	83
Klm	123	113	94	104	87	91
Gtl	64	86	63	59	64	65
Gbg	112	96	72	82	68	72
Hl	108	87	65	95	71	74
B1	79	110	80	97	75	76
Krs	118	104	119	114	87	90
Mlm	153	109	123	165	114	118
Hela riket	61	101	71	80	75	74
<i>Entire country</i>						

¹ För kronoöverloppsmarker 32

² » » 18

värdet per ha av skogsmark och växande skog från 1945 till 1952 var för de olika ägargrupperna följande: kronoskogar 62 %, ecklesiastika skogar 65 %, övriga allmänna skogar 63 %, aktiebo-

lagsskogar 54 % samt slutligen övriga enskilda skogar, ägor mindre än 200 ha, 74 % och ägor 200 ha och större 69 %.

Vissa andra resultat från 1952 års allmänna fastighetstaxering redovisas i ta-

bell J. I denna lämnas värdet i kr per m³sk. av den normala årliga virkesavkastningen d.v.s. rotvärdet av en kubikmeter med normalavkastningens sortimentssammansättning sedan bruttvärdena reducerats med 20 %.

I tabell K redovisas virkesförrådet, uttryckt i m³sk., länsvis och per ha på landsbygden inom olika ägargrupper 1952. I jämförelse med tabell 4, som ger riksskogstaxeringens 1938—1952 uppskattning av virkesförrådet på bark, ger tabellen något lägre siffror för samtliga skogar inom de olika länen. Enligt tabell K uppgår den genomsnittliga kubikmassan per ha för samtliga skogar i riket till 74 m³sk. per ha mot 80 m³sk.

per ha enligt riksskogstaxeringen 1938—1952. Det största virkesförrådet per ha har Malmöhus, Västmanlands, Örebro, Uppsala, Östergötlands och Södermanlands län, vilka också uppvisar höga hektaryärden.

Av ägargrupperna har de ecklesiastiska skogarna det högsta virkesförrådet per ha inom samtliga län i länsgrupperna I—III samt i genomsnitt för hela riket. Kronoskogarnas låga riksnedeltal belingas såsom fört framhållits av att de har sin utbredning i Norrland. I mellersta och delvis även södra Sverige har de emellertid den största kubikmassan per ha bland ägargrupperna.

IV. Skogens föryngring och vård

1. Frö- och planttillgång m.m.

Insamling av kott, hängen och ollon försiggår väsentligen genom skogsvårdsstyrelsernas försorg. Beträffande kott sker insamlingen vanligen på senvintern i anslutning till avverkningarna. Även domänverket, bolagen och vissa större gods bidrar till landets försörjning med skogsfrö och ollon. Tillgången på mogen tallkott var under vårvintern 1954 sämre än året förut och tillgången på mogen grankott i det närmaste lika dålig som 1952 och 1953. Under 1954 insamlades genom skogsvårdsstyrelsernas försorg emellertid något mera tall- och grankott än 1953, och efter klängning erhölls 4 321 kg tallfrö (f. å. 11 620 kg) och 3 867 kg granfrö (f. å. 362 kg). Domänverket bedrev 1954 ingen klängning av tall- eller grankott. Liksom under föregående år var insamlingen av hängen och ollon synnerligen obetydlig. Skogsvårdsstyrelsernas och domänverkets produktion av tall- och

granfrö åren 1950—1954 med fördelning på län framgår av tabell L.

Statens skogsforskningsinstitut gör varje höst en sammanställning¹ rörande tillgången i olika delar av riket på skott, hängen och ollon, att tjäna till ledning vid insamlingen. Enligt institutets rapport om läget hösten 1954 var tallkotten genomgående väl utvecklad och av normal storlek men tillgången i allmänhet ringa. Grankotten var likaledes väl utvecklad och i regel oskadad. Tillgången var god till riklig i nästan hela landet, varför en god fröskörd vore att vänta 1955. I fråga om björkhängen var tillgången ojämnn. Områden med god tillgång var spridda över hela landet jämstads med trakter med ringa eller ingen förekomst. I de sydligaste landskapen och längs östersjökusten var tillgången på ekollen god, och bokollen förekom rikligt i Skåne, Halland och Blekinge.

¹ Statens skogsforskningsinstitut, Flygblad nr 69.

Tabell L. Av Skogsvårdsstyrelserna och domänverket 1950—1954 utklängt skogsfrö

Production of pine and spruce seed by regional forestry boards and by the State Forest Service

Mättenhet: kg.
Unit of measurement: kg.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län <i>County</i>	Utklängt skogsfrö <i>Production of seed</i>									
	1950		1951		1952		1953		1954	
	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce	tall pine	gran spruce
Skogsvårdsstyrelserna <i>Regional forestry boards</i>										
Nb	19	—	85	—	87	—	312	—	259	41
Vb	834	—	520	—	230	—	523	—	348	—
JH	1 293	—	317	14	253	—	35	—	227	—
Vnr	844	—	269	1	155	—	787	—	49	450
Gvl	466	—	1 278	15	746	31	2 944	52	395	1
Kpb	893	—	452	—	205	—	817	—	101	—
Vrm	263	—	392	310	199	—	589	—	244	1 611
Ör	107	2	405	20	29	—	172	—	195	—
Vstm	474	—	169	472	231	24	264	2	126	—
Ups	—	—	135	6	296	17	110	210	107	6
Sth	3	—	19	—	178	57	208	94	26	1
Sdm	—	—	23	421	240	70	91	—	100	50
Ög	770	—	288	53	308	150	999	—	524	94
Skl	24	—	228	—	88	—	349	2	120	10
Äbg	—	—	76	—	574	—	625	—	115	200
Jkp	269	—	360	36	388	2	1 242	—	609	571
Krb	15	—	145	—	345	50	178	—	248	220
Klm	1 465	173	729	—	834	—	1 317	2	520	17
Gtl	1	—	76	—	199	—	2	—	—	—
Gbg	1	—	6	—	3	—	3	—	3	—
Hl	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—
Bl	15	238	71	—	2	—	—	—	5	15
Krs	—	—	92	—	34	9	34	—	—	580
Mlm	9	—	16	—	26	—	19	—	—	—
Summa <i>Total</i>	7 765	413	6 154	1 348	5 652	411	11 620	362	4 321	3 867
Domänverket	4 190	20	1 109	300	1 162	2	1 450	—	—	—
Riket	11 955	433	7 263	1 648	6 814	413	13 070	362	4 321	3 867
<i>Entire country</i>										

För den inhemska plantproduktionen svarar främst skogsvårdsstyrelserna, domänverket, vissa större skogsbolag m. fl.

Skogsvårdsstyrelsernas plantskolor har under de senaste åren betydligt utvidgats och vid 1954 års slut omfattade de

en sammanlagd areal av 360 ha mot 317 ha ett år tidigare. Efter 1945, då arealet uppgick till endast 124 ha, har ökningen således varit 190 %. De sex av domänverket drivna centrala plantskolorna, som vid slutet av 1953 omfattade en areal av 48 ha, utökades ytterligare under 1954. Bolagens sammanlag-

da plantskoleareal torde uppgå till omkring 100 ha.

Skogsvårdsstyrelserna och domänverket har under 1951–1954 för sådd inom egna plantskolor använt eller för skogssådd utlämnat följande kvantiteter frö och ollon:

Använta resp. utlämnade kvantiteter frö eller ollon, kg¹

		tall	gran	löv	ek och bok
Skogsvårdsstyrelserna	1950	11 306	8 207	2 405	9 937
	1951	9 385	6 511	3 307	29 883
	1952	8 336	6 464	2 227	7 314
	1953	7 778	5 749	1 726	8 522
	1954	7 231	5 002	2 729	6 943
Domänverket	1950	4 412	956	872	9 748
	1951	3 156	849	348	6 988
	1952	2 112	615	722	2 683
	1953	1 502	608	266	4 035
	1954	963	428	230	2 544

År 1954 betecknar liksom 1953 och 1952 en nedgång i verksamheten beträffande försörjningen med frö. Detta sammanhänger med de närmast föregående årens relativt dåliga tillgång på

kott och hängen samt med det förhållandet att plantering efter hand uppstagit allt större andel av den skogsodlade arealen.

Antal utlämnade planter, 1 000-tal¹

		tall	gran	övriga
Skogsvårdsstyrelserna	1950	24 438	33 123	5 546
	1951	25 109	35 479	4 724
	1952	82 157		5 614
	1953	85 471		4 343
	1954	107 755		3 946
Domänverket	1950	8 872	4 595	2 505
	1951	7 946	3 928	2 061
	1952	13 155	5 965	1 655
	1953	19 880	8 070	2 050
	1954	26 500	10 000	1 400

Den ökning av antalet utlämnade planter med drygt 25 %, som 1954 års siffror utvisar i jämförelse med året förut, sammanhänger med den senare års starkt ökade plantskolearea-

len. De nyanlagda plantskoleområdena synes således nu ha börjat att producera

¹ Viss dubbeldövisning föreligger enär domänverket brukar erhålla en del frö och planter från skogsvårdsstyrelserna.

säljbara plantor. Av de från skogsvårdsstyrelserna utlämnade barrträdsplantorna var en avsevärd del eller ca 30 % omskolade (f. å. 40 %).

För att avhjälpa den på senare år ökade spänningen mellan tillgång och efterfrågan på skogsodlingsmaterial har under de senaste åren en icke obetydlig import av plantor och frö tillåtits. Tabell M utvisar de kvantiteter, för vilka skogsstyrelsen 1954 beviljade import-

tillstånd (alla importtillstånd behöver dock icke nödvändigtvis ha utnyttjats under året). I fråga om tallfrö samt granplantor gavs införseltillstånd för betydligt större kvantiteter än under 1953. Av plantimporten gick ca 35 % och av fröimporten 15 % till skogsvårdsstyrelserna (f. å. 40 respektive 80 %).

Tabell M. Under 1954 beviljade införseltillstånd för plantor och frö av skogsträd

Import licenses given in 1954 for plants and seed of forest trees

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Exportland Exporting country	Tall <i>Pinus sil- vestris</i>	Pine <i>Pinus syl- vestris</i>	Gran <i>Picea ex- cecta</i>	Spruce <i>Picea ex- cecta</i>	Övr. barr- träd <i>Other conif.</i> ¹	Ek och bok <i>Oak and beech</i>	Övr. lövträd <i>Other broad- leaved</i>			
	Plant- tor <i>Plants</i>	Frö Seed <i>kg</i>	Plant- tor <i>Plants</i>	Frö Seed <i>kg</i>	Plant- tor <i>Plants</i>	Frö Seed <i>kg</i>	Plant- tor <i>Plants</i>	Ollon Acorn <i>kg</i>	Plant- tor <i>Plants</i>	Frö Seed <i>kg</i>
	1 000 st		1 000 st		1 000 st		1 000 st		1 000 st	
Danmark	4	—	32 011	645	1 295	565	848	7 225	724	1 025
Finland	—	650	—	15	23	—	—	—	1	—
Norge	—	—	1 080	—	—	—	—	—	—	—
Tyskland	—	1	17 778	245	10	7	137	120	21	—
Övriga länder	—	—	—	2955	7	60	2	—	36	1
Summa	4	651	50 869	1 860	1 335	632	987	7 345	782	1 026

¹ Lärkträd, douglasgran och sitkagran

² Österrike 710, Polen 242

2. Reproduktionsåtgärder

Intresset för skogsodling har ökat kraftigt under det senaste decenniet, bl. a. tack vare intensiv upplysning och ökade statsbidrag. Den areal, som skogsodlades 1953 — drygt 57 000 ha — var den dittills största areal, som skogsodlats i landet under ett år. 1954 steg den skogsodlade arealen ytterligare och rapporterades till 67 500 ha, d.v.s. en ökning gentemot närmast föregående år med drygt 10 000 ha. För hela riket motsvarar dessa 67 500 ha ca 2,9 ha skogs-

odling per 1 000 ha skogsmark. Skogsodlingens omfattning i de olika länen belyses i tabell N, som visar den under 1952–1954 utförda skogsodlingen per 1 000 ha produktiv skogsmark. Skogsodlingsverksamheten var, som synes, 1954 liksom också under tidigare år mer intensiv i rikets södra delar än i de norra. En av orsakerna härtill torde vara att i södra och mellersta Sverige sådana marker som gamla åkrar, fälldsmarker o. d. i ej ringa utsträckning skogsodlas. Av ägargrupperna utförde

Tabell N. Under 1952—1954 utförd skogsodling per 1 000 ha produktiv skogsmark. Länsvis

Forest planting and sowing per 1 000 ha forest land in 1952—1954. By counties

Mättenhet: ha
Unit of measurement: ha

1	2	3	4	5	6	7	8
Län <i>County</i>	Skogsodling 1954 <i>Sowing and planting in 1954</i>					Skogsodling <i>Sowing and planting</i>	
	Krono-skogar <i>Crown forests</i>	Övr. allmänna skogar <i>Other public forests</i>	Bolags-skogar <i>Companies' forests</i>	Övr. enskilda skogar <i>Other private forests</i>	Samtliga <i>All</i>	1953 Samtliga <i>All</i>	1952 Samtliga <i>All</i>
	Nb	2,0	0,5	1,9	0,3	1,4	1,0
Nb	2,0	0,5	1,9	0,3	1,4	1,0	0,7
Vb	3,2	0,9	7,9	2,7	4,0	2,7	2,4
Jtl	3,5	0,5	3,4	0,6	1,9	1,2	0,9
Vnr	4,2	3,2	4,9	1,1	3,1	2,2	1,8
Gvl	2,7	2,1	3,6	1,9	2,7	2,5	2,6
Kph	0,9	1,3	3,4	0,9	1,7	1,6	1,3
Vrm	6,3	3,4	8,0	1,3	3,9	3,2	2,6
Ör	3,5	1,9	4,3	1,0	2,4	2,8	2,5
Vstm	1,3	1,0	2,0	1,9	1,8	3,0	2,4
Ups	2,9	4,1	6,7	4,7	5,3	6,3	6,5
Sth	2,9	3,3	15,7	3,2	4,4	3,4	3,4
Sdm	5,2	3,5	7,9	2,7	3,3	3,2	3,1
Ög	5,7	6,4	5,9	3,6	4,3	4,3	3,8
Skb	6,5	6,9	7,4	4,6	5,2	5,3	4,3
Äbg	8,9	6,8	6,3	4,4	4,8	4,5	3,6
Jkp	11,1	4,6	2,5	4,6	4,8	5,2	4,4
Krb	7,4	4,9	5,4	3,1	3,7	2,9	2,8
Kim	5,1	4,3	6,1	2,6	3,1	3,6	3,0
Gtl	5,1	1,0	—	2,4	2,4	1,8	1,7
Gbg	10,8	9,9	14,3	3,1	4,1	3,4	3,8
Hl	12,1	12,0	—	4,7	5,4	5,7	4,9
Bl	15,9	2,6	3,9	3,4	3,7	3,2	3,2
Krs	11,4	18,4	13,6	4,5	5,8	8,2	8,1
Mlm	10,5	8,3	—	14,3	13,4	7,1	8,0
Riket	2,8	2,3	4,8	2,2	2,9	2,5	2,2
<i>Entire country</i>							

holagen under 1954 de — relativt sett — största skogsodlingarna, 4,8 ha per 1 000 ha produktiv skogsmark (f. å. 3,7 ha). Siffrorna i tabell N måste bl. a. ses mot bakgrundens av tillämpat skogsbruksätt samt möjlighet att erhålla naturlig återväxt.

I föregående årsbok påpekades att även intresset för hyggesrensning och markberedning tilltagit. Ett uttryck härfor var ökningen av den areal, som övergåtts med hyggesrensning och markberedning (inkl. bränning) under 1953. Det framhölls dock att viss del av

den registrerade ökningen kunde bero på effektiviserad uppgiftsinsamling och därav följande fullständigare redovisning. Samtidigt underströks att materialet alltfjämt led av vissa brister och ofullkomligheter. En sådan kan vara, det må här framhållas, att utförda skogs-vårdsåtgärder kan rapporteras vara större eller mindre än en uppmätning skulle utvisat. Det förtjänar även anmärkas, att uppgifterna i tabell 6 icke ger uttryck för den behandlade nettoarealen; om en föryngringsyta t. ex. under året behandlats med såväl hyggesrensning som sådd, ingår den på två ställen i tabellen. Hyggesrensning utfördes under 1954 på 159 000 ha mot 172 000 ha 1953, således en minskning med ca 7 % och markberedning (inkl. bränning) på drygt 56 000 ha mot 72 000 ha 1953 d.v.s. en minskning med drygt 20 %.

Skogsåtgärdernas omfattning under senare år redovisas i tabell O. De stora kastningarna i skogsårvärdarbetenas omfattning från ett år till ett annat har många orsaker, möjligheterna för hyggesbränning t. ex. torde bl. a. bero på väderleksförhållandena under respektive somrar.

3. Röjning

Vare sig beständen uppkommit genom plantering, sådd eller självsådd, erfordras i regel vissa röjningsarbeten i plant- och ungskog för att snarast möjligt erhålla ekonomiskt utbyte av skogen. Sådana åtgärder innebär emellertid en investering, som ger avkastning först på längre sikt, och är således i detta hänseende jämförliga med reproduktionsåtgärderna.

Under 1954 övergicks enligt föreliggande uppgifter (tabell 6) 159 000 ha med åtgärder av detta slag, vilket bety-

der en ökning från året förrut med nästan 10 %. Av redogörelseårets röjningar utfördes 45 % på allmänna skogar (f. å. 44 %), 36 % på bolagsskogar (f. å. 36 %) och 19 % på övriga enskilda skogar (f. å. 20 %). På grund av de i föregående avsnitt påtalade bristerna i materialet m. m. bör uppgifterna bedömas med försiktighet. I uppgifterna ingår även arealer där s. k. röjningsgallring företagits.

4. Gallring

Under skogsbeständens fortsatta utveckling göres återkommande skogsvårdande ingrepp i form av gallringar (genomhuggning, ljudhuggning), när större delen av det utfallande virket nått avsättningsbara dimensioner. Omfattningen av de årliga gallringarna kan icke statistiskt belysas, men torde variera betydligt alltefter möjligheterna att avsätta det klenare gallringsvirket. I ett betänkande om klenvirke (SOU 1954:29) har Södra Sveriges skogsindustriutredning bl. a. sökt utreda möjligheterna till en lönsam avsättning av ved av klenare dimensioner. Någon statistik rörande de verkliga uttagen är icke tillgänglig, men skogsforskningsinstitutet har på utredningens uppdrag gjort en beräkning av den möjliga årsavverkningen av barrklenvirke, d.v.s. barrvirke under 3" diameter. Resultat härrav finns redovisade i tabell M i Skogsstatistisk årsbok 1953.

5. Betesfred

Som en följd av jordbruks driftsationalisering har skogsbehandling på senare tid minskat. Så är fallet även i lappmarkerna, där anläggning av kulturbeten ansetts vara även en skogsbrukets angelägenhet och stödjes med bidrag ur det norrländska skogsproduk-

Tabell O. Reproduktionsåtgärder och röjning 1942—1954

Silvicultural measures taken in 1942—1954

Mättenhet: 1 000 ha
Unit of measurement: 1 000 ha

1 År <i>Year</i>	2 Hyggesrens- ning <i>Removal of waste from a cut area</i>	3 Markbered- ning (inkl. hygges- bränn.) <i>Working the soil (incl. broadcast burning)</i>	4 Skogsodling <i>Planting and sowing</i>	5 Röjning <i>Thinning in seedlings and young stands</i>
1942	62	10	21	53
1943	56	7	21	50
1944	92	14	20	41
1945	73	15	21	47
1946	99	11	32	40
1947	70	13	25	38
1948	92	24	33	52
1949	151	37	40	77
1950	129	36	45	75
1951	100	22	43	74
1952	152	44	50	112
1953	172	72	57	145
1954	159	56	67	159

tionsanslaget. Med bidrag från samma anslag anlades och slutavsynades således under budgetåret 1953/54 ca 590 ha kreatursbeten (f. å. 390 ha) i de tre nordligaste länen (statsbidrag ca 345 000 kr). Med bidrag från andra statliga anslag uppfördes ca 29 000 m hägnader (f. å. 37 000 m), vilket uppskattningsvis torde motsvara en fredad

areal om 60—85 ha. Samma år beviljades nya bidrag (från norrländska produktionsanslaget) för anläggande av ytterligare 328 ha kulturbeten (f. å. 661 ha). Inom domänverket har för anläggning av sådana under 1954 disponerats ca 93 000 kr (f. å. 111 000 kr) och för uppförande av hägnader ca 109 000 kr (f. å. 83 000 kr).

V. Skador på skogen

1. Skogsbränder

Den regniga väderleken under sommaren 1954 motverkade i hög grad uppkomsten av skogsbränder och antalet sådana var därför betydligt lägre än närmast föregående år. Således inkom till skogsbrandinspektionen rapporter om

578 bränder (f. å. 898), varav 216 av bagatellartad karaktär d.v.s. berörd areal mindre än 0,1 ha (f. å. 364). Såsom framgår av tabell 7 inträffade de flesta sådana brandtillbud i Östergötlands, Västernorrlands, Göteborgs och Bohus samt Norrbottens län i nämnd ordning. Nåra

48 % av den under året brända arealen är belägen i Norrbottens län, drygt 12 % i Västerbottens och 10 % i Östergötlands län. De högst värderade brandskadorna under året faller på Östergötlands län med 19 000 kr, Västerbottens län med 14 000 kr och Skaraborgs län med 13 000 kr. De flesta tillbuden (55 %) inträffade under tiden 16 april—15 maj, men de största skadorna — arealmässigt sett — uppkom under juni månad; under denna tid brändes drygt hälften av den under året brandhärjade arealen. Skadorna i Norrbottens län uppkom nästan helt och hållit under denna månad.

Skogsbrändernas fördelning efter brandorsak belyses i tabell 8. Bortsett från ett relativt stort antal brandtillbud, där orsaken ej kunnat klarläggas, försakades de flesta tillbuden under

1954 av arbetseldar av annat slag än hyggesbränning och de största skadorna av hyggesbränning.

I tabell P redovisas antal skogsbränder, bränd areal, vällade skador m. m. under tiden 1946—1954. I tabellen framträder trots det relativt stora antalet bränder under 1953 en tydlig tendens till nedgång i bränder och därav försakade skador och kostnader. Den värdemässiga storleken av skadorna sjönk kraftigt under 1954 och understeg betydligt det tidigare bottenrekordet (1946), framför allt om hänsyn tas till penningvärdeförsämringen. De totala genom skogsbrand orsakade ekonomiska förlusterna uppgick enligt tabellen under redovisningsåret till 313 000 kr, varav 210 000 kr belöper på släckningskostnader.

Tabell P. Skogsbrändernas antal, vällade skador m. m. under 1946—1954

Number of forest fires, damage etc. in 1946—1954

Ann.: Till skogsbrandinspektionens kännedom komna skogsbränder

1 År Year	2 Antal <i>No. of fires</i>	3 Bränd areal ha <i>Burnt area</i>	4 Skada <i>Damage</i>	5 Släcknings- kostnad <i>Costs of ex- tinguishing fires</i>	6 Bevaknings- kostnad <i>Firewatch- ing costs</i>	7
		produnktiv skogs- mark <i>productive forest</i>	impedi- ment <i>unpro- ductive forest</i>	1 000-tal kr in 1 000 Sw. er.		
1946	564	481	223	154	174	215
1947	2 136	3 209	1 788	1 093	987	279
1948	911	1 075	341	299	343	232
1949	1 476	1 928	630	707	711	230
1950	753	1 466	385	530	576	239
1951	675	499	190	280	294	200
1952	635	436	254	298	286	256
1953	898	828	288	252	426	258
1954	578	573	140	103	210	222
Medeltal 1946/54	958	1 166	471	413	445	237
Average						

I brandskyddets intresse utbyggdes på de skogsbrandförsäkrande bolagens initiativ och med statens ekonomiska medverkan före och under andra världskriget ett riksomfattande nät av permanenta brandvaktstationer (brandtorn). Sådana finns nu till ett antal av ca 300, de flesta i Norrland, Dalarna och Värmland. Tornen är bemannade under den tid av året, då risken för skogsbrand är störst, d.v.s. i regel månaderna maj—september. Kostnaderna för vaktihållning, underhåll m. m., som bestriks av statsmedel, belöpte sig under 1954 till 222 000 kr. Brandtornens betydelse är relativt ringa i rikets södra, mera tätbebyggda delar, och de lämnas därför där i stor utsträckning obemannade; ändemot har bevakningen en viktig funktion att fylla i län med stora skogstrakter utan bebyggelse. Under perioden 1946—1954 har 9 % av samtliga inträffade brandtillbud först rapporterats från brandtorn.

2. Snöbrott och stormskador

Snöbrott eller annan deformering genom snö förekom under 1954 i ganska ringa utsträckning. I Jämtlands län konstaterades dock lokalt betydande snöbrott vid det rikliga snöfallet i september i länet södra och östra delar. Relativt betydande snöbrottsskador uppstod i de västra delarna av Örebro län, och i Malmöhus län drabbades yngre granbestånd i mindre omfattning av snöbrottsskador. — Frostskadornas omfattning var under året mycket obetydlig.

Var skadorna på skogen på grund av frost eller snöbrott under 1954 obetydliga, så var ändemot de skador, som försakades av en osedvanligt hård storm i januari, allvarliga och på vissa trakter ödeläggande. Den 3—4 januari rasade sålunda en hård nordostlig storm (i

Gästrikland nådde vinden 35 meter per sekund) över stora delar av mellersta och södra Sverige. I stort sett rörde sig stormen från Gävlebukten i sydlig riktning in över landet. Härställdes södra Gästrikland, norra Uppland, Västmanland, Södermanland och norra Östergötland, men även i angränsande landskap uppstod avsevärd skadegörelse. Enär marken icke hunnit tjälbindas, var trädens motståndskraft mot den kraftiga stormen ganska ringa, vilket bidrog till att dess hårjningar blev så pass omfattande. Å andra sidan hade frånvaron av tjäle i marken till följd att frekvensen stambrott blev mycket fåg. Av en av skogsforskningsinstitutet utförd taxering framgår, att av hela antalet träd, som fällts eller brutits av stormen, uppgick den senare kategorien till 7 % för tall och till 10 % för gran. Icke blott äldre mogen skog, framför allt i fröträds-, skärm- och timmerställningar, utan även unga och medelålders bestånd skadades svårt. I allmänhet tycks tallen ha råkat mest illa ut. Enligt verkställda uppskattningar torde den stormfällda mängden träd till ca 70 % bestått av tall och till 30 % av gran. Björken tycks icke ha lidit någon nämnvärd skada.

De skador stormen åstadkom, var de största som inträffat under senare tid. Nedanstående tabell, sammanställd inom skogsforskningsinstitutet,¹ torde ge ett ungefärligt begrepp om skadornas relativa omfattning.

Som jämförelse kan nämnas, att vid de senaste svåra stormar, som förekommit här i landet, fälldes vid julistormen 1931 — 1 241 000 m³sk., decemberstormen 1931 — 2 038 000 m³sk., vid feb-

¹ Meddelanden från Statens skogsforskningsinstitut, band 45:II 1955; »Skadeinsekternas uppträdande i de av januaristormen 1954 drabbade skogarna» av fil. dr Bertil Lekander.

Stormfällningens omfattning¹

Län	Antal träd	Antal m ³ sk.
Gvl	10 000 000	3 000 000
Kpb	850 000	180 000
Ör	1 700 000	1 000 000
Vstm	15 000 000	3 500 000
Ups	4 000 000	1 100 000
Sth	1 000 000	300 000
Sdm	4 000 000	1 500 000
Ög	2 000 000	1 000 000
Jkp	900 000	200 000
Totalt	39 450 000	11 780 000

ruaristormen 1932 — 2 316 000 m³sk. (Trädgårdh-Bulovitsch 1934) samt vid februari—marsstormarna 1943 i det närmaste 6 000 000 m³sk. (samma förf. 1943).

Följande uttalanden från olika skogs-vårdsstyrelser må ytterligare belysa den allvarliga verkan av stormen. Gävleborgs läns skogsvårdsstyrelse meddelar bl. a. att stormfällningen i Gästriklands skogar hade en omfattning utan någon motsvarighet sedan slutet av 1700-talet. Här stormfälldes på bondeskogarna i genomsnitt 18 m³sk. per ha, motsvarande ca 6 normala årsavverkningar. För Västmanland där de norra delarna, Österås- och Tärnsjöbygderna, drabbades hårdast, bedömde skogsvårdsstyrelsen stormfällningen till ca 5 årsavverkningar. För Uppsala och Södermanlands län uppskattades stormfällningen till 2 å 4 årsavverkningar men med avsevärt värre förstörelse i enskilda socknar, t. ex. i Söderfors och Tierps socknar i Uppsala län 15 å 20 m³sk. per ha. Se nedan under C. I. Avverkning, sid. 49.

3. Viltskador

Av älg förorsakade skador synes under 1954 ha varit av ganska ringa omfattning i södra Sverige. I norra och mellersta Sverige tycks älgskadorna jämfört med närmast föregående år ha ökat något. Särskilt anges detta vara fal-

let i Norrbottens, Gävleborgs och Västmanlands län.

I smålandslänen har skogsfågel vällat skador på skogsplanteringar, och i Malmöhus län har hjort och rådjur åstadkommit en hel del skador liksom också vildkaninerna, vilka även i Kristianstads och Gotlands län utgör ett svårt problem för skogsodlarna. Någon fullgod lösning på vildkaninproblemet har ännu ej uppnåtts trots mångåriga försök. Inom stora delar av Gotland omintetgöres praktiskt taget all skogsplantering — den i stort sett enda möjliga formen för skogens föryngring i länet — av vildkaninens härjningar.

4. Insektskador

Under 1954 har olika lövätande insekter uppträtt i rätt stor utsträckning i olika delar av landet. Framför allt ek men även i viss utsträckning björk har sälunda kalitäts på flera platser i södra och mellersta Sverige såsom i Skåne, i Västervikstrakten, i närheten av Skara, på Visingsö samt i Stockholm. Det är framför allt frostfjärilen, *Cheimatobia* eller *Operophtera*, och ekvecklaren, *Tortrix viridana*, men på sina håll även lindmätaren, *Hibernia defoliaria*, som förorsakat skadorna. Senare på sommaren fick de angripna träden genomgående nya blad.

I fjälltrakterna har fjällbjörkmätaren, *Oporinia autumnata*, inom vidsträckta arealer mer eller mindre kalätit fjällbjörken.

Som primär skadegörare på barrträd har röda tallstekeln, *Diprion sertifer*,

¹ Enligt resultatet från specialundersökningarna, som avdelningen för skogstaxering vid skogsforskningsinstitutet utfört sommaren 1954 inom Kopparbergs, Gävleborgs, Uppsala och Västmanlands län, uppgår volymen av den stormfällda skogen inom dessa län till ca 15 milj. m³ sk., varför de i tabellen upptagna siffrorna genomgående torde vara för låga.

rapporterats. Den har, eburu i relativt liten omfattning, förekommit i Tidaholmstrakten samt vid Älvdalens Barrlöss, (*Chermes-arter*), av olika slag tycks ändemot ha förekommit i rätt stor omfattning på ett flertal platser.

Grankottarna, som syntes komma att ge en synnerligen riklig skörd 1955 skadades under hösten i stor utsträckning av olika insekter, framför allt grankottvecklaren, *Laspeyresta strobilella*, och grankottmottet, *Dioryctria abietella*.

Snyttbaggen, *Hylobius abietis*, har som vanligt uppträdt talrikt på åtskilliga platser, men tack vare den nu allt mer praktiserade skyddsbehandlingen av plantorna före utsättandet, har skadegörelsen i väsentlig grad minskat.

Den svåra januaristormen (se sid. 41) förorsakade inom vissa områden synnerligen omfattande skadegörelser på framför allt äldre skog. Då sedan gammalt är känt, att stormfällningar alltid medför risk för efterföljande insektshärjningar, insattes redan på ett tidigt stadium motåtgärder. På framställning av skogsstyrelsen ställde Kungl. Maj:t ett belopp av 250 000 kr till förfogande för besprutning i första hand av obarkat timmer. Under våren utfördes dessa besprutningar med genomgående gott resultat. De vanligaste skadegörarna på gran var sextandade barkborren, *Pytynogenes chalcographus*, och granbarkborren, *Ips typographus*, och på tall större och mindre märgborren, *Blastophagus piniperda* och *minor*. (Närmare härom se Meddelande från Statens skogsforskningsinstitut Bd 45, nr 3.) Några angrepp på ståndskogen i de härjade områdena har icke iakttagits.

5. Svampskador

Sjukdomar i plantskolor har uppträtt på olika håll. I en del fall har fallsjuka

(*Fusarium* m. fl.) konstaterats, och försök med åtgärder mot sjukdomen har företagits på ett par platser i landet.

Under tidigare år har ett flertal rapporter brukat inkomma om angrepp av skytte i plantskolor. Detta har ej skett 1954. Möjligen kan de minskade skadorna av skytte bero på förbättrad och omsorgsfullare besprutning av plantmaterialet. Brännskador i plantskolorna i samband med bortsmältnings av det skyddande snötäcket förekom i en del fall.

Tallens barrost, *Coleosporium*, uppträdd riktigt på en del håll, men torde knappast förorsaka någon bestående skada. Barrosten på gran, *Chrysomyxa ledi*, har under året förekommit i betydligt mindre omfattning än under åren 1951—1953.

Rotröta, *Fomes annosus*, i unga tallkulturer påträffades 1954 i femtioåriga tallplanteringar i Södermanland och Värmland. Sjukdomen har tidigare observerats endast i våra sydligaste landskap.

Nya lokaler för almsjukan har icke påträffats. Från flera håll i Skåne har misstänkta fall undersökts. De uppkomna skadorna berodde dock icke på almsjukan. Inom Stockholms stad har nya fall av sjukdomen iakttagits.

I viss utsträckning har svampskador i form av blånad och röta uppträtt på den av januaristormen vindfallna skogen. Svampskadorna har blivit mer omfattande på virke, som upparbetats och av någon anledning blivit kvarliggande i skogen än på vindfallna träd, som genom en större eller mindre del av rotssystemen fortfarande haft tillfälle till vattenförsörjning. Den regniga väderleken under sommaren torde i det senare fallet ha bidragit till att bevara virket relativt fritt från skador.

B. SKOGSTEKNISKA ARBETEN

I. Skogsvägbyggnad

En nödvändig förutsättning för skogsbrukets arbetskraftsförsörjning samt för nedbringande av kostnaderna vid drivnings- och skogsvårdsarbeten är ett väl förgrenat nät av skogsvägar. Den viktigaste typen av skogsvägar är den permanenta skogsbilvägen. Vidare förekommer enklare vägar, av vilka de flesta

dock endast är avsedda att trafikeras då marken är väl upptorkad eller tjälad.

Verksamheten med byggandet av permanenta skogsbilvägar har ökat kraftigt under det senaste decenniet, vilket framgår av nedanstående tablå.

År	Under året färdigbyggda skogsbilvägar, km	Index	År	Under året färdigbyggda skogsbilvägar, km	Index
1945	1 009	100	1950	1 888	187
1946	1 560	155	1951	1 946	193
1947	1 533	152	1952	2 157	214
1948	1 732	172	1953	2 351	233
1949	2 190	217	1954	2 552	253

Av de anförla sifferuppgifterna kan bl. a. utläsas att under 1949 färdigbyggdes dubbelt så många kilometer skogsbilvägar som 1945, och 1954 två och en halv gånger så många. I tabell 9 redovisas antalet kilometer färdigbyggda skogsbilvägar sistnämnda år i varje län med fördelning på skogsägargrupper. Av de under året i riket nybyggda vägarna utfördes 15 % på kronoskogar, 19 % på övriga allmänna skogar, 40 % på bolagsskogar och 26 % på övriga enskilda skogar. Skogsvägbyggnadsverksamheten var störst i Kopparbergs län, där drygt 11 % av de under året färdigställda vägarna är belägna. Minst var verksamheten i Gotlands län med 0,3 %, Malmöhus län med 0,4 % samt Stockholms län och Göteborgs och Bohus län med vardera 0,5 %. Behovet av skogs-

vägbyggnader är givetvis beroende på förekomsten av andra transportleder samt av terrängens och skogsbeständets beskaffenhet m. m. Förekomsten och behovet av vägar inom respektive län och olika ägargruppars skogar är därför ej proportionella mot skogsmarksarealen, men relationstal som utvisar antalet meter färdigställda skogsbilvägar per km² skogsmark torde ändå kunna vara av intresse. Byggandet av skogsbilvägar var särskilt livligt på »övriga allmänna skogar». Detta illustreras av antalet meter färdigbyggda skogsbilvägar pr km² skogsmark, vilket antal för denna grupp av skogar har beräknats uppgå till 33,6 m mot 18,3 m för bolagsskogar, 9,1 m för kronoskogar, 5,7 m för övriga enskilda skogar samt för hela riket 11,1 m. Bland länen uppri-

sade enligt tabell Q följande län största antalet meter under 1954 färdigbyggda skogsbilvägar per km² skogsmark: Västmanlands län 37,3 m, Örebro län 30,7 m, Kristianstads län 26,3 m och Södermanlands län 23,4 m och följande län minsta antalet meter, nämligen Stockholms län 3,2 m, Västerbottens län 4,6 m och Gotlands län 5,9 m.

Beträffande anläggandet av andra skogsvägar (bilbasvägar m. m.) finns ingen statistisk information. Anläggandet av sådana vägar torde ha relativt ringa omfattning.

Skogsvägarnas betydelse för skognäringen har uppmärksammats av statsmakterna. Således anslog riksdagen för budgetåret 1953/54 1,7 milj. kr och för budgetåret 1954/55 lika mycket i bidrag till anläggandet av skogsbilvägar. Med bidrag från nyssnämnda statsanslag färdigställdes under budgetåret 1953/54 488 km skogsbilvägar. Även från norrländska produktionsanslaget utgår bidrag för anläggning av sådana vägar. Betydande bidrag utgår även av landsningsmedel.

II. Skogsdikning

Härovan har under A. I. Ytvidd angivits att ökningen i rikets skogsmarksareal mellan de båda jordbruksräkningarna 1944 och 1951 uppgick till ca 2 000 km² eller ungefär 1 %. Åtminstone delvis torde som i nämnda avsnitt framhållits en reell ökning föreligga. Då skogsdikningsverksamheten under samma tid var betydande, kan det antagas att en del av arealökningen beror på att kärr och mossar omförs till produktiv skogsmark. Ytterligare någon del av arealökningen beräknas vara föranledd av att åkerjord igenlags.

Emellertid finns alltjämt avsevärda arealer dikningsvärd mark. Brist på arbetskraft verkar dock återhållande på verksamheten, i synnerhet under virkesmarknadens högkonjunkturår. Under 1951—1954 har grävts resp. 1 147, 1 682, 2 500 och 2 270 km skogsdiken. (Uppgifter för 1954 finns länsvis redovisade i tabell 10.) Dikningsverksamheten, som var synnerligen livlig under 1953, mattades något 1954 men var fortfarande mer omfattande än 1951—1952. Med en antagen båtnadsareal om 6 ha

per km dikeslängd motsvarar de under 1954 grävda dikena, 2 270 km, ca 136 km² skogsmark (f. å. 150 km²). I den redovisade dikeslängden är då inräknad sådan bäckrensning, som är att jämföra med nydikning, däremot icke fortlöpande underhållsrensnings av vare sig diken eller bäckar. Av de utförda dikningsarbetena faller 17 % på kronoskogar (f. å. 23), 10 % på övriga allmänna skogar (f. å. 11), 42 % på bolagsskogar (f. å. 32) samt 31 % på övriga enskilda skogar (f. å. 34). Endast för bolagsskogarna redovisas en ökning i dikningsverksamheten jämförd med närmast föregående år. Antalet kilometer grävda diken i dessa skogar ökade från 811 under 1953 till 958 år 1954. Den förhållandevis ringa dikningsverksamheten inom bondeskogsbruket kan i viss mån förklaras därav, att detta omfattar många små enheter, där den samverkan mellan ägarna, som ofta är en förutsättning för att arbeten av denna art skall kunna komma till stånd, icke alltid är möjlig att åstadkomma.

Dikningsverksamhetens relativa om-

Tabell Q. Skogsvägbyggnads- och dikningsverksamhetens relativ a omfattning (sträckmeter per km² skogsmark) 1954. Länsvis

The relative extent of forest road building and draining (metres per km² forest land). By counties

Mättenhet: meter per km² skogsmark
Unit of measurement: metres per km² forest land

1	2	3	4	5	6
Län <i>County</i>	Vägbygg- nad <i>Road building</i>	Dikning <i>Draining</i>	Län <i>County</i>	Vägbygg- nad <i>Road building</i>	Dikning <i>Draining</i>
Nb	6,2	5,7	Krb	19,7	14,6
Vb	4,6	9,5	Klm	7,8	5,4
Jtl	7,1	10,1	Gtl	5,9	15,9
Vnr	10,5	10,3	Gbg	8,2	10,6
Gvl	16,7	7,2	Hl	12,8	18,2
Kpb	14,5	14,1	Bl	18,1	7,9
Vrm	16,1	12,3	Krs	26,3	16,0
Ör	30,7	12,8	Mlm	16,7	30,1
Vstm	37,3	7,4	I	5,5	7,4
Ups	11,2	18,8	II	8,5	10,2
Sth	3,2	6,7	III	15,4	11,3
Sdm	23,4	12,8	IV	16,4	11,3
Ög	19,2	6,7	V	14,9	12,9
Skb	9,6	14,6	Hela riket ... <i>Entire country</i>	11,1	9,9
Äbg	11,0	7,1			
Jkp	10,7	15,4			

fattning inom olika län framgår av tabell Q. Största antalet meter under året grävda skogsdiiken per km² skogsmark upptar Malmöhus län med 30,1 m, närmast Uppsala län 18,8 m och Hallands län 18,2 m. Minsta antalet meter grävda skogsdiiken per km² skogsmark redovisar Kalmar län med 5,4 m och Norrbottens län 5,7 m.

Utvecklingen av skogsdikningsverksamheten under det senaste decenniet visar — liksom för skogsvägbyggnad — en stigande ehuru ganska ojämna trend. Anledningen till ökningen torde mycket bero på att arbetsbesparande metoder i allt större utsträckning kommit till användning. Den årliga skogs-

dikningen fr. o. m. 1945 har haft följande omfattning (slutavsynade diken):

1945	699 km	1950	3 065 km
1946	1 218 »	1951	1 147 »
1947	1 097 »	1952	1 682 »
1948	1 500 »	1953	2 500 »
1949	2 817 »	1954	2 270 »

Statliga bidrag utgår under vissa förhållanden till dikningsföretag. Sålunda slutfördes under budgetåret 1953/54 med bidrag från statens skogsförbättringsanslag 402 företag omfattande en båtnadsareal av 2 808 ha (under budgetåret 1952/53 240 företag och 1 347 ha). Med bidrag från anslaget slutfördes under samma budgetår 95 företag med en båtnadsareal av 646 ha (före-

gående budgetår 63 företag och 588 ha). Även från norrländska produktionsanslaget har bidrag i större utsträckning beviljats till dikningsarbeten under budgetåret 1953/54 än 1952/53, eftersom dessa ännu icke hunnit slutföras (och bidraget således ej utbetalats). Inalles

utgick under 1953/54 bidrag till skogs-dikningsåtgärder med 304 000 kronor (f. budgetåret 180 000 kronor). Beträffande bidragstilldelningen för skogsvårdande ändamål i allmänhet under sist-nämnda budgetår se nedan under G. V. sid. 96 ff.

III. Flottledsbyggnad

Tillgången på flottleder utgör en av grundbetingelserna för stordrift inom vår skogsindustri. De allmänna flottlederna inom riket hade 1954, såsom framgår av tabell 17, en sammanlagd längd av 33 000 km (f. å. 33 500 km).

Minskningen från året förut med 500 km hänsätter sig sannolikt till nedlagda biflottleder. Under 1954 utgjorde sammanlagda längden av de trafikerade flottlederna 27 960 km mot 28 200 km 1953.

Flottledernas utbyggnad var i stort

sett avslutad redan före första världskriget; längden av utbyggda flottleder var således redan 1912 ca 30 000 km. Utvecklingen går numera i den riktningen, att kortare biflottleder efter hand upphör att trafikeras för att slutligen helt nedläggas. Av de sydsvenska lederna är dessutom numera endast ett fåtal i bruk. Orsaken här till torde bl. a. vara stark konkurrens, i synnerhet i fråga om kortare transporter, från den tunga lastbilstrafikens sida.

IV. Skogsindelningsarbeten

Inom ett välordnat skogsbruk bör avverknings- och skogsvårdsarbeten bedrivas systematiskt. I detta syfte företas, företrädesvis inom det större skogsbruket, skogsindelningar, som innefattar dels en mer eller mindre grundlig inventering (vanligen med kartläggning) med avseende på virkesförråd, bonitet, ålder, tillväxt m. m., dels uppställandet av en skogsvårds- eller hushållningsplan för en viss period (10—20 år). Planen bör ge upplysning om den lämpliga omfattningen av och formen för virkesuttag, vilka skogsvårdande åtgärder, som bör vidtagas etc. Hushållningsplaner, grundade på ingående undersökningar av skogsbeståndet, bru-

kar betecknas som fullständiga, medan planer, baserade huvudsakligen på okulära uppskattningar, benämnes enkla. Givetvis finns mellanformer av alla slag.

Någon samlad statistik över de årligen utförda skogsindelningsarbetena finns för närvarande icke. De av domänstyrelsens taxationsavdelningar och av skogsvårdsstyrelserna under de senaste sex åren upprättade hushållningsplanerna berörde följande arealer: (se sid. 48)

Anledningen till ojämnheten i domänverkets skogsindelningsverksamhet beror bl. a. på de skilda indelningsmetoder, som på grund av skogens karaktär måste användas i rikets olika delar. In-

År	Domänverket		Skogsvårdsstyrelserna	
	Med kartläggn.	Utan kartläggn. areal i 1 000 ha	Fullständiga	Enkla
1949	100	758	91	69
1950	167	—	80	68
1951	88	808	38	49
1952	244	1 270	32	34
1953	137	77	23	55
1954	234	—	38	43

delning i södra Sverige är sålunda i allmänhet betydligt mer arbetskrävande per arealenhet än i rikets norra delar. För skogsvårdsstyrelserna har verksamheten gått kraftigt tillbaka under de senaste åren. Orsaken här till torde bl. a. vara att söka i bristen på personal. Skogsvårdsstyrelsernas arbetsfält har nämligen under de senaste åren vidgats betydligt (t. ex. undervisningsverksamheten), medan personalresurserna i stort sett förblivit oförändrade.

Kartläggning genom flygfotografering utföres även i betydande omfattning av

domänverket och ett flertal större skogsbolag. Början gjordes 1948 då Svenska cellulosa AB samt Mo och Domsjö AB beslut begagna flygbilderna som skogs-kartor. Nu har denna metod utvecklats och har fått alltmer betydelsefull användning för storskogsbruket i Norrland och för en del trakter i södra Sverige. Domänverket har t. o. m. 1954 flygfotograferat ca 600 000 ha skogsområden och nyssnämnda båda aktiebolag samt Kopparfors AB och Korsnäs AB sammanlagt ca 1 000 000 ha.

C. SKOGSKAPITALET SÄTTES TILLGODO OCH GÖRANDE

I. Avverkning, transport m. m.

1. Avverkning

I skogsvårdsstyrelsernas uppgifter ingår att, så långt personella och ekonomiska resurser medger, biträda med utsyning av skog för avverkning. Den

arealmässiga omfattningen av denna verksamhet, vilken huvudsakligen berör gods- och bondeskogar, var under kandleråren 1950—1954 följande, fördelad på geografiska områden:

Länsgrupp	1950	1951	1952	1953	1954
Areal i 1 000-tal ha					
I	85	130	82	70	80
II	60	86	41	46	53
III	88	89	53	55	51
IV	215	272	163	169	191
V	28	42	33	28	30
Riket	476	619	372	368	405
Därav föryngringshuggning	98	103	47	50	52

Den övervägande delen av utsyningsarbetet försiggår av praktiska skäl under sommar och höst. Av de ovan angivna åren var utsyningsfrekvensen utan jämförelse störst 1951, vilket kan sättas i direkt samband med de topppriser, särskilt för massaved, som erbjöds hösten 1951 och som naturligt nog måste ha stimulerat avverkningsintresset. Betydligt mera skog utstämplades nämnda höst än som påföljande vinter hann avverkas. Under 1952 blev såväl priser som efterfrågan på massaved svagare, utsyningsfrekvensen också väsentligt lägre. Stora mängder av den 1951 utstämplade skogen kvarstod oavverkad både 1952 och 1953, vilket självfallet minskade utsyningsbehovet under des-

sa år. Under 1954 fick utsyningen åter ökad omfattning, och ökningen hade sannolikt blivit ännu större, om icke stormfällningen i östra Mellansverige hade gjort utstämpling inom stora områden överflödig.

Volymen av det 1954 genom skogsvårdsstyrelsernas försorg utsynade virket kan uppskattas till ca 10 milj. m³sk. Utsyningen å allmänna skogar och aktiebolagsskogar sker nästan uteslutande genom respektive ägares egen försorg.

Drivningsförhållandena var under säsongen osedvanligt gynnsamma i Norrland, där marken var väl underfrusen och snömängden lagom stor. I mellersta och södra Sverige kom under januari

—februari alltför mycket snö, som blev särskilt besvärande för tillvaratagandet av den stormfällda skogen.

Avverkningarna under drivningsåret 1953/54 har, som framgår av tabell 11, av skogsstyrelsen beräknats till 51 milj. m³sk. eller nära 20 % mer än under det föregående avverkningsåret, då virkesuttaget emellertid var mindre än normalt.

Skogsforskningsinstitutets på grundval av stubb inventering utförda beräkningar har givit till resultat 51,3 milj. m³sk.

På bokföring grundade avverkningsuppgifter finns för allmänna skogar och för bolagsskogar anslutna till Sveriges skogsägareförbund. Tabell 12 visar avverkningen på krono- och stiftsskogar under 1945—1954 samt för övriga allmänna skogar och bolagsskogar under de senaste åren. Om man förutsätter, att den totala årsavverkningen 1953 och 1954 enligt tabell 11 är riktigt beräknad, vilket är troligt med hänsyn till samstämmigheten med stubb inventeringen, kan man som restpost framräkna avverkningen på övriga enskilda skogar. Den blir då 25,2 milj. m³sk. under 1953 och 28,5 milj. m³sk. under 1954, motsvarande respektive 59 och 56 % av den totala avverkningen i landet och per ha räknat 2,17 respektive 2,47 m³sk., eller något mer än medeltalet för samtliga skogsägargrupper.

De totala avverkningarnas fördelning på län kan icke beräknas med nöjaktig grad av säkerhet. Sådan fördelning är däremot känd beträffande de allmänna skogarna och redovisas i tabell 13. En jämförelse med samma tabell i tidigare årsböcker ger en betecknande bild av den onormala och kraftiga meravverkning, som i vissa län blev en följd av stormfällningen 1954. Avverkningen, ut-

tryckt i m³sk. per ha skogsmark, har sålunda på de allmänna skogarna varit följande.

Län	1951	1952	1953	1954
Gvl	1,88	1,75	2,11	4,07
Ör	3,00	3,18	3,43	4,54
Vstm	3,37	3,40	2,93	8,05
Ups	2,70	2,84	2,78	5,56
Sdm	3,77	3,85	3,67	5,43
Ög	3,32	3,35	3,63	6,10

Totalt lär 15 å 25 milj. m³sk. ha stormfälltts vid nämnda tillfälle. Se redogörelse för stormskador sid. 41.

2. Virkesmätning

Mätningsarbetet försiggick i Norrland under goda, på sina håll mycket goda väderleksförhållanden. I mellersta och västra Sverige inträffade under högvintern kraftiga snöfall, som en tid hämmade såväl avverkning som mätning, men i övrigt var väderleken gynnsam ur virkesmätningssynpunkt.

De under drivningsåren 1951/52—1953/54 av virkesmätningsföreningarna inmätta kvantiteterna virke framgår av tabell 14. Sammanlagt uppgick dessa under verksamhetsåret 1953/54 till 20,4 milj. m³f., motsvarande ca hälften av den totala avverkningen inom landet. Av de kvantiteter sågtimmer, som beräknas ha blivit avverkade, inmättes 47 % av föreningarna. Närmast föregående säsong var motsvarande andel endast 36 %. Eftersom frekvensökningen varit kraftigast inom de föreningar, som är verksamma i östra Mellansverige, torde man få sätta ökningen i samband med den storavverkning, som här blev en konsekvens av stormfällningen. Stora timmermängder försåldes härifrån för järnvägstransport till sågverk i såväl norra som södra Sverige, varvid

man i regel ansåg lämpligast med oparts mätning genom föreningarna.

Beträffande massaved utgjorde den föreningsmätta andelen av avverkad kvantitet 72 % inom hela landet eller samma andel som året förut.

För de sex nordligaste virkesmätningssföreningarna finns redovisning över virkets härkomst i avseende på skogsägargrupper. De enskilda ägarnas (exkl. bolagen) andel i det genom dessa föreningar i fast mått inmätta virket var under drivningsåren 1951/52—1953/54 följande (i procent):

Virkesmätningssförening	1951/52	1952/53	1953/54
Norrbottens	48,0	20,9	26,3
Skellefteå	51,0	24,6	35,6
Umeå	47,1	26,6	38,9
Örnsköldsviks	54,7	33,1	42,7
Angermanälvens	50,7	32,8	43,1
Sundsvalls	64,6	47,2	56,5

Det bör understrykas, att fluktuationerna de olika åren emellan icke ger en riktig bild av de enskilda skogsägarnas skiftande andel av totalavverkningen utan snarare får tillskrivas en av konjunkturerna betingad sortimentsförskjutning. Massaindustriens inköpsbehov minskades 1952/53 på grund av stora lager, och avverkningen av massaved sjönk med 37 %. Sågverken kunde däremot öka anskaffningen med 15 %. Särskilt inom bondeskogsbruket inriktades därfor leveranserna på väsentligt mer sågtimmer och mindre massaved än vanligt. Denna omläggning försakade i sin tur, att en ökad andel av gagnvirket blev inmätt utan anlitande av virkesmätningssföreningarna enär, som av det föregående framgått, dessa som regel mäter åtskilligt större del av massaveds- än av sågtimmerfångsten. Under 1953/54 skedde en viss återgång till

mer ordinära relationer i här berörda avseenden.

Innmätning av props och massaved för export (utom sådant virke, som går på gränsvattdragen till Norge) skedde under året genom särskilt befullmäktigade mätare, vilka på visst sätt sorterade under virkesmätningsorganisationen. Under drivningsåret 1953/54 utfördes sådana mätningar endast i Sydöstra Sveriges virkesmätningssföreningars regi. Sålunda mättes i exporthamn under nämnda drivningsår 410 000 m³f. props och 210 000 m³f. massaved, vilket är mindre props och mer massaved än föregående säsong (respektive 714 000 och 94 000 m³f.). Ehuru något tvång därtill ej förelåg, inmättes praktiskt taget allt ovannämnda exportrundvirke av de befullmäktigade mätarna.

Medelvolymen hos det av mätningssföreningarna i fast mått inmätta rundvirket redovisas i tabell 15. En jämförelse med motsvarande statistik för drivningssäsongen 1952/53 påvisar att sågtimrets medelvolym ytterligare sjunkit något i Norrland men ökat fr. o. m. Dalarna och söderut. För sulfited är medelvolymen i stort sett oförändrad i hela landet, för sulfatved har den minskat i Norrland. Förändringen av medelvolymen sammanhänger intimt med årsvis olika prisrelationer mellan timmer och massaved av vilka en ekonomisk sortimentsaptering är starkt beroende.

Virkesmätningssföreningarnas medelkostnader per volymenhett framgår av tabell 16. Utöver själva innmätningen utför vissa föreningar för uppdragsgivares räkning omfattande kuberings- och prisräkningsarbeten. För underlättande av kostnadsjämförelse mellan föreningarna har utgifterna för sådana arbeten uteslutits från det i tabellen redovisade materialet. Bland annat på grund av

de olika mättenheter, som tillämpas, blir jämförelser mellan föreningarna ändock ej lätt att göra. Utvecklingen inom samma verksamhetsområde från ett år till ett annat kan dock vara av intresse att iakttaga.

Nästan genomgående i hela landet har mätningskostnaderna per volymenheth blivit lägre 1953/54 än 1952/53, då de var genomsnittligt högre än något tidigare år. Förändringarna i kostnaderna beror på flera samverkande faktorer, som inverkar i olika grad hos skilda föreningar, t. ex. mätningsunderlagets storlek, d.v.s. inmätt årskvantitet, och icke minst väderleksförhållandena under mätningssäsongen. De sistnämnda var i Norrland ogynnsamma 1952/53 men bättre än normalt 1953/54, i södra och mellersta Sverige i stort sett tillfredsställande båda åren. Mätningsunderlaget ökade på ett år med en tredjedel i Norrland och med ca hälften i övriga landet. Nämnda faktorer i samverkan har utan tvivel skapat den avgörande förutsättningen för en förbilligad mätning.

3. Flottning

Löpande årlig statistik rörande flottningsverksamheten i riket har utarbetats sedan 1921 och finns publicerad i Kommersiella meddelanden, nr 7 1955 innehåller uppgifter om flottningen under 1954.

Flottningen i allmän flottled ombeörjes sedan gammalt av flottningsföreningar och regleras genom lag av den 19 juni 1919 om flottning i allmän flottled. De enskilda flottlederna är av underordnad betydelse. Beträffande dessa flottleder finns icke någon lagstiftning och ej heller någon officiell statistik.

Vintern 1953—1954 var i hela landet osedvanligt snöfattig, tjälen blev

djup och isarna goda. Virkestillförseln gynnades härigenom, och den tillsläppta flottgodsmängden var betydligt större än under 1953 års flottningssäsong. Till följd av den ringa snömängden blev dock vattenföringen i flottlederna mycket svag, och först i mitten på juli inträdde en period av rikligare och jämnare vattenföring, som möjliggjorde en om än mycket försenad slutrensning av flottlederna. Den starka värmén i mitten av maj åstadkom en så stark isgång i vissa leder att skador anställdes på anläggningarna. Vindförhållandena torde som regel ha varit goda.

I allmänhet var tillgången på arbetskraft god, och för arbetarna innebar de för säsongen träffade avtal en viss förbättring.

Lösflottning utfördes under 1954 av 110 flottningsföreningar; dessutom har flottning i buntar bedrivits av två föreningar. Under 1953 bedrevs flottning av 115 föreningar och 1952 av 120. Denna successiva minskning av det antal föreningar som flottar beror på att i den uppkomna konkurrensen med lastbilarna mindre föreningar visat sig oekonomiska, vilket föranlett en fortgående sammanslagning av föreningarna till större enheter. Den trafikerade flottledslängden var 1954 något mindre än 1953. Antalet flottande uppgick till 389.

Flottningsverksamheten har kvantitativt förhållit sig relativt konstant under de drygt 30 år, som finns statistiskt belästa. I femårsgenomsnitt för tiden 1922—1951 samt för 1952—1954 har tillsläppningen av flottgod i milj. m³ varit följande:

1922—1926	12,3	milj. m ³
1927—1931	15,4	"
1932—1936	13,3	"
1937—1941	14,0	"

1942—1946	11,4 milj. m ³
1947—1951	12,6 » »
1952	13,3 » »
1953	10,4 » »
1954	12,6 » »

Av den för hela riket beräknade sågtimmer- och massavedsavverkningen flottades under de tre femårsperioderna 1937—1941, 1942—1946 och 1947—1951 respektive 57, 54 och 49 %, samt under treårsperioden 1952—1954 endast ca 40 %. Minskningen av andelen flottgods förklaras av att tyngdpunkten av avverkningarna förskjutits längre söderut och att biltransporterna fått ökad betydelse. I tabell 18 redovisas tillsläppningen fördelad på sortiment i de viktigare flodområdena.

Av det 1954 tillsläppta virket kom 6,3 milj. m³ eller jämnt hälften på Ångermanälven, Indalsälven, Ljungan, Ljusnan och Dalälven. Av den totala volymen utgjorde timmer (inkl. fanér- och plywoodvirke o. d.) 33 % (f. å. 34 %) sulfitved 42 % (f. å. 42 %) samt sulfatved 25 % (f. å. 24 %). Den genomsnittliga volymen per stock av det tillsläppta flottgodset uppgick till 0,072 m³ mot 0,075 m³ 1953.

Utvecklingen under de senaste 30 åren visar, att allt klenare virke har flottats. I femårsmedeltal för åren 1922—1951 har stockarnas genomsnittliga volym varit följande:

1922—1926	0,105 m ³
1927—1931	0,099 »
1932—1936	0,099 »
1937—1941	0,092 »
1942—1946	0,088 »
1947—1951	0,076 »

Den genomsnittliga volymen under treårsperioden 1952—1954 var 0,073 m³. Den till vederbörande ägare 1954 avlämnade flottgodsmängden, ca 167 milj. stockar med en sammanlagd volym av 12,0 milj. m³, fördelar sig på de olika sortimenten i stort sett i

samma proportioner som det under året tillsläppta godset. 1954 var kvantiteten tillsläppt gods större än kvantiteten avlämnat gods. Ca 4,5 % eller 577 000 m³ av det tillsläppta godset blev detta år kvarliggande i flottlederna. Efter 1953 års flottning låg endast 96 000 m³ eller knappt en procent kvar i flottlederna.

Flottningsföreningarnas kostnader redovisas i tabell 19. En mera detaljerad redogörelse beträffande kostnaderna och beträffande föreningarnas skulder och tillgångar har publicerats i ovan nämnda nummer av Kommersiella meddelanden. Utvecklingen under senaste tioårsperiod av de totala kostnader, som årligen påförts flottningsverksamheten, framgår av följande tabell:

År	Totalt milj. kr	Per m ³ re- dovisat flottgods, kr
1945	28,5	2,99
1946	39,4	3,00
1947	51,4	3,43
1948	54,2	4,04
1949	62,6	4,10
1950	47,9	4,17
1951	63,6	5,22
1952	85,0	6,17
1953	66,3	6,06
1954	71,3	5,65

Under 1953 noterades för första gången sedan 1932 en sänkning av kostnaderna per m³ redovisat flottgods. Under 1954 blev dessa kostnader ytterligare 43 öre (7 %) lägre per m³. En förklaring till den fortsatta minskningen i kostnader per m³ redovisat flottgods kan vara den pågående nedläggningen av »dyrare» biflottleder. Av 1954 års totala kostnader kom 66 % på utfloppning, 26 % på skiljning, buntning o. d. samt återstoden, 8 %, på förvaltning o. d. Löner till arbetarpersonalen belöpte sig på 40,1 milj. kr eller 56 % av totalkostnaderna (f. å. 57 %).

4. Järnvägstransporter

Järnvägarna har i vårt land icke fått samma betydelse för rundvirkestransporterna som i vissa andra länder, närmast beroende på vår tillgång till flottleder, vilka i allmänhet överträffar järnvägarna i prisbillighet som transportmedel för rundvirke. Såsom framgår av tabell 20 transporterades under året ca 1,4 milj. ton rundvirke med järnväg, motsvarande ca 1,9 milj. m³f. (pappersved, kolved, brännved, o. d. reducerade till fast mått). Som ovan nämnts flötades under samma år 12,6 milj. m³f. virke. Transportverksamheten på järnväg beträffande virke har under senaste tioårsperiod haft följande omfattning (i 1 000-tal ton):

År	Sågtimmer, stolpar, kolved etc.	Massa- ved, props	Bränn- ved etc.	Summa
1945 ...	491	280	3 471	4 242
1946 ...	521	611	3 067	4 199
1947 ...	456	800	1 437	2 693
1948 ...	409	943	786	2 188
1949 ...	466	975	324	1 765
1950 ...	410	783	96	1 289
1951 ...	383	1 039	69	1 491
1952 ...	430	1 412	127	1 968
1953 ...	241	817	26	1 084
1954 ...	523	814	21	1 358

1953 uppvisade en betydande nedgång av de järnvägstransporterade kvantitaterna rundvirke, de lägsta under den senaste tioårsperioden. Den i jämförelse därmed 1954 inträdda ökningen torde till stor del bero på transporter av det under januari stormfällda virket. Minskat behov av brännved visar sig i fortsatt nedgång i järnvägstransporterna av detta sortiment.

60 % av det under 1954 järnvägstransporterade virket utgjordes av massa-ved och props (någon uppdelning på

dessa båda sortiment har ej skett i det tillgängliga materialet). Till jämförelse må nämnas att massaved samma år utgjorde 67 % av den totala tillsläppta flottgodskvantiteten. År 1953 var motsvarande siffror 75 respektive 66 %. Transporterna av det stormfällda virket åstadkom även att medeltransportlängderna ökade därigenom att skogsägarna ibland tvingades att söka köpare på andra håll än de vanliga d.v.s. på längre bort belägna platser än normalt. Medeltransportlängden för sågtimmer m. fl. sortiment ökade således från 230 km 1953 till 279 km 1954 samt för massaved och props från 199 km 1953 till 222 km 1954. Medeltransportlängden för allt här redovisat rundvirke ökade från 214 km 1953 till 246 km 1954.

Kostnaderna för järnvägsfrakter av rundvirke uppgick till 15 milj. kr 1953 samt till 20 milj. kr 1954. Ökningen korresponderar väl med det ökade antalet transporterade ton rundvirke och det ökade antal kilometer detta rundvirke transporterats. Fraktkostnaden per tonkilometer framgår av sista kolonnen i tabell 20. I enlighet med den degressiva järnvägstaxan motsvaras en ökning av medeltransportlängden här av en minskning av fraktkostnaden per tonkilometer.

I tabell 21 redovisas trafikströmmarna inom landet för det järnvägstransporterade virket. I stort sett har dessa trafikströmmar samma utseende 1954 som 1953, så t. ex. är de stora industrierna i Västernorrlands län virke icke blott från Norrland utan även i rätt stor utsträckning från de mellansvenska länna och å andra sidan transporterar virke från Västernorrlands län i mindre kvantiteter till södra Sverige, bl. a. till Skaraborgs län samt Göteborgs och Bohus län. Liksom under

föregående år mottogs de största järnvägstransporterade kvantiteterna rundvirke av Värmlands, Gävleborgs, och Västernorrlands län: nära 42 % av allt det under året järnvägstransporterade virket gick till dessa tre län mot 54 % år 1953. Den kraftiga nedgången i dessa läns andel av mottaget järnvägstransporterat rundvirke torde bero på att det stormfällda virket i stor omfattning transporterades söderut eller — beträffande massaved och props — exporterades. I detta sammanhang kan förtjäna nämnas att till Kalmar län järnvägstransporterades från Västmanlands län under 1953 endast 74 ton rundvirke mot nära 44 000 ton 1954 från nämnda län.

5. Lastbilstransporter

Statens biltrafiknämndes undersökningar rörande den yrkesmässiga fjärrtrafiken med lastbil utgör det enda kontinuerliga underlaget för en uppskattning av det under ett år per lastbil transporterade virket. Dessa undersökningar har förut utförts två gånger årligen — månaderna mars-april och september-oktober — och uppgifterna har endast omfattat transporter på längre avstånd än 10 mil. Förvisso är det svårt att på basis av dessa siffror uppskatta den totala kvantiteten årligen lastbilstransporterat virke i fjärrtransport med hjälp av tillgängliga relationstal, t. ex. den yrkesmässiga lastbilstrafikens andel av den totala lastbilstrafiken, och än svårare synes det vara att utgående från dessa relationstal kunna utsäga något om förändringen från ett år till ett annat av den totala kvantiteten lastbilstransporterat virke i fjärrtransport. Materialet medger ej heller någon uppskattning av transportarbetet uttryckt i tonkilometer eller av medel-

transportlängden, utan det är endast möjligt att redovisa transporterade ton gods fördelade på ursprungslän och destinationslän.

För 1954 redovisas statens biltrafiknämndes enda undersökning under året, månaderna mars-april, rörande den yrkesmässiga fjärrtrafiken med lastbil i tabell 22. Det synes ej vara tillräddigt att göra några jämförelser mellan 1953 och 1954 med tanke på 1954 års primärmaterials såväl minskade omfattning som försämrade representativitet. På grundval av de förut nämnda relationstalen skulle den totala kvantiteten lastbilstransporterat virke i fjärrtransport (d.v.s. längre än tio mil) kunna uppskattas till omkring 200 000 ton per år. I fråga om trafikströmmarna kan med viss tillförlitlighet utläsas ur tabell 22, att lastbilstransporterna i relativt liten utsträckning går längre sträckor. Således passerar endast en ringa del av lastbilstransporterna mer än en länsgräns på sin väg. Skillnaden mellan lastbilstransporter och järnvägstransporter är alltså i detta avseende synnerligen påfallande. Än mera utpräglad blir skillnaden, om man jämför järnvägstransporterna med lastbilstransporterna sådana de framträder i den »Biltransportutredning 1955», som företagits av »Skogsbrukets motortransportkommitté», samarbeitsorgan för Kungl. domänenstyrelsen, Föreningen Skogsarbeten, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, Svenska lantarbetsgivareföreningen samt Värmlands och Västra Bergslagens skogsarbetsgivareförening. I det följande kommer att redovisas några preliminära resultat från detta arbete välvilligt ställda till skogsstyrelsens förfogande innan kommittén ännu framlagt sitt slutgiltiga betänkande, i vilket avses att klarlägga de skogliga biltrans-

Tabell R. Virkestransporter på lastbil drivningsåret 1953/54
Unprocessed wood transported by lorries

1	2	3	4	5	6	7	8
Sortiment <i>Assortment</i>	Beräknad avverk- ning 1953/54	Beräknat biltrans- porterat gods 1953/54		Trans- port- arbete	Medel- trans- port längd	Fraktkostnad <i>Freight</i>	
	Estima- ted cutt- ing milj. m ³ f. ub.	Estimated figures of wood transpor- ted by lorries milj. m ³ f. ub.	Transport vo- lume milj. tonkm	Average distance of trans- portation km	milj. kr	öre per tonkm	
Barrsågtimmer och slipersämmen	17,0	13,7	10,9	283	26	85	30
<i>Coniferous timber (incl. timber for sleepers)</i>							
Barrmassaved	15,9	9,1	6,0	222	37	58	26
<i>Coniferous pulp- wood</i>							
Lövmassaved	0,5	0,5	0,4	34	84	6	17
<i>Hardleaved pulp- wood</i>							
Övrigt gagnvirke ...	1,0	1,0	0,8	23	29	6	27
<i>Other timber for structural purposes</i>							
Avsaluved	2,7	2,6	1,6	48	30	14	30
<i>Fuelwood for sale</i>							
Industribränntved	0,6	0,6	0,4	12	30	4	30
<i>Fuelwood for in- dustrial use</i>							
Industriaavfall	0,8	0,8	0,7	35	50	11	30
<i>Waste wood</i>							
Allt virke	38,5	28,3	20,8	657	32	184	28
<i>All wood</i>							

porternas roll inom näringslivet i dess helhet.

I ovannämnda utredning ges en tydlig bild av den stora omfattning och betydelse som biltransporterna numera har inom skogsbruket. Förhållandet belyses av ovanstående tabell R, som är ett sammandrag av de uppgifter, som lämnats från motortransportkommittén. Med stöd av sifferuppgifterna i tabellen kan beräknas att 70 % av det under drivningsåret 1953/54 avverkade gagnvirket åtminstone vid något tillfälle un-

der vägen från avverkningsplatsen till förädlingsplatsen transporterats med lastbil. På basis av uppgifter i tabell 18 och 20 kan beräknas, att 37 % av det avverkade gagnvirket flottats och att 7 % transporterats med järnväg. För skogsbrukets vidkommande har biltransporterats icke mindre än ca 20 milj. ton (se tabell R), varav 18 milj. ton utgöres av rundvirke. Av rundvirket har ca 25 % förts till flottled, alltså drygt hälften av flottade 8,1 milj. ton. Till järnväg har biltransporterats ungefär 5

% eller knappt tre fjärdedelar av järnvägstransporterade 1,3 milj. ton. Resten ca 70 % har gått direkt till förädling, export etc.

En klargörande bild av biltransporternas betydelse för skogsbruket erhålls, om bilarnas transportarbete, uttryckt i tonkilometer, jämföres med transportarbetet vid flottlederna samt transportarbetet avseende rundvirke vid järnvägarna. I ovannämnda utredning framhålls att, trots att lastbilarna transporterat mer än dubbelt så stor kvantitet som flottlederna, de senare dock presterat ett nästan dubbelt så stort transportarbete räknat i tonkilometer. Däremot har lastbilarna i fråga om virkestransport utfört ett ungefär dubbelt så stort transportarbete som järnvägarna. I jämförelse med det flottade virkets och det järnvägstransporterade virkets medeltransportlängder är det biltransporterade virkets medeltransportlängd synnerligen liten (se tabell R och tabell 20).

Det vore givetvis intressant om man kunde jämföra transportkostnaderna för de olika transportmedlen inom skogsbruket. Några riktiga jämförelser kan emellertid ej göras, enär lämplig jämförelsebas saknas. Biltransportutredningen har sålunda understrukt bl. a., att biltransportkostnaderna icke är jämförbara med flottnings- och järnvägstransportkostnaderna. Av denna anledning har utredningen endast redovisat tonkilometerpriserna, men det har även påpekats, att inte heller dessa är direkt jämförbara med varandra och det har i detta sammanhang hänvisats till att kostnader för pålastning och i viss mån lossning från järnvägsvagn, väntetider m. m. belastar kostnaderna för det transportmedel genom vilket till- och fråntransporten sker och således

icke järnvägarnas tonkilometerpris. För flottningens tonkilometerpris gäller det samma som här sagts om järnvägarnas.

6. Fartygstransporter

För transporter av oförädlat virke till utlandet är fartyg det utan gensägelse viktigaste transportmedlet. För inrikes transporter spelar de däremot en underordnad roll i jämförelse med flottled, järnväg och lastbil. Detta förhållande beror bl. a. på att fartygstransport nästan undantagslöst förutsätter dyrbara omlastningar, och kostnaderna för dessa blir relativt högre för kortare transportsträckor.

I tabell 23 redovisas de under 1954 inom landet lossade kvantiteterna av rundvirke från inrikes hamn; dessa uppgick till ungefär 84 000 m³f. mot ca 100 000 m³f. under 1953. Av det lossade virket utgjordes 69 % av massaved och props (f. å. 50 %), 8 % av timmer o. d. (f. å. 19 %), 21 % av brännved (f. å. 29 %) och återstoden 2 % av lövvirke (f. å. 2 %). Av timmer o. d. har de största kvantiteterna gått till hamnar i Skaraborgs och Kalmar län. Bland mottagare av massaved märks under 1954 främst Gävleborgs län. Liksom föregående år fraktades stora kvantiteter massaved till Jönköpings och Stockholms län. Under året mottogs mycket massaved även i Värmlands län till skillnad från tidigare år, då de därstädes lossade kvantiteterna massaved varit synnerligen obetydliga. Som vanligt har stora kvantiteter brännved skeppats till Kalmar län (Öland) och till fiskehamnarna i Göteborgs skärgård.

7. Havsfloppning

Enligt kommerskollegii sjöfartsstatistik skulle 1954 icke mindre än 5,8 milj. m³ rundvirke (f. å. 5,1 milj. m³) eller

ca 48 % (f. å. 47 %) av det vid skiljesträckan under året levererade godset ha transporterats i timmerfloss till magasin i hamn eller vid lastageplats. I denna statistik innefattas emellertid icke blott havsfloftning i egentlig mening¹ utan även all bogsering av flottgods, som sker bl. a. i älvmynningar. Det är därför för närvarande omöjligt

att med hjälp av befintlig statistik få någon uppfattning om den egentliga havsfloftningens omfattning. Det är emellertid känt, att betydande kvantiteter bogserats i timmerfloss från Norrland till vissa mellan- och sydsvenska skogsindustrier. Vidare går en stor del av Sveriges import av virke från Finland i flossar över Bottniska viken.

II. Virkesförbrukning och produktion m. m.

1. Sågverksindustriens

I Skogsstatistisk årsbok 1953 lämnades redogörelse för preliminära resultat av kommerskollegii allmänna sågverksinventering avseende drifts- och produktionsförhållanden m. m. under 1953. En definitiv och fullständig redovisning av denna omfattande undersökning har sedan dess framlagts av kommerskollegium (»Sågverksdriften i Sverige år 1953«). Sveriges officiella statistik).

För 1954 föreligger ej uppgift om den totala sågverksdriften, enär kommerskollegii vanliga årsstatistik omfattar endast sågverk med fem eller flera personer sysselsatta i genomsnitt under året. Härigenom kommer endast ca 15 % av landets ca 8 000 sågverk att bli redovisade men ungefär 80 % av deras sammanlagda produktion och timmerförbrukning. Andelarna varierar länsvis, är större i norra och mindre i södra Sverige. De finns angivna länsvis för 1953 i nyssnämnda publikation. Eftersom några större förändringar i dessa relationer knappast ordinärt kan inträffa under ett års tid skulle de — i vad avser hela riket — kunna användas även för en approximation över 1954 års totala sågverksdrift.

En omständighet som föranlett att

1954 års sågverksdrift regionalt sett blir något annorlunda än 1953, utgör den på nyåret 1954 inträffade stormfällningen och den därmed förknippade, förcerade sågningen i östra Mellansverige. Det var dock ej enbart i stormfällningsområdena sågverken kom att utöka driften. Timmer försändes därifrån i stor omfattning till sågverk i såväl norra som södra Sverige. Till stormfällningsområdena tillfälligt förlagda småsågar var till större delen ej av den storleksordning, att de kommit med i kommerskollegii statistik. En tillförlitlig statistisk upplysning om rubbningen av sågverksdriftenens regionala fördelning på grund av stormfällningen kan därför ej erhållas.

Produktionen länsvis under 1954 vid de verk, som omfattas av kommerskollegii statistik, framgår av tabell 25. Den beräknade totalproduktionen under de sista 10 åren anges i efterföljande tabell 8 med fördelning på fyra regionala områden.

Man får gå så långt tillbaka i tiden

¹ Ur transportgeografisk synpunkt torde det vara lämpligt att med »havsfloftning» beteckna endast bogsering av timmerfloss till fördälingsverk eller magasin inom anut flodområde än det, varifrån virket blivit utskilt eller, där detta är svårt att avgöra, bogsering på sträckor överstigande exempelvis 100 km.

Tabell S. Den beräknade totaltillverkningen av sågat barrvirke vid avsalu- och husbehovssågar 1945—1954 med fördelning på områden

Calculated total production of coniferous lumber by commercial sawmills and sawmills for household use in the years 1945—1954 distributed by regions

Mättenhet:
Unit of measurement: 1 000 stds

År Year	Övre och mellersta Norr- land	Gävle- borgs, Koppar- bergs o. Värmlands län	Östra Svealand	Götaland	Hela riket <i>Entire country</i>
1945	370	338	154	352	1 214
1946	418	380	190	431	1 419
1947	381	322	198	441	1 342
1948	332	314	189	387	1 222
1949	382	385	207	441	1 415
1950	401	388	213	490	1 492
1951	401	398	219	514	1 532
1952	340	345	205	485	1 375
1953	379	391	226	537	1 533
1954	420	450	280	600	1 750

som till 1928 för att finna en så stor årsproduktion som 1954. Fördelningen på de i tabell S använda regionerna var förstnämnda år respektive 708, 479, 257 och 307, summa 1 751 i tusental stds. Ca 300 000 stds av totalproduktionen har alltså på en 25-årsperiod förskjutits från övre och mellersta Norrland till Götaland.

Timmerförbrukningen 1954 låter sig beräkna på basis av de sågutbytesprocentier, som framkom vid sågverksinventeringen 1953. Genomsnittligt för alla verkstyper var sågutbytet 53 % av timrets verkliga volym, något högre vid de mindre sågverken och något lägre vid de större. Per standard sågvara åt gick 8,82 m³f. inom bark eller 311 kubikfot i medeltal. För landet i dess helhet kan med ledning härväg den totala sågtimmerförbrukningen uträknas till ca 15,4 milj. m³f. exklusivt bark.

2. Fanér- och plywoodindustrierna

År 1954 fanns i landet 19 fanér- och plywoodfabriker, av vilka 11 tillverkade huvudsakligen enkelfanér och 8 huvudsakligen plywood.

Vid de 8 plywoodfabrikerna används företrädesvis furu och björk som råvara, däremot endast i ringa utsträckning gran. Produktionen uppgick 1954 till 24 300 ton eller 5 000 ton mer än året före, då lagren ännu var stora på grund av avsättningssvårigheter 1952.

Tillverkningen av enkelfanér, vartill huvudsakligen inhemskt eller importerat lövvirke används, uppgick 1954 till 11 000 ton, vilket innebär en avsevärd ökning från 1953.

Den totala råvaruförbrukningen vid fanér- och plywoodfabrikationen framgår av tabell 24, som omfattar samtliga fabriker av detta slag i riket.

3. Massaindustriens

Antalet massafabriker inom landet var 1954 detsamma som närmast föregående år, 118, varav omkring hälften var fristående avsaluföretag och den andra hälften arbetande i samverkan med pappersbruk eller med andra slag av massafabriker.

De sista årens utveckling inom svensk massaindustri kännetecknas av tekniska rationaliseringar, utbyggnader och införande av kontinuerlig drift flerstädes. Produktionen i sin helhet blev också större 1954 än någonsin tidigare, sammanlagt över 3,6 milj. ton (torrfänt vikt). Med 1939 års produktion = 100 ter sig efterkrigsproduktionen av massa enligt följande:

År	Mek. massa	Sulfit- massa	Sulfat- massa	All massa
1946	98	83	84	87
1947	92	88	92	90
1948	98	91	101	96
1949	92	88	99	92
1950	105	98	105	102
1951	113	100	115	108
1952	98	91	105	97
1953	106	93	114	102
1954	116	105	134	116

Massaindustriens produktion 1954 redovisas i tabell 26 länsvis och med fördelning på industrigrenar. 22 % utgjorde mekanisk massa, 43 % sulfitmassa och 35 % sulfatmassa d.v.s. nästan exakt samma proportioner som 1953. Längre tillbaka i tiden var andelen större för sulfit- och mindre för sulfatmassa, uppställning härovan visar samma tendens.

Förbrukningen av rundvirke vid massafabrikerna uppgick (tabell 24) till 14,9 milj. m³f., varav 0,5 milj. m³f. löv- virke. Härutöver har cellulosafabrikerna använt ansenliga kvantiteter sågverkshack, ca 1 370 000 m³f.

4. Wallboardindustrien

Under 1954 har wallboard tillverkats vid 18 fabriker, varav 12 i Norrland. De flesta fabrikerna är förlagda i anslutning till eller nära sågverk, från vilka en stor del av råvaran hämtas i form av sågverkshack eller ribb- och baka-ved.

Även för wallboardindustrien blev 1954 ett rekordår med 368 000 tons produktion. Under förkrigsåren tillverkades endast ca 90 000 ton. För åren efter krigsåren redovisas följande produktionssiffror:

1947	234 000 ton	1951	328 000 ton
1948	255 000 »	1952	230 000 »
1949	327 000 »	1953	272 000 »
1950	273 000 »	1954	368 000 »

Wallboardindustrien förbrukade enligt vad som framgår av tabell 24, under 1954 403 000 m³f. rundvirke. Härutöver användes som råvara 450 000 m³f. sågverkshack samt 80 000 m³f. ribb- och baka-ved.

5. Förbrukning av brännved och husbehovsvirke

I de tidigare årgångarna av Skogsstatistisk årsbok har redogjorts för de bristfälliga beräkningsgrunder, som stått till buds för uppskattning av den årliga förbrukningen av brännved m. m. Det har också framhållits, att åtgången omkring 1950 var tämligen väl känd beträffande jordbrukskarnas husbehovs- ved på grund av en speciell stickprovsundersökning, medan avsevärd osäkerhet vidlätte beräkningar om avsaluden. Några senare undersökningar om brännvedsförbrukningen har ej vidtagits, men det är allmänt känt att sedan 1950 en omfattande övergång skett från ved till koks och olja. Vedåtgången minskade till en början hastigt, men vissa omständigheter tyder på att ved-

förbrukningen numera är någorlunda konstant. Storleken av denna kan approximativt anges till 14 milj. m³t. Härav kan ca 11 milj. m³t. antagas vara skogsved, resten ribb, bakar, rivningsved och annat avfall. Omräknad till fast mått exkl. bark utgör skogsveden 5,5 å 6 milj. m³f.

Diverse rundvirke för jordbruket —

utom sågtimmer — förbrukades 1950 till en myckenhet av 0,3 milj. m³f., vilken kvantitet sedan dess föga torde ha förändrats.

I detta sammanhang kan nämnas, att skogskolningen de senaste åren kraftigt nedgått samt att järnbruken 1954 förbrukade en träkolskvantitet, som motsvarar ca 0,4 milj. m³f. kolved.

III. Export och import

1. Oarbetade trävaror

De goda avsättningsmöjligheterna såväl i utlandet som på hemmainmarknaden under 1954 stimulerade produktionsökningen i särskilt hög grad inom skogsindustrierna och åstadkom på så sätt bland annat en förbättring gentemot 1953 av Sveriges utrikeshandel med oarbetade trävaror. Omsättningen av dessa uppgick till ca 150 milj. mot ca 128 milj. kr under 1953. I likhet med de föregående åren utvisade 1954 års handelsutbyte med oarbetade trävaror ett exportöverskott, mätt i såväl volym som pengar. Jämfört med föregående år föredelade propsexporten en betydande nedgång under 1954, medan däremot exporten av massaved ökade så kraftigt, att den översteg den importerade kvantiteten med 100 %.

För såväl timmer som massaved förelåg, som synes av efterföljande sammantällning under krigsåren och 1946 exportöverskott, som successivt minskade och 1947 förbyttes mot ett importöverskott. Detta steg i stort sett fram till 1953, då i synnerhet importöverskottet av massaved åter minskade kraftigt för att 1954 övergå i ett ganska betydande exportöverskott. Handeln med props betecknar i stort sett motsatt utveckling; efter att under krigsåren (efter 1940)

till följd av avspärrning västerut ha varit av ringa omfattning har under tiden därefter en betydande propsexport förekommit. Under 1950, 1951 och 1954 var exporten av props mättlig, medan den under 1949, 1952 och även 1953 antog stora proportioner. Orsakerna här till har varit flera; propsmarknaden har ofta kännetecknats av starka fluktuationer från det ena året till det andra.

Hur våra exporterade och importerade trävaror fördelar sig på mottagarrespektive ursprungsländer framgår av tabell 29. Mottagarna av det från Sverige exporterade virket är spridda över flera världsdeler. De största kvantiteterna grövre virke (timmer, stolpar, pålar o. d.) gick dock — liksom 1953 — till Västtyskland, Nederländerna och Storbritannien, men mindre kvantiteter skeppades även till avlägsnare länder, såsom Israel, Uruguay och Venezuela. Av massavedsexporten gick 1954 liksom 1953 huvudparten (ca 85 %) till Västtyskland och Norge. Av årets propsexport gick 91 % till Västtyskland och Storbritannien och resten huvudsakligen till Ungern. Liksom under de föregående åren kom huvudparten, ca 95 % av det under 1954 till Sverige importerade virket från Finland och Norge, i senare fallet via gränsvattendragen. Vårt

Mättenhet: 1 000-tal m³.

År	Export (—) resp. import (+) överskott av			
	timmer	massaved	props	s:a oarb. trävaror ¹
1939	— 43,3	— 5,2	— 172,1	— 211,2
1940	— 27,8	— 425,4	— 107,4	— 548,1
1941	— 38,8	— 356,0	— 3,8	— 390,6
1942	— 38,9	— 162,1	— 9,3	— 235,4
1943	— 3,5	— 94,8	—	— 130,1
1944	— 98,3	— 16,5	—	— 133,9
1945	+ 0,9	— 16,9	— 45,0	— 77,3
1946	— 16,7	— 28,0	— 229,6	— 247,1
1947	+ 82,0	+ 121,0	— 194,4	+ 37,0
1948	+ 74,4	+ 493,3	— 195,3	+ 367,9
1949	+ 119,2	+ 307,0	— 659,2	— 280,0
1950	+ 426,0	+ 234,5	— 241,7	+ 368,8
1951	+ 427,6	+ 571,5	— 316,3	+ 698,5
1952	+ 309,6	+ 599,2	— 1 000,3	— 120,8
1953	+ 191,1	+ 68,0	— 547,5	— 363,2
1954	+ 223,6	— 289,1	— 329,5	— 423,4

¹ Här ingår även stolpar m. m.

böchov av exotiska trädsLAG importeras huvudsakligast från brittiska och franska besittningar i Väst- och Ekvatorialafrika.

2. Sågat virke

Exporten av sågat virke är omfattande, och uppgick — såsom framgår av tabell 27 — till nära 950 000 stds under 1954. Jämfört med föregående års export innebär 1954 års en minskning med 2,5 %. Den viktigaste gruppen av exportvirke, ohyvlade plankor, battens och bräder, svarade 1954 för 87 % (f. å. 89 %) av den exporterade kvantiteten av sågat virke. Bland avnämländerna märks främst Storbritannien, Nederländerna och Västtyskland. — Bland andra virkessortiment som gått på export märks bjälkar och sparrar företrädesvis till Danmark samt lädämnen huvudsakligen till Storbritannien. Exporten av hyvlade bräder, före kriget ca 30 % av den totala sågvirksexporten, har efter kriget stannat vid relativt

blygsamma kvantiteter och svarade 1954 endast för 5 % (f. å. 4 %) därav. Drygt 90 % av denna export gick 1954 till Storbritannien, Danmark, Australien och Sydafrika. Import av sågat virke till Sverige förekommer i ytterst ringa utsträckning.

3. Fanérskivor

I jämförelse med handeln med övriga trävaror är utrikeshandeln med fanérskivor för möbel- och byggnadsindustrierna av underordnad betydelse. Omräntningen ökade dock från 22 milj. kr 1953 till 32 milj. kr 1954. Sävel export som import av plywood ökade under året, men exporten översteg liksom tidigare år importen. Exporten bestod huvudsakligen av furuplywood framför allt till Storbritannien, Västtyskland och Danmark medan kryssfanér av björk från Finland svarade för mer än halva importkvantiteten. Beträffande enkelfanér var som vanligt exporten mindre än importen.

4. Massa och wallboard

Som exportvara är pappersmassa landets viktigaste produkt; under högkonjunkturåret 1951 svarade massan — värdevässigt sett — för 28 % av den totala exporten. 1952 sjönk massans andel av totala exportvärdet till 19 % och 1953 ytterligare till 17 % för att under 1954 stiga något till nästan 18 %. Under nu nämnda år uppgick rikets export av massa i absoluta tal till 2,01 — 1,63 — 2,17 och 2,23 milj. ton (torrtänkt vikt). Sveriges massaexport var 1954 liksom även 1953 den största i världen, medan Canada, som tidigare år legat främst på världsmarknaden, kom strax efter med 1,97 milj. ton (tabell 47). — Av den 1954 exporterade massan var 16 % slipmassa, 27 % blekt och

23 % oblekt sulfitecellulosa samt 15 % blekt och 19 % oblekt sulfatecellulosa. Importen av pappersmassa till Sverige är synnerligen obetydlig.

Sveriges export av wallboard (träfiberplattor) ökade betydligt under 1954, från 126 000 ton med ett värde av 60 milj. kr 1953 till 213 000 ton med ett värde av 100 milj. kr redovisningsåret. Sveriges export av denna produkt var den största i världen såväl 1953 som 1954. Den svenska exporten gick till alla världsdelar, men de största avnämarna var Storbritannien, som tog drygt 70 % av sina importerade träfiberplattor från Sverige, samt Nederländerna som tog drygt hälften av sin import härifrån.

D. VIRKESPRISER OCH OMKOSTNADER

I. Rotpriser

I likhet med vad som skedde 1953 företog skogsstyrelsen under hösten 1954 med skogsvårdsstyrelsernas medverkan en stiekprovsundersökning angående priser m. m. vid försäljning av stämpplingsposter från bondeskogar under det tilländalupna drivningsåret. Metodiken var vid båda undersökningarna densamma. För drivningsåret 1953/54 erhölls emellertid uppgifter från tre län utöver dem som ingick i undersökningen för 1952/53. Det statistiska underlaget ökade härigenom och utgjorde för 1953/54 1 568 rotpostuppgifter, omfattande ca 2,5 milj. träd om närmare 0,5 milj. m³sk.

Leveranspriserna för upparbetade huvudsortiment under drivningsåret 1953/54 steg i jämförelse med närmast föregående år, eluru relativt obetydligt. Detsamma torde kunna sägas om avverkningskostnaderna. Man kunde för den skull förmoda, att ej heller rotpriserna skulle visa någon annan förändring än en svag ste gring. Prisrelationen mellan sortimenten sågtimmer och massaved försköts knappast heller, varför under båda åren ungefär samma beståndstyper avverkades. Medelvolym och trädslagsfördelning borde följaktligen ej visa några större förändringar, förutsatt att det statistiska materialet vore tillräckligt stort för att utjämna lokala variationer eller nog representativt för det totala genomsnittet. Resultatet av undersökningen blev också, att de viktigaste prisbestämmande faktorerna medelstam, trädslagsfördelning

och drivningsväg i de allra flesta län var påfallande lika föregående års samt att priserna mestadels undergick en mindre justering uppåt.

Vägda medeltal för hela landet redovisas på summaraden i tabell T. De är dock ej fullt jämförbara med motsvarande siffror för 1952/53, när Norrbottens, Värmlands och Malmöhus län ej ingick i undersökningen. Om dessa län uteslutes ur uträkningsmaterialet för 1953/54, blir riksmedeltalen bättre jämförbara och för vart och ett av drivningsåren följande:

	1952/53	1953/54
Ant. träd per rotförsäljn.	1 200	1 289
m ³ sk.	»	262
% tall	41	38
» gran	58	61
» löv	1	1
m ³ sk. per träd	0,22	0,21
drivningsväg km	1,1	1,1
rotpris kr/m ³ sk.	39:—	40:50

De olika rotposternas virkeskvalitet kan ej beräknas på grundval av det statistiska materialet, i varje fall icke sifferräckigt. Av övriga priskonstituerande faktorer är medelyvolymen per träd viktigast. Trädslagsfördelningen hos barrvirket påverkar i ej ringa grad pris sättningen särskilt i fråga om poster av klen virke, enär sulfiteden regelmässigt värderas högre än sulfatveden. Man kan emellertid förutsätta, att denna pris skillnad i fråga om olika slag av klen virke till viss del utjämns i större sammanhang, därigenom att grövre furutimmer, särskilt kvistrent sådant, van-

Tabell T. Sammansättning, genomsnittligt pris m. m. för stämplingsposter, sålda på rot från bondeskogar drivningsåret 1953/1954

Composition, average prices obtained etc. of standing timber on private forests in the cutting year 1953/1954

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Län eller länsdel <i>County</i>	Antal rot- försälj- ningar <i>No. of sales of standing timber</i>	I medeltal per rotförsäljning <i>Average per sale of standing timber</i>										
<i>antal träd No. of trees</i>												
<i>kubikmassa volume m³ sk. rävar of which</i>												
			<i>tall pine</i>	<i>gran- spruce</i>	<i>löv- bro- ad- leaved</i>		<i>tall pine</i>	<i>gran- spruce</i>	<i>löv- bro- ad- leaved</i>	<i>samtlig all</i>		
			<i>%</i>	<i>%</i>	<i>%</i>							
Nb lappmarken kustlandet	50	3 542	496	55	44	1	1,18	0,11	—	0,14	5,0	22,38
Vb lappmarken kustlandet	88	4 514	469	52	30	18	0,13	0,08	0,09	0,10	4,5	24,39
Jtl	109	3 777	589	16	84	—	0,21	0,15	—	0,16	2,6	24,89
Vnr	57	3 425	488	21	78	1	0,26	0,11	—	0,14	2,3	32,26
Gvl	60	1 678	365	44	56	—	0,37	0,17	—	0,22	1,7	51,74
Kpb	104	1 935	366	43	57	—	0,28	0,15	—	0,19	1,4	41,17
Vrm	70	2 442	439	25	75	—	0,23	0,17	—	0,18	1,6	45,09
Ör	38	550	225	49	49	2	0,54	0,33	0,23	0,41	0,8	46,72
Vstm	45	380	185	57	42	1	0,55	0,42	—	0,49	0,9	50,25
Ups	35	426	182	61	38	1	0,58	0,30	—	0,43	1,0	51,78
Sth	27	642	201	49	49	2	0,42	0,26	0,14	0,31	0,7	41,97
Sdm	52	986	432	46	53	1	0,60	0,36	—	0,43	0,6	48,97
Ög	53	581	244	57	39	4	0,55	0,34	0,22	0,42	0,7	50,30
Skb	63	427	209	49	50	1	0,53	0,45	—	0,49	0,3	50,52
Xbg	87	1 089	248	29	67	4	0,26	0,23	0,12	0,23	0,7	39,23
Jkp	96	499	166	38	61	1	0,41	0,26	—	0,33	0,4	56,45
Krb	79	563	195	46	54	—	0,37	0,33	—	0,35	0,5	51,02
Klm n:a	40	570	175	74	26	—	0,36	0,22	—	0,31	0,5	48,34
Klm s:a	43	717	266	47	53	—	0,42	0,33	—	0,37	0,3	47,60
Gtl	22	685	168	71	29	—	0,30	0,17	—	0,24	0,7	32,79
Gbg	23	964	216	11	86	3	0,23	0,23	0,12	0,22	0,9	34,50
HL	36	669	224	46	51	3	0,37	0,32	0,19	0,33	0,5	43,67
Bl	26	882	258	24	70	6	0,31	0,33	0,12	0,30	0,3	44,27
Krs	74	303	109	40	57	3	0,40	0,34	0,48	0,36	0,3	45,73
Mlm	10	1 002	195	21	72	7	0,20	0,18	1,74	0,19	0,2	41,57
Hela riket	1 568	1 591	301	39	58	3	0,25	0,17	0,11	0,19	1,4	38,50
(Län Nb, Vrm o. Mlm östräknade ...)	1 350	1 289	276	38	61	1	0,31	0,18	0,17	0,21	1,1	40,50)
<i>Excluding coun- ties Nb, Vrm and Mlm</i>												

ligen har högre industriellt bruksvärde än grantimmer.

De rotpostuppgifter, som låg till grund för tabellen här ovan, omfattade icke vindfällningsposter från stormhärjningen i östra Svealand och Gästrikland på nyåret 1954. Det är känt att många skogsägare vid försäljning på rot av sådana poster fick vidkännas större pris-

reducering än som varit motiverad enbart av fördyrade avverkningskostnader. De stora utbudena i de värst härjade områdena medförde en sänkning även av förut gängse leveranspris med ca 20 %. Hur stor sänkningen genomsnittligt blev vid rotförsäljning läter sig ej med visshet beräknas. För ett 30-tal poster om sammanlagt ca 8 000 m³sk.,

Tabell U. Av domänverket erhållna rånettopriser vid försäljning av rot-poster och upphugget virke drivningsåren 1949/50—1954/55

Net prices obtained by the State Forest Service for wood sold on root or cut in the cutting years 1949/50—1954/55

Mättenhet: kr per m³ sk.
Unit of measurement: kr per m³ sk.

Område <i>Region</i>	Sortiment <i>Assortment</i>	Drivningsår <i>Cutting year</i>					
		1949/50		1950/51		1951/52	
		2	3	4	5	6	7
Hela riket <i>Entire country</i>							
Sålt å rot: <i>Sold on root:</i>							
i försäljningslängd ¹ <i>listed</i>	20: 94	32: 67	68: 60	40: 63	42: 47	44: 98	
övrigt <i>other</i>	9: 66	12: 93	16: 23	19: 36	19: 04	..	
genomsnitt <i>average</i>	16: 16	25: 94	46: 12	32: 28	35: 49	38: 10	
Sålt upphugget <i>Sold cut</i>	18: 19	28: 62	43: 97	20: 72	24: 31	..	
Genomsnitt allt virke	14: 50	27: 33	44: 91	25: 06	27: 88	..	
Average all wood							
Norrland och Dalarna ²							
Sålt å rot: <i>Sold on root:</i>							
i försäljningslängd ¹ <i>listed</i>	16: 63	27: 21	65: 57	31: 66	33: 27	34: 34	
övrigt <i>other</i>	6: 76	12: 32	14: 59	16: 62	16: 50	..	
genomsnitt <i>average</i>	12: 54	21: 17	39: 53	24: 61	27: 11	..	
Sålt upphugget <i>Sold cut</i>	11: 90	26: 64	40: 68	17: 28	20: 93	..	
Genomsnitt allt virke	11: 87	24: 07	40: 21	19: 67	22: 65	..	
Average all wood							
Södra Sverige ²							
Sålt å rot: <i>Sold on root:</i>							
i försäljningslängd ¹ <i>listed</i>	26: 49	41: 70	72: 02	49: 55	51: 69	55: 57	
övrigt <i>other</i>	13: 99	15: 74	20: 79	25: 20	24: 55	..	
genomsnitt <i>average</i>	23: 69	36: 63	56: 79	42: 44	45: 95	..	
Sålt upphugget <i>Sold cut</i>	17: 07	33: 96	51: 65	28: 99	31: 45	..	
Genomsnitt allt virke	20: 01	35: 34	54: 21	35: 29	37: 13	..	
Average all wood							

¹I försäljningslängderna upptages virke, som utbjudes till försäljning vid domänverkets stora höstförsäljningar.

²Gränsen mellan de två områdena följer revirindelningen, vilken icke exakt sammanfaller med länsgränserna.

belägna dels i Södermanland dels i Gästrikland, har konstaterats en prisförlust om ungefär 10 kr respektive 30 kr per m³sk. i jämförelse med ordinärt rotpris för poster med samma medelstam och trädslagsfördelning. Siffrorna anföres endast som exempel utan anspråk på representativitet. Medelkvaliteten var antagligen lägre hos de vindfällda timmerträden än i vanliga timmerstäplingar, eftersom stormen i stor omfattning härjade även yngre och medelålders bestånd.

Rotpriserna på enskilda skogar påverkas i hög grad av tendensen vid de av domänverket årligen hållna rotpostauktionerna. De sedan hösten 1950 vid dessa auktioner erhållna genomsnittliga rånettopriserna framgår av följande sammanställning.

I tabell U redovisas även för jämförelse de under resp. säsonger erhållna rånettopriserna vid andra försäljningar

År	Gävle-Dala o. nordligare distrikt Kr per m ³ sk.	Bergslags-sydligare distrikt Kr per m ³ sk.	Alla distrikt Kr per m ³ sk.
1950	27,21	41,70	32,67
1951	65,57	72,02	68,60
1952	31,66	49,55	40,63
1953	33,27	51,69	42,47
1954	34,34	55,57	44,98

än de, som sker vid höstauktionerna. Efter svängningarna under 1950-talets första år synes priserna ha stabiliserat sig något. Av tabellen framgår också att de högsta priserna betalas för det virke, som upptagits i försäljningslängd och som utbjudes vid kronoskogsauktionerna på senhösten.

De vid samtliga virkesuttag å kronoskogarna, således även försålt upphugget virke, under de senaste 10 åren erhållna rånettovärdena per m³sk. framgår av tabell 30.

II. Priser på sågtimmer, massaved och brännved

Exportförsäljningarna av sågat virke för leverans 1954 kom — mot förmordan — rätt väl i gång redan på hösten 1953, särskilt beträffande de bättre furuvororna (snickerivirket), vilka är särskilt efterfrågade i de virkesimporterande länderna. Utsikterna för trävarumarknaden syntes därför på hösten 1953 rätt gynnsamma. Som följd härav steg timmerpriserna, i stort genomsnitt med omkring 5 %, och man kunde räkna med en ungefär normal timmeravverkning säsongen 1953/54.

Priserna på olika slag av massa var även fasta eller något stigande på hösten 1953. Detta föranledde att priserna på massaved för säsongen 1953/54 steg, i stort genomsnitt med omkring 10 %.

En bidragande orsak till denna stebring var att de vid årsskiftet 1952/53 inneliggande, onormalt stora lagren massaved nedbringats till mer normal omfattning.

Stormfällningen i januari 1954 medförde att avverkningarna i stor omfattning måste koncentreras till de stormhärjade områdena. Timmerpriserna därstades minskades ganska avsevärt, främst som en följd av förutsatt kvalitetsnedsättning och betydligt ökade utbud och fraktkostnader. I stort genomsnitt uppgick prissänkningen i de av stormen berörda trakterna till omkring 20 %. Massavedspriserna rönte mindre inverkan av stormhärjningen, vilket är naturligt då massaved lättare kan lagras än sågtimmer.

Timmer- och massavedspriserna framgår av tabellerna 31 och 32.

Prisutvecklingen sedan hösten 1948 belyses av följande sammanställning över priserna för obarkat furutimmer ($16' \times 8''$) och helbarkad sulfitved vid Ångermanälvens mynning (fritt utsorterad). Priserna avser sålunda situationen i början av respektive drivningssäsong. I den mån annan prissättningen har tillämpats än fstr., har prisnoteringarna omräknats att avse denna enhet.

Genom stormhärjningen kom timmeravverkningarna att överstiga vad som kunde uppsågas under året, och utgående timmerlager vid 1954 års utgång var betydligt större än det normala.

Beträffande avverkningarnas omfattning hänvisas till tabell 11.

År	Sågtimmer		Sulfitved	
	öre per f ³ tr.	Index 1948 =100	öre per f ³ tr.	Index 1948 =100
Hösten 1949 ...	135	119	96	87
» 1950 ...	200	177	185	168
» 1951 ...	280	248	270	245
» 1952 ...	225	199	156	142
» 1953 ...	234	207	170	155

Efterfrågan på brännved var under 1954 alltjämt ringa, och priserna därfor låga. Man måste räkna med att betydande mängder ved av toppar kvarlämnades i skogarna, emedan de priser, som kunde erhållas, icke täckte avverkningskostnaderna. Brännvedspriserna framgår av tabell 33.

III. Drivningskostnader

I den av skogsstyrelsen för tidigare år angivna kostnadsstatistiken har avverkningskostnaderna angivits för vartdera av de tre huvudsortimenten, sågtimmer och massaved av furu och gran samt brännved. Emellertid betalas huggnings- och körningskostnaderna för timmer och massaved inom området Ljungan och norrut då ersättning utgår enligt avtal icke per sortiment utan gemensamt efter viss medelkubik per stock. Dessa för nämnda område avtalsenliga kostnader har redovisats i tabell 31.

Avverkningskostnaderna har beräknats på samma sätt som föregående år. Medelkostnader har sålunda lämnats av domänverket, av Sveriges skogsägareförbund beträffande avverkning å bolagsskogarna samt av skogsvårdsstyrelserna för övriga enskilda skogar. De på detta sätt erhållna kostnadsuppgifterna

har sammanvägts till gemensam medelkostnad.

Beträffande de gemensamma avverkningskostnaderna kan påpekas, att föregående år för bolagsskogarna icke medräknades personalkostnader, som belöpa på avverkningsarbetet. För 1953/54 däremot har 25 % av dessa kostnader inbegripits i de gemensamma avverkningskostnaderna.

I stort sett undergick avverkningskostnaderna i förhållande till närmast föregående år icke några mer väsentliga ändringar, dock med undantag för de stormhärjade områdena. Eftersom denna härjning var mycket koncentrerad i Gästrikland steg avverkningskostnaderna därstädes förhållandevis kraftigt. Inom övriga av stormen berörda trakter ökade kostnaderna visserligen också avsevärt, men när man som här räknat med medelkostnader för hela län

har en utjämning skett i redovisningen varför kostnadsökningen icke blivit lika påfallande som i Gästrikland.

Körningskostnaderna i norra delarna av landet har för 1953/54 angivits för något kortare körväg än för året förrut, denna ansluter sig därigenom bättre till förekommande medelkörvägssträcka.

På grund av att kostnaderna hänförl sig till olika måttenheter i olika delar av landet är de icke direkt jämförbara. För att få en bild av kostnadsutvecklingen i stora drag kan därfor nedanstå-

ende med ledning av domänverkets statistik beräknade medelkostnader, angivna i kr per m³sk., vara av intresse. Beträffande dessa medelkostnader bör dock påpekas att de för norra delarna av landet även innefattar flottningskostnader, där sådana betalas av domänverket. De angivna siffrorna kan därfor icke användas för jämförelse mellan kostnaderna i norra och södra delarna av landet, däremot visar de kostnadsutvecklingen i stora drag inom respektive landsdelar.

	1950	1951	1952	1953	1954
	Drivningskostnader i kr per m ³ sk.				
Norrland och Dalarna	18:13	23:75	31:44	30:88	29:15
Södra Sverige	11:78	14:32	19:58	20:00	19:49
Hela riket	16:46	21:19	27:88	27:69	26:04

IV. Priser på sågade trävaror och massa

Den internationella trävarumarknaden hade hösten 1953 visat tecken till svaghet, och man räknade därfor med att exportförsäljningarna för 1954 först rätt sent skulle komma i gång. Så blev emellertid icke fallet, utan försäljningskampanjen började tidigt hösten 1953 och till fasta priser. Man kunde därfor för 1954 förutse en stabil marknad. Sådan inträdde också, och den avspeglas tydligt i prisnoteringarna i tabell V avseende exportpriser fob Härnösands distrikt.

På grund av stormhärjningen i januari 1954 utökades timmeravverkningarna och därigenom givetvis även försägningen, som inom hela landet under 1954 kom att bli omkring 10 % större än närmast föregående år. Den ökade sågningen medförde emellertid ej ök-

ning av exporten under 1954, vilken blev av i det närmaste samma storleksordning som året förrut. Lagren av sågade trävaror blev därfor större vid utgången av 1954 än ett år tidigare.

Priserna å hemmamarknaden för sågade trävaror, vilka i stort sett följer exportpriserna, höll sig även stabila under året, men kanske med en viss försvagning på grund av de påfrestningar som den ökade lagerhållningen medfört för kapitalsvagare företag. Men i stort sett kan 1954 anses ha varit ett gott år för trävaruindustrien.

Priserna på massa ökade under 1954 i stort sett, dock icke likformigt för olika slag av massa, vilket närmare framgår av efterföljande indextabell med 1948 års priser som bas.

Det bör beaktas att de angivna pri-

Tabell V. Exportpriser (fob) på sågade trävaror av furu och gran samt
på pappersmassa, 1939 samt 1945—1954

Export prices of coniferous sawn wood and of wood pulp in 1939 and 1945—1954

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
År Year	Sågade trävaror ¹ <i>Sawn timber</i>			Massa ² <i>Pulp</i>					
	Furu o/s <i>Pine</i> <i>u/s</i> <i>2½" ×</i> <i>7"</i>	Gran o/s <i>Spruce</i> <i>u/s</i> <i>2½" ×</i> <i>7"</i>	Furu o/ gran V <i>Pine</i> <i>and</i> <i>spruce</i> <i>quinta</i> <i>2½" ×</i> <i>7"</i>	Mekan- nisk massa <i>Mechan- ical</i>	Sulfit <i>blekt</i> <i>bleached</i>			Sulfat <i>blekt</i> <i>bleach- ed</i>	
	kr per std	kr per std	kr per std	kr per ton torrtänkt vikt <i>Sw. cr. per ton dry weight</i>	kr per ton torrtänkt vikt <i>Sw. cr. per ton dry weight</i>	kr per ton torrtänkt vikt <i>Sw. cr. per ton dry weight</i>	kr per ton torrtänkt vikt <i>Sw. cr. per ton dry weight</i>	kr per ton torrtänkt vikt <i>Sw. cr. per ton dry weight</i>	kr per ton torrtänkt vikt <i>Sw. cr. per ton dry weight</i>
1939	256	276	218	219	150	187	121
1945	408	398	388	398	291	365	281
1946	427	420	408	450	319	413	298
1947	550	543	527	613	478	592	451
1948	620	613	593	341	745	694	574	702	535
1949	615	603	561	230	653	502	390	510	356
1950	788	740	705	254	686	650	513	676	486
1951	1 223	1 179	1 145	478	1 484	1 454	1 379	1 485	1 360
1952	1 101	1 053	980	433	1 399	1 038	926	1 046	900
1953	1 100	1 038	984	344	898	688	526	731	480
1954	1 158	1 048	999	342	912	778	596	787	557
1953	1 090	1 040	985	327	942	706	551	736	489
Jan.	1 090	1 040	995	361	943	724	555	773	519
Febr.	1 090	1 040	995	353	967	687	554	741	506
Mars	1 095	1 045	995	333	939	681	528	730	469
April	1 100	1 045	990	344	916	666	531	729	467
Maj	1 095	1 045	990	341	931	680	523	738	466
Juni	1 100	1 035	995	340	858	674	499	704	469
Juli	1 095	1 040	990	340	877	668	485	723	462
Aug.	1 100	1 030	975	340	872	666	512	736	456
Sept.	1 095	1 020	965	341	861	690	525	729	471
Okt.	1 090	1 030	955	350	865	711	520	732	479
Nov.	1 115	1 040	975	340	870	721	545	732	483
Dec.	1 140	1 050	995	348
1954	1 145	1 045	1 000	355	896	736	546	800	517
Jan.	1 145	1 040	995	349	896	769	577	749	515
Febr.	1 145	1 040	990	332	923	781	609	790	558
Mars	1 130	1 040	990	334	916	749	601	778	553
April	1 150	1 045	995	347	918	777	588	798	558
Maj	1 150	1 045	990	346	907	789	602	762	560
Juni	1 150	1 040	985	346	916	794	608	809	572
Juli	1 150	1 040	985	347	916	782	611	782	570
Aug.	1 150	1 040	985	347	909	791	609	803	576
Sept.	1 145	1 040	990	337
Okt.	1 180	1 065	1 010	340	925	788	612	784	572
Nov.	1 195	1 060	1 025	338	904	785	616	788	565
Dec.	1 200	1 070	1 035	335	921	796	619	788	573

1 Noteringar i Härrönsands distrikt för under resp. månader träffade försäljningsavtal för ramsågade trävaror.

2 Genomsnittspriser under exportmånaden oavsett om försäljningsavtalet träffats då eller tidigare.

År	Mek. massa	Sulfitmassa			Sulfatmassa	
		blekt		oblekt	blekt	oblekt
		dissolv.	annan			
1950	74	92	94	89	96	91
1951	140	199	210	240	212	254
1952	127	188	150	161	149	168
1953	101	121	99	92	104	90
1954	100	122	112	104	112	104

serna på massa avser erhållna medelpriser för de under olika månader exporterade kvantiteterna till skillnad från de i tabellen angivna trävarupriserna, som avser vid olika tidpunkter gällande prisnoteringar. När prisläget

är stabilt, behöver det självfallet icke bli några större skillnader mellan noteringar och erhållna exportmedelpriser.

Massaproduktionen ökade avsevärt 1954; exporten blev av ungefär samma storleksordning som 1953.

E. ARBETARFÖRHÄLLANDE

I. Löner och avtal

Den 1 oktober 1953 prolongerades i huvudsak de tidigare skogsavtalet att gälla även för avtalsåret 1953/54. Situationen på arbetsmarknaden under vär-vintern 1954 var i stort sett densamma som ett år tidigare. Emellertid medförde stormhärjningarna inom berörda områden stark konkurrens om arbetskraften och ökade arbetssvårigheter, varför arbetslönerna tvingades i höjden. För de av stormhärjningarna svårast drabbade områdena träffades särskilda avtal rörande huggning av stormfälld skog gällande för vintern 1954. De prolongerade skogsavtalet utlöpte den 30 september 1954, varpå följde synnerligen segslitna förhandlingar om nya avtal. Uppgörelse träffades först den 27 januari 1955 för Norrland och den 1 februari för södra Sverige. Avtalsuppgörelserna innebar utöver vissa ändringar i avtalens konstruktion m. m., att tidlöserna höjdes med 11 à 12 % för Norrland och ca 15 % för södra Sverige och ackordslönerna med ca 7 % för Norrland och ca 10 % för södra Sverige. De nya avtalet gällde retroaktivt från och med den 1 oktober 1954. Avtalsslutande parter var främst å ena sidan domänverket, Föreningen Skogsarbeten, Svenska lantarbetsgivareföreningen samt Värmlands och Västra Bergslagens skogsarbetsgivareförening, å andra sidan Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet, Svenska lantarbeta-reförbundet och Riksförbundet Landsbygdens folk.

Ovannämnd höjning av arbetslönerna

framgår av tabell 34, vilken baserats på uppgifter från domänverket. Huggarnas genomsnittliga dagsförtjänst steg i Västmanlands län, där ovannämnd konkurrens rådde, från säsongen 1952/53 till 1953/54 med 5 kr medan motsvarande ökning i närliggna Örebro län var 2 kr. Enligt tabellen var för hela riket den genomsnittliga dagsförtjänsten för huggare 32 kr mot 30 kr 1953 för körare med häst 53 kr 1954 mot 50 kr 1953. Dagsförtjänsten ökade således för såväl huggare som körare med ca 6 %. Dessa genomsnittslöner kan dock icke anses vara fullt representativa för skogsarbetarkåren i dess helhet, enär materialet icke innehåller uppgifter från andra skogsägarkategorier än domänverket. Siffrorna torde ge en rättvisande bild av lönenivåns förändringar är från år men endast en grov uppfattning om dess läge vid angiven tidpunkt. Tabellen ger även belägg för det kända förhållandet, att såväl huggare som körare genomsnittligt kommer upp till högre dagsförtjänster i Norrlands-länen och i Kopparbergs län än längre söderut.

I stort sett har skogsarbetarnas löner under senare år undergått en gynnsam utveckling. Arbetare inom trä- och massaindustrierna hade 1954 — såsom framgår av tabell X — en genomsnittslön som med 249 respektive 232 % översteg 1939 års nivå; genomsnittslönen för huggare hade räknat från samma tid (drivningsåret 1938/39) stigit med 363 % och för körare med 311 %. Löneut-

vecklingen för skogsarbetare har skett i ungefär samma takt som för lantarbetare. I diagram 1 göres en jämförelse mellan löneutvecklingen för skogsarbetare och för vissa andra löntagarkategorier 1939—1954.

De nya avtalen för 1954/55 innebar för flottningspersonalen en förhöjning med ca 13 % jämfört med tidigare avtal och för virkesmätningarna en förhöjning med ca 11 %.

II. Sysselsättning

Skogsarbetet utföres av väsentligen två kategorier arbetare, dels sådana med egentlig sysselsättning inom jordbruksmen tidvis, isynnerhet vintertid, sysselsatta inom skogsbruket och dels sådana huvudsakligen sysselsatta inom skogsbruket. Enligt gjorda uppskattningar lär

dessa båda arbetskategorier utföra ungefär hälften vardera av det totala skogsarbetet.

Genom 1950 års folkräkning erhölls ganska god kännedom om de egentliga skogsarbetarna, men om de arbetare, som mera tillfälligt är sysselsatta i

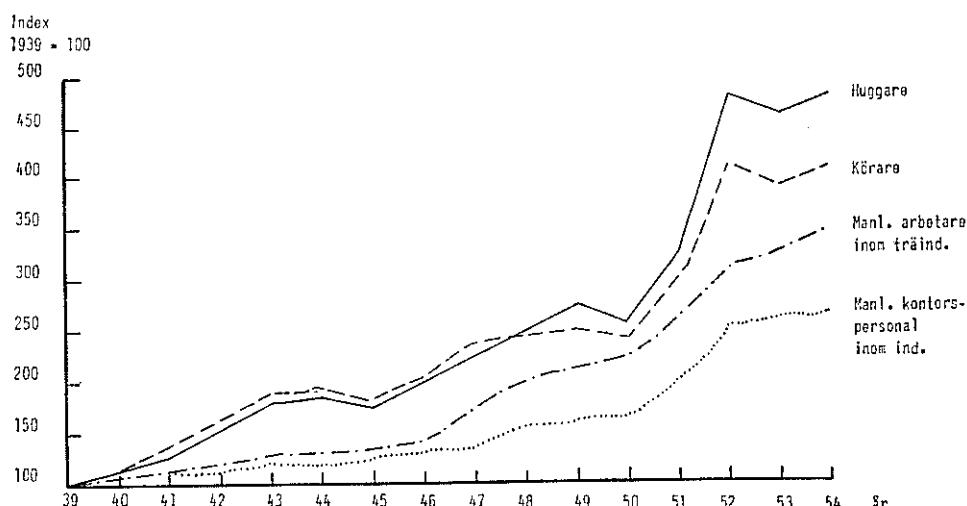

Diagram 1. Löneutvecklingen 1939—1954 för huggare och körare samt för manliga arbetare inom träindustri och för manlig kontorspersonal m. fl. inom industri.

skogsarbete, är kännedomen alltjämt ofullständig. I tabell V sid. 76 i Skogssstatistisk årsbok 1953 anges antalet egentliga skogsarbetare i riket den 31 december 1950 till 64 600 vartill beräk-

nades komma 12 600 företagare och tjänstemän. Denna inom skogsbruket förvärvsarbetande befolkningsgruppens fördelning på län och åldersgrupper redovisas i tabellerna O och P i Skogs-

Tabell X. Löneutvecklingen 1945—54 för vuxna manliga arbetare inom skogsbruk, jordbruk samt trä- och massaindustri
Development of wages of adult male workers in forestry, agriculture and in wood and pulp industry in 1945—54

År Year	1	2	3	4	5	6
	Skogsbruk <i>Forestry</i>		Jordbruk <i>Agri-culture</i>	Industri <i>Manufacturing</i>		
	huggare <i>wood cutters</i>	körare <i>hauliers</i>		trä <i>wood</i>	massa <i>pulp</i>	
	genomsnittlig daglön kr <i>average daily wages</i>			genomsnittlig timlös kr <i>average wages per hour</i>		
	Absoluta tal					
1939	6,92	12,96	0,67	1,10	1,27	
1945	12,50	23,82	1,21	1,63	1,70	
1946	13,77	26,63	1,35	1,81	1,89	
1947	15,89	30,94	1,47	2,07	2,20	
1948	17,42	31,82	1,77	2,25	2,35	
1949	18,74	33,89	1,84	2,31	2,40	
1950	17,76	32,46	1,91	2,40	2,49	
1951	22,38	39,01	2,18	2,95	3,24	
1952	31,62	53,15	2,73	3,42	3,81	
1953	30,15	50,18	2,77	3,59	3,94	
1954	32,04	53,26	2,90	3,84	4,22	
	Indextal (1939 = 100)					
1945	181	184	181	148	134	
1946	199	205	201	165	149	
1947	230	239	219	188	173	
1948	252	246	264	205	185	
1949	271	261	275	210	189	
1950	257	250	285	218	196	
1951	323	301	325	268	255	
1952	457	410	407	311	300	
1953	436	387	413	326	310	
1954	463	411	433	349	332	

statistisk årsbok 1952 (sid. 61—62). Helt naturligt är det kvinnliga inslaget bland skogsarbetarna relativt ringa.

Av tabell V sid. 76 i Skogsstatistisk årsbok 1953 framgår, att ca 6 % av de egentliga skogsarbetarna hade sin huvudsakliga sysselsättning inom flottning och resten inom skogsavverkning,

skogsvård e. d. Till personer med sin utkomst i skogsbruket hör också ca 84 000 familjemedlemmar till skogsbrukets personal. Av dessa var, såsom framgår av tabellen, 38 % husmödrar och 52 % barn under 15 år.

I Skogsstatistisk årsbok 1953 anges även på basis av uppgifter från 1950

års folkräkning i vilken utsträckning egentliga skogsarbetare bedriver jordbruk. Ungefär 8 400 eller 11 % av skogsbrukets yrkesarbetare befanns enligt folkräkningen inneha eller bruка jordbruksfastigheter. Drygt två tredjedelar av dessa fastigheter omfattade dock mindre än 2 ha åker och endast 4 % av dem omfattade mer än 5 ha åker. Större delen av dessa »stödjordbruk» ligger i Norrland och Dalarna.

För närvarande föres löpande statistik över sysselsättningen i skogsbruket endast beträffande avverknings-, skogsvårds- samt husbyggnads- och anläggningsarbeten vid domänverkets och 54 större skogsbolags skogar. Sysselsättningen vid dessa under 1954 belyses av tabell 35, vilken omfattar såväl fasta som tillfälliga skogsarbetare. Skogsdrivningarna gynnades under vintern av mycket goda väderleksförhållanden, vilka bidrog till att arbetena i Norrland slutfördes tidigare än vanligt. Sommarhuggningarna, som under senare år fått allt större betydelse, ökade i omfattning 1954. Enligt tabell 35 var 1952, 1953 och 1954 antalet arbetare sysselsatta i avverkningsarbete under februari månad för domänverket 13 472, 15 397 respektive 16 468 och för skogsbolagen 65 328, 54 590 respektive 54 403 och under maj månad för domänverket 4 127, 4 421 respektive 6 266 och för skogsbolagen 26 349, 22 378 respektive 26 151. Totalt synes sysselsättningen inom avverkningsarbetet ha haft obetydligt större omfattning vintern 1954 än vintern 1953. Siffrorna visar ett ökat antal sysselsatta för domänverket och ett minskat antal för de större skogsholagen. Statistiken över antalet sysselsatta i maj månad ger ett visst belägg för att sommarhuggningarna ökar. Till stor del på grund av mycket goda väderleksför-

hållanden slutfördes vinterdrivningarna i Norrland tidigare än vanligt. På många håll i Norrbotten avslutades arbetena redan under mars månad. Det tidiga slutförandet av arbetena i Norrland möjliggjorde i någon mån att personal kunde friställas för avverkningsarbeten i andra delar av landet. Den i början av året inträffade stormfällningen av skog i Gästrikland och stora delar av Svealand medförde ett starkt ökat behov av arbetskraft i dessa trakter, och skogsfolk från olika delar av landet tog här anställning. Kraftiga åtgärder vidtogs av olika myndigheter för att fylla arbetsgivarnas behov av skogsarbetare, allteftersom förläggningar och arbetsledare kunde ställas till förfogande. Under vintermånaderna förmedlades nära 8 000 huggare, körare och apterare till de stormhärjade områdena, varav nära 2 000 man kom från de två nordligaste länen. Arbetskraft strömmade till även utan arbetsförmedlingarnas medverkan och en del skogsbolag överförde hela arbetslag från andra drivningsområden.

Då den kyliga våren fördröjde flottningen, och vattentillgången i en del fall var ovanligt liten, uppstod på vissa håll en tillfällig mindre arbetslöshet, men under sommarmånaderna rådde i stort sett balans mellan tillgång och efterfrågan på skogsarbetare. Rekryteringssvårigheter hindrade dock i viss mån skogsvårdsarbetena på domänverkets och bolagens skogar. Under hösten rådde hög avverkningsintensitet. Det förhållandet, att strejkvarsel utfärdats och avtalsuppgörelsen framflyttades, verkade emellertid återhållande på rekryteringen av skogsarbetarkraft under årets sista månader.

De arbetare, som under våren och sommaren friställs från avverkningsarbeten o. d., ägnar sig i Norrland, Da-

Iarna och Värmland ofta åt flottningsarbete. Sysselsättningen inom flottningsverksamheten redovisas särskilt i tabell 36; en betydande del av de här redovisade arbetarna torde emellertid även innefattas i uppgifterna för februari och november i tabell 35. Efter en omräkning av statistiken över personal sysselsatt i flottningsverksamhet kan jämförelser i detta hänseende göras endast mellan 1953 och 1954 och ej längre bakåt i tiden.

Sysselsättningen inom flottningsverksamheten vid olika tidpunkter illustreras, förutom av tabell 36, av följande indextal, där antalet i flottningsarbete sysselsatta omkring den 15 maj satts lika med 100. Vid jämförelse mellan de nyss angivna åren bör ihågkommas att antalet sysselsatta den 15 maj 1954 var 25 % mindre än vid samma tidpunkt 1953.

	flottning etc.		skiljning etc.	
	1953	1954	1953	1954
omkring 15 maj	100	100	8	8
> 1 juli	38	93	25	31
> 15 aug.	19	34	21	29

På grund av den kyliga våren och den dåliga vattentillgången kom flottningen igång senare 1954 än 1953 och avslutades också senare, vilket framgår av siffrorna i ovanstående tabell.

Antalet av arbetarpersonalen fullgjorda dagsverken fördelade sig med två tredjedelar på flottningsarbete etc. och en tredjedel på skiljning etc. I jämförelse med 1953 var antalet dagsverken inom flottningsverksamheten ca 5% högre. Sammanlagt åtgick 1954 nästan 1,4 milj. dagsverken (f. å. 1,3) i flottningsarbete.

Läget på arbetsmarknaden belyses även i någon mån av uppgifterna röran-

de arbetsförmedlingsverksamheten inom skogsbruket. En sammanställning över denna för 1952–1954 finns i tabell 37. Säsongen framhållit i not till tabellen ingår däri även flottningspersonal. Tabellen återspeglar konjunkturerna inom skogsbruket; den i föregående årsbok omnämnda höga efterfrågan på arbetskraft 1951 avtog hastigt 1952, följdes av en relativt jämn efterfrågan 1953 samt en något ökad sådan 1954.

Utvecklingen under de senaste tre åren framgår tydligare av diagram 2. Detta visar bl. a. att efterfrågan på arbetskraft under större delen av 1953 var lägre än under 1952; först under årets två-tre senaste månader var efterfrågan på arbetare till skogen i paritet med den vid samma period 1952. Efterfrågan på arbetskraft var 1954 högre än 1953 men framför allt under årets första månader, vilket förklaras av det starka arbetskraftbehovet efter den ovan nämnda stormfälningen i början av januari. Den ständigt återkommande ökningen av efterfrågan på arbetare under maj månad beror på att flottningssäsongen börjar vid denna tid på året. — Antalet tillsatta platser förhåller sig något mera konstant år från år med undantag av vissa månader 1954, då på grund av stormfälningen många platser tillsattes. I allmänhet är konjunkturernas inverkan på antalet tillsatta platser betydligt svagare än i fråga om antalet lediga platser. Detta är beroende på att antalet arbetstagare inom skogsbruket varierar inom vissa ganska snäva gränser. Under 1953 inträdde en ökad jämvikt på arbetsmarknaden, som i stort sett inte rubbades 1954, trots det ökade arbetskraftsbehovet på grund av den tidigare nämnda stormfälningen. Av de under vårmånaderna lediga platserna tillsattes relativt många, närmare 80 %.

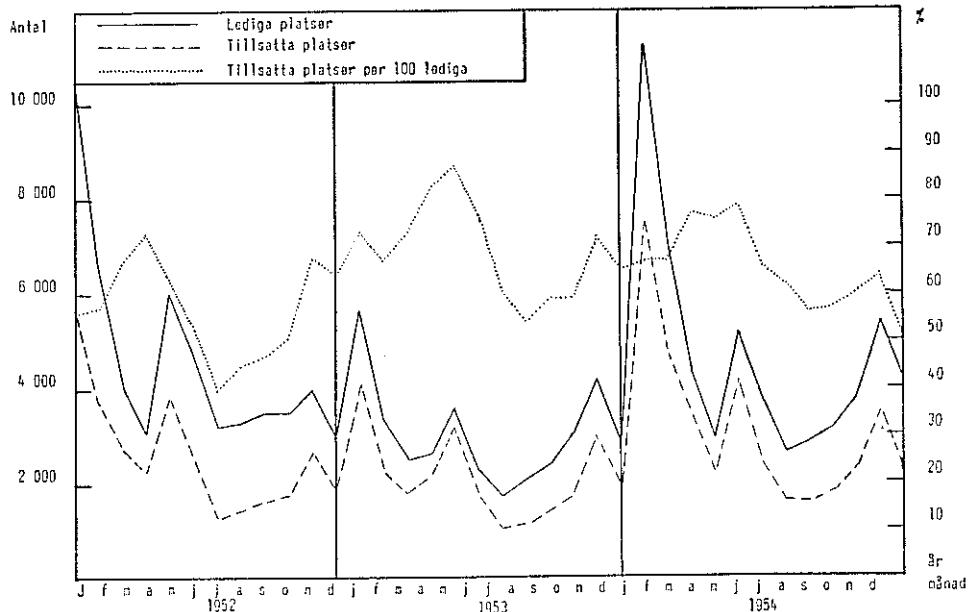

Diagram 2. Antalet lediga och tillsatta platser samt antalet tillsatta platser per 100 lediga (skalan till höger) månadsvis 1952—1954.

III. Olycksfall och arbetarskydd

På grundval av uppgifter från arbetsgivare med i regel minst fem personer sysselsatta publiceras riksförsäkringsanstalten statistik över olycksfall bl. a. i skogs- och flottningsarbeten. Från dena statistik, som endast omfattar fall vilka medfört avbrott i arbetet, har tabellerna 38 och 39 sammanställts. På grund av den tid, som krävs för skadereglering m. m., födröjs denna statistik några år; således föreligger för närvarande uppgifter senast för 1952.

Såsom framgår av tabell 38 är olycksfallsrisken för skogsarbetare betydande. Olycksfallsfrekvensen är utan jämförelse störst inom gruppen »avverkningsarbeten», där i genomsnitt mellan var tredje och var fjärde årsarbetare drabbas av olycksfall av något slag, under 1952 likaväl som under de närmast fö-

regående åren. Antalet olycksfall och därav föranledda sjukdagar m. m. per 1 000 årsarbetare belyses närmare i tabell Y.

Olycksfallsfrekvensen inom skogsbruket ökade något under åren 1949—1951. Antalet olycksfall per 1 000 årsarbetare utgjorde sålunda under dessa år 229, 238 och 258. Räknat i antal av olycksfallen föranledda sjukdagar var ökningen emellertid av mindre omfattning. För 1952 sjönk antalet olycksfall per 1 000 årsarbetare till 242 och antalet av olycksfallen föranledda sjukdagar till 5 163 per 1 000 årsarbetare från 5 531 året förut. Även antalet olycksfall med dödlig utgång minskade, från 29 under 1951 till 24 år 1952.

Tabell 39 visar antalet förlorade arbetsdagar per årsarbetare, fördelade på

Tabell Y. Antal olycksfall och därav föranledda sjukdagar per 1 000 årsarbetare i skogs- och flottningsarbeten 1951 och 1952. Större arbetsgivare (exkl. staten)

Number of accidents etc. per 1 000 full-year workers in forest work and in floating in 1951 and 1952

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Arbetsområde <i>Field of activity</i>	Olycksfall <i>Accidents</i>		Invaliditetsfall <i>Cases of disability</i>		Dödsfall <i>Fatal cases</i>		Sjukdagar <i>Days of sick leave</i>	
	1951	1952	1951	1952	1951	1952	1951	1952
Skogsvård	52	53	1	—	—	—	1 109	1 354
<i>Silviculture</i>								
Avverkning	290	270	2	2	—	—	6 142	5 665
<i>Cutting</i>								
Flotn. o. skiljning	129	122	2	2	1	—	3 462	3 358
<i>Floating and sorting</i>								
Övriga arbeten	69	73	—	—	2	1	1 485	1 646
<i>Other work</i>								
Totalt	258	242	2	2	—	—	5 531	5 163

Se även noter till tabell 38.

olika olycksfallsorsaker. Såsom framhålls i not 1 till tabellen räknas dödsfall som 7 500 förlorade arbetsdagar, varför under ett visst år abnorma avvikelser från genomsnittet förlorade arbetsdagar per årsarbetare kan uppstå.

Den ovan framhållna minskningen i antal olycksfall 1952 jämfört med 1951 illustreras även av uppgifterna i tabellen. Olycksfallen i avverkningsarbeten, som även inkluderar lunning och vissa andra körlor, orsakade 1952 ca 10 dagars förlust per årsarbetare mot ca 11 dagars förlust 1951. Genomsnittet för perioden 1947–1951 var 11 dagar. De största arbetsförlusterna uppstod genom skador orsakade av »fordon (ej spårbanor)» och »handverktyg». Olycksfallen i skogsvårdsarbeten orsakade endast en och en halv dags förlust per årsarbetare 1952 mot 5 dagars förlust 1951. An-

talet olycksfall i flottningsarbeten minskade om inte absolut så relativt sett 1952 och orsakade detta år 10 dagars förlust per årsarbetare mot 16 dagars förlust 1951, bl. a. beroende på en glädjande nedgång i antalet drunkningsolyckor. Under 1952 gick i genomsnitt endast något mer än en dag per årsarbetare förlorad genom dylika olyckor mot fyra dagar per årsarbetare 1951.

I syfte att nedbringa olycksfallsfrekvensen inom skogsbruket och att öka arbetssäkerheten för dess personal pågår såväl vid statliga myndigheter som inom enskilda organisationer arbeten för förbättring av verktyg och arbetsmetoder. Statens verksamhet på detta område handhas främst av skogsyrkesinspektionen inom arbetarskyddsstyrelsen. Även genom domänverket och skogsforskningsinstitutet bedriver sta-

ten forskning och upplysning avseende ökad säkerhet för arbetarna i skogen. Bland enskilda organisationer som verkar för rationalisering av arbetsredskap

och maskiner m. m. märkes de skogsarbetsstudieorganisationer, vilkas verksamhet behandlas på sid. 95—96.

Enligt arbetarskyddsstyrelsens berät-

Arbetsområde	vuxna	minder- åriga	totalt	därv dödsfall
skogsvårdsarbete	649	184	833	2
skogsavverkning	13 190	908	14 098	9
flottning	601	25	626	2
milkolning	10	—	10	—
flottledshygnad m. m.	438	14	452	—
Summa	14 888	1 131	16 019	13
på väg till och från arbetet	572	29	601	2

telse för 1954 hade, såsom framgår av ovanstående tabell, under detta år 16 019 olycksfall anmälts till skogsyrkesinspektionen.

Då ovan intagna statistik omfattar alla anmälda fall, således även sådana som icke medför avbrott i arbetet samt olycksfall hos mindre arbetsgivare (mindre än fem anställda), är den icke direkt jämförbar med uppgifterna i tabell 38 för 1952.

Bland de frågor, som arbetarskyddsstyrelsen under 1954 ägnat speciell uppmärksamhet, kan nämnas de olycksfalls-

risker som uppstår vid tillvaratagandet av stormfälld skog. Liksom närmast föregående år var under 1954 utformningen och inredningen (bl. a. med kaminer) av skogs- och flottningsarbetarnas förläggningar och raststugor föremål för skogsyrkesinspektionens intresse. Inspektionen har också bedrivit en omfattande kurs- och propagandaverksamhet. Under 1954 hölls sálunda av inspektionens personal inalles 121 kurser (f. å. 175) i arbetarskydd på olika ställen i riket; ca 2 300 åhörare (f. å. 4 400) bevistade kurserna.

F. VILTTILLGÅNG OCH JAKT

Till Svenska jägareförbundet inger länsjaktvårdsföreningarna årliga rapporter över såväl beräknad vilttillgång som avskjutning av villebråd. Det ligger i sakens natur, att dessa uppgifter blir synnerligen osäkra.

Vad väderleken under jaktåret 1954/1955 beträffar var sommaren och hösten 1954 över större delen av landet nederbördssrik och sval. Vintern var till en början mild men hårdnade till i februari—mars, varför våren 1955 blev sen och utdragen med kalla regn, vilket sannolikt hade en ogynnsam inverkan på småviltstammarnas föryngring.

Tillgången på älge var hösten 1954 god över stora delar av riket. Genom de dåliga skördeförhållandena blev det stora krav på ersättning ur älgskadefonderna för under sommaren och hösten genom älgar förorsakade skador å växande eller avmejad gröda. Av länsstyrelserna godkända skadeståndskrav uppnådde en och en kvarts milj. kr mot ca en halv milj. kr 1953. Såsom framgår av tabell 40 uppgick avskjutningen hösten 1954 till ca 25 000 älgar, vilket innebar en minskning sedan närmast föregående år med ca 1 000. Minskningen var störst i Jämtlands, Västernorrlands och Uppsala län. Ungefär två tredjedelar av avskjutningen kom på allmän och ca en tredjedel på särskild jakttid. Älgförekomsten i Norrland uppgavs alltjämt vara i stort sett i tillväxt. Från Jämtland rapporterades, att ett flertal älgalvar hittats döda under vintern. Efter undersökning befanns dödsorsaken vara utmärgling.

Kronhjortstammen i Skåne beteck-

nades som oförändrad, 52 djur blev under året avskjutna. — Dovhjorten uppgavs öka inom Hallands, Älvsborgs, Skaraborgs och Örebro län. Ca 1 000 djur fälldes, varav 400 i Skåne, 200 i Östergötland och 140 i Örebro län.

Tillgången på rådjur angavs för södra och mellersta Sverige i allmänhet vara god utom på Gotland, där villebrådsarten nyligen inplanterats. Även Norrlands sporadiska rådjursstammar föreföll öka. Hösten 1954 uppgick avskjutningen till ca 26 000, som är mer än viltstatistiken kan uppvisa för tidigare år. Inom Skåne fälldes 3 500, i Södermanlands län 2 000, i Stockholms, Kronobergs, Hallands och Örebro län vardera 1 900 samt i Östergötlands län 1 550.

För skogsharen rapporterades god, delvis ökande stam i de sex norra länen, mindre god inom kustlänene Stockholm—Skåne. Avskjutningen beräknades till 131 000, varav 65 % inom de sex nordliga länen. Fältharen förekom ej i de fyra nordligaste länen och var mindre talrik i mellan- och sydsvenska skogsbygden. Av de 113 000, som beräknades vara skjutna under året, kom på vartdera Skåne och Halland ca 20 000.

Vildkaninen minskade såväl på Gotland som i Skåne och Blekinge, vartill den sena snövintern i förening med skare ansågs ha bidragit. På Gotland gjordes försök att hålla nere stammen genom insläppande av tung gas i de större gryten. Avskjutningen beräknades till 118 000, varav 57 000 på Gotland och 48 000 i Skåne.

Rödrävstammen höll sig tämligen kon-

stant över större delen av landet. Totala avskjutningen beräknas till 78 500. Ökad grävlingsförekomst iakttogs i Norrland. Uttern var i allmänhet svagt representerad inom landet, dock rapporterades god tillgång i Bohuslän och Skaraborgs län. Mården förekom också sparsamt i hela riket, stammen är dock störst i Skåne och Norrbottens län. Illern höll sig tämligen konstant, men vildminken ökade alltjämt till ohägn för fiske- och viltvård. Jaktbytet blev under året omkring 6 600 minkar, mest i Norrland och Mellansverige.

Ekorren ökade i de flesta län, och avskjutningen taxerades till 252 000, det stora flertalet inom Norrland. Hermelin och småvessla fanns i ojämn förekomst över hela riket, och bisamrättan i Norrbottens län spred sig ytterligare.

Av de stora sällsynta rovdjuren föreföll björnen snarare öka än minska, den rapporterades under året vara iakttagen även i det gamla björnlandet Värmland. Avskjutningen beräknades till 29 björnar, samtliga inom de två nordligaste länna och Jämtlands län. Lodjursstammen — i Norrland — var mycket svag. Enstaka kringströvande djur spårades eller syntes dock så långt söderut som i Bohuslän och kalmartrakten. Vargen förekom i enstaka flockar inom Lappland, och tillgången på järv var klen.

Skogsfågeln var under jaktåret totalfredad utom i Norr- och Västerbottens län, där jakt efter tjäder och orre, såväl tupp som höna, var tillåten under september månad, då 18 000 tjäder- och 22 000 orrfåglar beräknades vara skjut-

na. Förekomsten av tjäder angavs som god endast i Småland och Halland men i åtskilliga län såsom ökande, och ungefärligt detsamma kan sägas om orren. Den fridlysta järpen förekom tämligen sparsamt i Göta- och Svealands men ökade i Norrland och uppträdde i Norrbottens län ymnigare än på årfionden. För ripan angavs god tillgång i Norrbottens och Jämtlands län, sämre i Västerbottens och minskning i dalafjällen. Inplantering av ripa försöktes på Gotland. Fasanstammen var god på lämpliga marker i Svea- och Götaland. I trakten av Luleå inplanterades fasan för några år sedan; det uppgavs att fågeln spritt sig och tack vare god utfodring övervintrat förväånansvärt bra. Även i Jämtland syns fasanerna kunna övervintra. Avskjutningen inom riket beräknades till 172 000, mest i Skåne och på Gotland.

Detaljerade uppgifter om avskjutningen av de olika slagen av villebråd 1950—1954 finns i tabell 41.

För dödande av vissa rovdjur, nämligen varg, järv och säl, utbetalas staten i enlighet med jaktstadgan skottpengar. Tillsammans uthöralades under 1954 7 545 kr, varav dock endast 420 kr belöpte på varg och järv, den helt övervägande delen var skottpengar för säl.

Jaktens ekonomiska avkastning (handelsvärde) i Sverige kan för jaktåret 1954/55 enligt Svenska jägareförbundet summariskt beräknas sålunda:

Älg, hjort, rådjur	11,5 milj. kr
Pälsvilt	1,7 » »
Småvilt	4,0 » »
Summa	17,2 milj. kr

G. ÖVRIGA SKOGLIGA FRÅGOR

I. Administration

Den statliga tillsynen över rikets skogar utövas i huvudsak genom två skilda centrala ämbetsverk, domänstyrelsen och skogsstyrelsen. Domänstyrelsen med dess olika lokala organ svarar för förvaltningen av eller tillsynen över kronans och vissa andra allmänna skogar. Skogsstyrelsen jämte de regionala skogsvårdsstyrelserna har tillsyn över flertalet andra skogar i riket, huvudsakligen enskilda. Nedan följer en sammanfattning av de olika skogliga organens administration och uppgifter.

1. Domänverket (domänstyrelsen, dess lokalförvaltningar och skogsskoleundervisningen)

Domänverket är ett affärsdrivande verk. Nu gällande instruktion för verket utfärdades av Kungl. Maj:t den 1 mars 1935 (nr 48), men ett flertal ändringar i instruktionen har sedan dess skett. Domänverket består av domänstyrelsen samt därunder lydande lokala skogs- och jordbruksförvaltningar jämte statens skogsskolor.

Domänstyrelsen åligger

att handha förvaltningen av i statens ägo befintliga skogs- och jordbruksegendomar,

att handha tillämpningen av gällande författningsar beträffande vissa allmänna skogar samt förvalta och utöva tillsyn å vissa sådana skogar,

att ordna och övervaka undervisningen vid statens skogsskolor,

att i allmänhet verka för en ändamålsenlig skogshushållning och jaktvård i riket, samt

att omhändra värden och förvaltningen av rikets nationalparker samt fullgöra vissa andra naturskyddsuppgifter.

Styrelsen utgöres av en generaldirektör, tillika chef för domänverket, en överdirektör såsom souschef vid verket samt en försäljningschef och sex byråchefer såsom ledamöter av styrelsen och chefer för var sin byrå.

Hos styrelsen är anställda ordinarie tjänstemän i enlighet med av Kungl. Maj:t fastställda personalförteckningar. Styrelsen äger vidare i mån av behov anställa icke ordinarie personal.

Styrelsen är organiserad på sju byråer, nämligen försäljningsbyrån, första skogsbyrån (för norra Sverige), andra skogsbyrån (för södra Sverige), skogstekniska byrån, jordbruksbyrån, kameralbyrån och personalbyrån. Dessutom finns ett särskilt domänfiskalskontor.

Skogsförvaltningen har huvudsakligen till uppgift att handha den direkta förvaltningen av statens skogar med tillhörande skogsjordbruk och fisken. Landet är därvid uppdelat i 10 överjägmästaredistrikt, vardera med en överjägmästare samt i regel två biträddande jägmästare. Varje överjägmästaredistrikt är uppdelat i revir, vilkas antal varierar mellan 8 och 14. Vid 1954 års utgång fanns 106 revir. Varje revir förestås av en jägmästare (revirförvaltare). På de flesta reviren är dessutom anställd en

biträdande jägmästare. Reviren är i sin tur uppdelade i bevakningstrakter, som förestås av kronojägare. Antalet ordinarie bevakningstrakter var vid 1954 års utgång 459. Utöver de ordinarie kronojägarna är ca 200 biträdande kronojägare anställda.

Till förvalningspersonalen hör vidare viss teknisk personal samt kontorstjänstemän av skilda slag. Huvudparten av skogsförvaltningens kontorstjänstemän är sammanförd till större centrala kontor ute i landet, vilkas antal vid utgången av 1954 uppgick till 21.

Jordbruksförvaltningen har till uppgift att handha tillsynen över kronans jordbruksdomäner och fisken samt att handlägga ärenden rörande dessa, såsom arrenden, syner, byggnadsfrågor. Personalen vid jordbruksförvaltningen utgöres av fem domänintendenter. Jordbruksdomänernas antal uttryckt i antal avtal om upplåtelser utgjorde vid 1954 års utgång ca 1 200 med en areal av ca 58 000 ha, varav 45 000 ha åker.

Under året var fyra ordinarie och en tillfällig statlig skogsskola i verksamhet.¹ Deras uppgift, belägenhet m. m. framgår av kapitel G III sid. 86. Varje skogsskola står under tillsyn av en lokalstyrelse. De ordinarie skolornas personal utgörs av en föreståndare (tillika jägmästare i skolreviret), en biträdande lärare (biträdande jägmästare) och en yrkeslärare, vilka jämte ämneslärare, där sådan finns, utgör skolans lärarråd.

Domänverkets sammankomna personal vid 1954 års utgång uppgick i fråga om tjänstemännen till ca 1 600. Därtill kommer bl. a. ca 300 skogsformän anställda enligt kollektivavtal mellan domänverket och Civila Statsförvaltningens Tjänstemannaförbund (CST). Antalet arbetare i verkets tjänst visar betydande variationer; i februari 1954 syssel-

sattes t. ex. 17 000 arbetare, i augusti endast 9 300. Här till kommer de arbetare, som sysslar med avverkning av försällda rotposter.

2. Skogsstyrelsen

Nu gällande instruktion för skogsstyrelsen utfärdades av Kungl. Maj:t den 22 april 1949 (nr 148; ändr. 749/1952). Enligt denna åligger det skogsstyrelsen att med uppmärksamhet följa det enskilda skogsbrukets tillstånd och utveckling inom landet och, så långt möjligt, jämväl i utlandet samt vidtaga eller hos Kungl. Maj:t föreslå de åtgärder styrelsen anser påkallade för det enskilda skogsbrukets främjande.

Det åligger vidare styrelsen att, i enlighet med vad däröm stadgats, handha administrativa, kamerala, tekniska och andra ärenden, som angår det enskilda skogsbruket, även som att meddela föreskrifter rörande mätning av virke och utöva uppsikt över sådan mätning.

Styrelsen skall samarbeta med skogsvårdsstyrelserna. För sådant ändamål äger skogsstyrelsen att vid behov införra yttranden och upplysningar från dessa samt kalla deras ledamöter och tjänstemän till överläggningar. Den bör jämväl ge skogsvårdsstyrelserna kändedom om sådana förhållanden, som kan vara av vikt för främjande av deras arbetsuppgifter, samt meddela dem råd och anvisningar i ämnen, som berör deras verksamhet. Skogsstyrelsen åligger vidare att öva tillsyn över användningen av de medel, som står till skogsvårdsstyrelsernas förfogande för att stödja skogsbruket. På framställning skall skogsstyrelsen tillhandagå myndigheter, menigheter och institutioner med

¹ Under 1955 har den tillfälliga skogsskolan i Färna upphört och istället tillkommit en ny ordinarie skogsskola i Älvshbyn.

upplysningar och utredningar inom området för dess verksamhet.

Skogsstyrelsen utgörs av en överdirektör och chef samt fr. o. m. den 1 juli 1954 fem ledamöter.

Hos styrelsen skall vara anställda befattningshavare i enlighet med gällande personalförteckning för styrelsen samt dessutom, i mån av behov och tillgång på medel, annan personal. Styrelsen äger därjämte att, så långt anvisade medel förslå där till, anlita sakkunnig person vid behandling av visst ärende eller viss grupp av ärenden.

Styrelsen är organiserad på två skogsbyråer (första och andra skogsbyrån) samt en administrativ byrå. Dessutom finns en särskild avdelning för ärenden angående virkesmätning och skoglig statistik.

3. Skogsvårdsstyrelserna

Enligt Kungl. Maj:ts förordning den 30 maj 1941 (nr 350; ändr. 325/1946, 387/1949, 823/1952, 428/1954¹) skall skogsvårdsstyrelse ha till uppgift att befrämja och understödja den enskilda skogshushållningen samt verka för att skogsvårdsarbetet bedrivs på ett planmässigt sätt inom styrelsens verksamhetsområde. Därjämte skall skogsvårdsstyrelse utöva den uppsikt och vidtaga de åtgärder, som jämlikt gällande skogsvårds-, naturskydds- och andra författningsankommer på styrelsen.

Skogsvårdsstyrelsen har att till fullgörande av sin uppgift

verka för den skogliga upplysningen och yrkesutbildningen genom anordnande eller understödjande av kurser, demonstrationer, föreläsningar eller annan undervisnings- eller upplysningsverksamhet,

föranstalta där om, att inom verksamhetsområdet såvitt möjligt finns tillräck-

lig tillgång på skogsfrö och plantor av fullvärdig, för orten lämplig beskickhet,

lämna sakkunnigt biträde vid planläggning av skogsbrukets drift samt vid skogens vård och skötsel i övrigt,

stödja sammanslutningar av skogsägare i deras verksamhet för skogsvården befrämjande,

bevilja bidrag till utförande av skogsvårdsfrämjande åtgärder,

medverka till genomförandet av åtgärder i syfte att bekämpa skogseld, samt

vidtaga i övrigt påkallade åtgärder till befordrande av en förbättrad skogshushållning.

Skogsvårdsstyrelse äger att med tillämpning av de föreskrifter, skogsstyrelsen fastställer, bestämma de villkor, under vilka styrelsen må lämna biträde vid planläggning av skogsbrukets drift eller vid skogens vård och skötsel i övrigt.

Vid fullgörandet av sin uppgift har skogsvårdsstyrelse att ställa sig till efterrättelse vad i övrigt finns föreskrivet i författningsar och av Kungl. Maj:t eller skogsstyrelsen meddelade bestämmelser.

Skogsvårdsstyrelserna, 25 till antalet, består inom vart och ett av Älvborgs, Västerbottens och Norrbottens läns landstingsområden av fem samt inom annat landstingsområde av tre i skogsbruk förfarna och med skogsförhållanden i orten väl förtrogna män, utsedda för tre år i sändrar, en såsom ordförande av Kungl. Maj:t samt de övriga till halva antalet av vederbörande landsting och till halva antalet av vederbörande hushållningssällskap.

Hos skogsvårdsstyrelse skall vidare vara anställda befattningshavare i en-

¹ Kungörelsen trädde i kraft först den 1 januari 1955.

lighet med för styrelsen gällande, av Kungl. Maj:t fastställd personalförteckning. Chef för personalen är länsjägmästaren. Under denne tjänstgör ett varierrande antal jägmästare och forstmästare samt länsskogvaktare såsom förestandare för varje länsskogvaktarområde. Antalet sådana områden var under

året ca 300. Skogsvårdsstyrelse må därjämte anställa övrig för dess verksamhet erforderlig personal.

Slutligen skall vid skogsvårdsstyrelse finnas ett råd för undervisningsfrågor (angående detta råds sammansättning och uppgifter se kapitlet Skoglig undervisning).

II. Skogsforskningsinstitutet

Skogsforskningsinstitutet utgör enligt av Kungl. Maj:t utfärdad instruktion (SFS 1945 nr 439 med ändringar) det centrala organet för den med statsmedel bedrivna skogliga forskningen i landet.

Institutet har två huvuduppgifter. Den ena är att genom vetenskaplig forskning klargöra hur skogen under olika förhållanden lämpligen bör skötas, och den andra att genom en fortlöpande inventering uppskatta omfattningen och beskaffenheten av rikets skogstillgångar samt avverkningarnas storlek (riks-skogstaxering). Dessutom har institutet en viss undervisningsskyldighet vid skogshögskolan.

Bakom denna allmänna beskrivning döljer sig mångskiftande uppgifter. För fullgörande härav är institutet uppdelat på följande sju avdelningar:

1. Avdelningen för skogsproduktion.
2. Avdelningen för skogsfonynring.
3. Avdelningen för botanik och marklära.
4. Zoologiska avdelningen.
5. Avdelningen för skogstaxering.
6. Genetiska avdelningen.
7. Avdelningen för arbetslära.

Förutom dessa avdelningar finns, gemensamma för institutet, ett kontor för matematisk statistik och ett kansli samt ett driftslaboratorium för markanalyser.

Institutet står under överinseende av en för skogshögskolan och institutet gemensam styrelse. Denna utgörs av cheferna för domänstyrelsen och skogsstyrelsen, skogshögskolans rektor och chefen för institutet såsom självskrivna ledamöter samt sex av Kungl. Maj:t för en tid av tre år utsedda ledamöter.

Den närmaste ledningen av institutet tillkommer en av Kungl. Maj:t utsedd chef, som har överdirektörs namn. Chefens huvuduppgift är att samordna och leda arbetet inom institutet samt upphålla kontakten med andra forskningsgrenar och med den skogliga praktiken.

De olika avdelningarna förestås av avdelningsförestandare med professors ställning, som vid sin sida har en eller flera försöksledare. Förestandare och försöksledare har var och en sina särskilda forskningsområden. De biträds i sitt arbete av ett för de olika avdelningarna växlande antal assistenter, skogsmästare, skogstekniker, laboratoriebiträden och andra hjälpkrafter. Kontoret för matematisk statistik står under ledning av en försöksledare, som därvid närmast biträds av en assistent. Kansliet förestås av en förste byråsekretarie.

Forskningen vid institutet grundar sig huvudsakligen på analys och bearbetning av i fältet insamlat observationsmaterial. Fältarbetet är därför mycket

omfattande. Institutet har sålunda flera tusen fasta försöksytor och tillfälliga undersökningsytor fördelade över hela landet. Dessutom disponerar institutet tre försökparker med en sammanlagd areal av 3 900 ha skogsmark, nämligen Tönnersjöhedens försöspark i Halland, Siljansfors försöspark i Dalarna samt Svarthergets och Kulbäckslidens försökparker i Västerbotten. Här till kommer Bogesunds försöksfält invid Stock-

holm. För tillsynen av dessa anläggningar svarar närmast å desamma stationerade skogsmästare.

Resultaten av institutets verksamhet bekantgörs dels i tre särskilda publikationsserier: 1) Meddelanden från Statens skogsforskningsinstitut, 2) Serien uppsatser och 3) Flygblad, dels i facktidskrifter dels genom föreläsningar och praktiska demonstrationskurser.

III. Skoglig undervisning

Den högsta skogliga utbildningen erhålls vid skogshögskolan å Experimentalfältet utanför Stockholm. Efter en studietid vid denna av ca 4 år avlägges civiljägmästarexamen. Numera finns även möjligheter att efter mera specialiserade studier avlägga skogsvetenskaplig licentiatexamen och doktorsgrad. Av 36 inträdessökande till skogshögskolan hösten 1954 antogs 30 som elever. Samma år utexaminerades 27 civiljägmästare.

Statens skogsmästarskola, belägen i Skinnskatteberg i Västmanlands län, har till uppgift att genom teoretisk och praktisk undervisning meddela sådana kunskaper i skogshanteringen, som erfordras bl. a. för förvaltare i det mindre och medelstora skogsbruket samt för vissa andra befattningshavare i allmän och enskild tjänst inom skogsbruk och trädgårdslag, där högre kompetens än den som skogsskolorna ger, är önskvärd. För inträde erfordras genomgång av skogsskola med goda betyg eller och realskola eller lantbruksutbildning, de båda senare kompletterade med skoglig praktik. Kurstiden är 15 månader, varav tre månader för tentamensstudier. År 1954 utexaminerades från skolan 16

skogsmästare. Av de 22 inträdessökande samma år antogs 16.

De sex skogsskolornas (varav fem är statliga och står under domänstyrelsens tillsyn) uppgift är att meddela teoretiska kunskaper och praktisk insikt och färdighet i skogshanteringen i den utsträckning, som erfordras för tjänster såsom kronojägare, länsskogsvaktare, skogsvaktare eller andra därför jämförliga arbetsledare inom skogsbruket. Skolorna är belägna i Hälnäs, Bispgården, Bjurfors, Färna och Kolleberga (statliga) samt i Gammelkroppa (privat). Kurserna är ettåriga. Vid skolorna utexaminerades 1954 sammanlagt 117 elever; av 318 sökande hösten 1954 antogs 100 nya elever.

För inträde i samtliga ovan berörda skolor erfordras genomgång av förberedande skogskurs. Dylik kurs anordnades 1954 vid fyra härför avsedda skolor. Av dessa bedrevs två av domänverket (Storsund och Skinnskatteberg) och en av skogsstyrelsen i samarbete med skogsvårdsstyrelsen i Kronobergs län (Asa); den fjärde var privat (Gammelkroppa). Vid domänverkets båda skolor hålls årligen två kurser om varandra fyra månader. Kursen på Asa

skogsvårdsgård pågår likaledes i fyra månader, medan den i Gammelkroppa pågår i fem månader. Under 1954 antogs och utexaminerades vid dessa skolor inalles 196 elever.

Den statsunderstödda skogliga yrkesutbildningen handhas av skogsvårdsstyrelserna under skogsstyrelsens ledning. Till varje skogsvårdsstyrelse har knutits ett råd i undervisningsfrågor, vilket består av länssjägmästaren samt en företrädare för domänverket, en för det större enskilda skogsbruket, en för det mindre enskilda skogsbruket och en för skogsarbetarna. För rådens verksamhet finns av skogsstyrelsen fastställd instruktion. Rådens uppgift är att biträda skogsvårdsstyrelserna vid planläggningen och genomförandet av styrelsernas undervisningsuppgifter samt tjänstgöra som samordnande organ för den skogliga yrkesutbildningen inom respektive verksamhetsområden.

Yrkesutbildningen bedrives i form av grundutbildning och vidareutbildning och riktar sig till såväl skogsarbetare som skogsägare. Med grundutbildning förstas den undervisning av grundläggande natur som meddelas för personer med ingen eller ringa yrkesfarenhet, företrädesvis ungdom i åldern 15—20 år. Vidareutbildning avser att bibringa redan yrkesverksamma ökade kunskaper inom ett eller flera skogliga ämnen.

Den egentliga grundutbildningen i skogligt yrkesarbete meddelas i ungdoms- eller lärlingskurser. Enär utbildningsmålet på detta stadium är detsamma för blivande skogsarbetare och skogsägare, bedrives undervisningen i dessa kurser gemensamt för båda grupperna. Lärlingskurserna utgör en kombination mellan skolmässig undervisning uppdelad på terminer (skolskedden) samt yrkesarbete under sammanhängande perioder utanför skolan och

under fackmans ledning (praktiskseden). Ungdomskurserna omfattar en kurstdid av 2—5 månader. Vid lärlingskurserna anslås motsvarande tid för den skolmässiga undervisningen. Genom praktisksedena utsträcks utbildningstiden vid lärlingskurserna till ett eller ett och ett halvt år.

Vidareutbildningen är uppdelad på två huvudlinjer, nämligen dels en arbetsteknisk linje för fördjupade kunskaper i arbetsteknik, arbetsplanering, maskinlära, körning och dylikt, dels en skogshushållningslinje med huvudvikten lagd på skogsvård, avverkningsplanering, aptering m. m. av värde för driften av ett bondeskogsbruk. Förutom nyssnämnda vidareutbildning är att märka den utbildning, som meddelas i särskilda förmanskurser. Kurslängden varierar från några dagar eller en vecka för vissa specialkurser till två eller tre månader för mera allmänna kurser.

Undervisningen är antingen muntlig eller kombinerad skriftlig (oftast korrespondenskurser) och muntlig. Till kursdeltagarna utgår stipendier samt i vissa fall reseersättning och stipendier för förlorad arbetstid.

Utöver ovanstående utbildningsverksamhet, för vilken medel anvisas under särskilt statsanslag, medverkar skogsvårdsstyrelserna i stor utsträckning vid anordnande av skogsbetonade fortsättningsskolor och i skogsundervisningen vid flertalet lantbruksundervisningsanstalter. Särskilda skogliga linjer har införts vid ett tiotal lantmannaskolor.

En mycket omfattande upplysnings- och instruktionsverksamhet i både skogstekniska och skogsvårdande ämnen (genom skogsdagar, utställningar, föredrag, ambulerande instruktörer) förbereder och kompletterar den skolmässiga undervisningen.

Skoglig yrkesutbildning bedrivs även

Tabell Z. Yrkesutbildning för skogsarbetare och skogsägare m. fl. under 1954

Professional training of forest workers and forest owners

1	2	3	4	5	6	7
Kurstyp <i>Type of course</i>	Skogsvårdsstyrelse <i>Local forestry board</i>	Domänverket <i>The State Forest Service</i>		Bolag, skogsägarefören., lantmannaskolor m. fl. <i>Companies, associations etc.</i>		
	Antal kurser <i>No. of courses</i>	Antal elever <i>No. of pupils</i>	Antal kurser <i>No. of courses</i>	Antal elever <i>No. of pupils</i>	Antal kurser <i>No. of courses</i>	Antal elever <i>No. of pupils</i>
Grundläggande yrkeskurser för ungdom	26	361	1	12	2	31
<i>Vocational training for young people</i>						
Fortsbildningskurser i skogsarbete <i>Continuation courses in forest work</i>						
2—5 dagar 2—5 days	73	878	10	120	26	342
6—12 » 6—12 »	71	846	10	117	17	213
13—29 » 13—29 »	19	224	1	14	1	11
30 dagar el. 30 days or längre more	1	11			3	34
Kurser i skogsvård <i>Silvicultural courses</i>						
2—5 dagar 2—5 days	7	137			24	271
6—12 » 6—12 »	11	133			6	87
13—29 » 13—29 »	10	128				
30 dagar el. 30 days or längre more	5	82				
Förmanskurser	4	43			3	39
<i>Courses for foremen</i>						
Kurser med skriftlig och muntlig undervisning	180	2 027				
<i>Courses with written and oral instruction</i>						
Skogsbetonade fortsättnings-skolor (tillhandahållande av lärare m. m.)	113	1 695	25	350	29	392
<i>Continuations schools with emphasis on forestry</i>						
Skogsundervisning vid lant-mannaskolor (avser läsåret 1954/55)						
<i>Silvicultural instruction at farm schools</i>						
— 50 timmar	21	637			2	52
51—120 »	23	524			4	108
121—200 »	6	106			1	17
201—300 »	10	230			1	21
301—400 »	5	116			1	50
401— »					1	15

Av skogsvårdsstyrelserna disponerade fastigheter avsedda för undervisningsändamål 1954

Län	Fastighetens namn	Prod. skogs-mark ha	Antal elev-platser		Län	Fastighetens namn	Prod. skogs-mark ha	Antal elev-platser	
			sommar	vinter				sommar	vinter
Nb	Björkfors ¹	907	26	26	Sdm	Vallmotorp	200	16	8
	Pitedalens skogsvårdsgård (Låstbäcken) ²	150	24	24	Ög	Skullebo	293	20	—
	Hundsjö ³	465	18	18	Skb	Gärdsjö ⁶	1 228	15	15
	Lidmyrliden ⁴	5 942	20	20	Äbg	Finnabo	75	—	—
Vb	Bäcksjö	570	14	14	Jkp	Trollebo	354	55	55
	Småbaeka	93	14	14	Krb	Asa	395	39	36
	Hammar	229	16	16					
	Vågnäs ⁵	95	16	16					
Jtl	Hällesen	342	60	30	Klm n.	Lidhem	335	28	28
Vnr	Ljungaskog	265	24	24	Klm s.	Kranklösa	112	—	—
	Viken	240	23	—	Gtl	Hejdes	272	18	18
	Godmark	105	—	—					
Gvl	Kratte Masugn	338	60	30	Gbg	Hensbacka	215	25	18
	Vik m. fl.	635	—	—	Hl	Egernahult	84	15	—
Kpb	Rankhyttan	438	26	—		Lia ⁷	161	19	19
Vrm	Södra Viken	345	20	—	Bl	Sjöarp	155	26	22
	Rattsjöberg	280	—	—	Krs	Breanäs	97	—	—
Vstm	Västsura	617	28	20	Mlm	Ullstorps Hemmeneköp	109	—	—
Ups	Frossarbo	165	20	20			30	—	—
Sth	Ladvik	510	40	24		Hela riket	16 846	725	523

¹ Marken uppläten av hushållningssällskapet i Norrbottens län

² » » » Piteå landskommun

³ » » » Överluleå kommun

⁴ » » » Arvidsjauras sockenallmänning

⁵ Åges av Lycksele landskommun

⁶ » » Katrinefors AB

⁷ » » landstinget i Hallands län.

av domänverket samt av vissa skogsbo-lag och skogsägareföreningar m. fl.

Undervisningsverksamheten under 1954 redovisas i tabell Z.

Skogsvårdsstyrelsernas utbildnings-verksamhet är i flertalet län koncentre-

rad till skogsvårdsgårdarna (skogs-bruksskolorna). Såsom framgår av sam-manställningen här ovan ägde eller disponerade under året 20 av landets 25 skogsvårdsstyrelser fastigheter med lokaler för undervisningsändamål. 1945

innehadde endast nio skogsvårdsstyrelser sådana fastigheter. Mellan de båda anfördta åren ökade antalet elevplatser för

sommarförläggning från 238 till 725 och för vinterförläggning från 113 till 523.

IV. Föreningar och organisationer

Inom skogsbruket verkar ett stort antal föreningar och organisationer. För några av de viktigaste inom skilda skogliga verksamhetsområden lämnas här nedan en översikt. Samma systematisering i ordningsföljden som i föregående årsböcker har bibehållits; sälunda behandlas först ideella föreningar, där efter föreningar för skoglig växtförädling, ekonomiska intresseföreningar, arbetsmarknadens föreningar samt slutligen föreningar för skogsbrukets rationalisering.

S k o g s s ä l l s k a p e t, bildat i Göteborg 1912, är en ideell stiftelse utan egna ekonomiska syften, med uppgift att praktiskt verka för skogsproduktionens höjande och en förbättrad skogsvård. Genom att intressera primärkomuner och landsting m. fl. för att förvärva kalmarker och vanvårdade skogsmarker mobiliseras sällskapet ekonomiska resurser för deras restaurering. Genom att medverka vid skogarnas skötsel och ekonomiska förvaltning vill sällskapet jämväl skapa goda föredömen i bygderna. Även stiftelser, sambruksföreningar m. fl. och, i vissa fall sådana enskilda skogsägare, som inte har möjlighet att själva förvalta sina skogar, kan erhålla sällskapets bistånd.

Under 1954 tog sällskapet befattnings — i regel såsom vederbörande ägares verkställighetsorgan — med 406 olika förvaltningsenheter omfattande sammanlagt 179 000 ha. Den till sällskapet knutna personalen bestod av ett 100-tal personer i tjänstemanna- eller formans-

ställning, varav 10 med skogshögskoleutbildning.

S v e n s k a s k o g s v å r d s f ö r - e n i n g e n syfte är att verka för skogsvårdens främjande, främst genom anordnande av möten, överläggningar och exkursioner samt utgivande av publikationer. Föreningen ägnar också sin uppmärksamhet åt naturskydd, landskapsvård samt jaktvård. Förutom tidskrifterna »Skogen» (ca 10 000 prenumeranter) och »Svenska Skogsvårdsföreningens Tidskrift» (drygt 2 000 prenumeranter) utges från föreningens förlag diverse upplysningsskrifter, en skogskalender m. m.

S t i f t e l s e n S k o g s v e e k a n uppgift är att under benämningen »Skogsvekan» organisera möten med sammanslutningar, vilkas verksamhet berör skogsbruk och skogsindustrier, för att underlätta såväl deltagandet i dessa möten som personliga sammanträffanden och överläggningar mellan skognäringens företrädare.

Vid skogsveckan hålls allmänna sammträden för behandling av för skognäringen betydelsefulla frågor. 51 organisationer är anslutna.

N o r r l a n d s s k o g s v å r d s f ö r - b u n d, som stiftades 1883, har till syfte att främja god vård och skötsel av skogarna i Norrland och Dalarna. Förbundet verkar genom att anordna möten, exkursioner och föredrag samt genom utgivande av »Norrlands skogsvårdsförbunds tidskrift» (ca 600 sidor per år, ca 3 000 prenumeranter). Förbundet

har från eget förlag utgivit diverse skogliga handböcker såsom »Praktisk skogshandbok», »Kort handledning i skogshushållning», »Den nordsvenska skogsmarken» och »Handledning i plantskoleskötsel». Dessutom utgives nu en serie populära upplysningskrifter.

Västra Sveriges skogsvardsförbund, som bildades 1895, avsåg ursprungligen att sammanföra skogligt verksamma personer till diskussion och meningsutbyte samt att verka för skogsodling inom de vidsträckta kalmarsområden som av ålder funnits inom Västsverige. Sedermera utvidgades förbundets program i det att man under 1940-talet började verka även för beståndsvård, främst ungskogsröjning; förbundet igångsatte då även viss försöksverksamhet.

Förbundet omspänner med sin verksamhet Älvsvborgs, Göteborgs och Bohus samt Hallands län. Antalet medlemmar är för närvarande 258, huvudsakligen enskilda skogsägare. Dessutom är 19 lokala skogsvårdsföreningar anslutna. I samband med förbundets årsmöte anordnas en skogsexkursion.

Sveriges skogsägareförbund utgör en sammanslutning av större enskilda skogsägare i landet, främst skogsbolagen men även i viss omfattning andra större enskilda skogsägare. Vissa skogsägande samfälligheter och stiftelser tillhör även förbundet. Deltas uppgift är att i ärenden av skogs-, jord- och skattepolitisk natur representera storskogsbrukets intressen inför statsmakterna och allmänheten. I detta syfte verkställer förbundet utredningar och avger yttranden till regering och riksdagsutskott, ämbetsverk och andra myndigheter i lagstiftnings- och andra frågor, som berör skogsbruk, jordäganderätt, social jordlagstiftning, skogsbeeskattning, skogligt transportväsende,

skogsundervisning och skogsforskning m. m. Förbundet bedriver vidare upplysnings-, propaganda- och pressverksamhet inom dessa ämnesområden till hävdande av det större enskilda skogsbrukets intressen. Till medlemmarnas tjänst utövas även viss service- och informationsverksamhet. Förbundets medlemmar representerade år 1954 en sammanlagd areal av ca 5,5 milj. ha produktiv skogsmark.

Sveriges häradssallmötningsförbund, i vilket samtliga 60 häradssallmötningar är medlemmar, har till syfte att åstadkomma samarbete mellan allmänningarna för att därigenom befärmja utvecklingen av deras skogsbruk efter sunda ekonomiska, administrativa och skogliga riktlinjer och därvid tillvarataga allmänningens delägarernas berättigade intressen. Allmänningarnas totala areal uppgår till ca 95 000 ha produktiv skogsmark.

Svenska flottledsförbundet har till ändamål att utgöra ett samband mellan dem, som är teoretiskt eller praktiskt intresserade av flottning och närsbesläktade spörsmål, samt att gagna flottningsväsendets utveckling i olika avseenden. Förbundet deltar med 6 delegater i det Nordiska flottningsrådet och samarbetar särskilt verksamt med flottningsorganisationerna i Finland och Norge. Förbundet verkar bl. a. genom föreläsningar (2 dagar under varje skogsvecka), utredningar, studieresor och framställningar till myndigheter. Sedan 1912 utges en publikation, numera kallad Svenska flottledsförbundets årshok (850 ex.), som innehåller årsmötesföredrag, exkursionsreferat, flottningstekniska artiklar samt matrikel över anslutna ledamöter (1954:46 flottningsföreningar, 6 skogsindustrier samt närmare 350 personliga ledamöter).

Svenska Jägarförbundet, som stiftades år 1830, verkar för viltvård och jaktkultur och åtnjuter för sin verksamhet bidrag från jaktvärdfonden. Under förbundet sorterar tjugofem länsjaktvårdsföreningar, till vilka under året omkring 1 800 lokalorganisationer varit anslutna. Antalet medlemmar var 63 000 aktiva och 93 000 passiva. Förbundet bedriver numera en omfattande central verksamhet bl. a. genom kurser för jaktvårdare och blivande jaktvårdskonsulenter, genom fältbiologisk och veterinär forskning samt genom den av förbundet utgivna tidskriften »Svensk Jakt» (upplaga 79 000 ex.).

Föreningen för växtförädling av skogsträd har till syfte att genom växtförädling söka uppdrag förbättrade kulturformer av i Sverige odlingsbara skogsträd. Verksamheten bedrives vid tre förädlingsstationer: Ekebo i Källstorp (Skåne) med södra Sverige som arbetsområde, Brunnberg (Värmland), dit förädlingen för mellersta Sverige är förlagd och Sundmo i Imforsmo (Ångermanland), där raser för landets norra delar bearbetas. Föreningen utger en årsberättelse samt meddelanden och publikationer, vari redogörelser lämnas för förädlingsarbetets fortskridande. Föreningen genomför ett omfattande praktiskt-vetenskapligt forskningsarbete, vilket bekostas av dels medlemsavgifterna, dels anslag från fonder och skogsindustriella företag.

Sällskapet för praktisk skogsförädling är ett konsulterrande organ med uppgift att vara sina medlemmar behjälpligt med skogliga reproduktionsfrågor. Det vill för det praktiska skogsbruket söka medverka i arbetet för en förenklad och säker fröförsörjning. Ett 25-tal fröplantager för produktion av tallfrö är under utbyggnad. Sällskapet har under det gångna

året avslutat vissa klassificeringar av skogarna ur fröinsamlingssynpunkt. Till Sällskapet var 1954 anslutna 14 skogsbolag, 3 skogsvårdsstyrelser och 1 besparingsskog samt ett forskningsinstitut. Det utger »Meddelanden till sällskapets för praktisk skogsförädling medlemmar» och söker genom kurser och demonstrationer medverka till upplysning rörande nya metoder och forskningsresultat.

Samarbetsnämnden för skoglig växtförädling och genetik har till ändamål att främja samarbetet på det skogsgenetiska området och verka för en god fördelning av arbetsuppgifterna mellan de organ, som i Sverige företräder skoglig växtförädling. Nämnden är tillika centralorgan för den skogliga fröplantageverksamheten. Under medverkan av de skogliga växtförädlingsinstitutionerna är i nämndens regi 75 ha fröplantager under anläggning. Nämndens skogsfröplantager är s. k. försöksplantager, vilka skall utformas efter strängt vetenskapliga grunder för lösande av en serie frågekomplex rörande plantagernas anläggning, träd- och klonsammansättning, skötsel, avståndisolering och fröproduktion. Nämndens vetenskapliga ledare biträder i viss omfattning även andra inom skogsbruket verksamma organisationer, som i egen regi önskar anlägga fröodlingar, med planering av fröplantager och bedömning av plantagmoderträd.

Skogsägareföreningarna, vilkas verksamhet från början var av rent ideell natur med huvudsyfte att verka för ökat intresse för skogsvård och därmed för ökad och förbättrad skogsproduktion, ombildades under 1930-talet till ekonomiska föreningar, varefter arbetsuppgifterna utökades

med försäljnings- och virkesförädlingsverksamhet. Samtidigt bildades 1932 föreningarnas centralorgan, numera Sveriges skogsägareföreningars riksförbund (SSR), med uppgift att främja medlemmarnas ekonomiska och övriga gemensamma angelägenheter bl. a. genom att föra deras talan inför statsmakterna, att verka för ett ökat intresse för skogsvårdsarbetet samt att upprätthålla förbindelse och samarbete med andra skogliga institutioner och sammanslutningar liksom med jordbruksorganisationer. Genom fusionsbildning inom sydöstra Sverige har antalet till riksförbundet anslutna föreningar nedgått till 25. Medlemsantalet i skogsägareföreningarna var vid årets slut ca 123 000 med en skogsmarksareal av 6,4 milj. ha. — Jämsides med merkantil och industriell verksamhet bedriver föreningarna en rådgivande och upplysande verksamhet av betydande omfattning. Sålunda informeras medlemmarna bl. a. om aktuella marknads- och avsättningsfrågor, om skogligt tekniska och ekonomiska spörsmål, om organisationsfrågor o.s.v. Föreningarna anordnar, dels i egen regi och dels i samarbete med skogsvårdsstyrelserna, s. k. skogsdagar med demonstrationer, föreläsningar och diskussioner samt tävlingar. Antalet sådana skogsdagar under 1954 var 248 med ett deltagarantal av ca 15 000. Dessutom har föreningarna under året anordnat bl. a. 41 kurser i redskapsvård, 90 kurser för utbildning av apterare, 59 tävlingar i aptering och gallring samt 152 föredrag med 8 000 åhörare i skogligt organisatoriska, tekniska och ekonomiska frågor. Skogsägareföreningarna har under året i stor utsträckning anlitats av medlemmarna för utförande och kontroll av avverkningar, dikesprängningar och vägbrytningar. Försök med fasta arbetslag, som arbetat för

medlemmarna i skogsägareföreningarnas regi, har fortsatt samt avsevärt utökats. Arbetslagen har varit speciellt inriktade på skogsvårdsarbeten. I december avlämnades från riksförbundet en framställning till Kungl. Maj:t om vissa åtgärder till stöd för en ökad skogsvårdsservice genom skogsägareföreningarna. De nya arbetslinjerna har tills vidare givits formen av en rekommendation till föreningarna. — Under året har skogsägareföreningarna innehåft och i egen regi eller som dotterföretag drivit 19 ramsågverk, 30 arisågverk, 35 cirkelsågverk, 7 snickerifabriker, 7 impregneringsverk, 19 brädgårdar, 19 vedgårdar, 1 pappersbruk, 1 kartongtryckeri, 1 årfabrik och 1 mekanisk verkstad. Inom Sydöstra Sveriges Skogsägares Förbund har dessutom ett nytt industriförvärv skett genom dotterföretaget SIAE:s inköp av Strömsnäs Bruks AB med sulfit- och sulfatfabrik och pappersbruk samt en skogsmarksareal om sammanlagt 15 500 ha produktiv mark. Årstillverkningen beräknas till 25 000 ton sulfit- och sulfatmassa samt 30 000 ton papper och papp. Vid föreningarnas och deras dotterföretags sågverksanläggningar har 1954 producerats inalles ca 89 000 stds, varav ca 43 000 stds ramsågat och ca 46 000 stds aris- och cirkelsågat virke, var till kommer legosågning av ca 13 000 stds. Tillverkningen av papper och papp har uppgått till 16 000 ton. Riksförbundet har för föreningarnas räkning under året exporterat props, massaved och sågade varor till ett sammanlagt värde av omkring 39 milj. kr. Här till kommer en ganska omfattande export av sågat virke direkt från vissa skogsägareföreningar. Riksförbundets och skogsägareföreningarnas totala omsättning utgjorde 1954 ca 483 milj. kr. — Jordbrukskarnas Föreningsblad, riksförbundets officiella tid-

ningsorgan (uppl. ca 370 000 ex.) distribuerades till samtliga medlemmar, som därmed förlöpande informeras om aktuella föreningsangelägenheter och skogliga spörsmål. Riksförbundets facktidskrift »Skogsägaren» utkom med 12 nummer under året, uppl. 30 000 ex.

Nordsvenska virkesföreningen, Hälsinglands virkesförening samt Västsvenska och Sydsvenska virkesföreningarna har till syfte att tillvarata sina respektive medlemmars gemensamma intressen i frågor rörande virkespolitik och virkesförsörjning. För detta ändamål föres bl. a. förhandlingar om virkespriser och dylikt med skogsägareföreningarna och deras riksförbund liksom med domänverket. Inom de områden där skogsindustrierna icke sammanslutit sig i virkesföreningar — Värmland, Dalarna och Gästrikland — samarbetar de större industrierna med ungefär enahanda syftemål. Praktiskt taget samtliga större skogsindustrier i riket är anslutna till virkesföreningar eller samverkar i virkesfrågor på sätt nyss sagt.

Föreningen Skogsarbeten utgör arbetsgivareorganisation för bolagsskogsbruket och flottningen i norra Sverige (fr. o. m. Olandsån och norrut). Medlemmar i föreningen är:

A idkare av skogsbruk och rundvirkeshantering

B idkare av flottning

C » » flottläggning

D » » virkesmätning.

Föreningen har en centralstyrelse med säte i Stockholm, och verksamhetsområdet är uppdelat på sju distrikt. Föreningens ändamål är att tillvarata medlemmarnas intressen i frågor, som avser förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare; den ingriper därför

i praktiskt taget alla arbetsmarknads-spörsmål inom sitt verksamhetsområde, churu lönefrågorna kommer i främsta runnet. — Flertalet större skogsbolag inom verksamhetsonrådet, samtliga flottningsföreningar utom en och samtliga virkesmätningsföreningar är medlemmar i Föreningen Skogsarbeten. Föreningen samarbetar med domänverket i Föreningen Skogsarbetens och Kungl. domänstyrelsens arbetsstudieavdelning (SDA), varom mera nedan.

Svenska Lantarbetsgivareföreningen (SLA) är en sammanslutning av arbetsgivare inom jordbruks- och trädgårdsnäringen i hela landet samt skogsbruket i mellersta och södra Sverige. Föreningen tillvaratager medlemmarnas gemensamma intressen bl. a. genom att förhandla om kollektivavtal, yftra sig i lagstiftningsfrågor, verkställa utredningar och genom arbetsstudier medverka till rationalisering.

Föreningen hade 1954 10 750 medlemmar representerande bl. a. 690 000 ha jord och 985 000 ha produktiv skogsmark.

En allmän sektion av föreningen innesluter bl. a. 110 sågverk.

Föreningen utgiver Svenska Lantarbetsgivareföreningarnas Tidskrift.

I såväl skogliga avtalsfrågor som i mellan- och sydsvenska skogsbrukets arbetsstudier (MSA) samarbetar föreningen med bl. a. domänverket.

Arbetstagarparten representeras av det till Landsorganisationen anslutna Svenska skogs- och flottningsarbetareförbundet samt Riksförbundet Landsbygdens Folk (RLF) och Sveriges virkesmätares riksförbund vid förhandlingar om löner för huggare, körare, flottnings- och skiljningsarbetare m. fl. arbetstagargrupper inom

skogsbruket. Svenska skogs- och flottningsarbetarförbundet, vars medlemsantal vid årets slut var ca 37 000, har sitt säte i Gävle och omspänner med sin verksamhet hela riket. Riksförbundet Landsbygdens Folk (RLF), som förhandlar uteslutande om skogskörningsavtal, är en bondeorganisation med ca 200 000 medlemmar. Förhandlingarna berör direkt eller indirekt ca 40 000 skogskörare. Virkesmätarna företräds av Sveriges virkesmätares riksförbund, som under året hade ca 3 300 medlemmar, varav ca 1 300 skogsförmän och 2 000 virkesmätare.

Föreningen Skogsarbetens och Kungl. domänstyrelsens arbetsstudieavdelning (SDA) syftade ursprungligen främst till att fastställa grunder för ackordssättning av huggnings- och körningsarbetena. Under senare år har verksamheten alltmer kommit att inriktas på rationalisering av redskap, maskiner och arbetsmetoder m. m. för i första hand avverkningsarbetet. SDA är organiserat på tre forskande avdelningar, huggnings-, hästtransport- och motortransportavdelningarna, samt en försöksstation i Lycksele för redskaps- och maskinprovningar, konstruktionsarbeten o. d. Det undersökningsmaterial, avdelningarna insamlar genom tids-, redskaps- och metodstudier, maskinprovningar m. m., bearbetas av en särskild bearbetningsavdelning, som även handhar en omfattande tim- och förtjänststatistik för avverkningsarbetet samt verkställer utredningar av olika slag. — På grund av de ökade kraven på förmiddlings- och propagandaverksamhet har inrättats en förmiddlingsavdelning, som genom skriftliga meddelanden, handböcker, broschyrer, film, föredrag, demonstrationer och en omfattande

kursverksamhet m. m. förmedlar de viktigaste undersökningsresultaten till medlemsföretagen och bedriver propaganda för rationella redskap och arbetsmetoder. — Som ett organ för samarbete mellan arbetsgivare och arbetstagare i arbetsstudie- och rationaliseringssfrågor upprättades 1948 en arbetsstudiendämnd med representanter från arbetsstudieavdelningen samt från Svenska skogs- och flottningsarbetarförbundet och Riksförbundet Landsbygdens folk. — Arbetsstudieavdelningens verksamhet under 1954 har bl. a. omfattat fortsatta studier av maskinbarkning, häst-, traktor- och vinschlunning under olika förhållanden, lastning m. m. Vidare har utförts relativt omfattande studier rörande manuell barkning, huggning, brossling, flottläggning, olika typer av nyare motorsågar och huggning, buntning och transport av klenvirke samt provningar och konstruktionsarbeten rörande band- och hjultraktorer m. m. — Sekretariatet för Skogsbrukets Skyddspropaganda samt expeditionen för Skogsbrukets Motortransportkommitté är förlagda till SDA.

Föreningen Värmlands skogsarbetessidor (VSA) i Filipstad har till ändamål att tillhandahålla förnödenheter och verkställa utredningar samt bedriva annan därmed förenlig ekonomisk verksamhet åt föreningensmedlemmarna på deras skogliga arbetsområde. Medlemmar i föreningen är ett antal större värmeländska skogsbolag. Föreningen är organiserad på tre sektioner, en för fältstudier och yrkesundervisning, en för tekniska experiment m. m. samt en sektion för den ekonomiska redovisningen. Under 1954 har föreningen fortsett de tidigare påbörjade studierna över olika planterings- och såddmetoder. Arbetet med

förenklingen av körningsnotor på häst-körningsområdet har fortsatt. Studier har vidare utförts över traktorkörningar med olika typer av kälar. Yrkesundervisningen har varit omfattande; bl. a. har i föreningens regi genomförts 13 skogsbetonade fortsättningsskolekurser, 2 basvägskurser, 10 motorsågningskurser och 2 dikessprängningskurser. För intressentföretagens räkning har sammantällts 24 utredningar.

Mellan- och sydsvenska skogsbrukets arbetsstudier (MSA), som började sin verksamhet 1950, har till uppgift bl. a. att utföra undersökningar och arbetsstudier, som har samband med skogsbrukets avtalsfrågor, kartlägga och beskriva inom skogsbruket använda arbetsmetoder, redskap och organisationsformer, genom skriftliga och muntliga redogörelser samt i bild och film sprida kunskap om vunna resultat, verka för utbildning av i skogsbruket sysselsatta, utöva rådgivande verksamhet till tjänst för medlemsföretagen samt att samarbeta med andra på området verkande organisationer. För det organiserade samarbetet med arbetstagareorganisationerna finns en arbetsstudienämnd med representanter för medlemsföretagen samt Svenska skogs- och flottningsarbetarförbundet, Riksförbundet Landsbygdens folk och Svenska lantarbetarförbundet.

Under 1954 har undersökningar bedrivits främst inom hästransportområdet. Körningsstudierna har omfattat körning av timmer och massaved på

barmark och på snöföre. De 1953 påbörjade studierna av huggning i barr- och bokskog har slutförts.

De grundläggande undersökningarna av glid- och rullningsmotstånd vid körning med häst och olika redskap har fortsatts 1954. Särskild vikt har lagts vid att försöka utröna orsakerna till de olika motståndsvärden, som erhållits vid verkställda mätningar. På uppdrag av medlemsföretagen har vissa redskapskonstruktioner utförts i syfte att rationalisera virkestransporten i terräng.

MSA har under året liksom tidigare bedrivit kursverksamhet. Från denna verksamhet kan nämnas en 14-dagars kurs för arbetsledare, huggarkurser, körrarkurser, förvaltarmöten, kurser för lärare till skogsbetonade fortsättningsskolor, kurs för huggningsinstruktörer samt kurs för skyddsombud. Vidare har informationsdagar för huggare hållits med ca 500 deltagare.

En sammanslutning av ovannämnda arbetsstudieorganisationer, SDA, VSA, MSA, kallad Skogsarbetsstudieorganisationernas centralråd (SC), bildades 1951 med syfte bl. a. att samordna medlemsorganisationernas arbetsuppgifter, för undvikande av onödigt dubbelarbete, samt att verka för en planmässig delgivning av forskningsresultaten.

Beträffande virkesmätningsföreningarnas och flottningsföreningarnas verksamhet hänvisas till årsbokens avsnitt om virkesmätning och flottnings.

V. Anslag för skogsvårdande ändamål

Sedan länge har staten lämnat bidrag till utförande av vissa produktionsfrämjande åtgärder i skogsbruket. Bidrags-

verksamheten har varit särskilt omfattande under tider av arbetslösitet.

Ifrågavarande skogliga åtgärder är

skogsodling, dikning, skogsvägbyggnad m. m. Skogsvårdslagen stadgar reproduktionsansvar efter avverkning, och för åtgärder, som omfattas av sådan plikt, utgår statsbidrag endast i undantagsfall. Bidragsgivningen till plantering och andra återväxtåtgärder är därför i huvudsak begränsad till marker, som ej omfattas av reproduktionsplikt, t. ex. vissa gamla kalmarker, betesmarker och marker, där skogen skadats av brand, insekter m. m.

För budgetåret 1953/54 har av riksdagen anvisats under anslaget till väg- och flottledsbyggnader, norrländska skogsproduktionsanslaget samt statens skogsförbättringsanslag sammanlagt 4,7 milj. kr. Dessutom har för återuppbyggnad av skogsbeståndet till skogsstyrelsens förfogande stått medel från diversimedelsfonden för prisutjämningsavgifter. De för ovannämnda skogsvårdsanslag gällande bidragsbestämmelserna är sammanfattade i tablån å sidorna 98—99.

Förutom de ovan nämnda anslagen finns vissa andra äldre anslag, under vilka medel icke anvisats under året. Tabell A utvisar de belopp, som av riksdagen anvisats under de olika anslagen alltsedan tillkomsten.

Utnyttjandet under budgetåret 1953/54 av de olika nu gällande anslagen framgår av tabell 42. Under budgetåret har från skogsvägsanslaget utdelats bidrag med 2,0 milj. kr, motsvarande i genomsnitt 47 % av den beräknade kostnaden för ifrågavarande väganläggningar. Från skogsförbättringsanslaget utdelades 1,6 milj. kr, av prisutjämningsmedel 0,7 milj. kr och från norrländska skogsproduktionsanslaget 1,3 milj. kr. Inalles utdelades således bidragsmedel för skogsvårdsåtgärder med 5,6 milj. kr, d. v. s. 0,4 milj. mer än under budgetåret 1952/53. Av den totala bidragssumman har under 1953/54 den största delen, 60 %, utgått till de fem norrländslänen.

Tablå utvisande de väsentligaste bestämmelserna för bidragsgivning

Anslag	Tillämpningsområde	Bidragsberättigade åtgärder
Statens skogsförbättringsanslag (kungörelse nr 239/1948 med ändring 199/1951).	Skogar under skogsvårdslagen, dock ej häradsmänningar.	Återväxtåtgärder, skogsdikning och — i stavaskog och stavaskogsliknande ungskog — röjningsgallring.
Ansaget till väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo (»skogsväganslaget» kungörelse nr 530/1943 med senare ändringar).	Skogar under skogsvårdsstyrelsес uppsikt, d. v. s. samtliga skogar under skogsvårdslagen.	Nybyggnad av skogsväg och — med hänsyn till skogliga transporter betingad — förbättring av annan enskild väg. (Bidrag till flottleder och skogshärbärge har blott undantagsvis kommit ifråga.)
Norrländska skogsproduktionsanslaget (kungörelse nr 599/1940 med senare ändringar).	Skogar i Norrland under skogsvårdslagen. Utanför Norrland har bidrag icke varit ifrågasatt, churu vissa skogar inom Kopparbergs län tillhör anslagets tillämpningsområde.	Samma åtgärder, som är berättigade till bidrag från skogsförbättrings- o. skogsväganslagen sami — i lappmarkerna — betesanläggning och röjningsgallring i plant- och ungskog.
Prisutjämningsmedel till återupphyggnad av skogsbeståndet (kungörelse nr 374/1949).	Skogar under skogsvårdslagen dock ej häradsmänningar. Med hänsyn till bidragsbestämmelserna kommer medlen till användning nästan enbart i Norrland utanför lappmarkerna.	Återväxtåtgärder.

¹ Till kategori B hänföres aktiebolag och vissa andra, huvudsakligen större skogsägare.
Till kategori A hänföres övriga enskilda skogsägare.

från de särskilda skogsvårdsanslagen under 1954

Vissa bestämmelser om bidrags-givning	Vanligen tillämpad procentsats	Särskilda bestämmelser om bi-dragsprocent m. m.
Bidrag utgår huvudsakligen för sådana åtgärder, som en markägare kan åläggas utföra mot uppenbarligen otillfredsställande skogs-tillstånd (skogsvårdslagen § 17). Med skogsväg förstas enkild bil-väg av väsentlig betydelse för ut-forsling av skogsprodukter.	Skogsdikning: 40 % Övriga åtgärder: Kat. A 50 % Kat. B 40 % Större skogsväg: (slamyväg): 50 % Mindre skogsväg: Kat. A 40 % Kat. B 25 %	Bidragsförhöjning kan förekomma t. ex. vid arbetslöshet. Maximiprocent är 60. Högre bidragsprocent kan beviljas endast efter Kungl. Maj:ts prö-vning i varje särskilt fall. Maximiprocent är 75.
S. k. skogsvårdsområde bildas. Detta avgränsas med hänsyn till möj-ligheterna att åstadkomma betes-fred. Markägarna förbindes sig att utföra alla i en skogsvårdsplan för området angivna åtgärder inom en begränsad tid (i regel 10 år).	Lappmarkerna och svåröfryngade skogar i Jämtlands län: Skogsvägbyggnad: Kat. A 1 70 % Kat. B 40 %. Övriga åtgärder: Kat. A 1 80 %, Kat. B 60 %. Området i övrigt: Samma procent-satser som angivits för skogsför-bättringsanslaget och skogsvägan-slaget.	Bidragen till betesanläggning är maximierade på så sätt att procentsatserna i regel tillämpas på en anläggningskostnad av högst 2 000 kr/ha
Bidrag utgår för sådana återväxt-åtgärder efter äldre avverkning, vilka omfattas av reproduktions-plikt, men som av särskilda skäl icke ansepts kunna utkrävas (»formell reproduktionsplikt«). Avver-kningen som utlöste reproduktions-plikt skall ha varit utförd senast omkring 1934.	Kat. A 50 % Kat. B 40 %	För att bidrag av medlen överhu-vudtaget skall utgå, skall markäga-ren ha utfört andra återväxtåtgär-der i »normal omfattning». Bi-dragsmedlen skall alltså åstadkomma en <i>utökad verksamhet</i> med återväxtåtgärder

Tabell Å. Av riksdagen anvisade medel under de särskilda skogsvårdsanslagen

Subsidies granted to silviculture by the Swedish Parliament

Mått enhet: 1 000 kr
Unit of measurement: 1 000 kr

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Budgetär <i>Budget-</i> <i>year</i>	Statens skogsut- diknings- anslag ¹ <i>Forest draining grants</i>	Statens skogsod- lingsan- slag <i>Reforest- ation grants</i>	Tillfäl- liga skogs- vårdsan- slaget <i>Tempora- ry grants for silvi- cultural purposes</i>	Anslaget till väg- o. flott- ledsbygg- nader <i>Road- building grants</i>	Norr- ländska skogs- produktionsan- slaget <i>Forest produc- tion grants for Norr- land</i>	Vedutsy- ningsan- slaget <i>Grants for marking etc.</i>	Anslag till om- kostan- der i samband m. inköp och lösen av ved <i>Grants for pur- chases of fuel wood</i>	Statens skogsför- bättringsan- slag <i>Forest improve- ment grants</i>	Summa <i>Total</i>
Reservationsanslag									
1927/28	200	—	—	—	—	—	—	—	200
1928/29	300	—	—	—	—	—	—	—	300
1929/30	500	—	—	—	—	—	—	—	500
1930/31	700	600	—	—	—	—	—	—	1 300
1931/32	800	400	—	—	—	—	—	—	1 200
1932/33	1 000	350	2 000	—	—	—	—	—	3 350
1933/34	750	350	5 000	500	—	—	—	—	6 600
1934/35	750	350	3 500	500	—	—	—	—	5 100
1935/36	900	500	—	—	—	—	—	—	1 400
1936/37	900	350	—	—	—	—	—	—	1 250
1937/38	700	400	—	—	—	—	—	—	1 100
1938/39	600	160	1 500	350	—	—	—	—	2 610
1939/40	500	100	—	100	—	—	—	—	700
1940/41	200	100	—	1 000	1 000	—	—	—	2 300
1941/42	200	100	—	2 800	500	—	—	—	3 600
1942/43	200	100	—	3 000	—	—	—	—	3 300
1943/44	200	150	—	500	—	100	—	—	950
1944/45	200	150	—	1 000	—	200	—	—	1 550
1945/46	200	175	—	2 000	1 000	400	1 000	—	4 775
1946/47	200	175	—	2 000	1 000	200	500	—	4 075
1947/48	300	400	—	2 500	1 500	75	500	—	5 275
1948/49	—	—	—	1 500	1 000	25	—	350	2 875
1949/50	—	—	—	1 500	1 000	25	—	1 100	3 625
1950/51	—	—	—	2 200	1 200	—	—	1 000	4 400
1951/52	—	—	—	1 700	1 200	—	—	1 260	4 160
1952/53	—	—	—	1 700	1 200	—	—	1 200	4 100
1953/1954	—	—	—	2 1800	1 200	—	—	1 700	2 4 700
1954/1955	—	—	—	1 700	1 200	—	—	1 700	4 600

¹ T. o. m. budgetäret 1938/39 extra reservationsanslag, därefter förslagsanslag med maximierad dispositionsrätt.

² Därav 100 000 på tilläggsstat för särskilda vägar i samband med stormfällningen.

H. INTERNATIONELL ÖVERSIKT

Av jordens landareal täcks närmare en tredjedel eller ca 4 000 milj. ha av skog. Geografiskt fördelar sig denna skogsmarksareal på följande sätt (enligt FAO:s Yearbook of Forest Products Statistics 1955, tabell 45):

	milj. ha	%
Europa (utom USSR)	195	3,5
USSR	743	19,4
Nordamerika	718	18,7
Sydamerika	829	21,6
Afrika	801	20,9
Asien (utom USSR)	525	13,7
Oceanien	86	2,2
Hela världen	3 837	100,0

En stor del av denna skog är emeller-tid på grund av sin belägenhet icke tillgänglig för exploatering. Detta framgår även av ovannämnda tabell i FAO:s skogsstatistiska årsbok 1955. Enligt den-na är den procentuella andelen skog, som icke är tillgänglig för exploatering, följande:

Europa (utom USSR)	2 %
USSR	43 »
Nordamerika	50 »
Sydamerika	65 »
Afrika	65 »
Asien (utom USSR)	41 »
Oceanien	77 »
Hela världen	53 »

I jämförelse med förut gjord uppskattning av den procentuella andelen skog icke tillgänglig för lönsam exploatering, beräknad till 60—65 % av hela världens skogsareal, syns den här ovan redovisade andelen, 53 % visa hän mot större möjligheter att utnyttja världens skogstillgångar än som förut antagits. Allt-jämt ligger dock de vidsträckta tropiska

urskogarna i Afrika och Sydamerika fåtakomliga för lönsam exploatering liksom också stora skogsarealer i Canada och Sovjetunionen.

I tabell 43 redovisas den för utnyttjande tillgängliga skogsmarksarealen i vissa länder, där skogsbruket intar en framskjuten ställning. Sovjetunionen, USA, Canada och Brasilien är de länder, som inom sina gränser har de största för användning tillgängliga skogsmarksarealerna. Inom Europa intar Sverige och Finland i detta hänseende en särställning. I förhållande till totala landarealen har Finland, Japan, Colombia och Sverige de största skogsmarksarealerna, och sett i relation till folkmängderna är Canada, Franska ekvatorialafrika, Colombia och Finland de skogrikaste.

I Skogsstatistisk årsbok 1953 redogjordes i korthet för resultaten från en undersökning av världens virkestillgångar och årliga virkestillväxt utförd 1953 inom FAO (Food and Agriculture Organization of the United Nations). Enligt undersökningen uppgick det totala virkesförrådet inom alla världens för utnyttjande tillgängliga skogar till ca 96 000 milj. m³ på bark, varav 59 % är barrträd. Virkesförrådet per ha beräknades till i genomsnitt 95 m³ för barrskog och 75 m³ för lövskog. Den årliga totaltillväxten uppskattades till 2 300 milj. m³, varav 1 000 milj. eller 46 % för barrträd, och den årliga tillväxten per ha till 1,8 m³ för barrskog och 2,4 m³ för lövskog. Sveriges skogar tillväxter med i genomsnitt 2,7 m³ per ha och år (inkl. bark).

Avverkningarna i världen 1954 upp-

skattades enligt FAO:s Yearbook of Forest Products Statistics till 1 500 milj. m³ sk. mot 1 460 milj. m³ sk. 1953, d.v.s. 40 milj. eller 3 % mer än 1953; stegringen beror huvudsakligen på ökningen i Sovjetunionens men även i Europas avverkning. Avverkningen 1953 och 1954 i vissa mera betydande länder framgår av tabell 44. Sovjetunionen och USA samt även Canada (för Brasilien saknas uppgifter för 1954) intog, som syns, de båda redovisade åren i fråga om avverkningskvantitet en särställning. Under de senaste åren har en kontinuerlig stegring ägt rum i andelen virke för industriellt bruk. Således gick 1954 till industrien 88,5 % av barrskogsvirket (87,6 % f. å.) och 23,5 % av lövskogsvirket (22,9 % f. å.).

Internationellt sett är emellertid avverkningsuppgifter av sekundär betydelse, då i allmänhet större delen av de avverkade kvantiteterna stannar inom respektive länders gränser. Som mätare på ländernas betydelse på världsmarknaden är därför uppgifter om handeln värdefullare. Under 1954 torde den totala exporten i världen av rundvirke ha uppgått till ca 132 milj. m³ d. v. s. 14 milj. m³ mera än 1953. Ungefär 90 % av den totala exporten kommer från länder i Europa och Nordamerika. Genomsnittligt syns omkring 9 % av världens totalavverkning 1954 komma i internationell handel, antingen i obearbetat eller i bearbetat skick. Av nedanstående tabell framgår hur stor andel av den avverkade industriveden som exporteras i de olika världsdelarna.

Detaljuppgifter rörande vissa länders export och import av rundvirke meddelas i tabell 45. Länder sådana som USA och Japan, vilka varje år redovisar avsevärda avverkade kvantiteter rundvirke, har likväld varje år ett betydande importöverskott av rundvirke. USA impor-

	Exporterad industrived i % av avverkad
Europa	36 %
Nordamerika	18 >
Sydamerika	13 >
Afrika	31 >
Asien	11 >
Oceanien	3 >

terar huvudsakligen massaved och Japan lövtimmer. Från Filippinerna exporterades även 1954 betydande mängder lövtimmer. Jämfört med 1953 ökade handeln med props något 1954 men långt ifrån till 1952 års nivå. Storbritannien, som importerar betydligt mer props än alla andra länder tillsammans, importerade dock 1954 något mindre kvantitefter än 1953, då endast hälften så stor kvantitet som under 1952 importerades. Däremot mer än fördubblade Västtyskland sin import av props 1954 jämfört med 1953.

Världens totala tillverkning av sågade trävaror av barrvirke, utgörande ca 79 % av samtliga sågade trävaror, ökade helt obetydligt, från 44,7 milj. stds 1953 till 45,2 milj. stds 1954. Ökad produktion 1954 upptäcks av Finland, Frankrike, Sverige, Österrike, Canada, Brasilien och Nya Zeeland, och produktionsnedgång i Italien, Jugoslavien, Norge, Västtyskland, USA och Japan. De mera betydande producentländernas produktion framgår av tabell 46. Viss försiktighet bör dock iakttagas vid jämförelser de olika länderna emellan; den redovisade svenska produktionen omfattar t. ex. icke försägningen vid mindre företag, och för ett flertal länder är uppgifterna om sågverksproduktionen sammanslagna med uppgifterna rörande ladvärmesproduktionen eller produktionen av slipers. I fråga om sågat virke av såväl barr- som lövträd var USA:s produktion även 1954 störst (14,9 milj.

stds respektive 18,6 milj. m³) bland de länder, från vilka uppgifter är tillgängliga, närmast följd av Sovjetunionen, vars produktion av sågat barrvirke närmar sig USA:s. Siffrorna för Sovjetunionen 1954 var 12,5 milj. stds för sågat barrvirke och 10,5 milj. m³ för sågat lövvirke. Största producent av lådämnen var Japan med 2,2 milj. m³, d. v. s. nära 37 % av världspraktionen, och största plywoodproducent USA med 4,7 milj. m³, d. v. s. 53 % av världspraktionen, följt av Sovjetunionen med 1,0 milj. m³ och Västtyskland med 0,6 milj. m³.

Den totala världspraktionen av massa (inkl. andra fiberråvaror än av barrvirke) steg från 40 milj. ton 1953 till 44 milj. ton 1954 eller med nära 9 %. Med 1946 som basår (= 100) var praktionen 158, 148, 157 och 171 under 1951, 1952, 1953 resp. 1954. Av hela tillverkningen utgjordes sistnämnda år 33 % av mekanisk massa, 62 % av kemisk massa och 5 % av massa av andra växtfibrer av trä. Liksom de närmast föregående åren hade USA den största massaproduktionen med 16,6 milj. ton, d. v. s. ca 40 % av världspraktionen, följt av Canada med 8,5 milj. ton och ca 20 % av världspraktionen samt Sverige på tredje plats med 3,6 milj. ton och nära 9 % av världspraktionen.

Världshandeln med såväl sågade trävaror som med massa visar en fortsatt ste gring under 1954. Således ökade handeln med barrträvaror med 12 %, med lövträvaror med 16 % och med massa med 15 %. Främste exportör av sågade varor av barrträ 1954 liksom också tidigare år var Canada med 2,1 milj. stds, d. v. s. 38 % av världsexporten, följt av Sverige med 1,0 milj. stds, d. v. s. 18 % av världsexporten. Mest betydande importländer var Storbritannien och USA, vilka gemensamt svarade för drygt hälften av världens totala import av sågade varor av barrträ (tabell 47). Bland exportörerna av sågat lövvirke märks Jugoslavien med 302 000 m³, Canada med 272 000 m³ och Frankrike med 266 000 m³. I fråga om plywood domineras världsmarknaden av finska varor (298 000 m³ eller nära 40 % av världens export av plywood).

Den svenska massaexporten överträffade även under 1954 Canadas och uppnick detta år till 2,2 milj. ton mot 2,0 milj. ton för Canada. Sverige, Finland, USA och Canada, som tillsammans svarar för 84 % av den totala massaexporten, ökade sin export med över en halv milj. ton under året. Storbritannien och USA svarade för ungefär 58 % av de importerade kvantiteterna.

I. SUMMARY IN ENGLISH

Forest Land and Forest Capital.

According to the Swedish National Forest Survey, forest covers about 22.9 mill. ha, i.e. 56 % of Sweden's total land area. As is shown in table 1 there are 3.2 ha of forest land per caput and 5.3 ha of forest land per ha of cultivated land.

The Swedish forests are administered or supervised mainly by two State Boards, the Royal Board of Crown Lands and Forests and the Royal Board of Private Forestry. Besides, other State authorities and diocesan boards administer small forest areas (tables 2 and 3). About one quarter of Sweden's forests are public forests another quarter belongs to companies, and the remaining half belongs to other private owners, mainly farmers (table A). Public forests are concentrated to northern Sweden. According to the agricultural census of 1951 more than 60 % of all forest units contain less than 25 ha each, covering about 8 % of the total forest area (tables B and C). Nearly 35 % of all forest units contain less than 10 ha each, the forest area of which amounts to only 2 % of the total forest area. In table D it is shown the age-class distribution, i.e. how different ages of the growing stock occupy the forest area. Furthermore comparative figures from three different national surveys are presented in this table. Some remarkable changes are easily found. Detailed figures from the second National Forest Survey are published in the previous Statistical Yearbooks of Forestry, to which the interested reader is recommended to return. However, table 4 »Growing stock incl. bark, total and per ha, by species and size-groups, according to the second National Forest Survey» and table 5 »Yearly increment of pine and spruce (excl. bark) and of all species (incl. bark) according to the second National Forest Survey» in the Statistical Yearbook of Forestry 1953 have been transferred unchanged to this yearbook. As distinguished from the first and second National Forest Surveys, the third Survey, now in progress, can be said to consist of a series of ten yearly National

Forest Surveys. After two years completed, the third Forest Survey has yielded the preliminary results shown in tables E—H. Since the second Survey the growing stock in the country has increased with about 1.2 % per year. In northern Sweden the increase was not fully 1 % per year but in southern Sweden nearly 2 % per year. Relatively seen the increase is greater in the higher diameterclasses than the lower ones.

In the Statistical Yearbooks of Forestry 1952 and 1953 preliminary results from the General Real Property Assessment 1952 are published. According to the assessment the total value of Swedish forests in 1952 was estimated at 5 150 mill. Sw. cr. or approximately 1 000 mill. U.S.\$ In table I is shown the value per ha of forest land and growing stock by owner groups and counties and in table J the average value of growing stock (in Sw. cr. per m³ with bark). Concerning the growing stock figures are given in table K, showing the volume in m³ with bark, per ha by owner groups and counties. Emphasis has been laid in these tables upon a comparison between the values and volumes of the forests of the different owner-groups. It appears for instance from the tables, that the diocesan forests, the area of which, however, is comparatively small, have very high figures in regard to both volume of standing timber and value per ha. The corresponding figures concerning private forests, the area of which amounts to half of the total area, surpass a little the average figures.

The production of seed and seedlings is mainly provided by the local offices of the State Forest Service and of the County Forestry Boards (table L), but some of the big companies are also managing nurseries and possess equipment for seed production. The production of seed in 1954 was considerably greater than in 1953 as far as spruce seed is concerned; on the other hand the production of pine seed decreased during the year. The number of seedlings used for artificial regeneration amounted to about 270 mill. during 1954. Within this

sum an imported quantity of about 54 mill. seedlings is included (table M). Most seedlings imported originated from Denmark and Western Germany. In recent years plant breeding has been strongly intensified; in 1954 the nurseries owned by the County Forestry Boards covered an area of 360 ha (124 ha in 1945). In table 6 the extent of the silvicultural measures carried out in 1954 is shown; they were somewhat less comprehensive than in 1953, planting, sowing and very early thinnings excepted (ordinary thinnings giving usable wood are not included). The silvicultural measures accounted for in table 6 involve some redundancies in cases where the same area is treated two times or more by different procedures, e.g. preparation by removal of waste from a clear cut area and then sowing. Planting and sowing within forests belonging to different owner categories are computed in table N. Such measures are carried out to a considerably larger extent in companies' forests than in other forests. The development of the regeneration work etc. during the past ten years is accounted for in table O.

The number of forest fires and the area damaged was considerably less extensive in 1954 than in 1953 owing to the very rainy summer in 1954 (tables 7, 8 and P). Apart from a great number of fires caused by unknown reasons most fires in 1954 were caused by workers' fires other than broadcast burning; the greatest losses was caused by broadcast burning. In Sweden about 75 % of all forests (excl. State forests) are insured against damage by fire. For forest fire protection a network of watch-towers has been established in all forest districts; in 1954 there were about 300 such towers throughout the country.

Only minor damage by snow or frost occurred in 1954. Unfortunately quite the opposite must be said about the damage by storms. On the 3rd and 4th of January an exceptionally heavy storm, up to 35 metres per second raged in the middle and the south of the country. Its effect was on the whole very serious and in certain districts even devastating. Investigations made by the Forest Research Institute indicate that the volume of standing timber felled by the storm amounted to some 15 mill. m³ (solid volume). — In certain districts the wood felled by the storm

amounted to 18—20 m³ per ha or even more.

On the whole the damage caused by elk seems to have been rather insignificant in 1954, even though a slight increase of the damage caused by elk is reported from parts of the north and the middle of the country. — On the island of Gotland wild rabbits are still a real menace to the work of forest regeneration.

As usual, insects also caused some damage during 1954 and a very urgent need during the year was to minimize the damage by the ravages of the insects on trees felled by the storm mentioned above. — As to fungi, the damage caused by *Chrysomyxa ledi* was considerably less extensive this year than the preceding year. Some damage caused by fungi has occurred in connection with the stormfelling in January 1954 but fortunately to a rather low degree only.

Technical Activities.

About 9 % more forest roads were built in 1953 than in 1952, and in 1954 the increase was again 9 % giving a total of 2 552 km of forest roads built during the year (table 9), 40 % of which refer to companies' forests. In addition some non-permanent roads were built and a few paths for the transport of workers. The Swedish Government grants considerable sums for forest road building, 1.7 mill. Sw. kr. being allocated for the budget year 1953/54.

In Sweden there are still vast areas of less productive forests that could be highly productive by draining. In 1954 this activity was less extensive than in 1953, but it can be estimated that at least about 13 500 ha of forest area were drained, 42 % of which related to companies' forests (table 10).

In 1954 the total length of floatways was about 33 000 km. Except some routine repairs no constructional work on floatable water-courses was carried out.

Utilization of the Forest Capital.

During the season 1953/54 the cut amounted to about 41 mill. m³ solid volume excl. bark (table 11), i.e. about 20 % more than during the preceding season, when, however, the cut was less than nor-

mal. The output of timber rose by 21 % and the output of pulpwood rose by not less than 35 %, as compared with the previous season. Specified information on annual fellings is available for public forests and companies' forests only (tables 12 and 13). In 1953/54 the total cut per ha of forest land was, on an average for all categories, 2.22 m³ (standing timber).

Practically all roundwood for exports, i.e. mainly pitprops and pulpwood and also much of the wood for processing in Sweden, is measured by authorized timber measurers. Tables 14—16 give detailed information on the activities of the timber measuring associations.

In northern Sweden most of the timber cut is floated, and floating is by law exclusively reserved for authorized floating associations. An account of their activities is presented in the tables 17—19. The quantity floated in 1954 amounted to 12.6 mill. m³ (solid volume), i.e. 20 % more than during 1953. The increase is the consequence of a rise of the cut during the preceding season. Half the timber quantity was floated on the five biggest rivers.

The quantity of roundwood transported by rail increased slightly in 1954 as compared with 1953; as table 20 shows, 1.5 mill. tons or roughly 1.9 mill. m³ (solid volume) were transported in 1954, 60 % of which consisted of pulpwood or pitprops. Table 21 lists the origin and destination of roundwood transported within Sweden.

There is but little continuous statistical information about transport by lorries. Usually nothing more is known about the transport of roundwood by lorries, than appears from table 22, which shows for two months in 1954 the transport of roundwood by hired lorries over distances 100 km and more, and also the countries of origin and destination of the wood carried. For the year 1954, however, more statistical information is available, owing to an investigation of the transport of forest products by lorries undertaken by a special committee, »Skogsbrukets motortransportkommitté». The results of this investigation show a clear picture of the considerable extent, to which lorries nowadays are used for transporting forest products. According to table R not less than 73 % of the annual cut were transported by lorries

at least partly on the way from the stump to the factories.

Shipping is of less importance for transporting roundwood within the country. Table 23 shows the quantities of unprocessed wood unloaded in Swedish harbours and loading quays. A large proportion of these shipments is destined for islands with poor forest resources, e.g. the island of Öland.

Considerable quantities of timber are transported by sea-rafts to mills or factories on the coast. No figures are available for this type of transportation.

Most of the Swedish timber is consumed by mills or factories within the country. In 1954 the sawmills consumed about 15.4 mill. m³ (solid volume, excl. bark). Table 24 shows the consumption of roundwood by forest industries during the last five years 1950—1954. It should be noted, however, that the information in this table is limited to enterprises with five or more employees; consequently a great number of small sawmills is excluded from these statistics. The production of sawn and planed wood etc. and of boxboard is shown in table 25, which is likewise limited to enterprises above the size mentioned. A calculation of the total output from all sawmills during the last ten years is presented in table S. About 160 000 m³ of wood (solid volume) were utilized by the Swedish veneer and plywood factories in 1954. Plywood production amounted to 24 300 tons or 5 000 tons more than the preceding year and the production of veneer to 11 000 tons or 28 % more than 1953.

About the same quantity of roundwood was consumed in 1954 by the pulp mills as that one consumed by the sawmills, i.e. 14.9 mill. m³ (solid volume). The pulp production (table 26), which increased very rapidly after the war and in 1953 was just above the 1939 level, exceeded in 1954 this level with not less than 16 %. 22 % of the total production in 1954 consisted of mechanical pulp (incl. fibre pulp), 43 % of sulphite pulp and 35 % of sulphate pulp. The wallboard production (table 26) has also increased very rapidly during the last ten years, except in 1952, when the industry suffered a recession, which was not fully regained in 1953. The year 1954, however, witnessed an unparalleled production amounting to 368 000 tons, or 35 % more than in the preceding year. Sawmill

waste is now used to an increasing extent in this production.

The use of wood for heating purposes has been constantly declining during the last years as a consequence of the increasing use of oil, coal and electricity. It seems, however, to be a rather constant need for fuel wood approximately amounting to 14 mill. m³ (piled wood) per annum 3 mill. of which refers to industrial waste.

In general, a comparatively small proportion of Swedish roundwood is exported. As is indicated in table 27, the exports of unprocessed wood were extraordinarily high in 1952; in 1953 they fell by nearly 36 % to 925 000 m³ but rose again in 1954 by 20 % to 1 108 000 m³. Unlike the preceding years most of the unprocessed wood exported in 1954 consisted of pulpwood owing to a considerable decline of the export of pitprops. As to sawn or axed wood, the 1954 exports were almost the same as during 1953, i.e. nearly 1 mill. stds. The principal importing countries in 1954 were U.K., The Netherlands, The German Federal Republic and Norway.

In spite of her own large resources Sweden has a considerable import of unprocessed wood, particularly logs and pulpwood; the imports come exclusively from Finland and Norway (tables 28 and 29).

Pulp is Sweden's most important export product; in 1954 the exports amounted to 2.23 mill. tons (dry weight), accounting for about 18 % of the total volume of Sweden's exports in that year. In the same year 213 000 tons wallboard were exported, i.e. an increase by nearly 70 %.

Timber Prices and Production Costs.

Every autumn standing timber in the crown forests is sold by auction by the State Forest Service (table 30). The prices attained at these auctions indicate to a very high degree the prices for standing timber for sale in the farmers' forests. These prices are accounted for in table T as far as concerns farmers' forests, and in table U in regard to crown forests. In spite of a slight increase in 1954 in comparison with 1953 there is a clear tendency towards a stabilizing of prices after the great variations in 1951 and 1952. However, it is worth noting that the standing timber, the prices of which are accounted for in the above-mentioned tables, does not include

the timber felled by the above mentioned heavy storm in the middle and south of Sweden. The prices of the storm-felled timber were on the whole considerably lower than those of the standing timber because of expected inferior quality, increased logging costs and the high output of timber in these parts of the country. With this exception the roundwood prices increased with about 5 % during the season 1953/54 mainly because of a rather high demand for sawn goods from the importing countries. Pulpwood prices increased with about 10 % during the year as a consequence of a slightly increasing tendency for the pulp prices.

The prices referring to the season 1953/54 are shown in tables 31 (timber), 32 (pulpwood), and 33 (fuelwood). It should be noted that in tables 31 and 32 figures concerning northern Sweden are not directly comparable to those for southern Sweden, owing — among other things — to different units of measurement used. In order to illustrate the strong fluctuations of the prices of pulpwood during the last five years these prices (sulphite) are expressed in 1948 equivalents (= 100) as follows:

Autumn	1949	87
»	1950	168
»	1951	245
»	1952	142
»	1953	155

The costs of logging, floating etc. are also shown in tables 31–33. Owing to wide variations, the figures presented are in several cases estimated averages.

During 1954 the export prices of sawn goods were as stable as during 1953, and they amounted to about 1 160 Sw. cr. per std for pine (quality u/s, dimension 2½ × 7") and about 1 050 Sw. cr. for spruce wood (u/s, 2½ × 7") (table V). These export prices increased in 1954 with 5 % for pine and 1 % for spruce in comparison with 1953. Pulp prices increased on the whole during 1954, after the fairly strong decline in 1953. The increase was, however, not particularly strong nor did it affect uniformly the different kinds of pulp.

Labour Market Conditions.

The wages of workers in forestry and floating have risen more steeply than the wages of other categories of workers during

and after the war. Table X shows the development since 1939 for workers in forestry, agriculture and wood-industries. The loggers' and hauliers' wages in various counties are shown in table 34; as these statistics, however, refer only to conditions in the Crown forests, they are incomplete. Owing to a pronounced shortage of labour in the regions affected by the heavy storm in January 1954 the wages rose and the new agreement for 1954/55 implied an increase of about 10—12 %.

According to the population census of 1950 about 77 000 persons reported forestry and floating as their main occupation i.e. 2.5 % of the total economically active population of Sweden. Of these, 65 000 were workers and the remainder salaried employees or employers. This means a fairly marked decrease since 1945, when the previous census was arranged. However, a considerable part of forest work, probably at least half of it, is performed by farmers and their employees, who are mainly occupied in agriculture and thus not included in these statistics. Table V in the Statistical Yearbook of Forestry 1953 shows in addition to the economically active forestry population, the number of their family members.

Current statistics on employment in forestry are still incomplete; table 35 shows the number of workers employed in the Crown forests and in the greatest part of the companies' forests and table 36 the number of persons occupied with floating. Statistics on the activity of the labour exchange service also give a good picture of the situation and the variations on the labour market (table 37). The obvious increase of the annual cut is clearly reflected in the employment statistics and in the number of vacancies to be filled.

The total number of working days lost in 1952 by accidents amounted to 350 000, or about 5 200 per 1 000 full-year workers, which implies a slight decrease in comparison with 1951. — In order to bring down the number of accidents, continuous efforts are made — by among others the Board of Labour Protection — to improve tools and working methods (tables 38, 39 and Y).

Wild Animals and Hunting.

Sweden's most important game is elk. The number of elk shot amounted to 25 166

in 1954, or 3 % less than in 1953 (table 40). As elk cause considerable damage to the forest, the shooting of calves has been allowed in those parts of the country where the damages are most serious. The hunting of other game of importance is all accounted for in table 41. The shooting of hazel-hen is still prohibited in the whole country. The shooting of capercailzie and blackgrouse was allowed the year 1954 in the counties of Norrbotten and Västerbotten during the month of September. — The Government pays rewards for killing certain beasts of prey, such as wolves, gluttons and seals.

Other Matters relating of Forestry.

I. Administration.

Forestry and silviculture are administered in Sweden by two central boards, the Royal Board of Crown Lands and Forests and the Royal Board of Private Forestry.

The Royal Board of Crown Lands and Forests administers the Crown forests and supervises certain other public forests. It is a commercial board, i.e. it derives a revenue from selling timber, from leasing land to tenants, etc. It has a large staff of gamekeepers in the forests, which are divided into some hundred forest districts. The Board is responsible for the economic management and tending of all forests under its administration or supervision.

The Royal Board of Private Forestry is a supervisory institution. Its object is to study the status and development of private forestry and to suggest to the appropriate Ministry measures which it considers feasible for the promotion of private forestry. In collaboration with the local forestry boards, in general one in each county, it exercises supervision over the observance of laws and regulations in the field of forestry. The local boards — in addition to their supervisory activities — also give instruction and information on matters relating to forestry, provide forest owners with seed and plants, assist forest owners in the management of forests, grant subsidies towards financing silvicultural measures etc.

II. The Forest Research Institute.

The Forest Research Institute has two main tasks. The first is to illustrate

through scientific research how forest land should be managed under different conditions; the second is to estimate continuously the quantity and the quality of the forest resources of the country. The research work is mainly based on observations in the field. For this purpose it has established several thousand experimental areas distributed throughout the country. In addition, it has three experimental parks at its disposal.

III. Forestry Education and Training.

Basic training in forestry is given in four-month preparatory courses in four schools established for this purpose. The number of pupils in 1954 was 196. This course is compulsory for all those who wish to enter one of the three types of schools for lower or higher forestry education.

There are six forest ranger schools, providing one-year courses. There were 117 pupils in 1954.

A special State school gives a 15-months course for students who aim at higher forestry positions than are open to pupils with only forest ranger training. In 1954 16 students passed this course.

The highest standard of forestry education is provided at the Royal School of Forestry near Stockholm. The students usually are graduated after 3½ years of studies. Lately it has also been possible to obtain a doctor's degree at this school. In 1954 27 students were graduated.

In addition to these permanent schools, numerous courses, varying from a few days' to two or three months' duration, are arranged by local forestry boards associations and private companies. These courses aim at training of forest workers and forest owners in the techniques of forest work and elementary silviculture. In recent years forestry has been widely introduced as a special subject in the final class of the primary schools.

The extent of the professional training provided by county forestry boards by the State Forest Service and by companies and organizations is shown in table Z. The training given by the local forestry boards takes place to a large extent in special forestry training schools belonging to the respective boards. A list of these schools is given on page 89.

IV. Associations and Organizations.

A large number of associations and organizations are active in Swedish forestry. Among the associations aiming at promoting forestry and silviculture *Svenska skogsvärdsföreningen* (The Swedish Silvicultural Society) and *Norrlands skogsvärdsförbund* (The Silvicultural Society of Norrland) may be mentioned. The existing organizations for forest tree breeding have now combined to found and organization, *Samarbetssnämnden för skoglig växtförädling och genetik* (The Collaborating Committee for Forest Tree Breeding and Genetics). — In each county there is a forest owners' association, mainly watching the economic interests of the smaller forest owners; they are very active commercially, operating saw mills, pulp mills, export schemes, etc. These local forest owners' associations are united in *Sveriges skogsägareföreningars riksförbund* (National Union of Forest Owners Associations), representing (in 1953) 6.25 mill. ha of forest land.

The parties on the labour market have several associations, the largest being: *Föreningen Skogsarbeten* (The Association of Forest Work) and *Svenska lantarbetsgivareföreningen* (The Swedish Association of Employers in Agriculture) for the employers, and *Svenska skogs- och flötningssarbetarförbundet* (The Swedish Association of Workers in Forestry and Floating) for the workers.

There are three organizations for the rationalization of forestry, all aiming at greater efficiency and safety in working methods. These organizations work in close collaboration.

V. State Subsidies for Silviculture.

In order to facilitate and promote silvicultural work the Government grants subsidies for certain types of operations. The amounts allocated in different years are shown in table A. The use made of these funds, which are actually in operation, during the budget-year 1953/54 is shown in table 42.

International Review.

Nearly one-third of the land area of the world, or about 4 000 mill. ha is covered

by forests. However, more than fifty per cent of this area is not accessible. The geographical distribution of the forests of the world (accessible and inaccessible) is as follows:

Europe (excl. USSR)	135	mill. ha	3.5 %
USSR	743	»	19.4 »
North America	718	»	18.7 »
South America	829	»	21.6 »
Africa	801	»	20.9 »
Asia (excl. USSR)	525	»	13.7 »
Oceania	86	»	1.6 »
Total	3 837	»	100.0 »

In table 43 the area of accessible forests in various countries is shown. The largest areas taken as a whole are in the USSR, the USA, Brazil and Canada. In relation to the total land area Finland, Japan, Colombia and Sweden have the largest forests in the world, while in relation to the population Canada, French Equatorial Africa, Colombia and Finland have the largest forests. — The total volume of the world's forest resources has recently been estimated by FAO at 96 000 mill. m³ (incl. bark), 59 % of which are coniferous. The annual increment is, according to the same source, estimated to about 2 300 mill. m³ (incl. bark), 46 % of which are coniferous. The Swedish forest capital amounts to 1 840 mill. m³ (incl. bark). — In Sweden the annual increment is about 63 mill. m³ (incl. bark). — According to the FAO Yearbook of Forest Products Statistics the total fellings in the world is estimated to have been 1 500 mill. m³ 1954 or slightly more than during 1953 owing to an increase of the cut in the USSR and in Europe. The annual cut of some principal countries during 1953 and 1954 is shown in table 44. A continuous increase is observable as to the relative quantity of wood for industrial purposes; 89 % of all coniferous wood cut and 24 % of cut hardwoods were utilized by the industry. (The percentages for 1953 were 88 and 23 respectively.)

As a gauge of the importance of different countries in the international market the tables 45—47 contain some information on world trade in wood and industrial production of processed goods.

The following information is mainly extracted from the FAO Yearbook of Forest

Products Statistics 1955. In 1954 about 132 mill. m³ of roundwood were exported, 90 % of which came from countries in Europe and North America.

About 9 % of total removals entered into international trade either in rough or converted form. Countries like the USA and Japan import every year considerable quantities of roundwood in spite of very extensive logging. Large amounts of broadleaved wood were exported from the Philippines in 1954. The trade in pitprops increased somewhat in 1954.

The world's total production of sawn coniferous wood increased a little from 44.7 mill. stds in 1953 to 45.2 mill. stds in 1954 (table 46). Owing to discrepancies in the definitions and the units used, great caution should be exercised in comparing production in different countries. The figures for sawmill production in Sweden, for instance, do not include the output of minor plants, and for several countries the figures relating to sawmill production include boxboard production etc. — World production of pulp amounted in 1954 to 44 mill. tons, i.e. 4 mill. more than in 1953; 33 % of the pulp production consisted of mechanical pulp, 62 % of chemical pulp and 5 % was derived from material other than wood. As in the preceding years, the USA, Canada and Sweden were the leading countries in pulp production.

Foreign trade in sawn wood and pulp shows a continued increase in 1954 coniferous sawn wood with 12 %, broadleaved sawn wood with 16 % and pulp with 15 %. Canada held its position as the leading exporting country of coniferous sawn wood (2.1 mill. stds), followed by Sweden (1.0 mill. stds). The principal importing countries were the U.K. and USA (table 47). The chief exporters of broadleaved sawn wood were Yugoslavia, Canada and France, and of plywood Finland. — The Swedish pulp export exceeded Canada's also during 1954 but with a lesser amount than in 1953. Sweden, Finland, the USA and Canada, which together were responsible for 84 % of the world exports of pulp, increased their export with more than 0.5 mill. tons in 1954. The U.K. and the USA were responsible for about 58 % of the world imports of the same article.

J. KÄLLFÖRTECKNING

I ett flertal fall har de ur de här nedan angivna källorna hämtade uppgifterna underkastats särskild bearbetning för Skogsstatistisk årsbok, utan att detta särskilt omnämnts i förteckningen.

Tab. A—C. SOS 1956, Jordbruksräkningen 1951.

Tab. D. Skogsforskningsinstitutet: Riksskogstaxeringarna 1923—29, 1938—52 och 1953—55.

Tab. E—H. Riksskogstaxeringen 1953—54. Enligt skriften »Den nya riks-skogstaxeringen» utgiven av Industriens upplysningsstjänst, nr 3/1955.

Tab. I—K. SOU 1956:OO, Undersökning av taxeringsufallet beträffande jordbruksfastighet å landsbygden vid 1952 års allmänna fastighetstaxering. (Primärmaterial).

Tab. L. SOS, Domänverket 1950—54; Skogsvårdsstyrelsernas berättelser 1950/51—1954/55. (Tab. 5).

Tab. M. Primäruppgifter hos skogsstyrelsen.

Tab. N. Huvudtabellerna 2, 3 och 6 i Skogsstatistisk årsbok.

Tab. O. SOS, Domänverket 1942—1950; SOS, Det enskilda skogsbruket 1942—1950 samt Skogsstatistisk årsbok 1951—1954, huvudtabellerna 3 och 6.

Tab. P. Statens brandinspektion: Riksskogsbrandstatistik för åren 1944—1953 jämte kommentarer, riksskogsbrandstatistik för år 1954 (fotokopior).

Tab. Q. Skogsstatistisk årsbok; huvudtabellerna 3, 9 och 10.

Tab. R. Primäruppgifter från Skogsbrukets motortransportkommitté »Biltransportutredning 1955».

Tab. S. SOU 1953:19, Sågverksindustrien i södra Sverige och SOS, Sågverksdriften i Sverige år 1953.

Tab. T. Primäruppgifter hos skogsstyrelsen.

Tab. U. Sammanställd inom skogsstyrelsen på grundval av uppgifter från SOS, Domänverket 1949—1954.

Tab. V. Kommersiella meddelanden 1956, nr 9, samt Månadsstatistik över handeln 1954.

Tab. X. SOS, Löner 1953, del II, tabell T och SOS Löner 1954 del II, tabell I och 21.

Tab. Y. SOS, Olycksfall i arbete år 1952 (primärmaterial).

Tab. Z och Å. Primärmaterial inom skogsstyrelsen.

Tab. 1. SOS, Domänverket 1954 (tab. 20), Statistisk årsbok för Sverige 1955 (tab. 4, 10 och 60) samt SOS Jordbruksräkningen 1951.

Tab. 2. SOS, Domänverket 1954 (Tab. 17 A, 17 B och 20) samt till skogsstyrelsen från olika myndigheter insända uppgifter.

Tab. 3. Riksskogstaxeringen 1938—52 samt till skogsstyrelsen från skogsvårdsstyrelserna, Skogssällskapet och Sveriges skogsägareförbund insända uppgifter.

Tab. 4 och 5. Sammanställda inom statens skogsforskningsinstitut.

Tab. 6, 9 och 10. Uppgifter från domänstyrelsen, stiftsnämnderna, Skogssällskapet, Sveriges skogsägareförbund samt skogsvårdsstyrelserna (i den mån åtgärderna kommit till sådan styrelsens kännedom).

Tab 7 och 8. Riksskogsbrandstatistik för år 1954. (Fotokopior).

Tab. 11. Beräkningar utförda inom skogsstyrelsen.

Tab. 12 och 13. Uppgifter från domänstyrelsen, stiftsnämnderna, Sveriges häradsslammningsförbund, Sveriges skogsägareförbund, sockenallmänningarnas förvaltningar, städernas skogsförvaltningar m. fl.

Tab. 14—16. Uppgifter från virkesmätningsföreningarna.

Tab. 17—19. Kommersiella meddelanden 1955, nr 7. Primärmaterial: från flottningsföreningarna till skogsstyrelsen insända årsrapporter.

Tab. 20 och 21. SOS, Sveriges järnvägar 1954 (delvis primärmaterial).

Tab. 22. Uppgifter från primärmaterial inom statens biltrafiknämnd.

Tab. 23. SOS, Sjöfart, berättelse för 1954 (primäruppgifter).

Tab. 24—26. SOS, Industri, berättelser för åren 1950—54, (delvis ur primärmaterial).

Tab. 27—29. SOS, Handel, berättelser för åren 1950—54.

Tab. 30. SOS, Domänverket 1945—54 (tab. 2).

Tab. 31—33. Ur primärmaterial insamlat av skogsstyrelsen.

Tab. 34. SOS, Löner 1953, del II.

Tab. 35. Arbetsmarknadssstyrelsens berättelse angående verksamheten under 1954 (tab. 5) samt primäruppgifter från arbetsmarknadssstyrelsen.

Tab. 36. Kommersiella meddelanden 1955, nr 7.

Tab. 37. För 1952, Arbetsmarknadssstyrelsens årssberättelse avseende verksamheten 1952 (tab. 6). För 1953—54, opublicerade uppgifter, sammanställda inom arbetsmarknadssstyrelsen.

Tab. 38 och 39. SOS, Olycksfall i arbete 1952 (primärmaterial).

Tab. 40. SOS, Domänverket 1954 (tab. 15).

Tab. 41. Svenska jägareförbundets redogörelser för jaktåren 1949/50—1954/55 samt SOS, Domänverket 1954 (tab. 16).

Tab. 42. Sammanställd inom skogsstyrelsen.

Tab. 43. Statistisk årsbok för Sverige 1955 (tab. 424) samt Yearbook of Forest Products Statistics by FAO, 1955 (tab. 45).

Tab. 44—47. Yearbook of Forest Products statistics by FAO, 1955.

TABELLER

Tabell 1. Rikets areal vid 1954 års slut fördelad på skogsmark, inägor, impediment och vatten. Skogsmarksareal per invånare och per ha inägomark. Länsvis

Forest area, other productive land, unproductive land and water at the end of 1954.
Forest area per inhabitant and per ha cultivated land

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrupp ¹ <i>County</i>	Areal (km ²)					Skogsmark i % av total areal ³ <i>Forest area in % of total area</i>	Areal skogsmark (ha) <i>Forest area</i>	
	Skogs- mark <i>Forest land</i>	Inägor ² <i>Other productive land</i>	Impedi- ment och övrig mark <i>Unproductive and other land</i>	Vatten ³ <i>Water</i>	Summa ³ <i>Total</i>		per inv. <i>per inhabitant</i>	per ha inägo- mark <i>per ha cultivated land</i>
Nb	40 519	1 062	57 328	6 967	105 876	38,3	16,2	38,2
Vb	32 269	1 424	21 704	3 744	59 141	54,6	13,6	22,7
Jtl	26 777	912	19 981	4 042	51 712	51,8	18,5	29,4
Vnr	19 149	1 415	3 559	1 580	25 703	74,5	6,6	13,5
Gyl	14 131	1 330	2 724	1 523	19 708	71,7	4,9	10,6
Kpb	20 265	1 492	6 433	2 011	30 201	67,1	7,3	13,6
Vrm	12 777	2 199	2 629	1 812	19 417	65,8	4,5	5,8
Ör	5 335	1 664	1 270	738	9 007	59,2	2,1	3,2
Vstm	3 755	1 755	932	320	6 762	55,5	1,8	2,1
Ups	2 703	1 646	771	200	5 320	50,8	1,7	1,6
Sth ⁴	3 803	1 653	2 182	313	7 951	47,8	0,3	2,3
Sdm	3 228	1 956	1 066	573	6 823	47,3	1,5	1,7
Ög	5 374	3 061	1 622	1 023	11 080	48,5	1,5	1,8
Skb	3 412	3 513	1 116	379	8 450	40,4	1,4	1,0
Äbg	6 492	2 468	2 750	1 054	12 764	50,9	1,8	2,6
Jkp	6 555	1 882	2 167	904	11 508	57,0	2,4	3,5
Krb	5 853	1 337	1 787	936	9 913	59,0	3,7	4,4
Klm	6 818	2 342	2 039	524	11 623	58,7	2,9	3,0
Gtl	1 392	1 006	742	32	3 172	43,9	2,4	1,4
Ghg	1 625	1 107	2 223	188	5 143	31,6	0,3	1,5
Hl	2 081	1 564	1 109	176	4 930	42,2	1,3	1,3
B1	1 766	701	442	130	3 039	58,1	1,2	2,5
Krs	2 564	2 675	917	263	6 419	39,9	1,0	1,0
Mlm	648	3 618	486	112	4 864	13,3	0,1	0,2
I	72 788	2 486	79 032	10 711	165 017	44,1	15,0	29,3
II	45 926	2 327	23 540	5 622	77 415	59,3	10,6	19,7
III	34 396	2 822	9 157	3 534	49 909	68,9	6,1	12,2
IV	66 105	25 406	20 331	8 776	120 618	54,8	1,7	2,6
V	10 076	10 671	5 919	901	27 567	36,5	0,6	0,9
Riket <i>Entire country</i>	229 291	43 712	137 979	29 544	440 526	52,1	3,2	5,3

¹ Betr. länsgrupperna, se förkortningar på sid. 15.

² Aker och äng.

³ Exklusiva sjöarna Vänern, Vättern, Mälaren och Hjälmaren, vilkas sammanlagda areal uppgår till 9 078 km².

⁴ Inklusive Stockholms stad.

⁵ Exklusiva otaxerade områden om sammanlagt 542 km², omfattande »Stor-Stockholm», Bo och Järfalla kommuner samt Utö skjutfält. Dessa områden ingår under »Impediment och övrig mark».

Tabell 2. Skogsmarksareal under förvaltning eller tillsyn av olika
Forest land administered by different State authorities and by diocesan boards

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Län och länsgrupp <i>County</i>	Domänverket <i>State Forest Service</i>											
	Kronoskogar		a) Bergverks- skogar b) Renbetes- fjäll		Krono- allmänningar		Allmänna inrättningar samt natio- nalparker		Ecklesiastika skogar		Summa <i>Total</i>	
	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.
Nb	122 092	9 493	—	—	45	17	91	133	5	3	22 233	9 646
Vb	10 456	3 734	—	—	20	55	1	2	—	—	10 477	3 791
Jtl	1 376	416	b 1 257	b 1 364	2	—	5	1	—	—	2 640	1 781
Vnr	1 342	272	—	—	—	—	1	—	—	—	1 343	272
Gyl	867	205	a 3	—	—	—	—	—	—	—	870	205
Kpb	12 700	1 073	a 18	a 3	—	—	11	1	—	—	2 729	1 077
Vrm	223	47	a 13	a 4	—	—	30	3	—	—	266	54
Ör	776	193	a 29	a 4	—	—	21	—	1	—	807	197
Vstm	446	110	—	—	—	—	1	—	—	—	447	110
Ups	68	8	a 14	a 2	—	—	1	—	—	—	83	10
Sth	206	58	—	—	—	—	21	—	—	—	207	58
Sdm	210	50	—	—	11	6	3	1	2	1	227	57
Üg	401	74	—	—	—	—	6	1	—	—	407	75
Skb	372	82	—	—	1	—	—	—	—	—	373	82
Äbg	259	101	—	—	9	2	2	—	—	—	270	103
Jkp	296	73	—	—	1	—	3	1	—	—	300	74
Krb	297	69	—	—	—	—	—	—	4	—	301	69
Klm	564	98	—	—	—	—	1	—	—	—	565	98
Gtl	78	21	—	—	—	—	2	—	—	—	82	21
Gbg	83	83	—	—	—	—	3	3	—	—	86	86
Hl	107	44	—	—	—	—	2	1	—	—	109	45
B1	44	3	—	—	—	—	—	—	—	—	44	3
Krs	166	22	—	—	—	—	6	2	—	—	172	24
Mlm	38	3	—	—	—	—	—	—	—	—	38	3
I	32 548	13 227	—	—	65	72	92	135	5	3	32 710	13 437
II	2 718	688	1 257	1 364	2	—	6	1	—	—	3 983	2 053
III	3 567	1 278	21	3	—	—	11	1	—	—	3 599	1 282
IV	4 118	963	56	10	23	8	49	6	7	1	4 253	988
V	516	176	—	—	—	—	15	6	—	—	531	182
Riket	43 467	16 332	51 334	1 377	90	80	173	149	12	4	45 076	17 942
<i>Entire country</i>												

¹ Här ingår vissa områden som vid domänverkets skogsindelningar ej ansetts taxeringsvärda (sammanlagt ca 2 900 km²).

² Nationalparker.

³ Därav 9 km² nationalparker.

⁴ Därav f. n. avskilda från fullständigt skogsbruk 6560 km² ovanför skogsodlingsgränsen.

⁵ » » » » » 830 » → i renbeteszonen.

statliga myndigheter vid 1954 års slut. Länsvis

Mått enhet:
Unit of measurement: km²

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Stiftsnämnder <i>Diocesan Board</i>	Annan statlig myndighet <i>Other State Authority</i>										
Summa <i>Total</i>	Fortifikations- förvaltningen		Vattenfalls- styrelsen		Lantbruks- styrelsen		Lotsstyrelsen		Summa <i>Total</i>		
Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.
143	123	99	23	14	4	126	80	5	5	244	112
143	57	5	3	6	4	120	21	2	1	133	29
373	139	22	6	3	1	31	13	—	—	56	20
238	39	3	2	7	2	49	9	—	—	59	13
197	28	6	—	—	—	12	1	—	—	18	1
191	44	3	1	—	—	20	—	—	—	23	1
262	54	7	1	—	—	15	3	—	—	22	4
62	9	55	26	1	—	7	—	—	—	63	26
83	17	6	—	1	—	3	1	—	—	10	1
70	13	11	3	—	—	2	—	—	—	13	3
80	16	68	10	—	—	4	—	—	—	72	10
54	10	4	3	—	—	7	1	—	—	11	4
91	13	6	2	—	—	19	3	—	—	25	5
106	19	23	10	—	—	4	—	—	—	27	10
135	33	7	4	3	2	17	5	—	—	27	11
172	58	30	3	—	—	7	—	—	—	37	3
165	47	6	1	—	—	5	4	—	—	11	5
109	14	2	—	—	—	13	—	—	—	15	—
56	13	22	10	—	—	4	1	—	—	26	11
31	26	5	2	—	—	5	—	—	—	10	2
43	13	3	1	—	—	3	1	—	—	6	2
19	2	2	—	—	—	14	—	—	—	16	—
52	7	19	8	—	—	4	—	—	—	23	8
14	1	2	4	—	—	—	—	—	—	2	4
286	180	104	26	20	8	246	101	7	6	377	141
611	178	25	8	10	3	80	22	—	—	115	33
388	72	9	1	—	—	32	1	—	—	41	2
1 389	303	225	63	5	2	103	17	—	—	333	82
215	62	53	25	—	—	30	2	—	—	83	27
2 889	795	416	123	35	13	491	143	7	6	949	285

Tabell 3. Skogsmarksareal under skogsvårdsstyrelsес tillsyn och i hela
Forest land under the supervision of regional forestry authorities

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län och länsgrupp <i>County</i>	Skogar tillhörande <i>Forests owned by</i>									
	Landsting, skogsvårdsst. m. fl. <i>Counties etc.</i>		Häradsallm. och allmänningssk. i Norrl. o. Dalarna <i>Common forests</i>		Städer <i>Towns</i>		Övriga primär- kommuner <i>Other communities</i>		Allm. inrätt- ningar <i>Public institu-</i> <i>tions</i>	
	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.
Nb	31	13	2 102	1 046	50	16	33	8	—	—
Vb	36	18	1 023	307	22	3	79	29	—	—
Jtl	25	134	—	—	6	1	143	47	7	5
Vnr	16	2	—	—	34	7	114	16	—	—
Gvl	15	2	366	104	94	18	69	12	—	—
Kpb	10	3	1 594	729	18	2	304	69	15	2
Vrm	9	—	—	—	27	6	108	12	—	—
Ör	5	3	104	20	26	1	51	6	22	4
Vstm	6	1	113	21	55	10	4	—	133	28
Ups	8	1	168	32	8	2	7	1	122	13
Sth	13	3	27	4	182	41	31	7	55	8
Sdm	9	1	189	58	41	9	20	3	—	—
Ög	6	1	257	52	28	6	26	2	17	3
Skb	17	2	66	14	21	2	7	1	14	2
Äbg	18	2	17	6	45	12	45	13	9	3
Jkp	16	5	13	1	30	3	48	9	9	6
Krb	27	13	—	—	14	1	66	10	1	—
Klm	29	1	3	—	37	3	51	7	9	5
Gtl	18	4	—	—	2	—	2	—	—	—
Gbg	13	12	—	—	36	25	17	6	1	—
H1	39	22	—	—	5	1	29	10	1	—
B1	3	1	—	—	18	4	21	2	—	—
Krs	8	2	—	—	4	1	19	2	—	—
Mlm	28	1	—	—	16	—	—	—	—	—
I	67	31	3 125	1 353	72	19	112	37	—	—
II	41	136	—	—	40	8	257	63	7	5
III	25	5	1 960	833	112	20	373	81	15	2
IV	163	33	957	208	514	96	464	71	391	72
V	109	42	—	—	81	31	88	20	4	—
Riket	405	247	6 042	2 394	819	174	1 294	272	417	79
<i>Entire country</i>										

¹ Delvis beräknade siffror.² Of which protective forests and forests on poor soil.³ Skyddsskogar.⁴ Därav svårödnygrade skogar 1 208 km².

riket vid 1954 års slut. Länsvis

Mått enhet: km²
Unit of measurement:

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
Aktiebolag <i>Companies</i>	Övriga enskilda <i>Other private owners</i>			Summa <i>Total</i>			därav svår- föryngrade skogar och skydds- skogar ²	Samtliga skogar (tab. 2 och 3) <i>All forests</i>		
Prod. sk.	Imp. ¹	Prod. sk.	Imp.	Prod. sk.	Imp.	Summa	Summa	Prod. sk.	Imp.	Summa
3 930	1 965	11 753	8 559	17 899	11 607	29 506	3 912	40 519	21 488	62 007
7 356	2 869	13 000	4 179	21 516	7 405	28 921	5 516	32 269	11 282	43 551
11 622	4 765	11 905	2 196	23 708	7 148	30 856	5 870	26 777	9 088	35 865
8 573	1 715	8 772	1 142	17 509	2 882	20 391	—	19 149	3 206	22 355
5 854	1 112	6 648	696	13 046	1 944	14 990	—	14 131	2 178	16 309
6 420	1 541	8 961	1 682	17 322	4 028	21 350	423	20 265	5 150	25 415
4 695	939	7 388	977	12 227	1 934	14 161	—	12 777	2 046	14 823
1 559	224	2 636	287	4 403	545	4 948	—	5 335	777	6 112
915	159	1 989	238	3 215	457	3 672	—	3 755	585	4 340
935	114	1 289	95	2 537	258	2 795	—	2 703	284	2 987
364	56	2 772	966	3 444	1 085	4 529	—	3 803	1 169	4 972
240	49	2 437	343	2 936	463	3 399	—	3 228	534	3 762
733	109	3 784	619	4 851	792	5 643	—	5 374	885	6 259
230	46	2 551	282	2 906	349	3 255	—	3 412	460	3 872
368	114	5 558	1 430	6 060	1 580	7 610	—	6 492	1 727	8 219
325	185	5 605	1 075	6 046	1 284	7 330	—	6 555	1 419	7 974
706	205	4 562	905	5 376	1 134	6 510	—	5 853	1 255	7 108
411	82	5 589	959	6 129	1 057	7 186	⁴ 77	6 818	1 169	7 987
36	47	1 170	380	1 228	431	1 659	⁴ 1 226	1 392	476	1 868
28	17	1 403	1 555	1 498	1 615	3 113	—	1 625	1 729	3 354
66	24	1 783	620	1 923	677	2 600	³ 70	2 081	737	2 818
76	8	1 569	170	1 687	185	1 872	³ 120	1 766	190	1 956
66	20	2 218	378	2 317	403	2 720	³ 127	2 564	442	3 006
6	3	544	56	594	60	654	³ 59	648	68	716
11 286	4 834	24 753	12 738	39 415	19 012	58 427	9 428	72 788	32 770	105 558
20 195	6 480	20 677	3 338	41 217	10 030	51 247	5 870	45 926	12 294	58 220
12 274	2 653	15 609	2 378	30 368	5 972	36 340	423	34 396	7 328	41 724
11 481	2 282	46 160	8 175	60 130	10 937	71 067	³ 77	66 105	12 310	78 415
278	119	8 687	3 159	9 247	3 371	12 618	⁴ 1 602	10 076	3 642	13 718
55 514	16 368	115 886	29 788	180 377	49 322	229 699	17 400	229 291	68 344	297 635

Tabell 4. Virkesförråd på bark, totalt och per ha, fördelat på
trädsLAG och diameterklasser (enligt riksskogstaxeringen 1938—52)
Skogsmark inkl. hagmark. Länsvis

Growing stock incl. bark, total and per ha, by species and size-groups

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län och läns- grupp <i>County</i>	Tax.- år <i>Year of survey</i>	TrädsLAG ¹ <i>Species</i>	Virkesförråd i diameterklass (cm på bark) <i>Growing stock by size-groups</i>							
			I milj. m ³ sk.				Per ha skogsmark m ³ sk.			
			Mind- re än 15 cm	15-24 cm	25 cm och större	Samt- liga Total	Mind- re än 15 cm	15-24 cm	25 cm och större	Samt- liga Total
Nb	1941	tall	23,9	45,3	35,3	104,4	5,9	11,2	8,7	25,8
		gran	22,6	25,4	14,5	62,5	5,6	6,2	3,6	15,4
		björk	23,6	9,2	1,3	34,2	5,9	2,3	0,3	8,5
		övriga	2,2	1,2	0,4	3,8	0,5	0,3	0,1	0,9
		s:a	72,3	81,1	51,6	205,0	17,9	20,0	12,7	50,6
Vb	1939 —41	tall	17,1	35,3	26,2	78,6	5,3	10,9	8,1	24,3
		gran	32,5	36,4	20,1	89,0	10,1	11,3	6,2	27,6
		björk	20,1	10,1	1,7	31,8	6,2	3,1	0,5	9,8
		övriga	1,5	1,3	0,6	3,4	0,5	0,4	0,2	1,1
		s:a	71,1	83,0	48,6	202,7	22,1	25,7	15,0	62,8
Jtl	1939 —40	tall	17,5	23,8	13,3	54,6	6,5	8,9	5,0	20,4
		gran	35,6	38,2	16,1	89,9	13,3	14,3	6,0	33,6
		björk	13,2	7,4	1,5	22,1	4,9	2,8	0,5	8,2
		övriga	1,7	1,0	0,8	3,5	0,6	0,4	0,3	1,3
		s:a	68,1	70,5	31,6	170,1	25,3	26,4	11,8	63,5
Därav Härje- dalens ²	1940	tall	7,8	8,9	4,9	21,6	11,7	13,3	7,4	32,4
		gran	4,4	5,0	2,5	11,9	6,6	7,5	3,7	17,8
		björk	2,3	0,9	0,1	3,3	3,4	1,4	0,1	4,9
		övriga	0,3	0,1	0,0	0,4	0,5	0,1	0,0	0,6
		s:a	14,7	14,9	7,5	37,1	22,2	22,3	11,2	55,7
Vnr	1938	tall	9,0	17,1	12,1	38,2	4,7	9,0	6,3	20,0
		gran	34,4	33,9	11,6	79,9	17,9	17,7	6,1	41,7
		björk	9,3	6,5	1,9	17,7	4,8	3,4	1,0	9,2
		övriga	3,3	1,8	1,1	6,3	1,7	1,0	0,6	3,3
		s:a	55,9	59,4	26,8	142,1	29,1	31,1	14,0	74,2
Gvl	1942	tall	12,3	23,8	22,0	58,1	8,7	16,8	15,6	41,1
		gran	26,0	28,1	11,9	66,0	18,4	19,9	8,4	46,7
		björk	7,2	4,9	1,5	13,6	5,1	3,5	1,0	9,6
		övriga	2,2	0,9	0,5	3,6	1,6	0,7	0,3	2,6
		s:a	47,7	57,7	35,8	141,2	33,8	40,9	25,3	100,0
Kpb ³	1943 —44	tall	19,8	38,8	29,5	88,1	9,7	19,2	14,6	43,5
		gran	29,2	32,8	12,6	74,7	14,5	16,1	6,2	36,8
		björk	7,3	3,7	0,9	11,9	3,7	1,8	0,4	5,9
		övriga	1,3	0,4	0,1	1,8	0,6	0,2	0,1	0,9
		s:a	57,7	75,6	43,2	176,5	28,5	37,3	21,3	87,1
Vrm	1950	tall	7,9	19,6	15,9	43,8	6,1	15,4	12,4	33,9
		gran	22,8	36,8	19,4	79,0	17,9	28,8	15,2	61,9
		björk	5,9	4,7	1,4	12,0	4,7	3,6	1,1	9,4
		övriga	1,5	0,8	0,4	2,7	1,2	0,6	0,3	2,1
		s:a	38,1	61,8	37,1	187,1	29,9	48,4	29,0	107,3
Ör ⁴	1951	tall	3,7	11,1	12,8	27,6	7,1	21,2	24,3	52,6
		gran	8,8	13,6	6,7	29,1	16,8	25,9	12,8	55,5
		björk	3,1	2,6	0,8	6,5	5,8	5,0	1,6	12,4
		övriga	0,9	0,6	0,3	1,8	1,6	1,2	0,7	3,5
		s:a	16,4	28,0	20,7	65,0	31,3	53,3	39,4	124,0

Tab. 4. (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vstm	1950 —52	tall	3,5	8,7	8,9	21,1	9,3	23,1	23,8	56,2
		gran	5,9	9,9	5,1	20,8	15,6	26,2	13,7	55,5
		björk	2,1	2,0	0,6	4,7	5,6	5,4	1,4	12,4
		övriga	0,6	0,5	0,1	1,2	1,6	1,3	0,3	3,2
		s:a	12,0	21,0	14,7	47,8	32,1	56,0	39,2	127,3
Ups	1950 —52	tall	2,3	4,8	6,8	13,9	8,4	17,8	25,2	51,4
		gran	3,4	6,2	4,5	14,1	12,5	28,0	16,7	52,2
		björk	1,8	1,5	0,4	3,7	6,7	5,4	1,6	13,7
		övriga	0,5	0,3	0,2	1,1	2,0	1,3	0,8	4,1
		s:a	8,0	12,8	12,0	32,8	29,6	47,5	44,3	121,4
Sth5	1950 —52	tall	2,0	5,3	8,4	15,7	5,2	13,9	22,1	41,2
		gran	4,0	7,7	5,4	17,1	10,6	20,3	14,2	45,1
		björk	2,2	1,5	0,5	4,2	5,7	3,9	1,3	10,9
		övriga	1,1	0,7	0,6	2,3	2,7	1,8	1,6	6,1
		s:a	9,2	15,2	14,9	39,3	24,2	39,9	39,2	108,3
Sdm	1950 —52	tall	2,2	5,4	10,4	17,9	6,9	16,6	32,1	55,6
		gran	3,3	5,8	5,6	14,7	10,2	17,9	17,4	45,5
		björk	1,6	1,3	0,8	3,6	4,8	3,9	2,6	11,3
		övriga	0,6	0,4	0,5	1,6	1,9	1,4	1,7	5,0
		s:a	7,7	12,9	17,3	37,9	23,8	39,8	33,8	117,4
Ög	1952	tall	3,4	9,6	18,0	31,1	6,4	17,9	33,6	57,9
		gran	5,0	9,9	10,6	25,6	9,3	18,5	19,8	47,6
		björk	2,1	2,2	1,2	5,5	3,8	4,2	2,2	10,2
		övriga	1,1	0,9	0,9	2,9	2,1	1,6	1,7	5,4
		s:a	11,6	22,7	30,8	65,1	21,6	42,2	57,3	121,1
Skb	1950 —51	tall	2,3	6,4	10,2	18,9	6,6	18,7	29,8	55,1
		gran	3,2	6,2	5,7	15,1	9,2	18,2	16,7	44,1
		björk	2,2	1,8	1,0	5,0	6,5	5,3	2,7	14,5
		övriga	0,7	0,7	0,6	2,0	2,1	2,1	1,6	5,8
		s:a	8,3	15,2	17,4	40,9	24,4	44,3	50,8	119,5
Äbg	1949	tall	3,2	8,8	10,5	22,5	5,0	13,6	16,1	34,7
		gran	7,7	15,5	12,9	36,1	11,9	24,0	19,8	55,7
		björk	3,3	2,6	1,0	6,9	5,1	3,9	1,6	10,6
		övriga	1,0	0,9	0,5	2,4	1,5	1,4	0,8	3,7
		s:a	15,2	27,8	24,9	67,8	23,5	42,9	38,3	104,7
Jkp	1947	tall	3,5	9,1	12,6	25,2	5,4	13,9	19,2	38,5
		gran	7,5	14,1	10,2	31,8	11,6	21,5	15,4	48,5
		björk	2,9	2,4	0,9	6,2	4,4	3,6	1,4	9,4
		övriga	0,6	0,6	0,5	1,7	1,0	0,9	0,7	2,6
		s:a	14,6	26,1	24,1	64,9	22,4	39,9	36,7	99,0
Krb	1946 —47	tall	3,2	8,5	9,4	21,0	5,4	14,5	16,1	36,0
		gran	6,2	11,4	8,3	25,9	10,5	19,6	14,2	44,3
		björk	2,7	2,1	0,7	5,5	4,6	3,6	1,2	9,4
		övriga	0,7	0,6	0,6	1,9	1,2	1,1	1,0	3,3
		s:a	12,7	22,7	19,0	54,4	21,7	38,8	32,5	93,0
Klm	1947	tall	3,9	12,0	17,0	33,0	5,8	17,5	25,0	48,3
		gran	5,8	10,0	7,4	23,2	8,4	14,7	10,9	34,0
		björk	2,8	2,8	1,3	6,9	4,1	4,2	1,9	10,2
		övriga	1,5	1,4	1,5	4,3	2,2	2,1	2,1	6,4
		s:a	14,0	26,3	27,2	67,4	20,5	38,5	39,9	98,9
Gt16	1952	tall	1,1	3,0	3,7	7,7	7,8	21,9	26,9	56,6
		gran	0,6	1,0	0,6	2,2	4,4	7,8	4,5	15,9
		björk	0,1	0,1	0,1	0,2	0,8	0,7	0,3	1,8
		övriga	0,0	0,0	0,1	0,1	0,3	0,2	0,4	0,9
		s:a	1,8	4,1	4,4	10,3	13,3	29,8	32,1	75,2
Gbg	1949	tall	0,8	1,8	1,4	4,1	5,2	11,0	8,9	25,1
		gran	1,6	3,0	2,3	6,9	9,5	18,4	14,3	42,2
		björk	0,9	0,7	0,3	1,9	5,4	4,2	1,7	11,3
		övriga	0,5	0,4	0,2	1,1	3,3	2,3	1,4	7,0
		s:a	3,8	5,9	4,3	14,0	23,4	35,9	26,3	85,6

Tab. 4. (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
H1	1946	tall	1,2	2,2	2,4	5,7	5,7	10,4	11,3	27,4
		gran	1,5	2,5	2,2	6,2	7,4	11,8	10,5	29,7
		björk	0,9	0,9	0,5	2,3	4,3	4,3	2,3	10,9
		övriga	0,7	0,9	0,9	2,5	3,4	4,2	4,3	11,9
		s:a	4,3	6,4	5,9	16,6	20,8	30,7	28,4	79,9
B1	1945	tall	0,4	1,0	1,5	2,9	2,1	5,8	8,8	16,7
		gran	1,4	2,5	2,3	6,2	8,2	14,0	13,1	35,3
		björk	0,9	1,0	0,3	2,1	5,3	5,4	1,4	12,1
		övriga	0,8	0,9	0,9	2,6	4,7	4,9	5,0	14,6
		s:a	3,6	5,3	5,0	13,9	20,3	30,1	28,3	78,7
Krs	1945	tall	0,8	2,3	3,2	6,3	3,0	9,1	12,2	24,3
		gran	1,8	2,6	2,6	7,1	7,1	10,1	10,3	27,5
		björk	1,4	1,2	0,5	3,1	5,4	4,8	1,7	11,9
		övriga	1,7	2,2	2,6	6,4	6,4	8,5	10,1	25,0
		s:a	5,6	8,4	8,9	22,9	21,9	32,5	34,3	88,7
Mlm	1945	tall	0,1	0,2	0,2	0,5	1,8	2,6	2,7	7,1
		gran	0,6	1,0	1,1	2,7	8,7	16,2	17,2	42,1
		björk	0,1	0,2	0,1	0,5	2,3	2,8	2,4	7,5
		övriga	0,4	0,8	2,2	3,5	7,1	13,2	35,4	55,7
		s:a	1,3	2,2	3,6	7,1	19,9	34,8	57,7	112,4
I	1939 —41	tall	40,9	80,5	61,5	183,0	5,6	11,1	8,4	25,1
		gran	55,0	61,8	34,6	151,5	7,6	8,5	4,7	20,8
		björk	43,7	19,3	3,0	66,0	6,0	2,7	0,4	9,1
		övriga	3,7	2,5	1,1	7,2	0,5	0,3	0,2	1,0
		s:a	143,4	164,1	100,2	407,7	19,7	22,6	13,7	56,0
II	1938 —40	tall	26,5	40,9	25,4	92,9	5,8	8,9	5,5	20,2
		gran	69,9	72,1	27,7	169,8	15,2	15,8	6,0	37,0
		björk	22,5	13,9	3,4	39,8	4,9	3,0	0,8	8,7
		övriga	5,1	2,9	1,8	9,8	1,1	0,6	0,4	2,1
		s:a	124,0	129,9	58,4	312,2	27,0	28,3	12,7	68,0
III	1942 —44	tall	32,2	62,5	51,5	146,2	9,4	18,2	14,9	42,5
		gran	55,2	60,9	24,5	140,6	16,0	17,7	7,1	40,8
		björk	14,5	8,6	2,3	25,4	4,2	2,5	0,7	7,4
		övriga	3,5	1,3	0,6	5,5	1,0	0,4	0,2	1,6
		s:a	105,4	133,4	78,9	317,7	30,6	38,8	22,9	92,3
IV	1946 —52	tall	41,1	109,3	140,8	291,2	6,2	16,6	21,3	44,1
		gran	83,5	147,3	101,8	332,6	12,6	22,3	15,5	50,4
		björk	32,7	27,4	10,5	70,6	5,0	4,1	1,6	10,7
		övriga	10,7	8,5	6,8	26,0	1,6	1,3	1,0	3,9
		s:a	168,0	292,4	260,0	720,4	25,4	44,3	39,4	109,1
V	1945 —52	tall	4,4	10,5	12,4	27,2	4,3	10,4	12,3	27,0
		gran	7,5	12,6	11,1	31,2	7,5	12,5	11,1	31,1
		björk	4,3	4,0	1,7	10,0	4,3	4,0	1,7	10,0
		övriga	4,2	5,1	6,9	16,3	4,3	5,1	6,8	16,2
		s:a	20,4	32,2	32,1	84,7	20,4	32,0	31,9	84,3
Riket Entire conn- try	1938 —52	tall	145,0	303,8	291,6	740,4	6,3	13,3	12,7	32,3
		gran	271,2	354,7	199,8	825,7	11,8	15,5	8,7	36,0
		björk	117,7	73,2	20,9	211,9	5,2	3,2	0,9	9,3
		övriga	27,2	20,3	17,2	64,7	1,2	0,8	0,8	2,8
		s:a	561,2	751,9	529,6	1 842,7	24,5	32,8	23,1	80,4

¹ Tall — pine, gran — spruce, björk — birch, övriga — other, s:a — total.² Inkl. socknarna Ytterhogdal och Ängersjö i Hälsingland.³ Avseende länet efter gränsregleringen den 1 jan. 1950.⁴ Exkl. skjutfält.⁵ Exkl. Utö skjutfält samt otaxerade områden omkring Stockholms stad.⁶ Exkl. Gotska Sandön.

Tabell 5. Årlig tillväxt för tall och gran (under bark) samt för samtliga trädslag (på bark) enligt riksskogstaxeringen 1938—52

Yearly increment of pine and spruce (excl. bark) and of all species (incl. bark) according to the National Forest Survey

Anm.: För Norrlands-länen och Kopparbergs län är siffrorna för totala tillväxten (med bark) justerade till att avse tillväxten vid medelklimat; för övriga län är siffrorna ej justerade.

1 Län <i>County</i>	2 Tall <i>Pine</i>	3 Gran <i>Spruce</i>	4 Total tillväxt (ph.) <i>Total increment (incl. bark)</i>	5 Skogsmark inkl. hagmark <i>Forests only</i>
			Samtliga trädslag <i>All species</i>	
	milj. m ³ ub.	milj. m ³ ub.	milj. m ³ sk.	m ³ sk. per ha
Nb	1,90	0,81	4,9	1,2
Vb	1,46	1,63	5,2	1,6
Jtl	1,03	1,90	4,7	1,8
därav Härjedalen ²	0,40	0,23	0,9	1,4
Vnr	0,76	1,81	4,5	2,3
Gvl	1,42	1,81	5,1	3,6
Kpb ²	1,98	1,92	5,8	2,8
Vrm	1,17	2,45	5,3	4,2
Ör ²	0,76	0,89	2,6	4,9
Vstm	0,59	0,62	1,6	4,4
Ups	0,33	0,36	1,1	4,2
Sth ²	0,38	0,51	1,5	3,9
Sdm	0,46	0,49	1,5	4,5
Ög	0,78	0,88	2,5	4,6
Skb	0,55	0,56	1,7	5,1
Äbg	0,64	1,25	2,8	4,4
Jkp	0,70	1,15	2,8	4,2
Krb	0,60	0,99	2,5	4,2
Klm	0,93	0,92	2,9	4,3
Gtl ²	0,17	0,05	0,3	2,3
Gbg	0,15	0,26	0,7	4,1
Hi	0,21	0,29	0,9	4,3
Bl	0,09	0,25	0,7	3,7
Krs	0,18	0,29	1,0	4,0
Mlm	0,01	0,11	0,3	5,0
I	3,36	2,44	10,1	1,4
II	1,79	3,71	9,2	2,3
III	3,40	3,73	10,9	3,4
IV	7,89	11,07	28,8	4,4
V	0,81	1,25	3,9	3,9
Hela riket	17,25	22,20	62,9	2,7
<i>Entire country</i>				

¹ Increment of trees having, at the time of assessment, at least 10 cm DBH.

² Se noterna 2—6 till tab. 4.

**Tabell 6. Arealer, som övergåtts med skogsvårdsåtgärder 1954, fördelade
= II, aktiebolagsskogar² = III och övriga enskilda skogar³ = IV).**

Silvicultural measures taken, by forest-owner groups (Crown forests = I, other public

*Anm.: Uppgifterna i denna tabell är hämtade från olika källor (se källförteckning s. 111) med delvis
förelser de olika ägargrupperna emellan. Se även texten s. 38 ff.*

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län och äggrupp <i>County</i>	<i>Hyggesrensning Removal of waste from a cut area</i>					<i>Markberedning (inkl. hyggesbränning) Working the soil (incl. broadcast burning)</i>				
	I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
Jb	344,2	39,6	53,0	104,6	541,4	84,4	3,8	9,1	12,7	110,0
'b	87,9	3,0	72,6	101,7	265,2	60,4	1,9	63,1	27,3	152,7
tl	4,9	2,7	98,1	32,2	187,9	5,2	0,8	41,2	5,1	52,3
'nr	5,2	4,4	77,6	42,3	129,5	8,4	0,4	36,0	3,5	48,3
lv	7,3	2,3	55,7	27,4	92,7	2,4	2,2	18,3	6,7	29,6
lpb	14,7	22,2	78,6	27,7	143,2	5,1	3,1	44,4	3,2	55,8
'rm	2,9	2,6	78,4	25,0	108,9	1,1	1,2	18,9	8,9	30,1
ir	1,6	1,0	7,3	0,8	10,7	1,7	0,3	6,0	1,6	9,6
'stm	0,7	1,8	1,7	2,3	6,5	0,1	0,4	1,4	0,2	2,1
Jps	0,5	1,9	4,0	2,1	8,5	0,2	0,7	1,8	2,0	4,7
th	2,2	1,9	4,5	10,4	19,0	0,8	0,7	0,8	6,4	8,7
dm	1,6	1,3	1,2	9,7	13,8	0,3	0,4	0,2	0,6	1,5
g	1,7	2,3	3,2	2,6	9,8	1,2	0,8	0,8	1,6	4,4
kb	2,8	0,6	1,5	3,5	8,4	0,4	0,5	0,7	1,8	3,4
.bg	2,8	1,9	2,3	17,7	24,7	0,5	0,9	0,8	3,8	6,0
kp	3,4	1,3	0,6	9,9	15,2	3,3	0,6	0,3	8,1	12,3
rb	1,9	5,0	3,2	7,0	17,1	1,9	0,9	2,0	1,2	6,0
lm	5,3	0,7	0,8	4,5	11,3	3,5	0,1	0,8	4,1,2	5,6
itl	0,7	0,1	—	1,8	2,6	0,4	—	—	1,6	2,0
ibg	1,1	0,7	0,1	3,5	5,4	1,3	—	—	0,3	1,6
II	1,5	0,3	—	4,7	6,5	0,3	—	—	0,1	0,4
I	0,9	0,1	0,2	7,1	8,3	0,1	0,2	—	0,8	1,1
Js	1,1	0,8	0,3	1,3	3,5	0,6	—	1,0	3,8	5,4
Ilm	0,2	—	—	0,4	0,6	1,7	0,1	—	7,4	9,2
.....	432,1	42,6	125,6	206,3	806,6	144,8	5,7	72,2	40,0	262,7
I	10,1	7,1	175,7	74,5	267,4	13,6	1,2	77,2	8,6	100,6
II	22,0	24,5	134,3	55,1	235,9	7,5	5,3	62,7	9,9	85,4
V	27,4	22,3	108,7	95,5	253,9	15,0	7,5	34,5	37,4	94,4
'	5,5	2,0	0,6	18,8	26,9	4,4	0,3	1,0	14,0	19,7
<i>Hela landet</i>	496,9	98,5	544,9	450,2	1 590,7	185,1	20,0	247,6	109,9	562,8

¹ Ecklesiastika skogar, häradss- och sockenallmänningar samt skogar under Skogssällskapets förvaltning.

² Skogar tillhörande medlemmar i Sveriges skogsägareförbund (ca 92 % av samtliga bolagsskogars areal) samt vissa andra bolagsskogar.

³ Av skogsvårdsstyrelse utförda eller eljest till dess kännedom komna åtgärder utförda å andra enskilda kogar än bolagsskogar.

* Därav Kalmar läns norra: hyggesrensning 4,5, markberedning 1,2, skogsodling 9,1 och röjning 5,3 km².

på skogsägargrupper (kronoskogar = I, övriga allmänna skogar¹

Länsvis

forests = II, companies' forests = III and other private forests = IV)

skiljaktiga definitioner av de olika skogsvårdande åtgärderna. Försiktighet bör därför iakttas vid jämförande utvärderingar.

Mättenhet:
Unit of measurement: km²

12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Skogsodling <i>Planting and sowing</i>					Röjning i plant-, ung- och stavaskog <i>Thinning in seedling and young stands</i>				
I	II	III	IV	S:a	I	II	III	IV	S:a
44,0	1,4	7,6	3,5	56,5	342,2	17,8	37,4	37,3	434,7
33,5	1,3	57,9	35,0	127,7	182,1	6,4	112,9	27,0	328,4
4,8	1,0	39,4	6,8	52,0	5,0	1,7	32,3	4,0	43,0
5,7	1,5	42,0	9,4	58,6	10,3	2,0	77,9	18,5	108,7
2,3	1,6	21,2	12,5	37,6	9,7	2,8	51,0	5,3	68,8
2,5	2,9	21,6	8,0	35,0	13,9	35,6	125,6	26,8	201,9
1,4	1,6	37,6	9,8	50,4	1,0	2,7	57,7	22,3	83,7
2,7	0,7	6,7	2,7	12,8	3,9	1,0	12,5	2,4	19,8
0,6	0,4	1,8	3,8	6,6	1,7	1,0	1,4	0,7	4,8
0,2	1,7	6,3	6,0	14,2	0,4	3,5	14,6	3,2	21,7
0,6	1,5	5,7	9,0	16,8	1,6	1,9	9,1	8,9	21,5
1,1	1,2	1,9	6,6	10,8	1,5	2,2	1,7	6,9	12,3
2,3	2,9	4,3	13,6	23,1	1,2	3,5	4,3	7,0	16,0
2,4	1,8	1,7	11,7	17,6	4,4	6,4	3,1	8,7	22,6
2,3	2,1	2,9	24,2	30,9	3,0	3,4	6,6	20,1	33,1
3,3	1,5	0,8	25,8	31,4	6,4	3,0	0,9	31,4	41,7
2,2	1,4	3,8	14,0	21,4	3,6	5,4	8,1	7,7	24,8
2,9	1,1	2,5	14,3	20,8	3,3	2,5	1,9	11,4	19,1
0,4	0,1	—	2,8	3,3	0,1	—	—	0,3	0,4
0,9	1,1	0,4	4,3	6,7	1,0	4,2	0,5	9,5	15,2
1,3	1,5	—	8,4	11,2	1,4	2,9	0,3	9,5	14,1
0,7	0,2	0,3	5,3	6,5	2,1	1,2	5,8	11,9	21,0
1,9	2,3	1,1	21,3	26,6	6,2	3,2	1,4	13,4	24,2
0,4	0,5	—	7,8	8,7	0,9	0,9	—	8,0	9,8
77,5	2,7	65,5	38,5	184,2	524,3	24,2	150,3	64,3	763,1
10,5	2,5	81,4	16,2	110,6	15,3	3,7	110,2	22,5	151,7
4,8	4,5	42,8	20,5	72,6	23,6	38,4	176,6	32,1	270,7
22,0	17,9	75,4	141,5	256,8	32,0	36,5	121,9	130,7	321,1
5,6	5,7	1,8	49,9	63,0	11,7	12,4	8,0	52,6	84,7
120,5	33,3	266,9	266,6	687,2	607,0	115,2	567,0	302,2	1 591,3

**Tabell 7. Antal skogsbränder, bränd areal samt skadornas värde m. m.
1954. Länsvis**

Number of forest fires, area destroyed and costs of extinguishing fires

Anm.: Till riksbrandinspektionens kännedom komna brandtillbud.

1 Län <i>County</i>	2 Antal bränder <i>No. of fires</i>	3 Bränd areal <i>Burnt area</i>	4 Brandskada <i>Damage</i>	5 Beräk- nad släck- nings- kostnad <i>Costs of extin- guishing fires</i>	6 Antal förbrukade arbetsim- mar för släck- ning <i>No. of working hours for extin- guishing fires</i>				
	totalt till- bud under 0,1 ha <i>less than 0,1 ha burnt</i>	skogs- mark <i>produc- tive forest</i>	impedi- ment <i>unprod. forest</i>	å växan- de skog <i>on grow- ing forest</i>	å upp- huggna effekter <i>on cut wood</i>	totalt <i>Costs of extin- guishing fires</i>			
		ha		kr					
Nb	47	10	273,38	7,81	8 910	200	9 110	24 700	6 661
Vb	28	5	73,65	3,22	11 895	2 100	13 995	7 746	2 705
Jtl	14	8	9,69	0,24	3 550	—	3 550	4 549	495
Vnr	52	17	23,13	19,27	4 021	150	4 171	22 776	4 526
Gyl	20	3	16,85	7,00	400	700	1 100	10 876	1 850
Kpb	15	7	7,93	0,37	7 600	—	7 600	4 430	898
Vrm	5	2	5,23	2,36	0	0	0	1 266	138
Ör	15	9	6,11	1,09	320	—	320	5 404	660
Vstm	12	7	4,74	0,15	2 050	600	2 650	8 105	935
Ups	10	6	1,89	0,29	780	—	780	2 956	399
Sth	28	14	6,57	5,33	4 500	14	4 514	11 346	1 093
Sdm	10	3	6,71	1,40	4 900	—	4 900	4 944	615
Ög	58	24	58,25	22,49	16 890	1 926	18 816	25 874	4 589
Skb	21	8	13,87	6,47	13 400	—	13 400	6 038	899
Älg	16	5	9,31	2,15	1 000	50	1 050	3 787	517
Jkp	32	10	10,98	8,13	3 330	—	3 330	7 502	806
Krb	31	12	5,29	3,70	775	50	825	8 388	849
Klm	34	17	4,98	3,77	3 655	30	3 685	15 303	1 204
Gtj	11	3	7,53	0,41	200	—	200	4 793	1 005
Gbg	49	13	4,70	36,30	—	1 600	1 600	7 618	1 200
H1	18	9	3,93	2,31	4 700	—	4 700	4 810	505
Bl	30	16	13,78	2,21	950	75	1 025	8 742	907
Krs	14	6	4,59	0,75	1 370	—	1 370	6 075	392
Mlm	8	2	0,03	3,18	350	—	350	2 457	313
I	75	15	347,03	11,03	20 805	2 300	23 105	32 446	9 366
II	66	25	32,82	19,51	7 571	150	7 721	27 825	5 021
III	35	10	24,78	7,37	8 000	700	8 700	15 306	2 748
IV	272	117	133,93	57,33	51 600	2 670	54 270	100 913	12 704
V	130	49	34,56	45,16	7 570	1 675	9 245	34 495	4 322
Riket <i>Entire country</i>	578	216	573,12	140,40	95 546	7 495	103 041	210 485	34 161

Number of forest fires and damage, by causes

Anm.: Till riksbrandinspektionens kännedom komna brandtillbud.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
Län County	Åskslag Lightning		Järnväg Railway		Eldar uppgjorda på marken Fires lit on the ground										Tobaks- rökning Smoking	Annan känd anledning ¹ Other known reason	Okänd anledning Unknown reason			
					Hygges- bränning Broadcast burning		Andra arbets- eldar Other working fires		Lägereldar uppgjorda Camping fires by				av minder- åriga eller andra oansvariga by children							
	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha	antal	ha
Nb	3	15,75	6	2,23	2	89,00	6	3,76	4	18,59	2	16,50	9	17,40	6	6,30	4	0,65	5	111,01
Vb	1	0,80	7	3,59	8	54,57	1	1,00	1	1,50	3	7,51	—	—	—	—	2	6,50	5	1,40
Jtl	1	1,70	5	0,90	3	3,55	3	3,73	—	—	1	0,05	1	0,00	—	—	—	—	—	—
Vnr	1	0,20	9	4,94	5	6,60	10	9,72	7	11,55	—	—	10	3,17	3	2,51	—	—	7	3,71
GvI	4	1,57	4	2,50	2	3,00	1	2,00	2	3,50	—	—	1	0,25	—	—	1	0,50	5	10,53
Kpb	—	—	2	0,83	2	3,50	1	0,50	1	0,50	2	1,57	1	0,06	—	—	1	0,25	5	1,09
Vrm	—	—	—	—	—	—	1	0,03	—	—	—	—	1	2,00	—	—	2	1,06	1	4,50
Ör	—	—	3	4,58	1	1,50	3	0,40	—	—	—	—	2	0,12	1	0,50	3	0,02	2	0,08
Vstm	—	—	1	0,20	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0,02	2	0,17	1	0,03	7	4,47
Ups	—	—	1	0,25	1	1,00	3	0,80	—	—	—	—	1	0,00	1	0,02	1	0,04	2	0,07
Sth	1	0,01	2	1,82	2	0,77	5	0,61	—	—	1	0,00	5	4,48	—	—	2	0,04	10	4,17
Sdm	—	—	—	—	—	—	2	1,21	—	—	—	—	2	0,34	1	1,50	2	0,06	3	5,00
Ög	2	4,01	9	11,23	4	5,51	14	19,92	—	—	1	0,30	11	4,23	3	26,25	2	5,30	12	3,99
Skh	—	—	1	1,50	2	1,75	7	13,23	—	—	—	—	8	0,79	—	—	2	0,67	1	2,40
Äbg	—	—	4	2,75	1	0,15	1	0,01	—	—	—	—	5	0,35	—	—	—	—	5	8,20
Jkp	—	—	6	2,53	2	2,40	11	7,70	—	—	—	—	4	1,43	1	0,10	6	4,84	2	0,11
Krb	—	—	6	0,99	—	—	7	3,95	—	—	—	—	7	1,30	—	—	3	0,20	8	2,55
Klm	2	1,20	11	1,35	—	—	5	1,36	—	—	2	0,25	3	0,02	3	0,63	2	0,08	6	3,66
Gtl	—	—	—	—	1	0,03	4	6,75	—	—	1	0,50	2	0,10	—	—	1	0,30	2	0,26
Gbg	—	—	2	0,31	—	—	14	5,30	—	—	—	—	12	4,57	1	0,25	1	0,25	19	30,32
Hl	—	—	2	0,04	1	0,00	7	2,53	—	—	1	1,00	2	0,17	2	1,80	—	—	3	0,70
Bl	—	—	2	0,25	2	0,13	7	11,28	—	—	—	—	10	1,06	2	0,09	3	1,73	4	1,45
Krs	1	0,01	—	—	1	2,00	4	1,70	—	—	—	—	2	1,02	1	0,12	1	0,02	4	0,47
Mlm	—	—	1	0,30	—	—	1	0,10	—	—	—	—	1	0,06	1	0,07	2	0,50	2	2,18
I	4	16,55	13	5,82	10	143,57	7	4,76	5	20,09	5	24,01	9	17,40	6	6,30	6	7,15	10	112,41
II	2	1,90	14	5,84	8	10,15	13	13,45	7	11,55	1	0,05	11	3,17	3	2,51	—	—	7	3,71
III	4	1,57	6	3,33	4	6,50	2	2,50	3	4,00	2	1,57	2	0,31	—	—	2	0,75	10	11,62
IV	5	5,22	44	27,20	13	13,08	59	49,22	—	—	4	0,55	50	15,08	12	29,37	26	12,34	59	39,20
V	1	0,01	7	0,90	5	2,16	37	27,66	—	—	2	1,50	29	6,98	7	2,33	8	2,80	34	35,38
Riket	16	25,25	84	43,09	40	175,46	118	97,59	15	35,64	14	27,68	101	42,94	28	40,51	42	23,04	120	202,32
Entire country																				

¹ Annan känd anledning innehåller bl. a. följande orsaker: andra trafikmedel än järnväg, kolning, tjärbränning o. d., sprängämnen, skjutning o. d., gnistor från brinnande hus samt uppsåttlig anläggning.

Tabell 9. Skogsbilvägar, färdigbyggda 1954 med fördelning på skogsägargrupper. Länsvis

Forest roads completed in 1954, by forest-owner groups.

Se anmärkning till tab. 6!

Mättenhet: km
Unit of measurement: km

1	2	3	4	5	6
Län och länsgrupp <i>County</i>	Kronoskogar <i>Crown forests</i>	Övriga allmänna skogar ¹ <i>Other public forests</i>	Aktiebolags-skogar ¹ <i>Companies' forests</i>	Övriga enskilda skogar ¹ <i>Other private forests</i>	Summa <i>Total</i>
Nb	98,5	91,5	52,8	9,5	252,3
Vb	65,4	—	51,9	30,0	147,3
Jtl	4,8	23,0	105,1	56,8	189,7
Vnr	12,4	5,0	195,2	49,2	201,8
Gvl	33,8	23,9	152,2	25,8	235,7
Kpb	63,7	96,8	103,2	30,5	294,2
Vrm	—	8,6	134,1	62,5	205,2
Ör	33,4	16,3	83,1	31,2	164,0
Vstm	14,1	41,4	66,6	18,0	140,1
Ups	4,0	11,3	8,1	7,0	30,4
Sth	2,1	3,2	—	6,7	12,0
Sdm	5,7	15,4	14,7	39,6	75,4
Ög	5,7	31,1	31,0	35,2	103,0
Skb	3,6	5,2	6,5	17,5	32,8
Äbg	19,4	24,2	4,9	23,1	71,6
Jkp	5,6	8,7	7,1	48,5	69,9
Krb	7,6	19,1	47,9	40,8	115,4
Klm	10,2	11,4	4,6	26,9	53,1
Gtl	0,2	—	—	8,0	8,2
Gbg	1,7	3,1	0,5	8,0	13,3
Hl	2,2	9,1	—	15,3	26,6
Bl	—	8,2	2,5	21,3	32,0
Krs	—	24,8	5,4	37,3	67,5
Mlm	—	2,9	—	7,9	10,8
I	163,9	91,5	104,7	39,5	399,6
II	17,2	28,0	240,3	106,0	391,5
III	97,5	120,7	255,4	56,3	529,9
IV	111,6	195,9	408,6	365,0	1 081,1
V	3,9	48,1	8,4	89,8	150,2
Riket	394,1	484,2	1 017,4	656,6	2 552,3
<i>Entire country</i>					

¹ Se noterna 1—3 till tabell 6!

² Därav Kalmar läns norra 24,4 km.

Tabell 10. Under 1954 färdigställda och avsynade skogsdiken, fördelade på skogsägargrupper. Länsvis

Draining ditches completed in 1954, by forest-owner groups.

Se anmärkning till tab. 6!

Mättenhet:
Unit of measurement: km

1	2	3	4	5	6
Län och länsgrupp <i>County</i>	Kronoskogar <i>Crown forests</i>	Övriga allmänna skogar ¹ <i>Other public forests</i>	Aktiebolags-skogar ² <i>Companies' forests</i>	Övriga enskilda skogar ¹ <i>Other private forests</i>	Summa <i>Total</i>
Nb	109,1	22,4	95,9	2,5	229,9
Vb	112,6	2,5	140,5	50,4	306,0
Jtl	15,5	1,2	156,4	97,8	270,9
Vnr	33,5	0,4	118,0	45,2	197,1
Gvl	19,4	4,1	56,7	21,2	101,4
Kpb	18,0	87,3	157,9	23,1	286,3
Vrm	0,8	6,2	118,1	32,6	157,7
Ör	16,9	3,7	31,6	16,1	68,3
Vstm	3,7	9,0	8,0	6,9	27,6
Ups	—	7,4	17,1	26,2	50,7
Sth	—	3,6	3,8	18,0	25,4
Sdm	1,8	3,0	1,5	35,1	41,4
Ög	5,5	11,1	4,1	15,4	36,1
Skb	9,6	5,1	7,2	28,0	49,9
Äbg	2,1	17,4	10,3	16,5	46,3
Jkp	2,2	9,0	6,5	83,5	101,2
Krb	5,9	7,6	20,7	51,3	85,5
Klm	5,6	4,9	0,1	² 26,3	36,9
Gtl	—	—	—	22,2	22,2
Gbg	5,6	7,0	—	4,6	17,2
H1	3,1	1,7	—	33,1	37,9
B1	0,1	3,8	0,3	9,8	14,0
Krs	2,5	9,6	3,4	25,5	41,0
Mlm	1,2	2,6	—	15,7	19,5
I	221,7	24,9	236,4	52,9	535,9
II	49,0	1,6	274,4	143,0	468,0
III	37,4	91,4	214,6	44,3	387,7
IV	54,1	88,0	229,0	378,1	749,2
V	12,5	24,7	3,7	88,7	129,6
Riket	374,7	230,6	958,1	707,0	2 270,4

¹ Se noterna 1—3 till tabell 6!

² Därav Kalmar läns norra 7,3 km.

**Tabell 11. Beräknad årlig avverkning i riket under drivningsåren
1944/45—1953/54**

Estimated yearly cutting, by assortments

Mättenhet: milj. m³ f. ub.¹
Unit of measurement: milj. m³ f. ub.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Sortiment <i>Assortment</i>	1944 /45	1945 /46	1946 /47	1947 /48	1948 /49	1949 /50	1950 /51	1951 /52	1952 /53	1953 /54
Sågtimmer av barrträd ²	9,5	12,3	12,7	10,9	11,5	12,5	13,7	12,2	14,0	17,0
<i>Coniferous timber</i>										
Massaved	10,3	12,7	14,0	12,4	17,0	10,5	14,5	19,5	12,2	16,5
<i>Pulp wood</i>										
Brännved ³	27,5	17,3	17,0	10,9	10,3	9,0	8,5	7,5	6,5	6,0
<i>Fuel wood</i>										
Övrigt virke ⁴	1,6	2,1	2,1	2,5	2,0	2,0	2,0	2,5	2,0	2,0
<i>All other wood</i>										
S:a ¹ i milj. m ³ f. ub.	48,9	44,4	45,8	36,7	40,8	34,0	38,7	41,7	34,7	41,5
Total i milj. m ³ sk.	60,1	54,6	56,3	45,1	50,2	41,8	47,6	51,3	42,7	51,0

¹ Summaraden är dessutom omräknad till m³ sk., varvid summan m³ f. ub. ökats med 23 %. — *In addition, the total is given in forest cubic metres (m³ sk.), i.e. increased by 23 %.*

² Inkl. bjälk-, sparr- och slipsämnena samt fanérvirke. — *Incl. wood for beams, rafters, sleepers and veneer.*

³ Långved, kaslved (även ved för husbehov). — *Long logs and billets (also for housing use).*

⁴ Props, stolpar, gagnvirke av lövträd, kubb och virke för husbehov. — *Pitprops, poles and industrial broadleaved wood.*

Tabell 12. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar, övriga allmänna skogar samt bolagsskogar, totalt och per ha 1945—1954

Cutting in Crown forests, diocesan forests, other public forests and companies' forests, total and per ha, in the years 1945—1954

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
År Year	Samtliga skogar <i>All forests</i>		Därav <i>Of which</i>								
	Summa av- verkn. <i>Total cutt- ing</i>	Av- verkn per ha ¹ <i>Cutt- ing per ha</i>	Kronoskogar <i>Crown forests</i>		Stiftsskogar <i>Diocesan forests</i>		Övr. allm. skogar ² <i>Other pub- lic forests</i>		Bolagsskogar <i>Companies' forests</i>		
	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	milj. m ³ sk.	m ³ sk.	
1945	60,1	2,63	6,91	1,58	0,91	3,25	
1946	54,6	2,39	7,09	1,76	0,92	3,29	
1947	56,3	2,46	5,67	1,41	0,75	2,68	
1948	45,1	1,97	4,59	1,14	0,74	2,64	
1949	50,2	2,19	5,19	1,28	0,71	2,54	
1950	41,8	1,82	5,10	1,26	0,79	2,72	
1951	47,6	2,07	4,82	1,19	0,82	2,83	1,37	1,48	
1952	51,3	2,24	4,69	1,16	0,66	2,28	1,34	1,40	
1953	42,7	1,86	5,31	1,31	0,74	2,57	1,66	1,43	9,80	1,75	
1954	51,0	2,22	6,46	1,59	0,94	3,25	2,45	2,17	12,68	2,27	
Genomsnitt för 1945—1954	50,1	2,17	5,52	1,37	0,80	2,80	
<i>Yearly average</i>											

¹ Beräknat på hela den produktiva skogsmarksarealen. Jfr tab. 2 noterna 1, 4 och 5.

² För 1953 och 1954 innehållas här samtliga övriga allm. skogar (jfr tab. 2 och 3); för 1951 och 1952 saknas uppgifter bl. a. för landstingens och vissa primärkommuners skogar.

Tabell 13. Avverkning på kronoskogar, stiftsskogar samt övriga allmänna skogar 1954. Länsvis

Cutting in Crown forests, diocesan forests and other public forests in 1954

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrupp <i>County</i>	Kronoskogar <i>Crown forests</i>		Stiftsskogar <i>Diocesan forests</i>		Övriga allmänna skogar ¹ <i>Other public forests</i>		S:a allm. skogar <i>Total public forests</i>	
	Summa avverkn. <i>Total cutting</i>	Av-verkn. per ha <i>Cutting per ha</i>	Summa avverkn. <i>Total cutting</i>	Av-verkn. per ha <i>Cutting per ha</i>	Summa avverkn. <i>Total cutting</i>	Av-verkn. per ha <i>Cutting per ha</i>	Summa avverkn. <i>Total cutting</i>	Av-verkn. per ha <i>Cutting per ha</i>
	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.	1 000 m ³ sk.	m ³ sk.
Nb	1 881	0,95	11	0,79	245	1,00	2 137	0,95
Vb	1 188	1,17	19	1,36	103	0,80	1 310	1,13
Jtl	159	1,34	53	1,43	84	0,56	296	0,97
Vnr	166	1,24	43	1,79	28	1,27	237	1,32
Gyl	321	3,69	100	5,00	247	4,33	668	4,07
Kpb	422	1,62	56	2,93	253	1,28	731	1,53
Vrm	111	5,05	95	3,65	54	3,00	260	3,94
Ör	361	4,63	40	6,65	117	3,90	518	4,54
Vstm	241	5,48	94	11,75	341	10,66	676	8,05
Ups	69	9,86	27	3,86	171	5,03	267	5,56
Sth	58	2,76	24	3,00	129	3,39	211	3,15
Sdm	112	5,33	44	8,80	132	4,89	288	5,43
Ög	230	5,75	36	4,00	259	7,00	525	6,10
Skb	207	5,59	37	3,36	45	3,00	289	4,59
Äbg	141	5,42	44	3,14	40	2,50	225	4,02
Jkp	154	5,13	67	3,94	37	2,47	258	4,16
Krb	123	4,24	58	3,41	27	2,25	208	3,59
Klm	278	4,96	33	3,00	36	2,57	347	4,28
Gtl	11	1,38	9	1,50	5	1,00	25	1,32
Gbg	37	4,63	13	4,33	22	2,75	72	3,79
Hl	50	4,55	11	2,75	13	1,63	74	3,22
Bl	25	6,25	6	3,00	17	2,83	48	4,00
Krs	93	5,81	15	3,00	16	2,67	124	4,59
Mlm	23	5,75	4	4,00	26	5,20	53	5,30
I	3 069	1,03	30	1,03	348	0,93	3 447	1,01
II	325	1,28	96	1,57	112	0,65	533	1,10
III	743	2,14	156	4,00	500	1,96	1 399	2,18
IV	2 085	5,07	599	4,31	1 388	4,82	4 072	4,86
V	239	4,69	58	2,64	99	2,68	396	3,60
Riket <i>Entire country</i>	6 461	1,59	939	3,24	2 447	2,17	9 847	1,80

¹ Se noter under tabell 12!

Tavell 14. Av virkesmätningarna under säsongerna 1951/52—1953/54 inmätta kvantiteter virke

Volume of timber measured in the cutting-years 1951/52—1953/54 by timber measurement associations

Anm.: Redan inmätt virke, som ånyo mättes i sågbon, är ej medräknat; ej heller inmätta kvantiteter ribbved, flis och sågat virke.

Virkesmätningss förening <i>Association</i>	Sågtimmer ¹ <i>Timber</i>			Massaved ² <i>Pulpwood</i>			Övrigt virke ³ <i>Other wood</i>			Mättenhet: 1 000 m ³ f.ub. <i>Unit of measurement:</i>		
	1951/52	1952/53	1953/54	1951/52	1952/53	1953/54	1951/52	1952/53	1953/54	1951/52	1952/53	1953/54
Norrbottnens ...	591	628	829	1 288	954	1 082	3	1	1	1 882	1 583	1 912
Skellefteå ...	311	300	397	470	285	416	3	7	4	784	592	817
Umeå ...	327	324	411	636	421	626	11	3	21	974	748	1 058
Örnsköldsviks ...	190	205	296	1 016	612	930	104	53	6	1 310	870	1 232
Ångermanälvens ...	293	343	435	1 219	714	1 047	8	14	2	1 320	1 071	1 484
Sundsvalls ...	408	599	730	2 699	1 581	2 021	119	90	31	3 217	2 270	2 782
Summa	2 120	2 399	3 098	7 319	4 567	6 122	248	168	65	9 687	7 134	9 285
<i>Total</i>												
Ljusnans ...	216	197	326	1 122	474	691	11	—	—	1 349	671	1 017
Dalälvarnas ...	856	708	1 725	2 952	1 331	1 866	263	127	66	4 071	2 166	3 657
Wermåndska ...	787	873	949	2 878	1 676	2 044	7	38	13	3 672	2 587	3 006
Summa	1 859	1 778	3 000	6 952	3 481	4 601	281	165	79	9 092	5 424	7 680
<i>Total</i>												
Sydvästra ...	116	166	257	1 202	157	427	11	70	38	1 329	393	722
Mellanåsvästra ...	395	498	1 517	1 023	402	638	86	123	124	1 504	1 023	2 279
Syddöstra ...	62	133	130	453	148	223	100	132	151	615	413	(504)
Summa	573	797	1 904	2 678	707	1 288	197	325	313	3 448	1 829	3 505
<i>Total</i>												
Hela riket ...	4 552	4 974	8 002	16 949	8 755	12 011	726	658	457	22 227	14 387	20 470
<i>Entire country</i>												

¹ Inkl. slipers- och sparrämnen, fanervirke samt sågbar kubb.² Inkl. flottningsbrännved, boardved samt massaved av lövträd.³ Brännev, props m. m.⁴ Här till mätning i hamn för export: 808 000 m³f.⁵ » » » » : 654 000 »

Tabell 15. Medelvolym för av virkesmätningarna under drivningssäsongerna 1952/53 och 1953/54 inmätt virke i fast mätt under bark.

Average volume of timber measured by timber measurement associations

Virkesmätningsförening <i>Association</i>	Redovisnings- enhet <i>Unit used</i>	1952/53						1953/54					
		Sågtimmer <i>Timber</i>			Massaved <i>Pulpwood</i>			Sågtimmer <i>Timber</i>			Massaved <i>Pulpwood</i>		
		tall <i>pine</i>	gran <i>spruce</i>	tall + gran <i>both</i>	sulfat- ved <i>sulfite wood</i>	sulfat- ved <i>sulfite wood</i>	All <i>wood</i>	tall <i>pine</i>	gran <i>spruce</i>	tall + gran <i>both</i>	sulfat- ved <i>sulfite wood</i>	sulfat- ved <i>sulfite wood</i>	All <i>wood</i>
Norrbottnens	f3 tr.	5,56	5,19	5,51	1,71	1,82	2,53	5,30	5,54	5,32	1,72	1,72	2,50
Skellefjälls	»	5,57	4,65	5,38	1,65	1,76	2,67	5,59	5,48	5,57	1,52	1,59	2,39
Umeå	»	6,05	6,33	6,08	1,76	1,84	2,76	5,62	6,11	5,70	1,75	1,70	2,49
Örnsköldsviks	»	7,30	7,19	7,27	1,85	2,06	2,61	6,95	6,73	6,87	1,82	1,95	2,53
Angermanälvens	»	6,81	7,46	7,14	2,11	1,95	2,59	6,60	7,05	6,83	2,04	1,87	2,59
Sundsvalls	»	6,88	7,35	7,13	2,43	2,20	3,03	6,94	7,22	7,10	2,40	2,33	2,99
Ljusnans	f3 fl. el. f3 mi. ¹
Dalälvarnas	f3 to.	5,66	5,15	5,44
Wermåndskå	f3 to. el. f3 mi. ¹	5,26	2,30	2,68	3,09
Sydvästra Sveriges	»	5,16	5,38	5,29	2,23	2,36	..	5,40	5,66	5,52	2,23	2,37	3,00
Mellanåsvästra	»	»	»	..	5,08	2,45	5,51	1,97	4,28
Sydsödra Sveriges	f3 to.	4,68	5,14

¹ För massaved och allt inmätt virke är redovisningsenheten f3 mi.

Tabell 16. Virkesmätningsföreningarnas medelkostnader för inmätt virke, drivningsåren 1949/50—1953/54

Average costs of the timber measurement associations for wood measured in the cutting years 1949/50—1953/54

Anm.: Kostnader för virkesredovisning (d. v. s. kubering, prisräkning o. d.) ej medräknade.

Mättenhet: öre per volymenhett

Unit of measurement: öre per volume unit

1	2	3	4	5	6	7
Virkesmätningsförening Association	Anmärkning (sortiment, enhet etc.) <i>Remarks</i> (assortments, units etc.)	Drivningssäsong <i>Cutting year</i>				
		1949/50	1950/51	1951/52	1952/53	1953/54
Norrbottens ...	f ³ tr.	5,3	5,4	7,4	7,1	5,5
Skellefteå	»	3,4	4,6	5,2	5,2	4,3
Umeå	»	3,2	3,3	4,4	4,8	4,0
	m ³ t.	16,1	38,2	52,2	59,9	78,8
Örnsköldsviks...	f ³ tr.	2,6	2,8	4,5	5,3	4,1
	m ³ t.	16,4	22,9	21,8	22,4	22,0
Ångermanälvens	f ³ tr.	2,4	2,9	3,6	4,1	3,8
	m ³ t.	31,1	44,0	38,0	41,6	51,5
Sundsvalls	f ³ tr.	2,4	2,7	3,8	3,7	3,3
	m ³ t.	19,0	21,8	28,2	30,2	22,3
Ljusnans	sågtim. f ³ fl., massav. f ³ mi. massaved	2,1 m ³ t.	2,3 30,5	2,6 35,9	3,1 39,3	2,7 43,7
Dalälvarnas ...	f ³ to.	2,6	3,0	2,8	3,5	3,0
	m ³ t.	18,5	20,9	22,5	25,0	23,1
Wermländska ...	f ³ mi.	2,2	2,9	3,1	3,3	3,4
	massaved	m ³ t.	36,4	48,0	48,1	44,7
	brännved	»	49,4	42,4	40,0	35,0
Sydvästra Sveriges	sågtimmer	f ³ to.	3,7	5,3	5,6	5,4
	massaved	f ³ mi.	3,2	4,2	4,5	5,8
	massaved	m ³ t.	38,4	63,2	51,6	63,6
	specialsortiment	f ³ mi.	.	.	8,5	8,4
	brännved aukt. mätn.	m ³ t.	.	.	.	66,3
Mellansvenska...	sågtimmer	f ³ to.	.	3,8	4,3	3,3
	fanér o. lövtimmer	f ³ mi.	.	6,9	6,1	4,3
	massaved	m ³ t.	.	39,9	33,4	27,7
	brännved	»	.	39,9	32,0	21,8
Sydöstra Sveriges	sågtimmer, barr	f ³ to.	3,5	4,6	5,1	5,8
	sågtimmer, löv	f ³ mi.	6,1	10,0	8,8	8,0
	massaved	m ³ f.	103,9	133,9	105,9	—
	massaved	m ³ t.	39,7	59,4	51,3	61,9
	props, landsvägs	»	39,7	61,3	68,6	81,3
	brännved	»	19,3	34,0	41,9	45,3

Tabell 17. Flottningsföreningar och flottleder 1954

Floating associations and floatways

1	2	3	4	5	1	2	3	4	5
Vattendomstols- o. flodområden <i>River basins</i>	Flottlederna <i>Floatways</i>		Antal för- enig- ar ¹	Antal flot- tan- de ²	Vattendom- stols- och flodområden <i>River basins</i>	Flottlederna <i>Floatways</i>		Antal för- enig- ar ¹	Antal flot- tan- de ²
	Total längd <i>Length km</i>	Under året tra- fikerad längd <i>Used length km</i>	No. of asso- cia- tions	Floating mem- bers		Total längd <i>Length km</i>	Under året tra- fikerad längd <i>Used length km</i>	No. of asso- cia- tions	Floating mem- bers
Norrbygden ...	23 095	19 317	62	222	Österbygden ...	6 394	5 768	25	60
Torneälven	1 530	1 400	2	29	Ljusnan	2 264	2 011	19	15
Sangisån	200	98	1	5	Testeboån	194	179	1	5
Kalixälven	1 894	1 510	1	11	Dalälven	3 676	3 393	1	31
Råneälv	600	410	1	5	Olandsån	77	60	1	1
Luleälv	1 248	953	1	7	Hedströmmen	68	68	1	3
Piteälv	1 343	1 210	1	17	Övriga	115	57	2	5
Abyälv, Byskeälv	876	727	1	13	Söderbygden ...	329	133	2	2
Kågeälv	144	124	1	5	Lagan	149	105	1	1
Skellefteälven	1 422	1 231	1	15	Övriga	180	28	1	1
Rickleå m. fl.	358	181	1	1	Västerbygden ...	3 174	2 747	23	105
Umeälven	3 017	2 583	1	18	Nissan	203	139	1	5
Hörneån, Öreälven	672	623	1	5	Klarälven	1 161	1 150	1	13
Lögdälven	351	315	1	4	Norsälven	567	567	1	22
Gideälv m. fl...	1 620	1 250	1	5	Byälven	488	467	7	22
Nätraån	209	157	1	7	Upperudsälven	335	259	8	26
Ångermanälven	3 736	3 129	8	18	Örekilsälven ...	160	45	1	1
Indalsälven ...	2 183	1 928	15	23	Övriga	260	120	4	16
Ljungan	1 143	1 000	17	23	Riket 1954	32 992	27 965	112	389
Harmångersån	127	113	1	2	<i>Entire country</i>				
Delångersån ...	168	168	1	5					
Övriga	254	207	4	9					

¹ Föreningar som under året bedrevit flottning.² Det bör beaktas att samma intressent kan flotta inom flera flodområden.

Tabell 18. Flottat och levererat virke 1954

Wood floated and delivered

Tabell 19. Utfloppnings- och skiljningskostnader m. m. 1954

Floating and sorting costs etc.

Måttenhet: 1 000 kr
Unit of measurement: 1 000 kr

Tabell 20. Rundvirkestransporter på järnväg 1954

Transports of unprocessed wood by rail

(Tabellen omfattar transporter på SJ och med dem santralifikerade järnvägar)

1	2	3	4	5	6	7
Sortiment <i>Assortment</i>	Lastat gods <i>Loaded</i>		Tonkm 1 000-tal	Medel- trans- port- längd <i>Average distance of trans- portation km</i>	Fraktkostnad <i>Freight</i>	
	Vikt <i>Weight</i>	Beräknad volym ² <i>Estimated volume</i>			1 000-tal kr <i>kr</i>	öre per tonkm <i>tonkm</i>
Sågtimmer och annat rundvirke ej nedan nämnt ¹	422,8	564 m ³ f.	117 961	279	6 772	5,7
<i>Timber and other roundwood not mentioned below</i>						
Stolpar, pålar, master, spiror <i>Posts, poles, pilings, masts</i>	87,9	135 »	29 622	337	1 787	6,0
Pappersved, props	813,7	1 713 m ³ f.	180 641	222	11 149	6,2
<i>Pulpwood, pitprops</i>						
Kolvved, tjärvved	12,8	34 »	1 894	148	118	6,2
<i>Charcoal wood, resinous wood</i>						
Bränntved, träbriketter	20,8	52 »	3 827	184	279	7,3
<i>Fuelwood</i>						
Allt virke	1 358,0	—	333 945	246	20 105	6,0
<i>All wood</i>						

¹ Exkl. virke av utländska trädslag. — *Excl. wood from foreign species.*² Vikten är omräknad till m³t. resp. m³f. utan hänsyn till barkningsgraden. Beräkningen har skett på grund av följande relationstal för omvandling av vikt till volym, varvid virket antagits vara skogstort:

Sågtimmer etc.	750 kg/m ³ f.	Pappersved etc.	475 kg/m ³ t.
Stolpar etc.	650 »	Kolvved etc.	375 »
		Bränntved etc.	400 »

Tabell 21. Ursprungs- och destinationslän för järnvägstransporter av
Origin and destination of unprocessed wood transported by rail

fördelat virke 1954

Mättenhet : ton
Unit of measurement: ton

	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	Riket Entire country
Ög	Skb	Xbg	Jkp	Krb	Klm	Gtl	Gbg	Hl	Bl	Krs	Mlm	Till ut- landet			
13	2 794	—	963	—	—	—	—	—	18	—	15	117	54 076		
—	2 043	—	680	—	338	—	5	12	—	—	10	198	33 014		
10	1 799	24	499	—	638	—	37	172	—	—	—	145	37 121		
49	1 173	—	485	—	534	—	1 447	—	—	—	14	1 757	22 036		
690	1 898	1 350	5 432	7 071	6 276	—	836	1 126	19	274	147	9 617	201 495		
472	172	20 395	1 450	974	1 922	—	2 574	157	—	70	—	4 124	226 853		
24	7 483	23 905	2 652	—	1 884	—	896	28	15	20	44	616	127 092		
8 213	4 026	7 899	4 194	7 566	3 086	—	1 926	943	401	500	1 070	8 599	81 166		
4 023	4 435	6 608	5 692	9 060	43 608	—	411	495	89	151	87	17 260	174 252		
2 295	39	—	390	2 626	1 684	—	14	50	20	—	—	750	35 647		
2 185	231	—	106	—	1 571	—	29	—	—	—	61	320	10 284		
5 941	10 817	4 315	3 174	20	7 569	—	45	—	—	—	97	15 338	55 363		
32 679	170	323	2 508	1 964	4 430	—	232	—	51	774	388	12 007	56 089		
670	9 636	2 615	2 157	213	3 313	—	1 368	1 416	—	—	289	671	30 336		
456	2 345	8 006	20 986	36	1 691	—	3 283	11 697	—	10	485	2 675	57 103		
1 843	1 377	2 588	17 626	642	3 073	—	364	3 393	359	1 190	2 050	2 127	38 746		
248	175	236	7 184	1 204	2 516	—	156	1 744	183	507	2 506	1 266	18 232		
1 500	744	1 023	14 619	1 699	12 601	—	1 629	770	104	77	740	1 668	40 597		
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
405	439	977	466	27	1 566	—	536	9 599	5	—	172	309	15 600		
105	—	255	6 307	78	166	—	116	212	—	138	1 162	980	9 865		
177	—	—	3 177	124	263	—	—	668	—	25	863	1 340	6 697		
1 211	—	—	5 700	418	1 791	—	6	1 875	—	—	1 022	352	12 624		
2 043	71	19	5 233	1 199	1 644	—	177	656	—	25	683	920	13 079		
—	—	403	—	—	39	—	17	5	—	—	6	—	664		
65 252	51 866	80 939	111 680	34 919	102 204	—	16 103	35 016	1 265	3 759	11 910	83 155	1 358 032		

Tabell 22. Ursprungs- och destinationslän för transporter av oförädlat och april 1954

Origin and destination of unprocessed wood transported by hired lorries during two months in April 1954

Anm.: Endast transporter på längre avstånd än 100 km.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Ursprungslän <i>County of origin</i>	Destinationslän <i>County of destination</i>										
	Nb	Vb	Jtl	Vnr	Gvl	Kpb	Vrm	Ör	Vstm	Ups	Sth
Nb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vb	15	420	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Jtl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vnr	—	—	—	60	299	—	—	—	—	—	—
Gvl	—	—	—	—	—	476	347	—	—	—	—
Kpb	—	—	—	—	—	2	—	—	5	12	10
Vrm	—	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—
Ör	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vstm	—	—	—	—	—	—	9	—	—	—	172
Ups	—	—	—	—	—	6	—	—	29	—	8
Sth	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	44
Sdm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	155
Ög	—	—	—	—	—	—	—	182	—	—	63
Skb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16
Äbg	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—
Jkp	—	—	—	—	—	7	—	37	—	7	—
Krb	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	—
Klm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26
Gtl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Gbg	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bl	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Krs	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Mlm	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Riket	15	420	—	71	790	347	19	289	39	31	494
<i>Entire country</i>											

¹⁾ Timmer och osågat virke, massaved och bränntved.

virke¹, utförda av den yrkesmässiga biltrafiken under månaderna mars

months in 1954

Mättenhet: ton
Unit of measurement: ton

	18	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26
Sdm	Ög	Skb	Äbg	Jkp	Krb	Klm	Gtl	Gbg	Hl	Bl	Krs	Mlm	Riket	Entire country
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	446
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	359
31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	854
12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	41
—	—	19	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44
—	4	18	—	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	192
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43
—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52
—	215	15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	885
—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	10	—	—	—	270
16	—	—	—	31	—	11	—	256	—	—	—	—	—	380
—	77	30	—	—	36	—	—	51	85	—	—	—	—	289
—	56	5	—	124	—	58	—	22	131	26	48	91	612	—
—	—	10	10	860	53	569	—	52	66	116	59	520	—	2 827
—	6	—	—	—	9	6	—	24	18	—	—	49	—	138
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	4	—	8	1	30	—	—	—	—	—	—	—	43
—	—	—	—	10	19	—	—	26	—	—	—	—	—	55
—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	—	—	—	—	78
—	—	—	—	167	—	39	—	27	—	—	—	—	—	233
—	—	—	—	—	14	—	—	—	—	—	—	—	—	14
59	358	104	15	1 224	132	713	—	491	310	142	107	731	—	6 851

Tabell 23. I rikets hamnar och lastageplatser 1954 lossade kvantiteter av oförädlat virke (endast inrikes fartygstransporter)

Unprocessed wood unloaded from vessels in Swedish harbours and other loading wharfs

Mättenhet: m³ f.¹
Unit of measurement:

1 Län <i>County</i>	2	3	4	5	6
	Lossade varor <i>Unloaded goods</i>				
	Timmer master spiror <i>Timber poles</i>	Massa- ved o. d. Props <i>Pulp- wood etc., pit- props</i>	Bränn- ved <i>Fuel- wood</i>	Lövträ <i>Broad- leaved wood</i>	Summa <i>Total</i>
Vnr	—	—	325	—	325
Gvl	—	14 981	137	—	15 118
Vrm	915	9 792	—	—	10 707
Vstm	—	275	553	—	828
Ups	—	—	398	—	398
Sth	—	9 995	658	25	10 673
Ög	482	1 531	—	—	2 013
Skb	2 356	2 376	375	—	5 107
Äbg	467	—	518	—	985
Jkp	43	11 949	—	1 025	13 017
Klm	1 651	6 169	9 786	1 152	18 758
Gtl	64	614	16	—	694
Gbg	452	—	4 422	—	4 874
B1	—	—	528	—	528
Mlm	—	7	25	43	75
Riket	6 430	57 689	17 736	2 245	84 100
<i>Entire country</i>					

¹ Omräknat till fast mått utan hänsyn till barkningsgraden.

Tabell 24. Skogsindustriernas förbrukning av rundvirke 1950—1954

Yearly consumption of roundwood by forest industries

Anm.: Redovisningen omfattar samtliga i kommerskollegii industristatistik ingående anläggningar (minst fem personer sysselsatta). *Only enterprises which usually have at least five workers employed.*

Mättenhet: 1 000 m³ f. ub.
Unit of measurement: 1 000 m³ f. ub.

1	2	3	4	5	6	7
Industrigen och sortiment <i>Branch of industry and assortment</i>	1950	1951	1952	1953	1954	Årsmedeltal <i>Ave-</i> <i>rage</i> <i>1950</i> <i>/54</i>
Sågverk ¹	<i>Saw mills¹</i>	8 868	9 877	8 939	10 232	11 900
Timmer, slipersämmen och sågkubb	<i>Timber, sleepers</i>					
av furu	<i>of pine</i>	4 367	5 093	4 753	5 310	6 425
» gran	<i>» spruce</i>	3 468	3 775	3 144	3 820	4 172
» björk	<i>» birch</i>	36	77	73	45	46
» annat lövträ	<i>» other broadleaved wood</i>	292	121	133	90	92
ej spec.	<i>unspecified</i>	705	811	836	967	1 165
Fanér- o. plywoodfabr.	<i>Veneer- and plywood factories</i>	159	163	144	131	160
Timmer o. d.	<i>Logs etc.</i>					
av furu	<i>of pine</i>	121	120	106	82	100
» gran	<i>» spruce</i>	1	1	—	—	4
» björk	<i>» birch</i>	18	21	17	15	22
» annat lövträ	<i>» other broadleaved wood</i>	19	18	21	23	28
ej spec.	<i>unspecified</i>	—	—	—	11	6
Wallboardfabrik	<i>Wallboard factories</i>	463	471	315	337	463
Pappersved	<i>Pulpwood</i>					
av furu	<i>of pine</i>	279	325	210	200	227
» gran	<i>» spruce</i>	112	136	76	94	146
» lövträ	<i>» broadleaved wood</i>	—	—	—	22	30
ej spec.	<i>unspecified</i>	72	10	29	21	—
Pappersmassefabrik	<i>Pulp mills</i>	13 017	14 811	12 965	13 237	14 850
Pappersved	<i>Pulpwood</i>					
av furu	<i>of pine</i>	2 958	3 888	3 462	3 831	4 246
» gran	<i>» spruce</i>	9 301	10 517	9 082	9 025	10 108
» asp	<i>» aspen</i>	82	65	81	85	100
» björk	<i>» birch</i>	254	276	271	296	396
ej spec.	<i>unspecified</i>	422	65	69	—	110

¹ Inkluderar från 1951 även snickerifabrikernas förbrukning av rundvirke.
From 1951 also consumption by the carpentry industry is included in this group.

Tabell 25. Sågverkens och hyvleriernas samt lådämnesfabrikernas huvudsakliga produktion 1954. Länsvis

Production of lumber and boxboard

Anm. Redovisningen omfattar samtliga i kommerskollegii industristatistik ingående anläggningar (minst fem personer sysselsatta). — *Only enterprises which usually have at least five workers employed.*

Mättenhet: 1 000 m³ (nominellt)
Unit of measurement: 1 000 m³ (nominellt)

1	2	3	4	5	6	7	8
Län och länsgrupp <i>County</i>	Ohyvlade plank etc. (av barrträde) <i>Unplaned planks etc. (coniferous)</i>	Bräd- o. plank-stump läkt, ribb, list, stav etc. <i>Balks and sleepers</i>	Bjälkar, sparrar, syllar <i>Balks and sleepers</i>	Virke av lövträd <i>Broad-leaved lumber etc.</i>	Lådämnen (sågade) <i>Box-board (sawn)</i>	Hyvlade bräder <i>Planed lumber</i>	
	Antal arbetsställen <i>No. of mills</i>	Produktion <i>production</i>					
Nb	45	514	1	11	—	—	21
Vb	59	312	2	7	—	2	32
Jtl	22	72	2	3	—	—	27
Vnr	45	636	16	1	—	—	38
Gvl	79	833	29	4	4	7	94
Kpb	78	475	8	14	1	—	127
Vrm	67	545	5	2	1	2	57
Ör	38	319	5	6	2	1	40
Vstm	41	218	3	2	1	5	67
Ups	27	177	1	4	1	—	18
Sth	36	122	—	5	—	4	27
Sdm	40	231	3	2	—	3	41
Ög	79	292	2	10	7	8	56
Skb	57	188	1	3	3	7	44
Äbg	63	128	1	4	1	2	35
Jkp	133	249	4	35	8	9	141
Krb	85	235	2	36	3	11	63
Klm	93	325	4	6	13	11	72
Gtl	3	5	—	—	—	—	2
Gbg	15	17	—	—	3	5	46
Hl	27	24	2	23	3	1	3
Bl	24	45	—	1	1	—	14
Krs	41	76	2	7	18	3	7
Mlm	13	13	—	6	12	—	6
I	104	826	3	18	—	2	53
II	67	708	18	4	—	—	65
III	157	1 308	37	18	5	7	221
IV	759	3 029	31	115	40	63	661
V	123	180	4	37	37	9	78
Riket	1 210	6 051	93	192	82	81	1 078
<i>Entire country</i>							

**Tabell 26. Massa- och wallboardfabrikernas huvudsakliga produktion
1954. Länsvis**

Pulp and wallboard production

Mättenhet: 1 000 ton
Unit of measurement: 1 000 ton

1	2	3	4	5	6	7	8	9
Län och länsgrupp <i>County</i>	Pappersmassa <i>Pulp</i>						Wallboards	
	Mekanisk		Sulfit		Sulfat		Antal arbets- ställen <i>No. of facto- ries</i>	Produk- tion 1 000 ton <i>1 000 ton</i>
	Antal arbets- ställen <i>No. of mills</i>	Produk- tion 1 000 ton (torr- tänkt vikt) <i>(dry weight)</i>	Antal arbets- ställen <i>No. of mills</i>	Produk- tion 1 000 ton (torr- tänkt vikt) <i>(dry weight)</i>	Antal arbets- ställen <i>No. of mills</i>	Produk- tion 1 000 ton (torr- tänkt vikt) <i>(dry weight)</i>		
Nb	1	23	---	—	2	105	2	..
Vb	5	148	1	46	1	32	2	..
Jtl	2	31	2	35	—	—	1	..
Vnr	5	112	10	505	7	392	5	..
Gvl	3	33	7	287	5	257	2	..
Kpb	2	102	4	67	1	25	—	..
Vrm	4	79	7	231	6	220	1	..
Ör	3	19	1	22	2	58	1	..
Vstm	1	1	1	8	—	—	1	..
Ups	—	—	1	27	1	62	1	..
Sth	2	86	1	12	—	—	—	..
Sdm	—	—	—	—	—	—	1	..
Ög	1	74	2	50	1	38	—	..
Skb	—	—	1	22	—	—	1	..
Abg	5	36	5	108	2	33	—	..
Jkp	1	—	5	58	1	37	—	..
Krh	2	18	3	27	1	19	—	..
Klm	2	8	1	11	1	13	—	..
Gtl	—	—	—	—	—	—	—	..
Gbg	2	18	1	21	—	—	—	..
Hl	2	5	1	19	—	—	—	..
Bl	1	7	—	—	—	—	—	..
Krs	—	—	—	—	—	—	—	..
Mlm	—	—	—	—	—	—	—	..
I	6	171	1	46	3	137	4	..
II	7	143	12	540	7	392	6	..
III	5	135	11	354	6	282	2	..
IV	21	321	28	576	15	480	6	..
V	5	30	2	40	—	—	—	..
Riket	44	800	54	1 556	31	1 291	18	868

Tabell 27. Export av rundvirke, sågat virke m. m. 1950—1954

Exports of roundwood, sawn wood etc., 1950—1954

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Tullens stat. nr Customs No.	Sortiment Assortment	1950	1951	1952	1953	1954	1950	1951	1952	1953	1954	
		Kvantitet ¹ Quantity					Värde (tusentals kr) Value (1 000 Sw. cr.)					
	Oarbetade trävaror Unprocessed wood											
712, 713	Sågtimmer m. m. av barrträd <i>Coniferous timber</i>	1 000 m ³	32,3	28,8	48,1	61,2	107,7	2 370	2 724	6 448	7 472	14 371
716	Massaved <i>Pulpwood</i>	1 000 m ³	255,3	170,1	182,7	206,5	581,0	9 925	11 808	18 549	12 744	40 545
715	Props <i>Pitprops</i>	1 000 m ³	241,8	316,4	1 000,3	551,6	329,5	12 058	25 802	120 453	43 653	20 224
751, 752	Brännyved <i>Fuel wood</i>	1 000 m ³	0,4	—	—	0,8	—	8	—	—	18	—
714, 717	Övrigt barrträdsvirke (stolpar etc.) <i>Other coniferous wood (poles etc.)</i>	1 000 m ³	78,7	42,2	77,4	100,3	84,1	9 312	6 610	19 893	20 081	15 379
719	Övrigt inhemskt lövträdsvirke <i>Other broadleaved wood</i>	1 000 m ³	0,2	0,2	0,1	3,6	5,9	30	175	73	385	936
720, 721	Virke av utländska trädslag <i>Wood from foreign species</i>	1 000 m ³	0,5	—	—	1,6	0,2	121	4	18	331	17
	Summa oarbetade trävaror <i>Total unprocessed wood</i>	1 000 m ³	609,2	557,7	1 308,6	925,6	1 108,4	33 854	47 323	165 434	84 684	91 472
	Sågat och bilat virke Sawn and axed wood											
	<i>Av barrträd: Coniferous:</i>											
722—724	Bjälkar, sparrar <i>Balks</i>	1 000 stds	38,3	58,3	32,6	26,8	30,3	17 643	41 720	25 657	18 526	20 755
725	Slipers <i>Sleepers</i>	1 000 stds	9,0	6,2	9,1	9,9	5,1	5 622	5 328	11 337	10 072	4 669
726—737	Ohylade plankor etc. <i>Unplaned</i>	1 000 stds	645,3	739,1	587,8	857,1	823,5	442 806	785 910	608 693	855 767	859 313
776—781	Hyvlade bräder <i>Planed</i>	1 000 stds	63,8	63,9	35,4	35,3	49,8	46 215	67 825	41 496	35 280	50 589
745	Ohylade lådämnen <i>Boxboards</i>	1 000 stds	32,9	29,2	20,5	15,3	13,1	31 200	45 851	32 855	19 388	17 959
783	Hyvlade lådämnen <i>Boxboards</i>	1 000 stds	9,5	9,4	9,6	3,8	5,3	7 356	11 511	13 845	4 264	6 321
738—741	Övrigt barrträdsvirke <i>Other coniferous lumber</i>	1 000 stds	10,7	9,1	9,6	17,4	14,9	4 605	8 107	8 781	15 183	13 165
	Summa virke av barrträd <i>Total</i>	1 000 stds	809,5	915,2	704,6	965,6	942,0	555 447	966 252	742 664	958 480	972 771
742	Av lövträd: summa <i>Broadleaved: total</i>	1 000 m ³	23,3	17,4	7,9	12,9	12,8	4 570	3 820	2 397	3 257	3 533
	Fanérskivor Veneer											
758, 759	Högst 7 mm tjocka <i>Up to 7 mm thick</i>	ton	669	622	622	1 244	1 504	1 120	1 135	1 422	2 765	4 094
759: 1, 760, 761	Hoppresrade (plywood m. m.) <i>Plywood</i>	ton	15 740	14 243	7 963	9 929	10 820	15 999	16 900	9 946	10 551	12 392

¹ För »oarbetade trävaror» och »sågat virke av lövträd» anges kvantiteten i 1 000-tals m³, för »sågat virke av barrträd» i 1 000-tals standards (stds) och för »fanérskivor» i ton. En standard motsvarar 4,672 m³.

Tabell 28. Import av rundvirke, sågat virke m. m. 1950—1954

Imports of roundwood, sawn wood etc., 1950—1954

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Tullens stat. nr. <i>Customs No.</i>	Sortiment <i>Assortment</i>	1950	1951	1952	1953	1954	1950	1951	1952	1953	1954		
		Kvantitet ¹ <i>Quantity</i>					Värde (tusentals kr) <i>Value (1 000 Sw. cr)</i>						
	Garbetade trävaror <i>Unprocessed wood</i>												
712, 713	Sågtimmer m. m. av barrträder	1 000 m ³	458,3	456,4	357,7	252,3	331,3	22 192	31 999	35 473	21 928	31 337	
	<i>Coniferous timber</i>												
716	Massaved	<i>Pulpwood</i>	1 000 m ³	489,8	741,6	781,9	274,5	292,9	18 015	46 626	67 479	15 229	15 610
715	Props	<i>Pitprops</i>	1 000 m ³	0,1	0,1	—	4,1	—	5	1	—	171	—
751, 752	Brännaved	<i>Fuel wood</i>	1 000 m ³	9,3	18,2	21,5	3,4	6,9	128	380	575	61	152
714, 717	Övr. barrträdsvirke (stolpar etc.)	<i>Other coniferous wood</i>	1 000 m ³	0,6	5,1	2,4	5,3	3,5	24	240	104	377	319
718, 719	Övr. inhemskt lövträdsvirke	<i>Other broadleaved wood</i>	1 000 m ³	4,1	8,3	14,1	11,4	27,7	2 158	3 169	2 177	1 786	3 303
720, 721	Virke av utländska trädslag	<i>Wood from foreign species</i>	1 000 m ³	15,8	25,7	10,1	13,9	29,6	4 291	8 419	3 880	4 157	8 389
	Summa oarbetade trävaror	<i>Total unprocessed wood</i>	1 000 m ³	978,0	1 255,4	1 187,7	565,0	691,9	46 813	90 836	109 688	43 709	59 110
	Sågat virke <i>Sawn wood</i>												
726—741	Av barrträder	<i>Coniferous</i>	1 000 stds	15,5	15,6	10,9	13,7	14,2	7 336	12 336	7 925	10 755	11 532
742	Av inhemska lövträder	<i>Broadleaved</i>	1 000 m ³	21,6	34,2	19,9	20,1	32,8	7 252	19 893	10 375	8 765	14 577
743	Av utländska trädslag	<i>Foreign species</i>	1 000 m ³	7,5	16,3	8,6	10,3	15,8	5 037	11 494	5 899	7 003	9 723
	Fanérskivor <i>Veneer</i>												
758, 759	Högst 7 mm tjocka	<i>Up to 7 mm thick</i>	ton	901	1 422	883	965	1 592	3 952	6 074	3 249	3 506	6 254
759:1, 760, 761	Hoppressade (plywood m. m.)	<i>Plywood</i>	ton	4 244	5 946	3 073	4 526	6 750	3 947	7 010	3 978	5 122	8 152

¹ För »sågat virke av barrträder» anges kvantiteten i 1 000-tals standards (stds), för »fanérskivor» i ton och för övriga sortiment i 1 000-tals m³. En standard motsvarar 4,672 m³.

Tabell 29. Sveriges export och import av oförädlat virke med fördelning på export- resp. importländer 1954

Swedish exports and imports of roundwood by countries of destination and origin

1	2	3	4	5	6	7
Tullens stat. nr	Sortiment <i>Assortment</i>	Import- resp. exportland	Export		Import	
Customs No.			1 000-tal m ³	1 000-tal kr	1 000-tal m ³	1 000-tal kr
712,713 714	Såg- och fanértimmer, mastträ, spiror och stolpar av barrträ <i>Coniferous timber, poles, pilings etc.</i>	Bergien, Luxemburg	3,8	362	—	—
		Danmark	4,4	603	—	—
		Finland	—	—	251,6	25 008
		Irländska rep.	1,9	477	—	—
		Island	1,0	238	—	—
		Israel	1,0	261	—	—
		Nederländerna	44,9	4 994	—	—
		Norge	19,8	2 407	81,8	6 536
		Storbritannien	30,1	6 452	—	—
		Turkiet	1,3	261	—	—
		Uruguay	1,2	491	—	—
		Venezuela	1,2	428	—	—
		Västtyskland	71,7	11 318	—	—
		Östtyskland	1,1	217	—	—
		Övriga	4,0	912	—	—
		Samtliga	187,4	29 421	333,4	31 544
716	Massaved av barrträ <i>Coniferous pulp-wood</i>	Danmark	1,7	77	—	—
		Finland	—	—	43,2	2 664
		Nederländerna	4,4	267	—	—
		Norge	245,1	16 975	249,7	12 946
		Schweiz	24,6	1 868	—	—
		Storbritannien	0,5	38	—	—
		Ungern	51,0	3 144	—	—
		Västtyskland	253,8	18 174	—	—
715	Props av barrträ <i>Coniferous pit-props</i>	Samtliga	581,1	40 543	292,9	15 610
		Storbritannien	128,2	8 015	—	—
		Ungern	30,3	1 811	—	—
		Västtyskland	169,8	10 314	—	—
		Övriga	1,1	85	—	—
717	Övrigt barrträdsvirke <i>Other coniferous wood</i>	Samtliga	329,4	20 225	—	—
		Danmark	1,1	56	—	—
		Finland	—	—	1,1	93
		Norge	—	—	0,4	18
		Storbritannien	1,1	122	—	—
		Västtyskland	1,0	54	—	—
		Övriga	1,1	98	—	—
718,719	Virke av svenska lövträdsarter <i>Wood from Swedish broadleaved species</i>	Samtliga	4,3	330	1,5	111
		Belgien, Luxemburg	—	—	0,4	167
		Danmark	1,0	56	0,4	131
		Finland	—	—	23,8	746
		Frankrike	—	—	1,6	1 121
		Nederländerna	—	—	1,2	1 082
		Storbritannien	2,5	205	0,1	33

(Forts. på nästa sida)

(Forts. fr. föreg. sida)

1	2	3	4	5	6	7
		Västtyskland	1,6	491	0,1	44
		Övriga	0,9	193	0,1	27
		Samtliga	6,0	945	27,7	3 301
720,721	Virke av utländska trädsdrag	Britt. Västafrika	—	—	15,2	3 569
		Fr. Ekv. Afrika	—	—	8,1	2 033
	Wood from foreign species	Fr. Västafrika	—	—	4,3	1 124
		Thailand	—	—	0,7	799
		Övriga	0,2	17	1,2	866
		Samtliga	0,2	17	29,5	8 391
	Summa oförädlat virke Total unprocessed wood		1 108,4	91 481	685,0	58 957

**Tabell 30. Rånettovärden för virkesuttagen å kronoskogar
1945–1954. Länsvis**

Net value of wood cut in Crown forests in 1945—1954

**Tabell 31. Brutto priser och omkostnader för drivningsåret 1953/54.
Sågtimmer av furu och gran**

Gross prices and costs in the cutting year 1953/54. Coniferous timber

a) Norra Sverige

Anm.: Priserna gäller — där intet annat anges — obarkat timmer av angiven medellängd, kvalitetsklass o/s, fritt utsorterat vid slutsilje. Körningskostnaderna avser 2 km körväg.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Prisområde <i>Region</i>	Stockarnas medellängd <i>Average length of logs</i>	Trädslag <i>Species</i>	Bruttopris i öre per f ³ tr. <i>Gross prices in öre per f³ tr.</i>									Omkostn. i öre per f ³ tr. <i>Costs in öre per f³ tr.</i>			
			5"	6"	7"	8"	9"	10"	11"	12"	13"	huggning <i>cutting</i>	körning <i>transport</i>	gemeens. kostn. <i>common costs</i>	summa <i>total</i>
Timmer och massaved 3,0 f ³ tr.															
Torneälvd	16'	t	161	187	213	229	244	270	291	307	322	22	22	17	61
		g	148	173	199	214	229	250	270	286	301				
Kalixälvd	16'	t	162	188	214	230	245	271	292	308	323	22	22	17	61
		g	149	174	200	215	230	251	271	287	302				
Luleälvd	16'	t	162	188	214	230	245	271	292	308	323	22	22	17	61
		g	149	174	200	215	230	251	271	287	302				
Piteälvd	16'	t	162	188	214	230	245	271	292	308	323	21	22	17	60
		g	149	174	200	215	230	251	271	287	302				
Skellefteälvd	16'	t	163	189	215	231	247	273	293	309	325	20	23	17	60
		g	163	176	201	216	232	253	272	288	303				
Umeälvd	16'	t	164	190	216	232	248	274	294	310	326	17	24	17	58
		g	164	177	202	217	233	254	273	289	304				
Öreälvd	16'	t	164	190	216	232	248	274	294	310	326	17	24	17	58
		g	164	177	202	217	233	254	273	289	304				
Gideälvd m. fl. ...	16'	t	165	191	217	233	249	275	295	311	327	17	24	21	62
		g	165	178	203	218	234	254	274	290	305				
Ångermanälven	16'	t	—	192	218	234	250	276	296	312	328	22	26	19	67
		g	—	179	204	219	235	255	275	291	306				
Indalsälven— Ljungan	16'	t	—	192	218	234	250	276	296	312	328	23	26	20	69
		g	—	179	204	219	235	255	275	291	306				
Endast timmer															
Ljusnan ¹	16'	t	—	197	222	242	262	282	297	312	312	15	25	19	60
		g	—	—	203	223	243	263	278	293	293				

¹ Mättenhet f³fl. som nära överensstämmer med f³tr. Helbarkat virke 8 öre högre priser. För annan kvalitet än o/s är prisändringarna följande:

	Tillägg för S-timmer	Avdrag för V	Avdrag för VI
Torne—Ljungan	15 %	15 %	30 %
Ljusnan	20 %	15 %	30 %

Tabell 31 (forts.).

b) Övriga Sverige

Anm.: Priserna gäller för obarkat timmer utom för Värmland där priserna avser helbarkat timmer.
Körningskostnaderna avser: Gvl, Kpb och Vrm 1 km, Ör—Gtl 0,75 km och Gbg—Mlm 0,3 km.

1 Prisområde <i>Region</i>	2 Pris- klass <i>Species</i>	3 Stock- arnas medel- längd <i>Average length of logs</i>	4 Träd- slag <i>Species</i>	5 6 7 8 9 10 11 12 13 Bruttopriser i öre per f ³ to. <i>Gross prices in öre per f³ to.</i>	14 15 16 17 Omkostn. i öre per f ³ to. <i>Costs in öre per f³ to.</i>			
				5" 6" 7" 8" 9" 10" 11" 12" 13"	hugg- ning cutt- ing	kör- ning trans- port	ge- mens. kostn. <i>com- mon costs</i>	sum- ma <i>total</i>
Gvl, Gästrikl., n. del, före stormen	o/s	15'	t g	— 245 260 280 290 300 320 — —				
				— 230 250 265 275 285 300 — —				
Gvl, Gästrikl., s. del, före stormen	»	15'	t g	— 235 255 270 290 325 340 — —	19	32	32	84
				— 225 240 255 270 290 315 — —				
Gvl, Gästrikl., hela eft. stormen	»	.	t g	170 200 215 235 250 260 280 — —				
				— 180 200 220 235 245 260 — —				
Kpb, huvudälv	»	15'	t g	235 260 280 300 315 330 345 — —	18	25	22	65
				220 245 265 285 300 315 330 — —				
Kpb, bilväg	»	15'	t g	220 245 265 285 300 315 330 — —				
				205 230 250 270 285 300 315 — —				
Vrm, huvudälv bilväg	»	15'	t, g t, g	189 257 270 278 288 297 321 — —	26	22	26	74
				182 250 263 271 281 290 314 — —				
Ör före stormen	»	14 ¹ / ₂ '	t g	190 220 245 265 285 300 315 325 —	17	24	20	61
				195 220 235 255 270 285 300 300 —				
Ör efter stormen	»	14 ¹ / ₂ '	t g	180 180 195 210 225 240 255 260 —				
				180 180 195 210 220 235 245 250 —				
Vstm, n. del., före stormen ...	»	15'	t g	220 245 265 285 300 315 330 — —				
				205 230 250 270 285 300 315 — —				
efter stormen ...	»	.	t g	176 196 212 228 240 252 264 — —	19	26	22	67
				164 184 200 216 228 240 252 — —				
Vstm, s. del., före stormen ...	»	14' 15'	t g	200 220 240 260 280 300 320 — —				
				200 215 230 245 260 275 290 — —				
efter stormen ...	»	.	t g	160 176 192 208 224 240 266 — —				
				160 172 184 196 208 220 232 — —				
Ups, före stor- men	»	14' 15'	t g	210 230 250 270 290 310 330 340 —	18	24	18	60
				200 215 230 245 260 275 290 290 —				
efter stormen ...	»	.	t g	168 184 200 216 232 240 264 272 —				
				160 172 184 196 208 220 232 232 —				
Sth, före stor- men	»	14' 15'	t g	210 230 250 270 290 310 330 340 —	15	21	18	54
				200 215 230 245 260 275 290 290 —				
efter stormen ...	»	.	t g	179 196 213 230 247 264 280 289 —				
				170 183 196 208 221 234 247 247 —				
Sdm, före stor- men	»	14' 15'	t g	210 230 250 270 290 310 330 340 —	18	20	15	53
				200 215 230 245 260 275 290 290 —				
efter stormen ...	»	14' 15'	t g	160 180 200 220 240 260 280 290 —				
				150 165 180 195 210 225 240 240 —				

Tab. 31. (forts.)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Ög, före stormen	o/s	14'	t	200	225	245	265	280	300	315	325	—				
	"	14'	g	185	205	225	240	260	275	280	280	—				
efter stormen ...	"	.	t	164	185	200	217	230	246	258	266	—				
	"	.	g	152	168	185	197	213	226	230	230	—				
Skb	B	14'	t, g	190	205	220	235	245	255	270	270	—				
Äbg, Dalsl. norra delen	o/s	15'	t, g	—	238	250	257	267	276	301	301	—				
Äbg, Dalsl. södra delen	B	14'	t, g	—	190	200	215	225	235	250	250	—				
Äbg, Västergöt.	B	14'	t, g	210	220	230	240	250	260	270	270	—				
Jkp	B	12-14'	t, g	180	190	215	225	240	255	275	275	—				
Krb	B	14'	t	175	200	215	235	250	260	265	270	275	—			
			g	160	180	200	215	225	235	240	245	250	17	22	12	51
Klm	B	14'	t	175	200	215	235	250	260	265	270	275	—			
			g	160	180	200	215	225	235	240	245	250	18	21	10	49
Gtl	o/s	14'	t	160	175	190	200	210	220	230	240	—				
			g	150	165	180	190	200	210	220	230	—	18	19	8	45
Gbg	B	14'	t, g	—	170	180	195	205	215	230	230	—				
Hl	B	13'	t	200	205	245	250	260	260	260	260	260	19	22	10	51
			g	200	205	245	250	260	260	265	265	270				
Bl	B	13'	t	185	210	225	245	260	270	275	280	285	—			
			g	170	190	210	225	235	245	250	255	260	18	18
Krs	B	12 ¹ / ₂ '	t, g	210	230	240	255	270	275	280	280	—	20	21	14	55
Mlm	B	.	t, g	—	—	—	185	—	—	—	—	—	17	16	.	.

Anm.: Alla priser avser klassmittkubering.

För annan kvalitet än o/s är prisändringarna följande:

	Tillägg för S-timmer	Avdrag för V	Avdrag för VI
Gvl, Gästrikland och Kpb	25 %	15 %	25 %
Vrm	tall 30 % gran 10 %	15 »	—
Ör	25 %	25 »	45 »
Vstm, norra	25 »	15 »	25 »
» , södra	25 »	20 »	40 »
Ups, Sth, Sdm och Ög	25 »	25 »	45 »
Gtl	—	20 »	40 »

**Tabell 32. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1953/54.
Massaved av barrträd.**

Gross prices and costs during the cutting year 1953/54. Coniferous pulpwood

Anm.: Priserna gäller — där ej annat anges — massaved (o. d.) fritt slutskilje Torne—Ljusnan.
I övrigt fritt bilväg därrest annat ej angivits.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Prisområde (flod- område resp. län)	Mätt- enhets- längd	Vir- kes- längd	Brutto pris i kr per mättenhet <i>Gross prices in Sw. cr. per unit</i>					Omkostn. i kr pr mättenhet <i>Costs in Sw. cr. per unit</i>			
Region	Unit used	Length of logs	Sulfitved <i>Sulphite wood</i>	Sulfatved <i>Sulphate wood</i>	Flottn. bränn- ved el. kolved (obar- kad)	hugg- ning cutting	kör- ning trans- port	ge- mens. com- mon costs	sum- ma total		
Torne älv	f ³ tr.	—	1: 65	1: 45	1: 33	1: 13	1: 02	se under timmer, tab. 31			
Kalix älv	»	—	1: 66	1: 46	1: 34	1: 14	1: 03	»	»	»	»
Lule älv	»	—	1: 66	1: 46	1: 34	1: 14	1: 03	»	»	»	»
Pite älv	»	—	1: 66	1: 46	1: 34	1: 14	1: 03	»	»	»	»
Skellefte älv	»	—	1: 67	1: 47	1: 35	1: 15	1: 04	»	»	»	»
Ume älv	»	—	1: 68	1: 48	1: 36	1: 16	1: 05	»	»	»	»
Öre älv	»	—	1: 68	1: 48	1: 36	1: 16	1: 05	»	»	»	»
Gide älv m. fl.	»	—	1: 69	1: 49	1: 37	1: 17	1: 06	»	»	»	»
Angermanälven ...	»	—	1: 70	1: 50	1: 38	1: 18	1: 07	»	»	»	»
Indalsälv.-Ljungan	»	—	1: 70	1: 50	1: 38	1: 18	1: 07	»	»	»	»
Ljusnan	f ³ mi.	—	1: 73	—	1: 43	—	1: 05	0: 40	0: 28	0: 19	0: 87
Vrm (v. huvudälv)	»	—	1: 70	—	1: 35	—	—	0: 37	0: 22	0: 21	0: 80
			prima	sekunda	prima	sekunda					
Gvl (Gästrikl.)	m ³ t.	3 m	39:—	27: 25	31:—	21: 75	19:—	11: 47	5: 11	5: 85	22: 43
bilväg											
Gvl (Gästrikl.)											
huvudälv											
Kpb (n. delen)											
bilväg	»	»	38:—	26: 50	30:—	21:—	18:—				
Kpb (s. delen)											
bilväg	»	»	39:—	27: 25	31:—	21: 75	19:—	10: 58	5: 23	3: 88	19: 69
Kpb (huvudälv) ...	»	»	40:—	28:—	32:—	22: 50	20:—				
Ör	»	2 m	39:—	27: 30	29:—	20: 30	—	10: 71	4: 66	3: 89	19: 26
Vstm (n. delen) ...	»	3 »	39:—	27: 25	31:—	21: 75	—				
(s. delen)	»	2 »	39:—	27: 50	29:—	20:—	—	11: 88	5: 35	4: 22	21: 45
Ups (n. delen)	»	3 »	39:—	27: 25	31:—	21: 75	—				
(s. delen)	»	2 »	39:—	27: 50	29:—	20:—	—	10: 04	4: 69	3: 56	18: 29
Sth	»	»	39:—	27: 50	29:—	20:—	—	11: 16	4: 27	3: 50	18: 93
Sdm	»	»	39:—	27: 50	29:—	20:—	—	10: 71	4: 41	2: 88	17: 95
Ög	»	»	39:—	—	29:—	—	—	10: 05	4: 11	2: 25	16: 41
Skb	»	»	41: 50	29:—	31: 50	22:—	—	10: 03	4: 21	2: 29	16: 53
Äbg (Dalsland) ...	»	»	40:—	28:—	29:—	20: 25	—	9: 77	4: 50	3: 51	17: 78
» (Västergötland)	»	»	39:—	27: 30	29:—	20: 30	—				
Jkp	»	»	39:—	27: 50	29:—	20:—	—	8: 66	4: 10	1: 50	14: 26
Krb	»	»	39:—	27: 50	29:—	20:—	—	9: 66	3: 79	2: 28	15: 73
Klm	»	»	39:—	27: 50	29:—	20:—	—	9: 99	4: 11	2: 07	16: 17
Gtl	»	»	34:—	22: 50	24:—	15:—	—	9: 87	3: 74	1: 49	15: 10
Gbg	»	»	40:—	28:—	29:—	—	—	10: 11	3: 12
Hl	»	»	39: 50	27: 25	29:—	20:—	—	10: 83	3: 92
Bl	»	»	39:—	27: 50	29:—	20:—	—	10: 38	3: 34
Krs	»	»	39:—	27: 50	29:—	20:—	—	10: 90	3: 90	2: 81	17: 61
Mlm	»	»	38:—	..	29:—	..	—	8: 81	3: 27

Körningskostnaderna avser: Torne—Ljusnan 2 km
Gästrikl., Kpb och Vrm 1 km
Ör—Gvl 0,75 km
Sth, Sdm, Ög, Skb, Äbg, Jkp, Krb, Klm, Gtl, Gbg, Hl, Bl, Krs, Mlm

**Tabell 33. Bruttopriser och omkostnader för drivningsåret 1953/54.
Brännved**

Gross prices and costs during the cutting year 1953/54. Fuel wood

Anm.: Priserna anges i genomsnitt för hela säsongen och avser — där intet annat anges — leverans vid bilväg.

1 <i>Län County</i>	2	3	4	5	6	7	8	9
	<i>Bruttopriser i kr per m³ t. Gross prices in Sw. cr. per m³ t.</i>			<i>Omkostnader i kr per m³ t. (1 m³-ved) Costs in Sw. cr. per m³ t. (1 mtr lengths)</i>				
	<i>björk birch</i>		<i>barrved coniferous</i>	<i>pannved</i>	<i>hugg- ning cutting</i>	<i>kör- ning trans- port</i>	<i>gem. kost- nader com- mon costs</i>	<i>sum- ma total</i>
	<i>prima</i>	<i>sekunda</i>	<i>prima</i>					
Nb kustland	23	20	—	17	8: 85	5: 07	2: 80	16: 72
Vb >	24	20	20	17	10: 64	3: 75	2: 50	16: 89
Jtl	24	21	21	16
Vnr ¹	35	30	30	25
Gvl
Kpb
Vrm	25	15	8: 95	4: 60
Ör	19	15	15	13	8: 45	4: 53	1: 98	14: 96
Vstm	18	15	15	12	8: 42	4: 55	2: 18	15: 15
Ups	20	16	16	13	7: 92	4: 33	1: 70	13: 95
Sth	19	16	16	12	8: 06	3: 96	1: 73	13: 75
Sdm	20	15	16	13	8: 36	4: 04	1: 39	13: 79
Ög	19	14	16	12	8: 42	3: 74	1: 30	13: 46
Skb	18	15	15	12	8: 20	4: 15	1: 40	13: 75
Äbg (Dalsland)	22	17	17	13	} 8: 44	4: 47	1: 87	14: 78
» (Västergötl.)	20	15	15	10		1: 87	1: 87	14: 78
Jkp	22	16: 50	16	12	7: 41	3: 84	1: 04	12: 29
Krb	20	15	15	11	8: 09	3: 84	1: 08	13: 01
Klm	20	15	15	11	8: 48	4: 00	0: 98	13: 46
Gtl	18	14	8: 40	3: 58	1: 10	13: 08
Gbg	20	15	..	14	8: 08	3: 31	1: 58	12: 97
Hl	18: 50	13	13	9	8: 02	4: 17
B1	20	15	15	11	7: 78	3: 28
Krs	18	13	13	10	7: 79	3: 68	1: 89	13: 36
Mlm	18	16	13	10	6: 93	3: 08

¹ Vjd leveransort.

Körningskostnaderna avser: Nb—Vrm 1 km
Ör—Gtl 0,75 km
Gbg—Mlm 0,3 km

Tabell 34. Skogsarbetarnas genomsnittliga dagsförtjänst i kr¹, vintrarna 1939/40 samt 1950/51 till 1953/54. Länsvis

Average daily wages of forest workers

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Län <i>County</i>	Huggare <i>Woodcutters</i>					Körare <i>Hauliers</i>				
	1939/40	1950/51	1951/52	1952/53	1953/54	1939/40	1950/51	1951/52	1952/53	1953/54
Nb	8,6	25	34	35	37	17,6	51	66	63	69
Vb	9,2	28	37	35	37	18,4	51	67	64	66
Jtl	8,1	27	45	33	33	16,0	43	66	54	52
Vnr	7,8	24	37	32	32	15,6	47	64	57	56
Gvl	9,0	23	34	31	35	17,0	40	63	53	61
Kpb	8,6	26	40	32	35	15,6	43	70	52	55
Vrm	6,9	20	28	27	29	11,6	30	41	38	41
Ör	6,7	19	28	29	31	10,8	28	39	40	45
Vstm	6,8	18	26	27	34	11,9	29	38	42	50
Ups	9,0	17	24	24	26	13,0	29	38	38	44
Sth	7,8	17	24	24	25	12,8	28	38	38	42
Sdm	7,1	17	27	25	26	10,5	26	37	35	40
Ög	6,2	17	24	26	29	9,8	26	36	38	44
Skb	6,0	17	26	25	26	10,2	26	38	39	38
Äbg	6,3	18	26	26	26	10,8	29	39	40	41
Jkp	6,5	18	27	27	28	10,6	30	39	39	41
Krb	5,7	19	25	26	26	9,8	32	39	42	40
Klm	6,3	19	25	24	26	10,0	30	38	38	39
Gtl	6,0	15	22	23	23	10,0	24	36	32	35
Gbg	5,5	19	26	26	27	10,0	31	41	41	43
HI	6,3	21	24	26	27	11,0	29	40	41	41
Bl	6,0	20	25	25	25	10,0	32	38	38	38
Krs	5,8	19	25	26	26	10,3	31	38	42	41
Mlm	6,5	18	25	25	25	12,0	30	40	40	40
Riket	7,7	22	32	30	32	14,5	39	53	50	53
<i>Entire country</i>										
Index basår <i>Basic year</i>										
1939/40	100	290	416	390	416	100	270	366	345	366

¹ För 1939/40 har dagsförtjänsten angivits med en decimal, för övriga år i hela kr.

Tabell 35. Sysselsättningen i skogsbruket 1954 vid domänverket och 54 större skogsbolag

Number of forest workers in Crown forests and in 54 of the largest companies' forests

Anm.: Uppgifterna avser antalet sysselsatta andra tisdagen i angiven månad.

1	2	3	4	5	6	7
Arbetsgivare <i>Employer</i>	Månad <i>Month</i>	Antal arbetare sysselsatta i <i>Number of workers employed in</i>				
		avverkningsarbete ¹ <i>cutting</i>		skogs- vårds- arbeten ² <i>silvi- culture</i>	hus- bygg- o. anlägg- nings- arbeten ³ <i>building</i>	Samtliga <i>All</i>
		total	därav körning <i>of which hauling</i>			
Domänverket	febr.	16 468	4 524	13	342	16 823
<i>State Forest Service</i>	maj	6 266	952	3 352	629	10 247
	aug.	3 508	601	3 940	1 927	9 375
	nov.	9 208	1 778	633	1 416	11 257
Skogsholagen	febr.	54 403	20 358	45	697	55 145
<i>Companies</i>	maj	26 151	4 499	3 081	882	30 114
	aug.	20 712	1 487	4 848	1 953	27 513
	nov.	36 318	6 738	930	1 604	38 852
Summa	febr.	70 871	24 882	58	1 039	71 968
<i>Total</i>	maj	32 417	5 451	6 433	1 511	40 361
	aug.	24 220	2 088	8 788	3 880	36 888
	nov.	45 526	8 516	1 563	3 020	50 109

¹ Utsyning, stämpling, huggning, körning samt flottning i egen regi.

² Hyggesrensning, markberedning, skogsodling, röjning, skogdikning och plantskolearbeten.

³ Skogsvägbrygganader samt uppförande av arbetarebostäder.

Tabell 36. Personal sysselsatt i flottningsverksamhet samt antal däri fullgjorda dagsverken 1954

Personnel engaged in floating activity and number of day-works performed

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Vattendomstols- och flodområden <i>River basins</i>	För-valt-nings-personal <i>Administrative personnel</i>	Antal sysselsatta arbetare <i>No. of workers employed</i>							Av arbetspersonalen fullgjorda dagsverken 1000-tal <i>No. of day-works performed by workers</i>	
		i flottn.-arbete m. m. <i>in floating etc.</i>			vid skiljen <i>in sorting</i>			i flottnings-arbete <i>in floating</i>		
		omkr. 15 maj <i>about May 15th</i>	omkr. 1 juli <i>about July 1st</i>	omkr. 15 aug. <i>about Aug. 15th</i>	omkr. 15 maj <i>about May 15th</i>	omkr. 1 juli <i>about July 1st</i>	omkr. 15 aug. <i>about Aug. 15th</i>	vid skilje <i>in sorting</i>	summa <i>total</i>	
Norrbygden	349	7 390	7 696	2 291	537	2 540	2 219	609	297	907
Torneälven	14	846	204	97	84	340	165	37	39	76
Kalixälvt	1 265	1 231	214	40	105	225	61	17	17	78
Luleälvt	51	86	320	152	16	100	96	25	10	35
Piteälvt	23	357	523	224	55	154	154	22	20	42
Aby o. Byske älvar	6	254	296	105	15	85	25	24	5	29
Skellefte älvt	12	248	389	120	18	170	170	41	13	54
Umeälvt	400	854	173	—	410	410	77	34	112	
Hörneån o. Öreälvt	42	193	93	2	—	81	—	13	3	17
Gideälvt m. fl.	12	319	189	31	—	176	—	27	11	38
Ångermanälven	63	1 062	1 186	322	79	404	443	101	64	165
Indalsälven	65	692	936	293	166	219	197	61	41	102
Ljungan	34	597	804	296	49	164	165	62	31	93
Harmångersån	3	120	20	20	—	—	—	9	—	9
Delångersån	10	199	106	117	—	17	17	15	2	17
Övriga — Other	14	752	545	125	15	115	152	35	7	42
Österbygden	166	3 229	2 509	1 401	144	974	1 083	191	98	289
Ljusnan	69	1 912	849	426	96	402	426	82	52	134
Dalälven	85	1 090	1 577	955	48	537	646	99	45	144
Övriga — Other	12	227	83	20	—	35	11	9	—	10
Söderbygden	6	30	25	22	—	—	—	4	—	4
Västerbygden	64	2 137	1 621	680	298	460	458	121	67	188
Klarälven	26	1 000	500	300	175	200	200	62	39	100
Norsälven	13	601	335	159	116	154	165	29	16	45
Byälven	7	217	387	60	—	40	30	15	8	23
Övriga — Other	18	319	399	161	7	66	63	14	5	19
Hela riket 1954	585	12 786	11 851	4 394	979	3 974	3 760	925	462	1 387

**Tabell 37. Arbetsförmedlingsverksamheten inom skogsbruket
1952–54¹**

Labour-exchange activities in forestry

1 Månad <i>Month</i>	2 Lediga platser <i>Vacancies</i>			5 Tillsatta platser <i>Placements</i>			8 Tillsatta platser på 100 lediga <i>No. of placements per 100 vacancies</i>		
	1952	1953	1954	1952	1953	1954	1952	1953	1954
	Januari	10 308	5 669	11 292	5 812	4 164	7 511	56	73
Februari	6 576	3 368	7 133	3 722	2 257	4 767	57	67	67
Mars	4 122	2 498	4 390	2 742	1 822	3 386	67	73	77
April	3 135	2 643	2 982	2 287	2 198	2 215	73	83	76
Maj	6 057	3 611	5 237	3 895	3 132	4 142	64	87	79
Juni	4 753	2 307	3 758	2 539	1 772	2 466	53	77	66
Julii	3 205	1 758	2 636	1 276	1 049	1 630	40	60	62
Augusti	3 300	2 065	2 869	1 473	1 122	1 597	45	54	56
September	3 485	2 357	3 151	1 633	1 380	1 787	47	59	57
Okttober	3 492	3 034	3 804	1 768	1 791	2 284	51	59	60
November	3 992	4 174	5 395	2 698	2 989	3 462	68	72	64
December	2 909	2 954	4 143	1 862	1 910	2 122	64	65	51
Hela året ¹	41 224	36 438	45 720	31 707	25 586	37 369	·	·	·
<i>Whole year</i>									

¹ Statistiken omfattar arbetstillfällen inom avverkning, flottning, kolning och skogs-vård, men icke inom anläggningsverksamhet (väg- och husbyggnad). Platser, som till-satts med praktikanter, är medräknade, däremot icke sådana som tillsatts med tillfälligt placerad skolungdom. Beträffande lediga platser gäller, att talen för varje särskild månad anger hela det under månaden disponibla antalet lediga platser, således med inräk-nande även av dem som kvarstätt aktuella från föregående månad. I talen för hela året har endast de under året nyanmälda lediga platserna inräknats, varav förklaras, att års-siffrorna för lediga platser är mindre än de enskilda månadernas siffror tillsamman-tagna liksom att antalet tillsatta platser på 100 lediga under året blir högre än för nä-gon av årets månader.

Tabell 38. Antal årsarbetare samt olycksfall i skogs- och flottningsarbeten 1952. Större arbetsgivare (exkl. staten)

Number of full-year employees and number of accidents in forest work and floating

Anm.: Tabellen omfattar arbetsgivare som i regel har minst fem personer sysselsatta.
Only employers which usually have at least five employees.

1	2	3	4	5	6	7
Arbetsområde ¹ <i>Field of activity</i>	Antal arbets-givare <i>No. of employers</i>	Antal årsarbe-tare ² <i>No. of full-year employees</i>	Antal <i>Number</i>			
			olycks-fall ³ <i>accidents</i>	invalidi-tetsfall <i>cases of disability</i>	dödsfall <i>fatal cases</i>	sjuk-dagar <i>days of sick leave</i>
Skogsvård	735	2 771	148	1	—	3 753
Silviculture						
Avverkning	5 071	57 006	15 364	103	19	322 955
Cutting						
Flottnings och skiljning	133	6 101	745	15	3	20 489
Floating and sorting						
Övriga	134	2 017	148	—	2	3 319
Other						
Totalt	6 073	67 895	16 405	119	24	350 516
Total						

¹ Enligt den i riksförsäkringsanstaltens statistik använda yrkesgruppsindelningen, vilken är en indelning efter företagets art. Ett företag kan ha arbetare tillhörande olika yrken, men hänföres i sin helhet till den yrkesgrupp företaget väsentligen tillhör.

² Enårsarbetare motsvarar 300 dagsverken eller 2400 arbets timmar.

³ Exkl. bagatelliskador, d. v. s. skador vilka ej medför avbrott i arbetet.

Tabell 39. Antal förlorade arbetsdagar¹ per årsarbetare på grund av olycksfall i skogs- och flottningsarbeten 1952 samt i genomsnitt för perioden 1947—51. Större arbetsgivare (exkl. staten)

Number of working days lost per full-year employee owing to accidents in forest work and floating in 1952 and on average for the period 1947—51

Anm.: Tabellen omfattar arbetsgivare som i regel har minst fem personer sysselsatta.
Only employers which usually have at least five employees.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Tidsperiod och arbetsområde ² <i>Period and field of activity</i>	Olycksfallsorsak <i>Cause of accident</i>							Påföljd <i>Consequense</i>		
	Handverktyg <i>Manual tools</i>	Fordon (ej spårba- nor) <i>Vehi- cles (not on rails)</i>	Vatten <i>Water</i>	Fäl- lände före- mål <i>Fall- ing ob- jects</i>	Bördor <i>Load</i>	Övri- ga <i>Other</i>	Samt- liga <i>Total</i>	Sjuk- dom <i>Sick- ness</i>	Invali- ditet <i>Dis- abili- ty</i>	Död <i>Death</i>
1952										
Skogsvård	0,30	0,19	--	0,06	0,10	0,87	1,52	1,11	0,41	—
Avverkning	2,24	2,40	0,53	1,51	1,53	1,44	9,65	4,66	2,49	2,50
Flottnings och skiljning	0,81	0,91	1,23	0,07	1,07	6,40	9,99	2,76	3,54	3,69
Övriga	0,14	4,10	--	0,11	0,24	4,20	8,79	1,35	—	7,44
Summa	1,92	2,23	0,55	1,28	1,39	1,95	9,32	4,24	2,52	2,76
1947—51										
Skogsvård	0,22	2,94	—	0,24	0,10	1,16	4,66	1,05	0,67	2,94
Avverkning	2,43	2,85	0,32	1,86	1,95	1,55	10,96	4,97	3,64	2,35
Flottnings och skiljning	0,55	1,24	3,69	0,62	1,24	2,66	10,00	2,22	2,66	5,12
Övriga	0,17	1,94	3,02	1,11	0,30	0,83	7,37	1,38	0,96	5,03
Summa	2,08	2,68	0,82	1,64	1,77	1,69	10,68	4,44	3,38	2,86

¹ Som mätt på olycksfallsrisken bestäms antalet förlorade arbetsdagar så, att 365 sjukdagar anses motsvara 300 förlorade arbetsdagar, varje dödsfall 7 500 arbetsdagar och varje invaliditetsprocent 75 arbetsdagar.

² Se not 1 vid tab. 38!

Tabell 40. Antalet under tillåten jakttid fällda älgar i genomsnitt för 1936–1945 samt 1950–1954. Länsvis

Number of elk killed during legal shooting season

Tabell 41. Antal under 1950—1954¹ dödade skogsvillebråd

Number of game killed in 1950—1954

	1	2	3	4	5	6
Villebråd		1950	1951	1952	1953	1954
Game						
Älg	<i>Elk</i>	16 896	18 641	23 423	26 015	25 166
Kronhjort	<i>Red deer</i>	30	53	33	30	52
Dovhjort	<i>Fallow-deer</i>	420	500	800	850	1 000
Rädjur	<i>Roe deer</i>	18 500	18 000	22 600	24 000	26 000
Skogshare	<i>Hare</i>	126 300	123 000	134 000	130 000	131 000
Fälthare		124 500	107 000	108 000	105 000	113 000
Vildkanin	<i>Rabbit</i>	192 000	135 000	151 000	140 000	118 000
Rödräv	<i>Fox</i>	79 000	82 000	80 000	83 600	78 500
Grävling	<i>Badger</i>	9 700	10 000	10 500	9 400	9 500
Utter	<i>Otter</i>	1 400	1 200	1 300	1 000	1 000
Mård	<i>Marten</i>	1 000	900	800	600	600
Iller	<i>Polecat</i>	1 000	1 000	1 400	1 300	1 800
Vildmink	<i>Mink</i>	3 500	4 000	4 200	5 700	6 600
Hermelin och småvessla	<i>Ermine and weasel</i>	5 800	7 000	10 000	10 300	10 000
Ekorre	<i>Squirrel</i>	203 500	201 000	258 000	218 000	252 000
Säl	<i>Seal</i>	971	706	533	532	475
Björn	<i>Bear</i>	11	23	20	21	22
Lodjur	<i>Lyux</i>	2	8	14	2	7
Varg	<i>Wolf</i>	16	5	9	6	3
Järv	<i>Glatton</i>	35	49	21	18	9
Tjäder	<i>Capercailzie</i>	23 100	29 000	fridl.	fridl.	18 000
Orre	<i>Blackgrouse</i>	30 100	33 000	»	»	22 000
Järpe	<i>Hazel-hen</i>	35 000	36 000	»	»	fridl.
Ripa	<i>Grouse</i>	96 300	95 000	86 000	81 500	84 000
Fasan	<i>Pheasant</i>	104 300	113 000	154 000	170 000	172 000
Duvhök	<i>Goshawk</i>	7 500	6 700	7 000	5 900	5 900
Sparvhök	<i>Sparrow-hawk</i>	7 800	7 000	7 000	6 700	8 200

¹ I de fall jaktsäsongen pågår över årsskiftet avser uppgifterna jaktåren 1950/51—1954/55; betr. säl, björn, lodjur, varg och järv avses dock kalenderår.

² Fridlyst under hela året i hela landet utom i Norrbottens och Västerbottens län, där jakt var tillåten under september månad.

**Tabell 42. Under budgetåret 1953/54 genom Kungl. Maj:ts eller skogsstyrelsens beslut
åtgärder. Länsvis**

State subsidies paid for special silvicultural measures

1	2	3	4	5	6	7	8
	Skogsförbättringsanslaget <i>Grants for forest improvement</i>						
Län <i>County</i>	Återväxtåtgärder och röjningsgallring <i>Measures of reproduction</i>			Skogsdikning <i>Draining</i>			Div. mindre företag² <i>Small enter- prises</i>
	Areal <i>Area</i>	Beräknad brutto- kostnad <i>Estimat- ed gross cost</i>	Stats- bidrag <i>Govt. grants</i>	Båtnads- areal <i>Area</i>	Beräknad brutto- kostnad <i>Estimat- ed gross cost</i>	Stats- bidrag <i>Govt. grants</i>	Stats- bidrag <i>Govt. grants</i>
	ha	1 000 kr		ha	1 000 kr		
Nb	959	110,1	54,8	83	25,4	10,0	—
Vb	1 837	390,5	190,8	145	42,6	17,1	12,9
Jtl	52	4,3	2,2	507	152,1	60,8	—
Var	8	2,5	1,2	422	82,7	33,1	—
Gvl	1	0,7	0,3	292	56,2	22,5	—
Kpb	6	3,1	1,6	355	78,4	31,3	17,0
Vrm	214	96,7	46,7	273	90,0	35,9	17,9
Ör	43	27,3	12,8	229	96,4	38,4	3,0
Vstm	—	—	—	71	18,0	7,2	2,1
Ups	89	40,8	17,8	106	36,4	13,0	9,4
Sth	—	—	—	—	—	—	0,5
Sdm	88	38,4	16,9	127	42,8	17,1	2,0
Ög	61	24,5	10,4	64	22,3	8,9	2,5
Skb	219	109,0	53,1	35	8,8	3,2	16,6
Äbg	68	24,5	10,7	257	91,8	35,5	3,8
Jkp	136	58,9	27,7	475	177,5	71,0	8,6
Krb	103	52,3	23,1	151	61,6	24,7	9,0
Klm	153	73,3	34,8	185	95,1	37,9	15,3
Gtl	14	6,3	3,1	204	51,9	20,7	5,5
Gbg	143	86,8	42,0	46	30,4	12,3	9,0
Hl	108	55,9	26,6	220	102,1	40,9	1,7
Bl	224	137,3	66,7	45	35,8	14,3	8,9
Krs	534	345,4	160,1	44	24,3	9,7	15,8
Mlm	195	111,2	53,0	7	2,5	1,0	8,9
Summa	5 255	1 799,8	856,4	4 343	1 424,6	566,5	170,4
<i>Total</i>							
Skogssällskapet	135	68,5	32,3	134	51,6	24,4	—
Riket	5 390	1 868,3	888,7	4 477	1 476,2	590,9	170,4
<i>Entire country</i>							

¹ Prisutjämningsmedel för återupphbyggnad av skogsbeståndet (SFS 374/1949).

² Hit hänföres bidrag till åtgärder av så ringa omfattning att de icke kräver särskild planläggning (s. k.

3 » » » » skogsvårdsåtgärder, vägbyggnader samt förvaltningsbidrag.

tilldelade bidragsmedel (statsbidrag, prisutjämningsmedel) för särskilda skogsvårds-

9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Skogsvägsanslaget <i>Grants for road-building</i>			Prisutjämningsmedel ¹ <i>Grants from the "price equalization fund"</i>				Norrländska produksions- anslaget <i>Forest production grants for Norr- land</i>		Summa beviljade bidragsmedel <i>Total funds granted</i>
Vägbyggnad <i>Road-building</i>	Återväxtåtgärder och röjningsgallring <i>Measures of reproduction</i>				Div. mindre företag ² <i>Small enter- prises</i>	Betesan- läggning <i>Grazing</i>	Övriga åtgärder ³ <i>Other measures</i>		
Väglängd <i>Road length</i>	Beräknad brutto- kostnad <i>Estimated gross cost</i>	Stats- bidrag <i>Govt. grants</i>	Areal <i>Area</i>	Beräknad brutto- kostnad <i>Estimated gross cost</i>	Bidrag <i>Grants</i>	Bidrag <i>Grants</i>	Statsbidrag <i>Govt. grants</i>		
km	1 000 kr		ha	1 000 kr				1 000 kr	
6,3	134,2	57,1	137	15,0	8,0	—	130,1	300,7	560,7
6,7	170,0	85,0	1 052	322,4	146,0	26,0	173,7	602,9	1 254,4
20,3	550,0	275,0	4 030	615,0	263,8	—	—	137,6	739,4
24,3	616,0	302,0	2 639	490,7	197,8	2,6	—	—	536,7
48,5	499,5	232,5	161	32,2	12,9	—	—	—	268,2
23,5	438,2	217,0	7	3,0	1,5	—	—	—	268,4
22,8	505,9	207,5	—	—	—	—	—	—	308,0
12,3	192,5	77,0	—	—	—	—	—	—	131,2
11,3	107,3	36,9	—	—	—	—	—	—	46,2
3,8	16,0	8,0	—	—	—	—	—	—	48,2
2,4	12,0	4,8	—	—	—	—	—	—	5,3
—	—	—	—	—	—	—	—	—	36,0
—	—	—	—	—	—	—	—	—	21,8
—	—	—	—	—	—	—	—	—	72,9
16,0	325,4	121,9	3	1,1	0,6	—	—	—	172,5
30,8	268,0	98,5	—	—	—	—	—	—	205,8
21,0	240,0	88,0	—	—	—	—	—	—	144,8
20,3	211,1	82,0	—	—	—	—	—	—	170,0
—	—	—	—	—	—	—	—	—	29,3
1,3	18,9	6,4	—	—	—	—	—	—	69,7
1,3	19,0	7,6	1	0,7	0,3	—	—	—	77,1
8,2	89,1	35,4	—	—	—	—	—	—	125,3
2,4	6,4	2,4	—	—	—	—	—	—	188,0
—	—	—	—	—	—	—	—	—	62,9
283,5	4 419,5	1 945,0	8 030	1 480,1	630,9	28,6	303,8	1 041,2	5 542,8
1,1	31,0	11,2	—	—	—	—	—	—	67,9
284,6	4 450,5	1 956,2	8 030	1 480,1	630,9	28,6	303,8	1 041,2	5 610,7

understödsbidrag och förenklat förfarande).

Tabell 43. Landareal, invånareantal samt skogsmarksareal, totalt, per invånare och i procent av landarealen, i vissa länder 1954

Total land area, number of inhabitants and forest area (total, per inhabitant and in per cent of total land area) in certain countries

1	2	3	4	5	6
Land <i>Country</i>	Land- areal ¹ milj. ha <i>Land area</i>	Invånare milj. <i>No. of inhabitants</i>	Skogsmarksareal ² <i>Forest area</i>		
			Totalt milj. ha <i>Total area</i>	i % av land- arealen <i>Per cent of land area</i>	ha per invå- nare <i>Area per inhab- itant</i>
Argentina	281	18,4	60,0	21,4	3,3
Australien	770	8,8	15,1	2,0	1,7
Belgien och Luxemburg	3	9,1	0,7	23,3	0,1
Belgiska Kongo	234	12,2	15,0	6,4	1,2
Brasilien	852	³ 55,8	120,0	14,1	2,2
Burma	68	19,0	25,3	37,2	1,3
Canada	996	14,8	130,2	13,1	8,8
Colombia	114	12,1	62,0	54,4	5,1
Finland	34	4,1	⁴ 20,7	60,9	5,0
Frankrike	55	42,9	11,4	20,7	0,3
Franska Ekv. Afrika	251	⁵ 4,5	27,0	10,8	6,0
Franska Västafrika	474	⁶ 17,4	14,0	3,0	0,8
Italien	30	48,1	5,6	18,7	0,1
Japan	37	86,7	21,8	58,9	0,3
Jugoslavien	26	17,0	8,4	32,3	0,5
Kina	974	*463,5	28,1	2,9	0,1
Norge ⁶	32	3,4	6,7	20,9	2,0
Peru	131	9,0	15,0	11,5	1,7
Polen	31	⁷ 26,5	*7,5	24,2	0,3
Portugal	9	8,6	2,5	27,8	0,3
Sovjetunionen	2 227	⁸ 207,0	*425,0	19,1	2,1
Spanien	50	28,5	12,5	25,0	0,4
Storbritannien	25	50,8	1,6	6,4	—
Sverige	45	7,2	23,0	51,1	3,2
Tangayika	94	8,1	36,3	38,6	4,5
Turkiet	77	⁹ 20,9	10,3	13,4	0,5
Tyskland (västzon)	25	49,0	6,7	26,8	0,1
Uganda	24	5,3	1,6	6,7	0,3
USA ¹⁰	783	159,6	¹¹ 170,8	21,8	1,1
Österrike	8	7,0	⁴ 2,5	31,3	0,4

¹ Inkl. insjöar och floder. — *Incl. lakes and rivers.*

² För exploatering tillgänglig skog. — *Accessible forests.*

³ Exkl. indianerna i djungeln. — *Excl. Indians in the jungle.*

⁴ Endast tillgänglig produktiv skog. — *Accessible productive forests only.*

⁵ 1952 års folkmängd. — *1952 population.*

⁶ Exkl. Svalbard och Jan Mayen.

⁷ 1954 års folkmängd. — *1954 population.*

⁸ 1951 års folkmängd inkl. de asiatiska delarna. Enl. ECE. — *1951 population, incl. Asian part. Accord. to ECE.*

⁹ 1950 års folkmängd. — *1950 population.*

¹⁰ Exkl. Alaska, Panamakanalzonen och Puerto Rico. — *»Continental USA».*

¹¹ Tillgänglig och icke tillgänglig produktiv skog. — *All productive forests accessible and inaccessible.*

**Tabell 44. Avverkning i vissa länder med betydande skogsavverkning
1953 och 1954**

Logging in certain countries with an extensive logging

Mättenhet: milj. m³ f. ub.
Unit of measurement: milj. m³ f. ub.

1	2	3	4	5	6	7
Land <i>Country</i>	1953			1954		
	Barrträd <i>Coni-ferous</i>	Lövträd <i>Broad-leaved</i>	Summa <i>Total</i>	Barrträd <i>Coni-ferous</i>	Lövträd <i>Broad-leaved</i>	Summa <i>Total</i>
Argentina	*0,3	*15,1	15,3	*0,3	*14,4	14,7
Australien	1,3	16,7	18,0	1,3	17,0	18,2
Brasilien	*3,7	*91,2	*94,9
Canada	80,6	6,6	87,2	82,6	6,5	89,1
Colombia	—	6,5	6,5	—	6,3	6,3
Finland ¹	*24,4	*6,6	*31,0	*28,3	*6,7	*35,0
Frankrike	11,6	22,1	33,7	12,6	22,8	35,4
Indien ³	14,6	1,2	14,7	15,8
Italien ³	*2,3	*10,5	*12,8	*2,1	*9,6	*11,6
Japan	29,1	23,4	52,5	27,3	23,6	50,9
Jugoslavien	5,5	13,7	19,2	5,1	14,0	19,1
Norge ³	8,8	1,1	9,9	8,6	1,1	9,7
Polen	*12,6	—	—	*12,9
Sovjetunionen	*400,0	*435,0
Spanien ³	3,0	4,6	7,5	3,2	5,0	8,2
Sverige ³	30,8	3,9	34,7	37,6	3,9	41,5
Tanganyika	—	19,0	19,0	—	18,7	18,7
Tjeckoslovakien	*10,3	*10,3
Tyskland (västzon) ³	15,6	6,8	22,4	14,5	7,7	22,2
Tyskland (östzon)	*9,6	*9,6
Uganda	—	10,4	10,4	—	12,9	12,9
USA	191,4	87,7	279,1	192,2	85,7	277,9
Österrike	8,5	1,4	9,9	9,5	1,5	11,0

¹ Avser drivningsåren 1953/54 resp. 1954/55. — Figures refer to cutting years 1953/54 and 1954/55 respectively.

² Planerad avverkning. — Planned felling.

³ Avser drivningsåren 1952/53 resp. 1953/54. — Figures refer to cutting years 1952/53 and 1953/54 respectively.

Tabell 45. Export och import av rundvirke i vissa länder med betydande rundvirkeshandel 1954

Exports and imports of roundwood in certain countries with an extensive roundwood trade

Mått enhet: 1 000 m³ f. ub.
Unit of measurement: 1 000 m³ f. ub.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Land <i>Country</i>	Export					Import				
	Såg- och fanértimmer <i>Timber</i>		Massa- ved <i>Pulp- wood</i>	Props <i>Pit- props</i>	Sum- ma <i>Total</i>	Såg- och fanértimmer <i>Timber</i>		Massa- ved <i>Pulp- wood</i>	Props <i>Pit- props</i>	Sum- ma <i>Total</i>
	barr <i>Coni- ferous</i>	löv <i>Broad- leaved</i>				barr <i>Coni- ferous</i>	löv <i>Broad- leaved</i>			
Australien	—	18	—	—	18	44	148	—	—	192
Belgien, Luxemburg	187	188	19	33	227	140	177	120	64	401
Belgiska Kongo ²	—	166	—	—	166	—	4	—	—	4
Brasilien	—	56	—	—	56	—	—	—	—	—
Canada	122	97	4 536	241	4 996	410	—	268	—	678
Filippinerna ³	—	2 598	—	—	2 598	—	—	1	—	1
Finland	400	60	2 146	966	3 572	—	2	—	—	2
Frankrike	221	482	3	248	954	6	318	347	52	723
Guldkusten	—	354	—	—	354	—	—	—	—	—
Italien	—	—	—	—	—	236	108	822	29	1 195
Japan	8	1	—	—	9	272	1 491	20	—	1 783
Jugoslavien	5	3	501	1	510	—	—	—	—	—
Nederlanderna	4	11	—	32	47	73	216	320	5	614
Nigeria	—	290	—	—	290	—	—	—	—	—
N. Borneo	—	355	—	—	355	—	1	—	—	1
Norge	—	3	253	68	324	25	5	562	—	592
Portugal	—	—	—	132	132	3	27	—	—	30
Schweiz	16	2	—	—	18	86	121	174	—	381
Sovjetunionen	—	—	1	586	587	8	—	273	—	281
Storbritannien	4	—	—	—	4	42	325	369	1 489	2 225
Sverige	107	6	581	329	1 023	331	57	293	—	681
Turkiet	—	7	—	—	7	6	4	81	116	207
Tyskland (västzon)	1	5	—	53	59	244	614	1 457	854	3 169
USA	482	153	105	· ·	740	581	420	4 087	—	5 088
Österrike	8	9	—	210	227	—	6	22	—	28

¹ Inkl. stolpar, pälar o. d. — *Incl. posts, piling and poles.*

² Inkl. Ruanda-Urundi. — *Incl. Ruanda-Urundi.*

³ Avser 1954/55. — *Figures refer to the years 1954/55.*

⁴ Även annat rundvirke. — *Incl. other roundwood.*

⁵ Inkl. massaved flottat till Sverige. — *Incl. pulpwood floated to Sweden.*

Tabell 46. Produktion av några viktigare träindustriprodukter i vissa betydande producentländer 1954

Production of certain important timber industry products in some countries with extensive timber industries

Land Country	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Sägvirke <i>Lumber</i>		Låd- äm- nen	Sli- pers	Ply- wood	Massa <i>Pulp</i>					
	barr <i>coni- ferous</i>	löv <i>broad- leaved</i>	Box- board	Sleep- ers		Meka- nisk <i>Me- chanical</i>	Sulfit <i>dis- solvin- g</i>	annan <i>other</i>	Annan <i>Other</i>	Summa <i>Total</i>	
	1 000 stds	1 000 m ³	1 000 m ³			1 000	ton				
Australien	76	2 225	521	312	81	184	—	—	104	238	
Belgien o. Luxemb.	41	331	120	30	16	53	—	27	20	100	
Brasilien	682	889	310	..	*70	*100	..	*83	..	*183	
Canada	3 622	1 266	173	650	530	4 842	389	1 937	1 317	8 485	
Chile	24	584	142	89	13	19	—	—	*3	22	
Finland	*1 019	*1 42	54	*81	346	848	141	725	706	2 420	
Frankrike	568	1 380	900	770	180	335	2	140	694	1 171	
Italien	*201	883	—	196	150	148	146	—	46	340	
Japan	*2 134	*1 895	2 224	481	537	589	270	426	347	1 632	
Jugoslavien	248	527	186	44	36	20	3	40	..	63	
Nederlanderna ...	*214	*220	..	1	32	*65	..	*36	*320	*421	
Norge	310	23	140	47	*12	644	..	504	86	1 234	
Nya Zeeland	244	100	212	2	14	53	—	—	21	74	
Portugal	100	30	180	70	31	—	—	41	—	41	
Schweiz	*197	130	—	13	22	90	..	85	—	175	
Sovjetunionen	*12 500	*10 500	*1 000	*750	..	*1200	..	*1 950	
Storbritannien ...	*62	950	..	25	51	129	..	14	..	143	
Sverige	1 550	140	173	248	58	800	394	1 165	1 282	3 641	
Tyskland (v.-zon)	1 263	*1 202	..	199	630	561	166	461	53	1 241	
USA	14 870	18 590	*4 700	3 295	718	2 162	10 465	16 640	
Österrike	*804	*123	32	139	54	243	74	510	

¹ Exkl. produktionen från mindre sågverk. — *Excl. production from small sawmills.*

² Inkl. lådämn. — *Incl. boxboard.*

³ Inkl. slipers. — *Incl. sleepers.*

⁴ Inkl. importerat sägvirke. — *Includes a calculated figure for sawnwood from imported logs.*

⁵ Inkluderat i siffrorna för sägvirke. — *Included in figures for sawn wood.*

⁶ Kvantitet, som används av finska statens järnvägar, och export. — *Quantity used by the State Railways plus exports.*

⁷ Inkluderat i siffrorna för annan sulfitmassa. — *Included in figures for other sulphite pulp.*

Tabell 47. Export och import av några viktigare träindustriprodukter i vissa länder med betydande handel med trävaror 1954

Exports and imports of some important timber industry products in certain countries with an extensive trade in timber industry products

Land <i>Country</i>	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
	Sägat och hyvlat virke, lädärmen <i>Sawn and planed lumber, boxboards</i>					Slipers <i>Sleepers</i>		Plywood		Massa <i>Pulp</i>	
	Barrträd <i>Coniferous</i>		Lövträd <i>Broadleaved</i>								
	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.	Exp.	Imp.	
	1 000 stds		1 000 m³					1 000 ton			
Australien	1	128	39	49	18	—	—	3	—	72	
Belgien o. Luxemb. ...	1	129	19	79	3	11	7	21	18	165	
Brasilien	162	—	22	1	5	—	1	—	—	182	
Canada	2 102	51	272	179	73	10	49	10	1 969	47	
Chile	22	—	99	—	5	—	—	—	—	39	
Danmark	—	174	19	13	—	9	4	17	—	82	
Egypten	—	41	—	165	—	18	—	22	—	10	
Finland	729	—	19	6	3	—	298	—	1 148	—	
Frankrike	101	84	266	24	234	37	31	12	7	447	
Italien	—	354	2	161	—	5	8	1	13	314	
Japan	17	12	219	2	48	1	165	—	—	113	
Jugoslavien	109	—	302	—	6	—	2	—	18	4	
Malaja	—	—	146	14	3	—	2	1	—	—	
Norge	24	17	—	37	2	—	1	8	673	26	
Nederlanderna	1	383	4	125	1	52	5	36	2	204	
Schweiz	2	15	4	49	—	10	—	2	7	68	
Sovjetunionen	¹ 276	² 101	¹ 13	—	—	² 1	¹ 62	—	59	36	
Storbritannien	—	1 473	7	715	—	253	1	331	—	1 950	
Sverige	1 000	66	13	49	24	1	12	8	2 229	1	
Tyskland (västzon)	16	517	102	84	14	19	34	15	68	484	
USA	283	1 449	185	492	155	8	6	256	401	1 861	
Österrike	704	—	66	3	—	—	5	—	151	13	

¹ Sammanställd av siffror från olika länder i Västeuropa, Egypten, Israel och Turkiet.
— Import figure from countries of western Europe, Egypt, Israel and Turkey.

² Sammanställd av exportsiffror från olika länder i Västeuropa. — Export figure from countries of western Europe.